Diplomatik İlişkilerin 25. Yılı

KAZAKİSTAN-TÜRKİYE

YENİ vizyon boyut düzey

2017 ANKARA

Canseyit TÜYMEBAYEV

Diplomatik İlişkilerin 25. Yılı

KAZAKİSTAN-TÜRKİYE

YENİ vizyon boyut düzey

2017
ANKARA

Canseyit TÜYMEBAYEV

Yeni Vizyon Yeni Boyut Yeni Düzey
Canseyit TÜYMEBAYEV

Baskıya Hazırlayan
Kazakistan Cumhuriyeti'nin
Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği

Hazırlanmasına Katkı Sağlayanlar
A.O. Yessengeldiyev,
N.M. Narzhanov, E.M. Tokabayev

Türkçeye Çeviren ve Redaktör:
Z. Kibar

Görsel Tasarım-Uygulama
M. Aziz Tuna

Baskı

Türkçe
2017, Ankara

İÇİNDEKİLER

Önsöz 1
Makaleler 3
Etkin İşbirliği Örneği 5
Yirminci Yılda Kazakistan ve Türkiye İlişkileri... 11
Bağımsızlığının Yirminci Yılında Kazakistan 15
Dostluk ve Kardeşlik İlişkilerinin Yirminci Yılı 23
İşbirliğinin Yirmi Yıllığı 31
Neticeli İşbirliğinin Yirmi Yılı 39
Sağlam ve Güçlü Diplomatik İlişkilerin Yirmi Yılı 45
Yakınlaşmanın Yeni Sinerjisi 49
Duygusal Bağlardan Stratejik Ortaklığa 55
Ebedi Dostluk ve Kardeşliğin Örneği 59
Dostluk ve Kardeşliğin Örneği 65
Üniter, Laik ve Demokratik Bir Ülke... 71
Kazakistan'ın adı "Kazak Eli" Olabilir 77
Avrasya'nın Kalbindeki Başkent – Astana 81
Kökü Derin Stratejik Ortaklık 83
Örnek Gösterilecek Stratejik İşbirliği 87
Aynılığı bol, akraba halklar 91
Kazak Halkının Dâhi Şairi Abay ve Kazakistan – Türkiye İlişkileri 101

Aynı Çınarın Budaklı İki Dalıyız 111

Kazakistan'ın Uzlaştırıcı Politikası 119

Semey Nükleer Poligonu Kapatılmasının 25. Yıldönümü 119

Röportajlar 127

"İkili İşbirliği Dinamik Bir şekilde Gelişmektedir" 129

"Gayrisafi Milli Hâsılamız 120 Milyar Doları Aştı" 139

"Kazakistan – Türkiye İlişkilerinde Yeni Sinerji" 149

"Küresel Toplum İki Ülkenin Stratejik Ortaklığını Kabul Ediyor" 157

"Damarlarımızda Dolaşan Kan Aynı" 163

"Güvenilir Stratejik Ortaklar" 173

"Kazakistan Türklerin Ata Vatanıdır" 181

"İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığı" 189

"Dostluk Bayrağı Sağlam Ellerde" 197

Devlet Başkanının Ara Buluculuğunun Önemli Zaferi 207

Seçilmiş Konuşmalar ve Sunumlar 223

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'e
Kazakistan Cumhuriyeti Devlet "Dostık"- Nişanını
Takdim Törenindeki Konuşması 225

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü'ndeki Konuşması 229

Kazakistan Cumhuriyeti Adana Fahri Konsolosluğu'nun
Açılışındaki Konuşması 233

KAZAKİSTAN-TÜRKİYE Yeni Vizyon-Yeni Boyut-Yeni Düzey

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının
Yirminci Yılı Toplantısındaki Konuşması 239

Kazakistan Ressamları Buluşmasındaki Konuşması 243

1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi'ndeki Konuşması 247

1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi
Kapanış Resepsiyonundaki Konuşması 251

"SCAT" Havayolları "Şımkent-İstanbul-Şımkent" Güzargahındaki
İlk Seferin Açılışındaki Konuşması 255

Abay İlköğretim Okulu'nun Yeni Öğretim Yılı
Açılış Törenindeki Konuşması 257

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının
Yirminci Yılı Konserindeki Konuşması 259

Nevruz Bayramı Konuşması 261

Kazakistan ve Uluslararası İlişkileri Konulu Uluslararası
Sempozyumdaki Konuşması 263

Kazakistan – Türkiye İlişkilerinin Yirminci Yıldönümü Konulu
Konferanstaki Konuşması 267

Türkoloji Alanında İşbirliğinin ve Kazak-Türk Araştırmalarının Geliştirilmesi:
Neler Yapıldı ve Ne Yapılmalı? Konulu Toplantıdaki Konuşması 271

VI. Türk Dünyası Edebiyat Kongresi'ndeki Konuşması 277

Yeni Avrasya ve Kazakistan Konferansındaki Konuşması 283

İpek Yolu Üzerindeki Türk Devletlerinin Ekonomik İşbirliği Zirvesi Konulu
Sempozyumdaki Konuşması 297

3. Dünya Türk Forumu'ndaki Konuşması 301

Giresun Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Dersindeki Avrasya Bölgesi'ndeki Gelişmeler ve Kazakistan-Türkiye İlişkileri Konulu Konuşması 305

Karadeniz'den Hazar'a Stratejik Bakış Adlı Uluslararası Sempozyumdaki Konuşması 313

Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü'ndeki Konuşması .. 317

Uluslararası İlişkilerde İşbirliğinin Önemi Konulu Konferanstaki Konuşması 325

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü ve Kazakistan – Türkiye İlişkileri Konulu Konferansdaki Konuşması 333

Kazakistan ve UAEK'nin, Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankası Kurulması Hususunda Anlaşmaya Varması ve Kazakistan'ın Başka Uluslararası İnisiyatifleriyle İlgili Basın Toplantısı..... 337

Kazakistan'da Yatırım İmkânları Toplantısındaki Konuşması..... 345

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü'ne ve Kurucu Devlet Başkanı Günü'ne İthaf Edilen Konser Programındaki Konuşması 349

İlyas Esenberlin'in "Göçebeler" Adlı Romanının Türkçe Baskısının Tanıtım Toplantısındaki Konuşması 353

Bağımsızlığın 24'üncü Yılında Kazakistan Panelindeki Konuşması 357

"25 Yıllık Bağımsızlık Döneminde Kazakistan-Türkiye İlişkileri" Konulu Sempozyum Konuşması 367

2010-2016 Yıllarında Kazakistan Büyükelçiliği Tarafından Yayınlanan Türkçe Kitaplar, Dergiler ve Filmler..... 427

Önsöz

Saygıdeğer Okurlar!

"KAZAKİSTAN-TÜRKİYE İlişkilerinde Yeni Vizyon-Yeni Boyut-Yeni Düzey" adlı bu kitap, Büyükelçiliğin desteğiyle son beş yılda yayınlanan "Kazakistan Ülke ve Toplum", "Kazakistan-Yatırımcılar İçin Yol Haritası", Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in seçilmiş eserlerinin Türkçe beş cildi, "Kazakistan-Türkiye: Dostluk ile İşbirliğinin 20 Yılı", "Dünya Çapındaki Lider – Nursultan Nazarbayev – Avrasya'nın Parlayan Yıldızı Kazakistan'ın Kurucu Devlet Başkanı" ve "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği" adlı kitapların devamı olarak ilginize sunulmaktadır.

Kitapta, Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yılı olan 2011 yılında, 2012 yılında, ülkemiz egemenliğini dünyada ilk tanıyan kardeş Türkiye'yle diplomatik ilişkilerimizin 20'nci yılı kutlamalarının yapıldığı 2013 yılında, 2014 yılında ve 2015 yılında, dostluk ve işbirliğine esas olan iki taraflı ilişkiler alanında gerçekleştirilen faaliyetler anlatılmaktadır. Bu faaliyetler; kökü aynı halklar arasındaki bağların, bugünkü günde de, ilk yılların heyecanı ile gayretinden yoksun olmadığının şahididir.

Bunun parlak ifadesi, bu beş yılda gerçekleştirilen yüksek düzeyli ziyaretlerdir. Bu ziyaretler "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği" adlı kitapta anlatıldığı için, burada tekrar edilmeyecektir.

Bu kitap, Stratejik Ortaklık düzeyine yükselen iki devlet arasındaki ilişkilerin her yönüyle ve derinlemesine geliştirilmesi amacıyla, Kazakistan Cumhuriyeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti'nde Büyükelçi olarak görevlendirildiğim 2010 yılı Kasım ayından bugüne kadar geçen dönemde, Kazakistan Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı'nın görevlendirmeleri ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin dünya çapındaki lideri Nursultan Nazarbayev'den aldığım talimatlar ve ilhamla yürüttüğüm

çalışmaları anlatmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkilerin geliştirilmesi konusunda çalışırken, herhangi bir ülkenin diplomatik temsilcisi gibi değil, kardeş iki ülke arasında yapılması gereken tüm işlerin yapıcısı ve takipçisi gibi çalıştım.

Çalışmalarımı Türkiye'de yürütmekle birlikte, Kazakistan kamuoyuna da düzenli olarak bilgi ulaştırmaya özen gösterdim.

Bu çalışmalarda, Büyükelçilik bünyesindeki çok seçkin ve çalışkan kadrolar yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti'nin her seviyedeki politikacıları, kamu yöneticileri, akademisyenleri, iş adamları ve sanatçıları da işbirliği yaparak çok değerli katkılarda bulundu. Hepsine içtenlikle teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu kitap, kardeş iki ülke halkının birbirine yakınlaşması sürecinde ortaya koyduğumuz gayreti ve bu dönemde vücut bulan önemli gelişmeleri kısmen sergilemektedir. Okuyucuların beğeneceğini ümit ediyorum.

Canseyit TÜYMEBAYEV
Kazakistan Cumhuriyeti'nin
Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçisi

Makaleler I

Etkin İşbirliği Örneği

Kazakistan ve Türkiye birbirlerine uzun yıllardır süregelen dostluk ve stratejik ortaklık münasebetleriyle bağlıdırlar. İki kardeş ülke, benzer uluslararası statüleri, dış politika ve stratejik hedefleri bulunan büyük bölge devletleri olarak kabul edilmektedir.Bunların yanı sıra, bu ülkeler, İslam âleminin büyük ve etkili birer devletidir. Belirleyici vasıf olarak çok taraflı işbirliği konusunda görüş benzerlikleri bulunan bu iki ülkenin ikili işbirliği de dinamik bir şekilde gelişmektedir. Kazakistan ve Türkiye, Birleşmiş Milletler, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemleri Konferansı (AİGK), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam Konferansı Örgütü gibi uluslar arası ve bölgesel teşkilatlar kapsamında aktif bir şekilde işbirliği yapmaktadırlar ve dış politika girişimlerinde birbirinden karşılıklı olarak destek görmektedirler. Türkiye'nin, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı 2010-2012 yılları için dönem başkanlığını Kazakistan'dan devralması ve III. AİGK Zirvesi'nin 7-9 Haziran 2010 tarihleri arasında İstanbul'da başarılı bir şekilde düzenlenmesi bu işbirliğinin güzel örneğini teşkil etmektedir. Başka bir örnek olarak da Kazakistan'ın AGİT 2010 dönem başkanlığını üstlenmesi ve 1-2 Aralık tarihlerinde Astana'da AGİT zirvesinin gerçekleştirilmesinde kardeş Türkiye'nin daimi desteği büyük rol oynamıştır.

Günümüzde çağdaş hayatın küresel tehditlerinin anlamının tekrar kavranması ve uluslar arası münasebetlerde değerlerin yeniden gözden geçirilmesi cereyan etmektedir. Mevcut uluslar arası sorunlara yeni ve taze çözüm arayışları devam etmektedir. Dünya arenasında liberal ve konservatif, mutedil ve radikal, sorumlu ve maceracı güçler ekseninde kuvvetler bir araya gelmektedir. Dünya kamuoyunun en ileri gelen liderleri, günümüzün mevcut sorunlarının çözümünün anahtarının, uluslar arası ilişkilerde liberal, pragmatik ve

demokratik eğilimlerin güçlendirilmesinde ve her türden siyasi aşırılık, dini, etnik ve ırki üstünlüklerin her türünün kökünün kazınmasında bulunduğu konusunda hemfikirdir. Günümüzde medeniyetler, kültürler ve dinler arasında etkin diyaloğun tesis edilmesi de hayati önem taşımaktadır. Küresel gündem budur ve bunda da Kazakistan ve Türkiye liderlerine önemli rol düşmektedir.

Kazakistan, Türkiye ve İspanya'nın «Medeniyetler İttifakı» şeklindeki medeniyetler diyaloğu fikirlerinin ilerletilmesi girişimlerini takdirle karşılamaktadır. Bu girişim, Kazakistan'a yabancı değildir. Devlet Başkanı N.Nazarbayev de bu istikamette olmak üzere bazı önemli çabalara önayak olmuştur.

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının çıkarlarını geliştirme konusunda münasip ve etkin bir ikilidir. Türk dünyasının iki kutbunda birer cazibe merkezi olarak her bakımdan daha gelişmiş olan Kazakistan ve Türkiye, büyük Türk medeniyetinin yeniden canlandırılmasında belirleyici rol oynayabilirler. Türk dili konuşan devletler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel-insani alanda işbirliği konusunda büyük çalışmalar geçmişte yapılageldiği gibi günümüzde de yapılmaktadır. Sıkı siyasi temaslar vardır: Yılda 6'dan fazla üst düzey görüşme yapılmakta ve devlet başkanları zirveleri düzenli olarak yapılmaktadır. Gelişmiş iktisadi münasebetler ve etkileyici bir ticaret hacmi bulunmaktadır. Kültürel-insani ilişkilerde geniş bir ağ bulunmakta ve bu alanda bir dizi ortak projeler gerçekleştirilmektedir.

Bu anlamda, Türk dünyasında bu devletleri devlet başkanları düzeyinde bir araya getiren, belirli dönemlerde gerçekleştirilen zirvelerin çalışmalarını düzenleyen, kültürel-insani ve ekonomik işbirliğini koordine eden müşterek bir yapı da Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulmuştur; Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla-Türk Konseyi).

Devlet Başkanı N. Nazarbayev, Türk dili konuşan devletlerin entegrasyonu konusunda bir dizi girişim teklif etti ve bu teklifler de Türkiye Cumhurbaşkanı A. Gül ve Türk

dünyasının diğer liderleri tarafından desteklendi. Bunlardan biri Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi'nin kurulmasıdır ve buna ilişkin anlaşma Kazakistan, Türkiye, Azerbaycan ve Kırgızistan olmak üzere dört devletin Meclis Başkanları tarafından 21 Kasım 2008 tarihinde İstanbul'da imzalandı. İçtimai düzeyde yine devlet başkanımızın önerisi üzerine Türk halklarının Aksakallar (Bilge Kişiler) Konseyi oluşturulmuştur. 2010 yılında da Türk Konseyi himayesinde Türk Akademisi kurulmuştur.

Bu süreçler, Türk devletlerin büyük bütünleşmesini sağlama yönünde önemli bir çalışmanın başlangıcını teşkil edecektir. Ancak, bunlar hiçbir suretle tarafların diğer stratejik bütünleşme çabalarına gölge düşürmemelidir. Kazakistan, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girme konusunda görüşme sürecinin devamı konusunda başarılar temenni etmektedir. Çünkü Türkiye'nin AB üyeliği Kazakistan'ın çıkarlarına bütünüyle uygun düşmektedir ve Kazakistan da aynı şekilde AB'yle stratejik nitelikli ilişkilere sahiptir. Kazakistan kendi açısından BDT, Şanghay İşbirliği Teşkilatı ve diğer örgütlerle müteakip entegrasyon konusunda aktif bir çalışma yürütmektedir.

Özellikle çok taraflı siyasi işbirliği, ticari-ekonomik ilişkiler ve öncelikli olarak ulaştırma-komünikasyon ve yatırım alanlarında ve aynı şekilde kültürel-insani alanlarda, günümüzde, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin gündeminde bulunan ortak büyük eylem ve projeler, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin güçlendirilmesini ve ikili işbirliğinin nitelik olarak yepyeni düzeylere çıkmasını sağlayacaktır.

Ülkelerimiz arasındaki karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesinde anahtar rolü kuşkusuz ticari-ekonomik işbirliği oynamaktadır. Bu işbirliğinin birinci vazifesi ise Cumhurbaşkanları N. Nazarbayev ve A. Gül tarafından belirlendiği üzere karşılıklı ticaret hacmini 5 milyar ABD doları'na çıkarmaktır. Ticari-iktisadi ilişkilerin bugünkü seviyesi, tarafların gerçek imkânlarını yansıtmaktan son derece uzaktır. Hepimiz bugünkü ticaret hacmi rakamlarının bizi tam olarak tatmin

etmediğini idrak etmekteyiz. Bu nedenle, söz konusu vazifenin yerine getirilmesi için öncelikli olarak ülkelerimizin iş çevrelerinin çabalarını bir araya getirmeliyiz ve bunların faaliyetini olabildiğince desteklemeliyiz.

Diğer stratejik alanlardan birisi de yatırım işbirliğinin geliştirilmesidir. Maalesef, bu işbirliğinin bugünkü durumu tarafların gerçek potansiyelini yansıtmamaktadır. Bununla ilgili olarak Kazakistan'daki yenilikçi ve ileri teknoloji projelerine ve özellikle de sanayi sektörüne doğrudan yatırımlara Türk sermayesinin katılmasına büyük ümitler bağlamaktayız, çünkü bugüne kadar Kazakistan'daki Türk yatırımları genelde küçük ve orta işletmelere, inşaat ve hizmet sektörüne yönelmiştir. Madencilik sanayi alanında ise fiilen hiç Türk yatırımı bulunmamaktadır. Halihazırda Kazakistan'da 400'den fazla Türk firması faaliyette bulunmaktadır. Ülkemizde 60 binden fazla Türk vatandaşı çalışmaktadır ve bu da ülkemizde çalışan toplam yabancıların % 42'sini teşkil etmektedir. Türkiye'nin Kazakistan'daki toplam doğrudan yatırım hacmi yaklaşık 1 milyar dolardır. Kazakistan'ın Türkiye'deki yatırımları ise yaklaşık 4 milyar dolardır ve bu da tarafların yatırım imkânlarını yansıtmaktan son derece uzaktır. Her iki ülkede de yürütülen liberal yatırım politikası ve önemli stratejik vazifelerin ve kurumsal reformların yerine getirilmiş olması, doğrudan yabancı yatırımların çekilmesindeki olumlu dinamikle teyit olunan ülkelerimizdeki elverişli yatırım iklimi bu alanda yeni imkânlar yaratmaktadır. Ayrıca, Kazakistan'da yeni kalkınma programları kabul edilmiştir: Sınaî-Yenilikçi Kalkınma Programı; Kazakistan Sektörel Girişimi; «30 Kurumsal Lider» Programı gibi. Türkiye'de ise yabancı yatırımların çekilmesi ve teşviki, özelleştirme programları kabul edilmiştir.

Ticari-iktisadi işbirliğinin temel istikametleri olarak karşımıza ulaştırma ve komünikasyon alanları çıkmaktadır. Hızlı, ucuz ve iyi organize edilmiş mal ve hizmet tedarikini sağlayacak Kazakistan ve Türkiye arasında karayolu ve yük taşımacılığı, demiryolu ve havayolu taşımacılığı organize edilmesi alanında somut projelerin gerçekleştirilmesi, son derece

güncel bir konudur. Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projesinin stratejik önemi göz önünde bulundurulmak suretiyle ve Doğu-Batı yeni transit ulaştırma koridorunun kurulması çerçevesinde acil olarak İstanbul-Novorossiysk-Almatı konteyner treninin hizmete alınması gerekmektedir. Karayolu taşımacılığının daha süratli bir şekilde gelişmesi için ortak karayolu taşımacılık şirketlerinin kurulması gerekmektedir. Ülkelerimiz arasındaki hava taşımacılığını genişletmek amacıyla başkentler arasında «Ankara-Astana/Almatı», «Şimkent-İstanbul» güzergâhlarında yeni seferlerin açılması gerekmektedir.

Önemi daha az olmayan diğer bir ulaştırma ve komünikasyon alanı; deniz taşımacılığıdır. Bu alanda Türkiye'de zengin bir tecrübe bulunmaktadır. Bu nedenle Kazakistan, ortak işletmeler kurmak suretiyle denizcilik, deniz ve nehir taşımacılığı, gemi yapımı, gemi tamiri alanları da dahil olmak üzere deniz taşımacılığı alanında işbirliğinin geliştirilmesi ve somut mutabakatlara ulaşılmasına ilgi duymaktadır.

İkinci olarak, Kazakistan Türkiye'yle enerji alanında karşılıklı yarar sağlayan etkin işbirliğine büyük önem vermektedir. Ülkemiz, Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı projesine katılmıştır. Kazakistan'ın konsorsiyumun esas hissedarları arasında bulunmamasına rağmen, ülkemizin Bakü-Tiflis-Ceyhan'a katılmasının boru hattının yaşama kapasitesine ve işleyişine olumlu şekilde yansıyacağı konusunda hiç kimsenin şüphesi bulunmamaktadır.

Üçüncü olarak turizm alanı gelmektedir. Hepimiz kardeş Türkiye'nin ne ölçüde başarılı bir şekilde fiilen bütün turizm türlerini geliştirdiğini görüyoruz. Ülkenin tatil yerleri, üstün altyapı ve hizmet düzeyiyle dünyadaki en iyiler arasında sayılmaktadır. Sadece 2009 yılında Türkiye'yi 200 bine yakın Kazak vatandaşı ziyaret etmiştir ve bu rakam da sürekli olarak artmaktadır. Bunun yanı sıra, aynı zamanda hem bozkırları, hem ormanları, hem dağları bulunan ve aynı şekilde zengin bir flora ve faunaya sahip Kazakistan'ın artmakta olan turizm potansiyeli de son derece caziptir. Türk şirketleri Mangistau Bölgesi'nde, Hazar Denizi'nin kıyısında Kenderli tatil

bölgesinin kurulması projesinin gerçekleştirilmesine aktif bir şekilde katılmaktadır ve benzer projeler daha fazla olabilir. Bu nedenle bu alandaki işbirliğinin daha da derinleştirilmesi gereği bulunmaktadır. Bunun için de iki ülkenin tur operatörleri arasında daha sıkı temaslar tesis edilmesi gerekmekte ve her iki ülkede düzenlenen uluslararası sergilere turizm şirketlerinin katılımını canlandırmak gerekmektedir. Kazakistan ve Türkiye arasında işbirliğinin en gelişmiş alanlarından bir tanesi de iki ülke halklarının ortak tarihi ve kültürel kökenlerinden ve manevi yakınlığından dolayı kültürel-insani ilişkilerdir.

Eğitim alanında temaslar genişlemektedir. Ülkenin bağımsızlık döneminde Türk yükseköğretim kurumlarında 1350 öğrenci eğitim görmüştür ve öğrencilerimiz burada okumaya devam etmektedir. Türkistan'da Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'nin, Almatı'da Süleyman Demirel Özel Üniversitesi'nin, Jambıl Muhasebe-Kredi-Ekonomi Koleji'nin, 24 Kazak-Türk Lisesi'nin, «Dostık» (Dostluk) Eğitim Merkezi'nin faaliyette olması eğitim alanındaki başarılı işbirliğinin bariz bir örneğidir.

Türk dilli halkların ömür sürdüğü geniş topraklar, bütün tarih boyunca çoğulculuk ve kültür çeşitliliğinin odaklandığı alanlar olmuştur ve «Batı-Doğu» arasındaki kültür diyaloğunda kendine özgü bir köprü olagelmiştir. Bu bağlamda, bugün için Türk dilli halkların sosyolojik benzerliklerinin ortaya çıkarılması ve bunların kültürel çeşitliliğinin korunması, incelenmesi ve çoğaltılması konusundaki tedbirler özel bir önem ve öncelik kazanmaktadır. Bilhassa bu görevler, bölgesel ve uluslar arası düzeyde güncel kültür ağırlıklı programları hazırlayıp uygulamaya koyan TÜRKSOY teşkilatının varoluşunun temel yapıtaşlarını oluşturmaktadır.

Ülkelerimiz arasında etkili işbirliğinin, halklarımız arasında dostane ve kardeş ilişkilerin yeni ortak örneklerini gelecek yıllarda da hep beraber görelim!

Zaman Gazetesi, 16 Aralık 2010

Yirminci Yılda Kazakistan ve Türkiye İlişkileri...

Bu yıl Kazakistan'ın ve diğer Türk dili konuşan devletlerin bağımsızlık ilanlarının ve Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının 20'nci yılı coşkulu bir şekilde kutlanmaktadır.

Kazakistan 16 Aralık 1991 tarihinde resmen bağımsızlığını ilân etmiştir. Bu şekilde dünya haritasında bağımsız Kazakistan Cumhuriyeti ortaya çıkmıştır. Ve ülkemizi ilk dakikalarda tanıyan dost ve kardeş Türkiye olmuştur.

Bu yıllar zarfında Kazakistan birçok reformlara imza attı.

Uluslararası uzmanlara göre Kazakistan, finansal reformları, Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri içinde ilk olarak hayata geçirmiş olup, bu ülkeler arasında en iyi ve şeffaf bankacılık sistemine sahip olmuştur. Ayrıca 2003 yılında ülke istikrarının devamı adına ve gelecek nesillere devredilebilecek "İstikrar Fonu" ve "Gelecek Nesiller Fonu" adlı Fonlar kurmuştur. Daha sonra bunlar "Samruk-Kazyna" adlı bir Milli Fon çatısında birleşerek, Kazakistan'ın ekonomik istikrarının temelini oluşturmuştur.

Kazakistan, milli refah düzeyi açısından dünya ülkeleri sıralamasında geçen yıl 26 puan ilerleyerek 110 ülke içinde 50'nci sıraya yükselmiştir.

UNESCO verilerine göre ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır.

Kazakistan uzay araştırmaları alanında da büyük atılımlar yapmakta olup, dünyanın en büyük uzay üslerinden biri olan Baykonur Uzay Üssü'ne sahiptir. Bu Uzay Üssü'nde ülkemizin uzay araştırmaları ve kozmonot yetiştirme konusunda büyük çalışmalar yapılmaktadır. Bildiğiniz gibi Türk dünyasının ilk astronotu unvanına sahip olan Kazakistan vatandaşımız Toktar Aubakirov, 1991 yılında Baykonur Üssü'nden uzaya çıkmıştır.

Bugün Kazakistan'da uluslararası yatırımcılar için yeni imkânlar sağlanmaktadır. Bu anlamda Sanayi Kalkınma Programı kabul edilmiş durumdadır. Bu Programın ana unsurları olarak; tarım, metalurji, petrol üretimi, enerji, kimya, farmokoloji, inşaat malzemesi sanayi, ulaştırma ve enformasyon, makine sanayi, uranyum, turizm ve uzay araştırmaları sayılabilir.

Tüm alanlar kardeş Türkiye müteşebbislerine de açıktır.

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının adeta iki direğidir. Doğuda Kazakistan, Batı'da Türkiye'dir. Ülkelerimiz arasındaki ilişkiler hem ikili hem de çok taraflı yapıda son derece uyumlu seyretmektedir.

2010 yılının Eylül ayında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Tür Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi – kısa adıyla Türk Konseyi gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun birinci zirvesinin İstanbul'da yapılmış olması, ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır.

Bunların yanı sıra Türk dünyasının bilim adamlarını ve aydınlarını bir araya getirmek üzere kurulan ve Türk Konseyi'nin bir organı olan Türk Akademisi de geçtiğimiz yılda Astana'da kurulmuş olup, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapmıştır.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, tüm Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliği için önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür. Başta siyasi, iktisadi, askeri-teknik, enformasyon, içtimai, kültürel ve insani olmak üzere, Kazakistan-Türkiye ilişkilerini bütün vektörlerde önemli ölçüde güçlendirecek bir belgedir.

Ekonomik alandaki ilişkilere gelince… Şu anda Kazakistan'da Türk sermayeli 1400 şirket faaliyet göstermekte. Ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi 2010 yılında 3 milyar 170 milyon dolar olmuştur.

Bugün itibariyle Kazakistan Türkiye'ye stratejik öneme sahip enerji kaynakları olan petrolü ve yer altı madenlerini

ihraç etmektedir. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Kazakistan'ın desteği ile işlemekte olup, Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı da güncellik kazanmıştır.

Türk yatırımlarının Kazakistan ekonomisindeki toplam hacmi yaklaşık 2 milyar dolar, Kazakistan'ın Türkiye'ye yaklaşık 1 milyar dolardır. Bununla beraber Türk müteahhitleri Kazakistan'da 15 milyar doları aşkın inşaat projesini hayata geçirmektedir. Böylece, ülkemizin Türkiye ekonomisine dolaylı katkısı 15 milyar dolar civarındadır. Bununla beraber, karşılıklı yatırımlarımız ülkelerimizin potansiyeline uygun değildir. Nitekim, birincisi, Kazakistan'da yatırımcıların teşviki konusunda büyük kolaylıklar sağlanmaktadır. İkincisi, ülkemizde hayata geçirilen büyük reformlar ve kalkınma programları icra edilmektedir. Bunlar içinde "Çeşitlendirilmiş Sanayileşme ve İnovasyon Programı", "30 Kurumsal Lider" ve saire vardır. Ayrıca, ülkelerimiz arasındaki ticari-ekonomik ilişkileri daha da geliştimek amacıyla "Yeni Sinerji" adlı kapsamlı ekonomik program kabul edilecek ve Karma Ekonomik Komisyon çalışmalarının etkinliği arttırılacaktır.

Kazakistan'da Türk modeli ile Organize Sanayi Bölgeleri kurulacaktır. Bu vesile ile Türk işadamlarını ve sanayicileri ülkemize davet ediyoruz.

Burada altını özellikle çizmek istediğimiz önemli bir husus ön plana çıkmaktadır. 1 Ocak 2010 tarihinde Kazakistan, Rusya ve Beyaz Rusya arasında Gümrük Birliği faaliyetine başlamıştır. Bu da demek ki, Kazakistan'da üretimi yapılan bir ürün bölgenin büyük pazarı olan Rusya'ya ve Beyaz Rusya'ya sıfır gümrük vergileri ile ihrac edilebilecektir. Çin ve Uzakdoğu piyasasına ise Kazakistan ile Çin arasındaki ikili anlaşmalar çerçevesinde uygulanan gümrük politikası dâhilinde kolaylıklar sağlanacaktır.

Ülkelerimiz arasında karşılıklı ticaret ve yatırımı artırmak için aşağıdaki sektörler ön plana çıkmaktadır.

Birincisi, ulaştırma ve komünikasyon alanıdır. Kazakistan ile Türkiye arasında hizmet ve ürün ulaştırması konusunda ortak şirketler kurulabilir ve yer, deniz ve hava ulaştırma

imkânlarından istifade edilebilir. Türk Hava Yolları ile Kazakistan'ın milli havayolu şirketi "Air Astana" Kazakistan ile Türkiye arasındaki hava ulaşımını arttıracak faaliyetler ve yeni hatların açılması konusunda anlaşmalar imzalayacaktır. Bunların yanı sıra liman ve tersaneler konusunda ortak çalışmalar için gerekli imkânlar mevcuttur.

Bir diğer alan turizm alanıdır. Bizler görüyoruz ki kardeş Türkiye bu alanda büyük başarılara imza atmıştır. Sadece geçtiğimiz yılda Türkiye'ye gelen Kazakistanlı turist sayısı 250 bini aşmıştır. Kazakistan'da da özellikle doğa turizmi gelişim göstermektedir. Mesela günümüzde Türk firmaları Hazar Denizi kıyısındaki turizm tesisleri olan "Kenderli" gibi bölgelerde çalışmalarını sürdürmektedirler. Bunun için ortak çabalarımızı bu alanda arttırmalıyız.

Türk yatırımcısını bekleyen tarım, madencilik, enerji, sivil havacılık ve diğer alanlar önemini korumaktadır.

Bunların yanısıra, kültür ve eğitim alanındaki ilişkiler de gelişme göstermektedir. Ülkemizde Türkiye ve Türk halkı sevilmektedir. Kazakistan'da 30'dan fazla Kazak-Türk Lisesi ve 3 Kazak-Türk Üniversitesi eğitim vermektedir. Bunların dışında birçok Kazakistan üniversitelerinde Türk dili ve edebiyatı bölümleri mevcuttur. Ayrıca Kazakistan'da gösterimde olan Kazakçaya çevirilmiş 10'dan fazla Türk dizilerini de hesaba kattığımızda, Kazakistan'da, Türkiye'ye ve Türk diline büyük bir ilgi ve alaka söz konusu olduğu aşikar olur.

Kadim dostluğumuza ve ebedi kardeşliğimize dayanan ve bu yıl 20'nci yıldönümü kutlanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin her daim taptaze kalacağına inancımız tamdır.

Tutap Dergisi, 17 Haziran 2011

Bağımsızlığının Yirminci Yılında Kazakistan

Son yıllarda uluslararası uzman ve gözlemciler, Kazakistan'ın gitgide "Yeni Asya Kaplanı" olarak adlandırılabilecek müteakip bir Asya ekonomi mucizesine dönüştüğünü fikir birliği içinde belirtiyorlar, fakat Kazak halkı "Pars" olarak adlandırılmayı tercih eder. Kazakçada "Pars" kelimesi son derece cüretkâr olan kar leoparı demektir ve genel olarak da Kazakların eskiden gelen bir sembolüdür.

Tarihi ve kültürel mirası bakımından Kazakistan müstesna bir ülkedir. Burada coğrafi faktörler azami ölçüde iç içe örülmüş ve Kazakistan'ın Avrupa ve Asya arasındaki coğrafi konumu bu ülkeyi, eski medeniyetlerin buluşma yeri, iki kıtanın ticaret yollarını birbirine kavuşturan bir köprü haline getirmiştir. Z. Bzejinskiy de ülkemizi "Medeniyetlerin fay hattı" olarak tanımlamıştır. Bu topraklarda, bir çok tarihi dönemler boyunca, çağdaş Kazakistan'a miras kalan kendine has kültürleriyle kendini gösteren ve peş peşe gelen devletler ortaya çıkmış ve gelişmiştir.

Kazak halkı var olduğu günden bu yana değişik dönemlerde emsali görülmemiş zorluk ve sınavlardan geçmiştir. Onyedinci asırda Kazak toprakları Cungar boylarının yıkıcı akınlarına maruz kalmıştır ve bu da ülkenin ekonomik yapısının tamamen çökmesine, nüfusun üçte birinin telef olmasına ve neticede de devlet yapısının çökmesine yol açmıştır. Geçen asrın otuzlu yıllarında ise insanlık tarihinde hiçbir halkın maruz kalmadığı başka korkunç bir soykırıma maruz kalmıştır. Stalin'in malum zorla zirai kolektifleştirme politikası kitlesel açlığa yol açmış ve üç milyondan fazla Kazağın yani, halkın yarısının hayatına mal olmuş, yüzbinlerce Kazak Çin'e ve diğer komşu ve uzak ülkelere göç etmek zorunda kalmıştır. Daha sonra 1937 yılında halkımız başka bir siyasi ve sosyal trajediyle yüz yüze geldi. Kazak halkının en ileri gelen isimleri kurşuna dizildi, sürgün edildi ve cezalara çarptırıldı. Ünlü Kazak şairi M. Makatayev

bir cümleyle kendi halkının tarihini özetleyiverdi: "Ben binlerce kez ölmüş ve binlerce kez dirilmiş bir Kazak'ım."

Bununla birlikte Kazakistan'ın Sovyet dönemindeki gelişmesi, eğitim alanında gelişme, bilimin yaygınlaşması ve feodalizmden çağdaş gelişme düzeyine sıçrama dönemi olmuştur.

16-17 Aralık 1986 tarihinde, Sovyetler Birliği'nin çöküşünü başlatan Almatı'daki demokratik halk ayaklanmasının komünist sistem tarafından bastırılmasının da Kazak halkının tarihinde büyük ümitlerin başlangıcı olduğunu belirtmek gerekir. Ülkemiz 16 Aralık 1991 tarihinde resmen bağımsızlığını ilân etmiştir. Bu şekilde dünya haritasında bağımsız Kazakistan Cumhuriyeti ortaya çıkmıştır.

Doksanlı yılların başlangıcı, Kazakistan için, geriye dönüşü olmayan tarihi bir bir aşama oluşturmuştur ve dünyadaki en karmaşık ve en çelişkili süreçlerin oluşumu ortamında cereyan etmiştir. Halkımızın bağımsız, siyasi ve ekonomik yönden kendi kendine yeten devletinin kurulması yönündeki uzun asırlardır süre gelen hayalinin gerçekleşmesinin çok zorlu olacağı ve bu güne kadar görülmemiş ve tahmin edilmesi oldukça güç koşullarda gerçekleşeceği tahmin ediliyordu.

Ülkemizin önünde; kendi sosyal ve siyasi sisteminin belirlenmesi için seçim yapma, devlet yönetiminde kendi mekanizmalarını kurma, aynı zamanda ülkeyi dünya ekonomisine entegre edecek olan en optimal ekonomik yapıyı ve dış politikayı oluşturma gibi görevler bulunuyordu. Bu arada, genç devletin var olma kapasitesini oluşturma konusu, fiilen sıfırdan oluşturulması gereken dış siyaset çizgisinin başarısına bağlıydı.

Yüksek bir refah seviyesine ulaşma, kalkınma ve milli olarak kendi kendini ifade etme için belirleyici koşul olarak dış politika alanında devletin stratejik görevleri arasında bağımsızlığının, egemenliğinin, toprak bütünlüğünün sağlanması, ihtilafsız ve emniyetli bir şekilde varlığını sürdürmek için azami ölçüde elverişli uluslar arası iklimin oluşturulması, devlet kurumlarının, iç siyasi istikrarın güçlendirilmesi ve ekonomik

kaynakların ve siyasi imkânların en tekâmül etmiş şekilde gerçekleştirilmesi bulunuyordu.

Genç devletin iç ve dış politikasının temel parametrelerini belirleme konusunda Kazakistan'ın siyasi yönetiminin gerçekten kader belirleyici ilk adımlarının devasa önemini idrak etmemek mümkün değildir. Devletimizin egemen olarak gelişmesinin ilk on yılında istikrarlı bir şekilde işleyişi, ekonomi alanındaki reformlar ve yolsuzluklarla mücadelesi, bu dönemde yürütülen son derece verimli dış politika uygulamaları, ülkenin bugünkü dünya kamuoyunda layıkıyla işgal ettiği yer, bu tarihi görevin hususiyetle başarılı bir şekilde yerine getirildiğini tevsik etmektedir.

Siyasi yönetimi, bağımsız devlet kuruluşunun stratejik görevlerine uygun optimal bir dış politika çizgisini modelleme konusunda muvaffak olan Kazakistan, bağımsız olarak gelişmesinin daha ilk yıllarında bir çoğu müstesna vasıf taşıyan bir dizi önemli adımlarla uluslar arası hayatta kendi varlığını reel olarak göstermeyi becermiştir. Her şeyden önce ülkenin milli güvenliğinin güçlendirilmesine yönelik olan bu eylemler Avrasya ve eski Sovyet coğrafyasında global istikrarın güçlendirilmesi, potansiyel ihtilafların önlenmesi ve ülkenin siyasi ve coğrafi çevresindeki tehlikeli gerilim kaynaklarının tesirsiz hale getirilmesi konusunda Kazakistan'ın önemli bir katkısı olmuştur.

Kazakistan, kendi topraklarında bulunan nükleer silahlardan vazgeçilmesini gerekli görmüştür ve daha güvenli bir dünya kurulması için son derece takdire şayan tarihi bir örnek oluşturmuştur. Ülkemizin gönüllü olarak nükleer silahların yayılmasını önleme rejimine dahil olması, bu ülkenin dış politikasının barışsever vasfını göstermiş ve ülkeye bir bakıma dünya kamuoyunun ileri gelen üyelerinin nükleer "sigorta poliçesini" sağlamıştır.

Sovyet İmparatorluğu'nun böylesine aniden yıkılmasının bütün dünya için yıkıcı neticelerinin yumuşatılmasında ve evrenimizin altıda birinin dünya kamuoyuna kaynaşmasının barışçıl ve yönetilebilir vasfını temin için belirleyici bir unsur

olan BDT'nin kurulmasında Kazakistan anahtar bir rol üstlenmiştir.

Uzunluk bakımından dünyadaki en uzun ikinci kara sınırı olan ve aynı zamanda iki büyük devletin (Rusya ve Çin) çıkarlarını ilgilendiren ülke sınırlarının yeniden işaretlenmesi konusunda Kazakistan diplomasisinin tartışmasız başarısı, bölge ve genel Asya güvenliğine önemli bir katkı sağlamıştır. Kazakistan devlet sınırları dünya çapında da özel bir hassasiyete sahipti, çünkü bu sınırlar canlı bir ifadeyle söyleyecek olursak, üç büyük medeniyetin buluşma noktasından, yani "medeniyetlerin fay hattından" geçmektedir.

Bunlardan daha az olmamak üzere ve stratejik bağlamda daha da fazla önemi haiz olmak üzere Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CİCA) konusundaki girişimi, Asya kıtasında kolektif güvenliğin temini için sürdürülebilir mekanizmanın kurulması yönünde ilk ciddi pratik harekettir ve bu anlamda önleyici diplomasinin uygulanması bakımından parlak bir örnektir.

Eski Sovyet coğrafyasına, Avrupa-Atlantik ve Asya güvenlik ve işbirliği sistemlerine aktif bir şekilde ve bu arada stratejik yönden de haklı olarak nüfuz eden Kazakistan, İslam Konferansı Örgütü'ne girmiştir. İslam âleminin toprak büyüklüğü bakımından en büyük ülkesi olan Kazakistan'ın İİÖ'ye üyeliği kuşkusuz İslam âleminin coğrafyasını genişletmiştir ve bu yıl ülkemizin üstlendiği başkanlık, örgütün; siyasi, ekonomik ve kültürel-insani potansiyelini önemli ölçüde arttırmıştır.

Genç devletin yukarıda belirtilen diplomatik adımları bağımsızlığın ilk yıllarında sadece ülkenin milli güvenliğinin güçlendirilmesi yönünde büyük bir eylem olmaktan ibaret kalmamış, aynı zamanda Kazakistan'ı dünya ve bölge politikasında bariz bir aktör haline getirmiştir ve uluslar arası arenada davranışına boyutluluk, tanınırlık ve karizma kazandırmıştır.

Ülkenin siyasi yönetimi iç politikada da doğru bir tonalite bulmaya muvaffak olmuştur: Fiilen bütün eski Sovyet

Cumhuriyetleri'nde vuku bulan ve yer kürenin değişik yerlerinde devam eden etnik, dini ve sosyal ihtilaflardan kaçınabilmiştir. Bu, kuşkusuz genç Kazakistan devletinin ve ülkede yaşayan halkların en değerli muvaffakiyetidir ve Kazakistan siyasi yönetiminin çarpıcı bir başarısıdır. Bağımsız Kazakistan'ın kurucu Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in esnek, dengeli ve zaman zaman da uzlaşmacı dış politikası olmaksızın bu fenomen tabii ki ortaya çıkamazdı.

Ülkenin dış politika vazifelerinin başarılı bir şekilde yerine getirilmesinde dış politikanın temel ilkeleri konusunda yapılan sarih tercih de katkıda bulunmuştur. Bu anlamda diyebiliriz ki, Kazakistan'ın çok yönlü ve dengeli dış politika istikameti için belirlenen çizgi doğruluğunu kanıtladı ve uluslar arası arenada başarı kazandı, ülkenin milli çıkarlarının etkin bir şekilde savunulmasına ve Kazakistan devlet sisteminin inşası için elverişli şartlar yaratılmasına katkıda bulundu. Türk dünyasının genel potansiyelinin güçlendirilmesi ve Türkiye'yle fiilen bütün alanlarda sıkı ilişkilerin tesisi için halklarımızın tarih, kültür ve dil birliğinin devasa potansiyeli etkin bir şekilde kullanıldı. Bu etkenler ve aynı şekilde ülkelerimiz arasındaki ilişkilerde güçlü bir "kardeşlik" yapıtaşının bulunması Kazak-Türk münasebetlerine stratejik bir vasıf kazandırmaktadır.

Kazakistan, Rusya ve Orta Asya devletleriyle güçlü tarihi potansiyelini muhafaza etmeyi ve aynı zamanda, başta ABD olmak üzere, ileri gelen batılı ülkelerle stratejik partner olmayı becermiştir.

Çok yönlü dış politika çizgisinin büyük başarılarından biri de, ülkenin en büyük siyasi-devlet birliği olan Avrupa Birliği ve Avrupa ülkeleriyle karşılıklı ilişkilerinin yüksek seviyesi olmuştur. Çin'le karşılıklı anlayış ve işbirliği konularındaki yüksek uyum, Kazakistan'ın dengeli ve pragmatik dış politika yöneliminin başarılı bir şekilde gerçekleştirildiğinin göstergesi olmaktadır. Titiz ve ehil bir çalışma neticesinde, 2010 yılı, AGİT Başkanlığı statüsünün alınmış ve başarılı bir şekilde yürütülmüş olması, sağlam bir şekilde Avrupa kurumlarına ve güvenlik sistemlerine dahil olan Kazakistan'ın dünya politikasında reel

bir etken olma sürecini önemli ölçüde hızlandıracaktır. Büyük bir bölümü Asya'da bulunan ve Müslüman bir ülke olarak tanımlanan Kazakistan için AGİT Başkanlığı, gerçekten tarihi bir olaydır.

Milli kimliğin muhafaza edilmesinin en önemli yapıtaşlarından biri de, İslam âlemine kopmaz bağlarla bağlanmış olmasıdır ve Kazakistan'ın Avrupa'ya doğru hareketi, halkımızın bunun gibi diğer hayati önemi haiz çıkarları feda etmek suretiyle gerçekleştirilemez. Bu bağlamda, diplomasimizin diğer önemli başarılarından biri de, 2011 yılında, İKÖ (yeni adıyla İslam İşbirliği Örgütü) başkanlığı statüsünün devralınması olmuştur.

Diplomasimizin diğer büyük başarılarından biri de, dengeli ve çok kutuplu dünyanın tesisi yönünde önemli unsurlardan biri olan Şanghay İşbirliği Teşkilatı'nın kurulması olmuştur. Bu olayda örgütün kurucularından biri olan Kazakistan'ın önemli bir payı bulunmaktadır. Ülkemizin küresel istikrar ve güvenliğe katkılarından bahsederken Şanghay İşbirliği Teşkilatı'nı emin bir şekilde Kazakistan'ın artı hanesine yazabiliriz. Nitekim bu yıl Kazakistan, Şanghay İşbirliği Teşkilatı'nın Başkanlığını da devralmıştır.

Kazakistan, sadece 20 yıl önce bağımsızlığını kazanan bir ülke olarak, şu anda dünyanın en dinamik gelişen ülkelerden biri olmuştur. Toplumun sosyo-ekonomik modernizasyonu ve gitgide daha da demokratikleşmesi konusunda geniş kapsamlı reformlar yapıldı. Siyaset, ekonomi ve sanayi alanında hatırı sayılır başarılar elde edildi. Kazakistan Cumhuriyeti'nin uzun vadeli gelecekte kalkınmasının stratejik planları hazırlandı.

Ülkenin gerçekten işleyen ve başkalarına kıyasla daha hızlı gelişen piyasa ekonomisi, elverişli yatırım ortamı, gelişmiş bankacılık sistemi bulunmaktadır. Ülkemiz, 20 yılda, önüne büyük hedefler koymuş ve bunların bir çoğunu hayata geçirebilmiştir.

Günümüzde ülkemizin uluslararası rezervleri 70 milyar doları aştı. Bağımsızlık yıllarımızda ülke ekonomisine 130 milyar Dolardan fazla yabancı yatırım çekildi. Bunun yanı

sıra bizler dünyanın 126 ülkesine 200'den fazla ürün çeşidini ihraç etmekteyiz. 2011 yılının birinci çeyreğinde Gayri Safi Milli Hâsıla artışı % 6,5 düzeyinde gerçekleşti. Bugünlerde Kişi Başına Gayri Safi Milli Hâsılamız 9000 dolara ulaşmış, Milli Hâsılamız ise 120 milyar doları aşmıştır. Bu konudaki ülkemizin 2015 yılı hedefi 200 milyar dolara ulaşmaktır. Milli refah düzeyi açısından dünya ülkeleri sıralamasında Kazakistan, 2010 yılında, 26 sıra ilerleyerek 110 ülke içinde 50'nci sıraya yükselmiştir.

Ülkemiz tarım sektörüne büyük önem vererek, bu alanda kalkınma programları yürütmektedir. Hâlihazırda Kazakistan un ihracatında dünyada ilk üç ülke arasına girmekte, buğday ihracatında ise dünyada 7'nci sıradadır.

Büyük altyapı çalışmaları gerçekleştirilmekte, büyük fabrikalar ve enerji santralları inşa edilmektedir. Bunların yanısıra kıtalararası büyük ulaşım koridorları çerçevesinde "Batı Avrupa – Batı Çin" karayolu, Basra Körfezi'ne ulaşması hedeflenen "Kazakistan-Türkmenistan-İran" Demiryolu Hattı, "Kazakistan – Çin" Petrol Boru Hattı hayata geçirilmektedir.

Bugün Kazakistan'da uluslararası yatırımcılar için yeni imkânlar sağlanmaktadır. Bu anlamda Sanayi Kalkınma Programı kabul edilmiştir.

Bu Programın ana unsurları olarak, tarım, metalurji, petrol üretimi, enerji, kimya, farmokoloji, inşaat malzemesi sanayı, ulaştırma ve enformasyon, makine sanayı, uranyum, turizm ve uzay araştırmaları sayılabilir.

Ülkemiz, Batı ve Doğu'da en gelişmiş ülkelere özgü olan gerçek sosyal devlet modeli oluşturma yönünde emin adımlarla ilerlemektedir. Kazakistan, insan potansiyelini geliştirmek için etkin model oluşturmaya ve Kazakistan milli yaşam standardının temellerini oluşturmaya muvaffak olmuştur. Ülkemizde eksiksiz eğitime eşit erişim sağlayan bir sistem oluşturulmuştur. Gençlerimizi dünyanın en iyi üniversitelerine göndermemize imkân sağlayan "Bolaşak" devlet programı yürütülmektedir. Günümüzde, 20 binden fazla Kazakistanlı öğrenci, masrafları devlet tarafından karşılanmak suretiyle

yurtdışında eğitim görmektedir. UNESCO'nun bilgilerine göre, ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır. Geçen 10 yıl zarfında eğitim alanına tahsis edilen mali kaynaklarda 10 kat artış sağlandı. Bu sürede 750'ye yakın yeni okul inşa edildi. Bunların yanı sıra 5302 okul öncesi eğitim kurumu, 1117 kreş ve 4185 eğitim merkezi açıldı. Son 10 yılda 45 milyon metre kare yeni konut inşa edildi.

Kazakistan'ın bugünkü başarıları tamamen ülkemizdeki etnik ve dini uzlaşıyla ilgilidir. Ülkemizde barış, istikrar ve ekonomik ilerlemenin temini yönünde en belirleyici etken, haklı bir şekilde, ülkemiz halkının hoşgörüsü, istikrarı ve karşılıklı anlayışıdır. Bu nedenle Kazakistan'ın çok uluslu halkının birliğinin sağlanması bizler için önemli bir başarı ve zenginliktir.

Kazakistan'a dinamik bir gelişme sağlayan ve ülkede bağımsızlık yıllarında gerçekleştirilen siyasi, ekonomik ve sosyal reformlar, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'e Kazakistan halkına hitabında ilan ettiği "Kazakistan-2030" adlı projeyi halka sunma imkânı vermiştir ve bu da aslında 21'inci asrın ilk üçte biri zarfında bağımsız ve kalkınan Kazakistan'ın inşası için öngörülen devlet kalkınma stratejisidir.

Diplomat Atlas Dergisi, Eylül 2011

Dostluk ve Kardeşlik İlişkilerinin Yirminci Yılı

2011 ve 2012 yılları Kazakistan halkı açısından özel öneme sahiptir, nitekim Kazakistan bağımsızlığının ve Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin yirminci yıldönümleri kutlanmaktadır.

16 Aralık 1991 tarihinde Kazakistan'ın bağımsızlığını dünyada ilk tanıyan ülke Türkiye olmuştur. Dostluğumuzu ve birliğimizi parlak bir geleceğe taşıyacak olan bu tarihi adım, ikili ilişkilerimizin temelini sağlam bir biçimde inşa etmiştir.

1991'den itibaren iki ülke halkının tarihten gelen kardeşliğe ve karşılıklı güvene dayalı ilişkileri, siyasi, ticari ve ekonomik, kültürel ve beşeri alanlardaki sıkı bağımızın hızla gelişmesiyle nitelendirilmektedir.

2 Mart 1992 tarihinde Kazakistan ile Türkiye arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasına ilişkin protokol imzalanmış ve karşılıklı olarak iki ülkede Büyükelçilikler açılmıştır.

Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Kazakistan'a ilk resmi ziyareti Ekim 1991'de, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye ziyareti ise 29 Ekim 1992'de gerçekleşmiştir.

Üst düzey karşılıklı ziyaretler, iki ülke arasındaki dostluk ve işbirliğinin daima gelişerek, güçlenmesini olumlu yönde etkilemiştir. Bağımsızlığının ilk yıllarında ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin başlamasına ve başarıyla ilerlemesine iki ülke Devlet Başkanları olağanüstü katkı sağlamışlardır. Söz konusu tarihlerde ikili ve çok taraflı formatta Kazakistan ve Türkiye Devlet Başkanlarının karşılıklı ziyaretleri düzenlenmiştir.

İki devlet arasındaki işbirliğinin yeni bir düzeye çıkarılmasında, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye ziyareti sırasında 17 Ekim 1994 tarihinde imzalanan Dostluk ve İşbirliği Anlaşması'nın

büyük payı vardır. Anlaşmada egemenlik ve bağımsızlık, bölgesel birlik ve kapsamlı işbirliğinin esas ilkelerine saygı yer almaktadır. Kazakistan ve Türkiye arasındaki işbirliğinin kapsamlı alanlarını içine alan pek çok belge, bu Anlaşmaya istinaden kabul edilmiştir.

Bugünlerde Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkiler çok kapsamlı ve sağlam yasal zemin üzerine inşa edilmiştir. Bunlar arasında siyasi, ticari, ekonomik, beşeri ve kültürel ilim, eğitim, askeri–teknik ve diğer alanlardaki mevcut ve uzun vadeli işbirliğini düzenleyici nitelikteki 100'den fazla anlaşma, sözleşme ve protokol var.

Kardeş Türkiye ile karşılıklı ilişki, Kazakistan dış siyasetinde öncelikli konulardan biridir. Sırasıyla Türkiye de Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki rolünü takdir etmekte ve ülkemizi bölgedeki mühim bir ortak olarak görmektedir.

İki ülkenin dış siyaset makamları arasında uluslararası ve ikili işbirliği ile ilgili düzenli aralıklarla yapılan müzakere süreci artık bir gelenek haline gelmiştir. Parlamentolar arası ilişkiler üst düzeyde seyretmektedir. İkili işbirliğinin artışı, Kazakistan ile Türkiye'nin her düzeydeki siyasi diyalogunun zengin içeriği ve dinamizmiyle nitelendirilmektedir.

20 yıllık zaman diliminde Kazakistan ve Türkiye, karşılıklı yarara dayalı ikili ilişkilerini sürekli geliştirerek, onu stratejik ortaklık düzeyine çıkartmayı başarabilmiştir.

23 Ekim 2009 tarihinde, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye ziyareti sırasında Stratejik Ortaklık Anlaşması'nın imzalanması, Kazakistan ile Türkiye'nin işbirliğini yeni ve yüksek düzeye taşımada önemli bir adım olmuştur. Anlaşmanın amacı: mevcut ilişkileri stratejik düzeye çıkarma; başta siyasi, ekonomik, savunma, kültür, bilim ve teknoloji, eğitim, ekoloji, bilgi ve enformasyon, sağlık alanları olmak üzere tüm alanlarda ortak ve koordineli işbirliği yürütmektir. Kardeş iki ülke arasındaki etkileşimi daha da geliştirmek ve ona yeni içerik kazandırmak, uzun vadeli stratejik beklentilerimizdir.

Uluslararası arenada, iki ülke arasındaki işbirliği ve karşılıklı destek takdire şayandır.

Kazakistan ve Türkiye; Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), AGİT ve diğer uluslararası kuruluşlar nezdinde sıkı işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Birleşmiş Milletler çerçevesindeki karşılıklı etkileşim de başarıyla devamını bulmaktadır. Aynı şekilde iki ülkenin Avrupa, Avro-Atlantik ve başka kurumlar nezdindeki ortak işbirlikleri de büyük önem taşımaktadır.

Kazakistan'ın dış siyasi öncelikleri arasında AİGK/CICA'nın kurulmasına ilişkin inisiyatifin ayrı bir yeri vardı. Söz konusu önerinin somut bir kuruluş halinde vücut bulması önem arz etmektedir. Asya'da bir forum kurmaya dair girişim ilk kez Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev tarafından Ekim 1992 tarihinde BM 47. Genel Kurulu'nda öne sürülmüştür. Kazakistan lideri bu inisiyatifin, Asya kıtasında güvenliği inşa edecek hem etkili hem de evrensel bir yapıya duyulan ihtiyaçtan doğduğunun altını çizmiştir.

AİGK inisiyatifi kıta genelindeki siyasi atmosferin yönünü belirleyebilecek güce sahip pek çok uluslararası kurumlarca ve Asyalı devletçe ilk günden destek bulmuştur.

Kazakistan'ın söz konusu girişimini daima destekleyen Türkiye, Haziran 2010 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Zirveyle birlikte AİGK/CICA 2010-2012 Dönem Başkanlığı'nı devralmıştır. Bu, Türkiye'nin Kazakistan'a göstermiş olduğu destek ve özel ilginin somut bir göstergesidir. Türkiye'nin çok önemli bu sürece katacağı katkı ve üstleneceği rolü büyüktür.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki çok taraflı işbirliğinin gündeminde Türk Dili Konuşan Devletler arasındaki işbirliğinin farklı bir yeri vardır.

Türk Dünyası Kazakistan'ın güvenli bir limanı, Türk halkları ise en yakın kardeşleridir.

Bu bağlamda, Devlet Başkanı N. Nazarbayev Türkler arasında ortak bir yapının inşasına ilişkin pek çok inisiyatifi gündeme taşımıştır. Bugünlerde N.Nazarbayev'in konuyla

ilgili inisiyatiflerinin tümü hayata geçirilmiş durumda. Örnek verecek olursak, 21 Ekim 2008 tarihinde İstanbul'da Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi kurulmuş ve Sekretaryası Bakü'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekim 2009 tarihinde Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşmayı imzalamışlar, Türk Konseyi'nin İstanbul'da bulunan Sekreteryası çalışmaya başlamıştır. Ekim 2011 tarihinde Almatı'da Türk Konseyi'nin 1. Zirvesi düzenlenerek, birçok belge imzalanmıştır.

Bu sürece sivil toplum statüsünde kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler Aksakallar Kurulu da katkıda bulunmaktadır.

Mayıs 2010'da, Astana'da, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev ile Türkiye Cumhurbaşkanı A. Gül'ün katılımlarıyla Türk Akademisi açılmıştır. Akademi sadece bir bilim ve kültür merkezi olmanın dışında, Türk halklarının tarihini ve etnografyasını araştırma alanında ortak bilimsel projelerin yürütüleceği bir kurum, ayrıca tanınmış hem Kazak, hem (Osmanlı dönemi) Türk, hem Eski Türk düşünürlerin tarihi eserlerinin bulunacağı bilgi hazinesi olmak üzere kurulmuştur.

Akademi, Türk dünyasıyla ilgili hem araştırma yapan hem tanıtma faaliyetleri yürüten bilim adamlarının tek çatı altında çalışabilmeleri için imkan tanıyacaktır. Böylelikle, Türk dünyasının kültürel ve manevi mirasları ile ilgili ortak araştırmalar yapmaya yönelik daha önce ortaya atılan inisiyatifler gerçekleştirilmeye başlamıştır.

Aynı zamanda iki ülkenin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi uluslararası kurumlar nezdinde ortak hareket etmeleri de çok büyük önem taşımaktadır.

2010 yılında Kazakistan, AGİT Dönem Başkanlığı'nı üstlenmiş ve bu süreçte kurumun temel ilkeleri ile değerlerine sadakatini göstererek başkanlık görevini büyük bir başarıyla ve layıkıyla yerine getirmiştir. Dünyanın 56 ülkesinin üye

olduğu AGİT Zirvesi, Merkezi Asya ve BDT devletleri arasında ilk olarak Kazakistan'ın başkenti Astana'da düzenlenmiştir.

2011 yılında Kazakistan, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığı görevini devralmıştır. Kazakistan her zaman söz konusu kurumun etkinliklerine aktif katılım sağlamış, onun dünya kamuoyu karşısında itibarının artması ve İslam dünyasının etkin bir forumu sıfatıyla güçlenmesi için var gücüyle çalışmaktadır.

İİT başkanlığının Kazakistan'a geçmesi, Müslüman toplumunun ülkemize duyduğu güven ve desteğin en açık göstergesidir.

Bu uluslararası kurum çerçevesinde de Kazakistan ile Türkiye sıkı işbirliği geleneğini devam ettirerek, ortak etkinliklerde birbirlerini karşılıklı olarak desteklemektedir. İki ülke arasında inşa edilen siyasi işbirliği gelecekte daha da güçlenecektir.

İkili işbirliğinin can damarı, ticari ve ekonomi alanlarındaki etkileşimdir. İki ülke arasındaki ekonomik karşılıklı işbirliğinin yasal zemini Kazakistan ile Türkiye arasındaki "Ticari - Ekonomik ve Teknolojik İşbirliğine İlişkin Anlaşma", "Ekonomik İlişkilerle İlgili Devletlerarası Komisyon Kurmaya İlişkin Protokol", "Karşılıklı Yardımlaşma ve Yatırımları Koruma Altına almaya İlişkin Anlaşma", ve "Çifte Vergilendirmeyi Önlemeye ilişkin Anlaşma" ile belirlenmiştir.

Günümüzde ikili ticari-ekonomik ilişkiler hızla gelişmektedir.

Türkiye ile Kazakistan arasındaki ticaret hacmi, 1992 yılında 30 milyon ABD doları iken, 2010 yılı sonuçlarına göre bu gösterge 2.9 milyar ABD dolarına çıkmıştır. Ocak-Kasım 2011 arasında ise gösterge 3,7 milyar ABD dolarını bulmuştur.

İkili ticari ve ekonomik işbirliğinin öncelikli amacı, büyük Türk şirketlerinin modern teknoloji alanında da Kazakistan pazarına yatırım yapmalarını sağlamaktır. "Yeni Sinerji" adı verilen ortak ekonomik programın imzalanması, karşılıklı hareketi canlandırmamıza ve Kazakistan-Türkiye ortaklık alanını genişletmemize yeni bir ivme kazandıracaktır.

Şuan makine sanayisi, enerji, petrol, kimya, inşaat malzemeleri üretimi, tarım, turizm, bankacılık ve başka alanlarda Kazakistan'daki yatırım projelerini hayata geçirmek için Türk deneyimi ile sermayesinin mümkün olduğu kadar aktif katılımını sağlamak ve bundan yararlanmak, çok ihtiyaç duyulan konulardır.

Kazakistan, Rusya ve Beyaz Rusya arasında kurulan Gümrük Birliği, toplam nüfusunun 170 milyon olduğu ve toplam iç üretiminin 2 trilyon ABD dolarını oluşturduğu çok geniş bir pazar sıfatıyla, Türk yatırımcılar için yeni olanaklar sunmaktadır.

Türkiye, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kurma işinde engin deneyime sahiptir. OSB'ler Türk sanayi ve genel olarak ekonomisinin can damarıdır.

Bu bağlamda, Kazakistan'da kurulacak olan Türk sermayeli ortak ilk sanayi bölgesinin kurulması, işbirliğimizin ufkunu belirleyecektir. OSB'ler, hem Türk iş çevresinin Kazakistan pazarına girmesine yol açacak, hem de ülkemizdeki olumlu yatırım ikliminin iyileşmesine katkı sağlayacaktır. Ekim 2011'de, Türk heyetinin Kazakistan ziyareti sırasında, ülkemizde Kazak-Türk OSB'lerinin kurulmasına ilişkin memorandum imzalanmıştır.

Kültürel işbirliği iki kardeş ülkenin hem manevi hem de dostluk buluşma noktası olmuştur. Bu alanda iki ülkenin yakınlaşmasında etkili olan bilimsel konferanslar, seminerler ve konserleri, müzik, sanat-kültür festivalleri ve resim sergileri organize edilmiştir. Ayrıca, karşılıklı olarak ülkelerimizde Kültür Günleri gibi etkinlikler düzenli aralıklarla düzenlenmektedir.

İki ülke arasında tarihi anıtların restorasyonu (Türk kardeşlerimizin destek ve yardımıyla Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Türbesi restorasyonu), önemli tarihi günler (Türkistan şehrinin 1500. yıl dönümü kutlamaları) ve tanınmış kişilerin doğumlarının yıl dönümü kutlamaları ve onların iki ülkede anıtlarının dikilmesi, caddelere isimlerinin verilmesi gibi etkinlikler de gerçekleştirilmektedir.

Eğitim ve bilim alanındaki karşılıklı etkileşimin başarılı örnekleri olarak, 31 Ekim 1992 tarihinde Kazakistan ile Türkiye devletleri arasında imzalanan devletlerarası anlaşmaya istinaden kurulan Türkistan'daki A.Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi, Almatı'daki özel Süleyman Demirel Üniversitesi, Jambıl Ekonomik Koleji, 28'den fazla Kazak-Türk lisesini göstermek lazım. 21 Mart 2003 tarihinde Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye'ye gerçekleştirdiği resmi ziyaret sırasında Abay İlköğretim Okulu açılmış ve okul eğitim çalışmalarını büyük bir başarıyla devam ettirmektedir.

Kazakistan'daki üniversitelerde de Türkiye'den gelen 400 genç öğrenim görmektedir. Bu zaman zarfında 300 kadar Kazak-Türk Lisesi öğrencisi uluslararası yarışmalarda ödüller kazanmışlardır.

Kardeş Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliğinin daima en üst seviyede seyretmesi için gereken tüm imkânlar mevcut ve potansiyeli yüksektir.

Kapadokya Dergisi, Şubat 2012

İşbirliğinin Yirmi Yıllığı

2011 ve 2012 yılları Kazakistan halkı açısından özel öneme sahiptir. Çünkü Kazakistan, bağımsızlığının ve Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin yirminci yılını dolduruyor.

16 Aralık 1991 tarihinde, Kazakistan'ın bağımsızlığını dünyada ilk tanıyan ülke Türkiye olmuştur. Dostluğumuzu ve birliğimizi parlak bir geleceğe taşıyacak olan bu tarihi adım, ikili ilişkilerimizin temelini sağlam bir biçimde inşa etmiştir.

1991'den itibaren iki ülke halkının tarihten gelen kardeşliğe ve karşılıklı güvene dayalı ilişkileri, siyasi, ticari ve ekonomik, kültürel ve beşeri alanlardaki sıkı bağımızın hızla gelişmesiyle nitelendirilmektedir.

2 Mart 1992 tarihinde, Kazakistan ile Türkiye arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasına ilişkin protokol imzalanmış ve karşılıklı olarak iki ülkede Büyükelçilikler açılmıştır.

Üst düzey karşılıklı ziyaretler, iki ülke arasındaki dostluk ve işbirliğinin daima gelişerek, güçlenmesini olumlu yönde etkilemiştir. Bağımsızlığının ilk yıllarında ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin başlamasına ve başarıyla ilerlemesine iki ülke Devlet Başkanları olağanüstü katkı sağlamışlardır. Söz konusu tarihlerde ikili ve çok taraflı formatta Kazakistan ve Türkiye Devlet Başkanlarının karşılıklı ziyaretleri düzenlenmiştir.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkiler çok kapsamlı ve sağlam yasal zemin üzerine inşa edilmiştir. Bunlar arasında siyasi, ticari, ekonomik, beşeri, kültürel ve ilmi alanlar ile eğitim ve askeri–teknik işbirliği ve benzeri alanlarda mevcut ve gelecekteki işbirliğini düzenleyici nitelikte 100'den fazla anlaşma, sözleşme ve protokol var.

Kardeş Türkiye ile karşılıklı ilişki, Kazakistan dış siyasetinde öncelikli konulardan biridir. Aynı zamanda, Türkiye de Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki rolünü takdir etmekte ve ülkemizi bölgedeki mühim bir ortak olarak görmektedir.

İki ülkenin dış siyaset makamları arasında uluslararası ve ikili işbirliği konularında düzenli aralıklarla yapılan müzakere süreci artık bir gelenek haline gelmiştir. Parlamentolararası ilişkiler üst düzeyde seyretmektedir. İkili işbirliğinin gelişmesi, Kazakistan ile Türkiye'nin her düzeydeki siyasi diyalogunun zengin içeriği ve dinamizmiyle nitelendirilmektedir.

20 yıllık zaman diliminde, Kazakistan ve Türkiye, karşılıklı yarara dayalı ikili ilişkilerini sürekli geliştirerek stratejik ortaklık düzeyine çıkartmayı başarabilmiştir.

23 Ekim 2009 tarihinde, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye ziyareti sırasında, Stratejik Ortaklık Anlaşması'nın imzalanması, Kazakistan ile Türkiye'nin işbirliğini yeni ve daha yüksek bir düzeye taşımada önemli bir adım olmuştur. Anlaşmanın amacı; mevcut ilişkileri stratejik düzeye çıkarmak; başta siyasi, ekonomik, savunma, kültür, bilim ve teknoloji, eğitim, ekoloji, bilgi ve enformasyon, sağlık alanları olmak üzere, tüm alanlarda, ortak ve koordineli işbirliği yürütmektir. Kardeş iki ülke arasındaki etkileşimi daha da geliştirmek ve ona yeni içerik kazandırmak, uzun vadeli stratejik beklentilerimizdir.

Uluslararası arenada iki ülke arasındaki işbirliği ve karşılıklı destek takdire şayandır.

Kazakistan ve Türkiye, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), AGİT ve diğer uluslararası kuruluşlar nezdinde sıkı işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Birleşmiş Milletler çerçevesindeki karşılıklı etkileşim de başarıyla devamını bulmaktadır. Aynı şekilde iki ülkenin Avrupa, Avro-Atlantik ve başka kurumlar nezdindeki ortak işbirlikleri de büyük önem taşımaktadır.

Kazakistan'ın dış siyasi öncelikleri arasında AİGK/CICA'nın kurulmasına ilişkin inisiyatifin ayrı bir yeri vardı. Söz konusu önerinin somut bir kuruluş halinde vücut bulması önem arz etmektedir. Asya'da bir forum kurmaya dair girişim ilk kez Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından Ekim 1992 tarihinde BM 47. Genel Kurulu'nda öne

sürülmüştür. Kazakistan lideri bu inisiyatifin, Asya kıtasında güvenliği inşa edecek hem etkili hem de evrensel bir yapıya duyulan ihtiyaçtan doğduğunun altını çizmiştir.

AİGK inisiyatifi kıta genelindeki siyasi atmosferin yönünü belirleyebilecek güce sahip pek çok uluslararası kurumca ve Asyalı devletçe ilk günden destek bulmuştur.

Kazakistan'ın söz konusu girişimini daima destekleyen Türkiye, Haziran 2010 tarihinde, İstanbul'da düzenlenen Zirveyle birlikte AİGK/CICA 2010-2012 Dönem Başkanlığını devralmıştır. Bu, Türkiye'nin Kazakistan'a göstermiş olduğu destek ve özel ilginin somut bir göstergesidir. Türkiye'nin, bu çok önemli sürece yapacağı katkı ve üstleneceği rol büyüktür.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki çok taraflı işbirliğinin gündeminde Türk Dili Konuşan Devletler arasındaki işbirliğinin farklı bir yeri vardır.

Türk dünyası Kazakistan'ın güvenli bir limanı, Türk halkları ise en yakın kardeşleridir.

Bu bağlamda, Devlet Başkanı N. Nazarbayev Türkler arasında ortak bir yapının inşasına ilişkin pek çok inisiyatifi gündeme taşımıştır. Günümüzde N.Nazarbayev'in konuyla ilgili inisiyatiflerinin tümü hayata geçirilmiş durumda. Örnek verecek olursak, 21 Ekim 2008 tarihinde, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi İstanbul'da kurulmuş olup, Sekretaryası Bakü'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekim 2009 tarihinde, Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşmayı imzalamış olup, İstanbul'da bulunan Sekreteryası çalışmaya başlamıştır. Ekim 2011 tarihinde, Almatı'da Türk Konseyi'nin 1. Zirvesi düzenlendi ve birçok belge imzalandı.

Bu sürece sivil toplum kuruluşu statüsünde kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler Aksakallar Kurulu da katkıda bulunmaktadır.

Mayıs 2010'da, Astana'da, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev ile Türkiye Cumhurbaşkanı A. Gül'ün katılımlarıyla Türk Akademisi açılmıştır. Akademi bir bilim

ve kültür merkezi olmasının yanısıra, Türk halklarının tarih ve etnografyasını araştırma alanında ortak bilimsel projelerin yürütüleceği, ayrıca tanınmış hem Kazak, hem (Osmanlı dönemi) Türk, hem Eski Türk düşünürlerin tarihi eserlerinin yer alacağı bilgi hazinesi olmak üzere kurulmuştur.

Akademi, Türk dünyasıyla ilgili hem araştırma yapan hem tanıtma faaliyetlerinde bulunan bilim adamlarının tek çatı altında çalışabilmeleri için imkan tanıyacaktır. Böylelikle, Türk dünyasının kültürel ve manevi mirasları ile ilgili ortak araştırmalar yapmaya yönelik daha önce ortaya atılan inisiyatifler gerçekleşmeye başlamıştır.

Aynı zamanda, iki ülkenin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi uluslararası kurumlar nezdinde ortak hareket etmeleri de çok büyük önem taşımaktadır.

2010 yılında, Kazakistan AGİT Dönem Başkanlığını üstlenmiş ve bu süreçte kurumun temel ilkeleri ile değerlerine sadakatini göstererek başkanlık görevini büyük bir başarıyla ve layıkıyla yerine getirmiştir. Dünyanın 56 ülkesinin üye olduğu AGİT Zirvesi, Merkezi Asya ve BDT devletleri arasında ilk olarak Kazakistan'ın başkenti Astana'da düzenlenmiştir.

Kazakistan, 2011 yılında, İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlığı görevini devralmıştır. Kazakistan her zaman söz konusu kurumun etkinliklerine aktif katılım sağlamakta, onun dünya kamuoyu karşısında itibarının artması ve İslam dünyasının etkin bir forumu sıfatıyla güçlenmesi için var gücüyle çalışmaktadır.

İİT Başkanlığının Kazakistan'a verilmesi, İslam toplumunun ülkemize duyduğu güven ve desteğin en açık göstergesidir.

Bu uluslar arası kurum çerçevesinde de Kazakistan ile Türkiye sıkı işbirliği geleneğini devam ettirerek, ortak etkinliklerde birbirlerini karşılıklı olarak desteklemektedir. İki ülke arasında inşa edilen siyasi işbirliği gelecekte daha da güçlenecektir.

Türkiye ile Kazakistan arasındaki ticaret hacmi 1992 yılında 30 milyon ABD doları iken, 2011 yılı sonuçlarına göre bu rakam 3.9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

Kazakistan'ın esas ihraç ürünleri: Mineral rezervler (petrol, metal vb), bitkisel ürünler, kimya sanayi ürünleri, madenler ve maden ürünleridir. Türkiye'den inşaat malzemeleri, kimya sanayi ürünleri, tekstil, plastik, plastik ürünler, gıda ürünleri, makine ve araç gereçler ihraç edilmektedir.

Kazakistan'daki Türk girişimciler çalışmalarını büyük bir özveriyle yürütmektedir. Ülkemizde ortak üretim yapan 2200 yabancı şirketin 319'u Türk şirketidir. Türkiye Ekonomi Bakanlığının istatistiklerine göre, 200'den fazla Türk firması toplam tutarı 2 milyar dolar olan 40'tan fazla projede yer almaktadır.

Kazakistan'daki Türk sermayesinin iştirakiyle faaliyet gösteren işletmeler toptan veya perakende satış, inşaat, hizmet sektörü gibi alanlarda çalışmaktadır. Kazakistan pazarında Koç Holding, finans ve sanayi grubu bünyesinde bulunan Ram Dış Ticaret, ayrıca Anadolu Grubu, ENKA Holding, Tekfen Holding, Ceylan İnşaat, Ahsel, Okan Holding, Alarko Holding gibi büyük Türk şirket grupları faaliyetlerini devam ettirmektedir.

İkili ticari ve ekonomik işbirliğinin öncelikli amacı, büyük Türk şirketlerinin modern teknoloji alanında da Kazakistan pazarına yatırım yapmalarını sağlamaktır. "Yeni Sinerji" adı verilen Ortak Ekonomik Program'ın imzalanması, karşılıklı hareketi canlandırmamıza ve Kazakistan- Türkiye ortaklık alanını genişletmemize yeni bir ivme kazandıracaktır.

Şuan makine sanayisi, enerji, petrol, kimya, inşaat malzemeleri üretimi, tarım, turizm, bankacılık ve başka alanlarda Kazakistan'daki yatırım projelerini hayata geçirmek için Türk deneyimi ile sermayesinin mümkün olduğu kadar aktif katılımını sağlamaya ve bundan yararlanmaya çok ihtiyaç duyulmaktadır.

Kazakistan, Rusya ve Beyaz Rusya arasında kurulan Gümrük Birliği, toplam nüfusu 170 milyon ve toplam iç üretimi

2 trilyon ABD dolarına ulaşan çok geniş bir pazar sıfatıyla, Türk yatırımcıları için yeni olanaklar sunmaktadır.

Ayrıca, 1,5 milyarlık nüfusuyla tarım ürünlerine ihtiyaç duyan Çin pazarının coğrafi bakımdan ülkemize yakınlığı da Türk sanayicileri için yeni bir iş kapısı açmaktadır.

Türkiye, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kurma işinde engin deneyime sahiptir. OSB'ler Türk sanayi ve genel olarak ekonomisinin can damarıdır.

Bu bağlamda, Kazakistan'da kurulacak olan Türk sermayeli ortak ilk sanayi bölgesinin kurulması, işbirliğimizin ufkunu belirleyecektir. OSB'ler, hem Türk iş çevresinin Kazakistan pazarına girmesine yol açacak hem de ülkemizdeki olumlu yatırım ikliminin iyileşmesine katkı sağlayacaktır. Ekim 2011'de, Türk heyetinin Kazakistan ziyareti sırasında, ülkemizde Kazak-Türk OSB'lerinin kurulmasına ilişkin memorandum imzalanmıştır.

Kültürel işbirliği iki kardeş ülkenin hem manevi hem de dostluk buluşma noktası olmuştur. Bu alanda iki ülkenin yakınlaşmasında etkili olan bilimsel konferanslar, seminerler ve konserler, müzik, sanat - kültür festivalleri ve resim sergileri organize edilmiştir. Ayrıca, karşılıklı olarak ülkelerimizde Kültür Günleri gibi etkinlikler düzenli aralıklarla tertiplenmektedir.

Büyükelçilik öncülüğünde Türkiye'de başta Abay Kunanbayev, Muhtar Avezov, Magcan Cumabayev, Abılay Han ve Kabanbay Batır olmak üzere Kazak halkının tanınmış şahsiyetlerinin anıtları açılmıştır.

2010 yılında, Kazakistan'ın bağımsızlığının 10'uncu yıl dönümü kapsamında, elinde dombıra olan Kazak kızının tasvir edildiği "Astana" heykeli Ankara'daki Kazakistan Caddesi'ne dikilmiştir.

Geçtiğimiz yıllarda milli bayramımız Nevruz dolayısıyla kapsamlı etkinlikler, örneğin "Türk Halklarının Kültüründe Nevruz" konulu bir sempozyum, pek çok uluslararası festival, resim sergileri ve Kazakistanlı sanat gruplarının konserleri düzenlenmiştir.

Kültür alanındaki ikili ilişkilerin en belirin örneği olarak, 2010 yılında, Türkiye Cumhurbaşkanının Kazakistan'a yaptığı ziyaret sırasında, Astana şehrinde, Yunus Emre Türk Kültür Merkezi açılmıştır. Adı geçen merkezin, iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirecek önemli bir araç olacağından hiç şüphe yoktur.

Kazakistan'ın bağımsızlığının 20'nci yıl dönümü dolayısıyla, Haziran 2011 tarihinde, Astana'da Ankara Kültür Günleri düzenlenmiştir. Bu etkinlik kapsamında Türkiyeli müzik toplulukları ve ünlü Türk sanatçısı Ferhat Göçer seyircilere büyük bir kültür şöleni yaşatmışlardır. Dünya çapında tanınan Fonged Dans Grubu Türk tarihini seyircilere danslarıyla aktarırken, Ferhat Göçer de Kazakça şarkılar söylemiştir.

Kardeş ülkeyle aramızda devam etmekte olan işbirliği çerçevesinde Kazakistan'ın bağımsızlığının 20'nci yıl dönümü kapsamında Kazak halkının ünlü bestecisi Dina Nurpeyisova'nın doğumunun 150'nci yıl dönümü, Türkiye'de geniş çaplı olarak kutlanmıştır. Ankara'nın Etimesgut ilçesinde Dina Nurpeyisova parkı açılmıştır. Mersin, Hatay, Gaziantep, Ankara ve İstanbul sanatseverleri, bu kutlama etkinlikleri için Atırau'dan gelen Dina Nurpeyisova Akademik Kazak Halk Çalgıları Orkestrası'nın konserini izlemişlerdir.

Eğitim ve bilim alanındaki karşılıklı etkileşimin başarılı örnekleri olarak, 31 Ekim 1992 tarihinde Kazakistan ile Türkiye devletleri arasında imzalanan devletlerarası anlaşmaya istinaden kurulan Türkistan'daki A.Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi, Almatı'daki Özel Süleyman Demirel Üniversitesi, Jambıl Ekonomi Koleji, 24 Kazak-Türk lisesi, Dostluk Eğitim Merkezi ve (Kazakistan'da yaşayan ve çalışan Türkiyelilerin çocuklarının eğitim aldıkları) Şahlan İlkokulu'nu göstermek lazım. 21 Mart 2003 tarihinde Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye'ye gerçekleştirdiği resmi ziyareti sırasında Abay İlköğretim Okulu açılmış olup, okul eğitim çalışmalarını büyük bir başarıyla devam ettirmektedir.

Kazakistan'ın bağımsızlığının 20'nci yıl dönümüne atfen düzenlenen etkinlikler kapsamında Büyükelçiliğin destekleriyle

ilk kez İstanbul Kazlıçeşme Abay İlköğretim Okulu, Abdülhak Hamit İlköğretim Okulu ve Gazipaşa İlköğretim Okulu'nun çok başarılı 15 Kazak öğrencisinin, hem eğitim hem de dinlenme fırsatı bulabildikleri Burabay "Baldauren" dinlenme tesislerinde yaz tatili yapmaları sağlanmıştır. Bu gezi, çocukların hem atayurtlarını yakından tanımaları açısından önemli olmuş, hem de gelişen Kazakistan'ın başarılarını gözlemlemelerine olanak sağlamıştır.

İkili ilişkiler alanı; bölgelerarası ticari-ekonomik, kültür ve karşılıklı dayanışma, eğitim, sanayi ve başka konuları kapsayan kardeşlik ilişkileri büyük bir potansiyele sahip olup, hızla ilerlemektedir. Günümüzde Kazakistan ile Türkiye arasında 15'den fazla il, kardeşlik ilişkilerini sürdürmektedir. Astana-Ankara, Almatı-İstanbul, Jambıl-Karaman, Almatı-Antalya, Batı Kazakistan-Eskişehir, Güney Kazakistan-İzmir, Akmola-Elazığ, Türkistan-Sivas, Şımkent-Niğde, Kapşağay-Bursa, Pavlodar-Kayseri, Doğu Kazakistan-Bursa vb. arasında karşılıklı bağ kurulmuş ve bu süreç devam etmektedir.

Kardeş Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliğinin daima en üst seviyede seyretmesi için gereken tüm imkanlar mevcut ve potansiyeli yüksektir.

Ekoavrasya Dergisi, Mayıs 2012

Neticeli İşbirliğinin Yirmi Yılı

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Recep Tayip Erdoğan'ın ülkemize yaptığı resmi ziyaret iki kardeş ülkenin ilişkilerine yeni ivme kazandırmıştır.

Resmi ziyaret esnasında devletler arası ilişkilerin ve iş çevrelerinin işbirliğini, iki ülke halkının kültürel ve sosyal alandaki etkileşimini daha da pekiştirmek için üst düzeyde Stratejik Ortaklık Anlaşması ve Yeni Sinerji Ortak Ekonomik Programı'na imza atılması büyük öneme haizdir.

Türkiye Başbakanı'nın ziyareti, stratejik ortaklık havasında gelişmekte olan Kazakistan ve Türkiye ilişkilerinin yeni formatı düzeyinde gerçekleşti. Recep Tayyip Erdoğan, ziyareti sırasında, Astana Ekonomik Forumu ve Kazakistan Türkiye İş Forumu'na katılmıştır. Toplam tutarı 1 milyar ABD dolarından fazla olan anlaşma ve memorandumların imzalanması da ekonomik alandaki ortaklığın genişletilmesi gerekliliğine ve bu alana olan ilgiye işaret etmektedir.

Ülkemiz ve Türk basınında genişçe yer alan Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev'le Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın görüşmesinin, Kazakistan Başbakanı K.Masimov ve Kazakistan Parlamentosu Yönetimi ile görüşmelerinin gündemini burada tekrar etmeye gerek duymuyorum. Ancak burada Türk Başbakanı'nın Kazakistanlı meslektaşı ile görüşmesinde ifade ettiği "Kazakistan'daki ailelerin her birinin en az 5 çocuğa sahip olması" dileğinde bulunmasına işaret etmek istiyorum. Onun bu ifadesi Türk basınında yer aldı, bazı yayınların da bu ifadeyi ana başlık olarak kullandığını burada belirtmek gerekir.

Hangi şekilde olursa olsun, ister şaka yolu ile, ister başka bir şekilde Türkiye yönetimi ve halkının bize karşı beslediği içten duyguların bir yankısı değil midir? Halk vecizesinde dendiği gibi "evdeki bebek sesinden daha iyi müzik yoktur".

Kazakistan ve Türkiye arasında diplomatik ilişkiler tesisinin 20'nci yılının kutlandığı bir döneme denk gelen ziyaret büyük önem arzetmektedir. Diplomatik ilişkiler protokolünün 2 Mart 1992 tarihinde imzalanmış olması, devletlerarası işbirliği tarihinin başlangıç noktasını teşkil etmektedir. Dünyada ilk defa, Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını 16 Aralık 1991 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin tanıması da tarih sayfalarına kazınmıştır. O andan itibaren, iki ülkenin siyasi yönetiminin gelişen iradesi, üst düzeydeki ilişkilerin etkileşimi ve yoğunluğu, seçilen yönün doğruluğu işbirliğinin parlak ufuklarını açmaktadır.

Şu anda Kazakistan ve Türkiye arasındaki münasebetler dostane, kardeşlik ve yapıcı diyalog temelinde dinamik olarak gelişmektedir. Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı'nın 2009 resmi ziyareti esnasında Ankara'da imzalanan Stratejik İşbirliği Anlaşması iki ülke arasındaki münasebetleri yeni düzeye çıkarmıştır. Bahsi geçen bu evrak siyasi, ekonomik, bilimsel ve teknik, ekolojik, enformasyon, kültürel, insani ve daha birçok alanlardaki işbirliğinin yeni yönlerini kapsamaktadır.

Astana ile Ankara ikili etkileşimle birlikte Birleşmiş Milletler, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam Konferansı Örgütü gibi bölgesel ve uluslararası teşkilatlar çerçevesinde yoğun siyasi gündemi de çok taraflı formatta uygulamaktadır.

Türkiye, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in girişimi ile 1992 yılında kurulan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın stratejik üyesidir. Türkiye, AİGK'nin Dönem Başkanlığı sırasında teşkilatın sözsahibi uluslararası kurum haline gelme imkanlarını pekiştirerek Kazakistan'ın küresel ve bölgesel projelerinde de ciddi diplomatik destekte bulunmuştur.

Türkiye, ayrıca, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi çerçevesindeki genel Türk entegrasyon süreçlerinin çok faal taraftarlarından biridir. Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi ve kamu çevreleri, ülkemiz yönetiminin iç siyasi ve ekonomik

tedbirleri ile dış politik girişimlerini büyük ilgi ve dikkatle izlemektedir. Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı'nın Türk halklarının birliğini pekiştirecek kurumların kurulması girişimi de olumlu karşılanmıştır. Şu anda Türk Konseyi Sekreterliği, Parlamenter Asamblesi, Aksakallar Konseyi ve Türk Akademisi de başarılı bir şekilde faaliyet sergilemektedir. Türkiye yönetimi, Nursultan Nazarbayev'in bu fikirlerinin hayata geçirilmesindeki kilit rolünü kabul etmektedir.

Bu bağlamda, Devlet Başkanımızın Türkiye yönetimi ve kamuoyu tarafından "Türk Dünyasının Lideri" olarak kabul edilmesi de büyük önem arzetmektedir. Kazakistan Lideri'nin Ankara'da anıtının dikilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Hürmet Madalyası'nın verilmesi özel bir olay olmakla birlikte, Devlet Başkanı'mızın Kazakistan'ın refahı, Kazakistan ve Türkiye ilişkileri ile bütün olarak Türk dünyası konusundaki emeğinin üst düzeyde değer bulması anlamına gelmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, "Hepimiz Nursultan Nazarbayev'in vizyon sahibi politikası sayesinde Kazakistan'ın bölgesindeki vahaya dönüştüğünü ve gün geçtikçe uluslar arası arenada daha çok söz sahibi olmaya başladığını izlemekteyiz" diyerek, Devlet Başkanımızın rolünü belirtmiştir.

Türkiye, Kazakistan'ın 2010 yılında AGİT Dönem Başkanlığı'nı devralmasında da İİT'nin Dönem Başkanlığı'nda da büyük destekte bulunmuştur.

İki devletin üst yasal organlarında kurulan Dostluk Grupları'nın desteği sayesinde, ikili parlamentolararası ilişkiler sağlam yapıya kavuşmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Senatosu Başkanı Kayrat Mami'nin, geçen yılın Kasım ayında, Türkiye resmi ziyareti parlamentolararası işbirliğine ek ivme kazandırmıştır. Önümüzdeki sonbaharda Türkiye Meclis Başkanı Cemil Çiçek'in Astana resmi ziyareti beklenmektedir.

İşbirliğinin önemli cihetlerinden biri de ticari ve ekonomik etkileşimdir. Türkiye, uluslararası kamuoyu tarafından dinamik gelişen bir ülke ve Avrupa'daki ekonomik durumun

canlanması için "lokomotif" olarak nitelendirilmektedir. Türkiye, küresel krizi başarılı bir şekilde atlatmakla kalmayıp, ekonomide belirli başarılar elde etti. Türk ekonomisi Hükümet tarafından yürütülen başarılı siyaset sonucunda, dünyanın 16'ncı ve Avrupa'nın 6'ncı ekonomisi haline geldi. Şu anda Türkiye'nin stratejik amaçlarından biri dünyanın rekabet edebilir 10 ülkesinden biri haline gelmektir.

Türkiye Cumhuriyeti, Kazakistan'ın ticari ve ekonomik alandaki kilit ortaklarından biridir. 2010 yılının verilerine göre, karşılıklı ticaret hacmi 2,9 ABD doları olmuştur. Geçen yılın verilerine göre, bu rakam 3,9 ABD dolarına ulaşmıştır. Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan resmi ziyareti sırasında imza atılan Yeni Sinerji Programı ve ortak anlaşma maddelerinin hayata geçirilmesi ile Kazakistan ve Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin 10 milyar ABD dolarına kadar ulaştırılması öngörülmektedir.

Türkiye, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kurma işinde engin deneyime sahiptir. OSB'ler Türk sanayi ve genel olarak ekonomisinin can damarıdır. Kazakistan tarafı bu deneyimin incelenmesi ve kullanılmasına ilgi duymaktadır. Kazakistan'da kurulacak olan Türk sermayeli ortak sanayi bölgesinin kurulması, hem Türk iş çevresinin Kazakistan pazarına sistemli olarak girmesine ek imkanlar tanıyacak, hem de ülkemizdeki olumlu yatırım ikliminin iyileşmesine katkı sağlayacaktır.

İki ülkenin coğrafi açıdan uzaklığı taşımacılık ve lojistik sisteminin geliştirilmesi konusunu gündeme taşımaktadır. Ticari ve ekonomik işbirliğinin gelişimindeki ciddi etkenlerden biri, temel nakliye yüklerinin karayolu ile taşınmasıdır. Dolayısıyla ülkelerimizi birbirine bağlayacak demir yolları projeleri öne çıkmaktadır. Türkiye–İran, İran–Türkmenistan–Kazakistan ve Kars–Ahılkelek–Tiflis–Bakü demir yollarının tamamlanması ticaret hacminin yükselmesinin sağlanması için olumlu şartlar oluşturacak, nakliye hacmini yükselterek tarifeleri indirecektir. Ayrıca Hazar Denizi Bölgesi ile Avrupa arasında doğrudan bağlantı kurulmasını sağlayacaktır. Türkiye Başbakanı'nın mevzubahis projelerin tamamlanması

konusunda "Londra'yı Çin'le bağlayacağı" şeklindeki ifadesi, bu projelerin Avrasya çapındaki önemine işaret etmektedir.

Havacılık taşımacılığı sektöründe iki ülke şehirleri arasında yeni seferlerin açılması gündemdeki öncelikli konular arasındadır. Geçen yılın Eylül ayında Kazakistan SCAT Havayolları tarafından İstanbul–Şımkent uçak seferi açıldı. Bu olay, iş çevrelerinin doğrudan bağlantıya geçmelerini sağlayacak ve Türkiye vatandaşlarının Türkistan'a karşı besledikleri ilgi bağlamında Kazakistan'ın güneyinde turizmin geliştirilmesi için Türkiye'den o bölgeye yatırım yapılmasının temel etkenlerinden birini oluşturacaktır. Türkiye'nin Türk şirketlerinin inşaatında büyük katkıda bulundukları Astana ile gurur duyması da olumlu etkenlerden biridir.

Kazakistan ve Türkiye'nin illeri arasında kardeşlik bağları kurulması, ilişkilerin önemli yapıtaşlarından birini teşkil etmektedir. Bu hususta illerarası işbirliğinde ülkemizin ilgili illerinde sanayi bölgelerinin kurulması önemle vurgulanmaktadır.

Devletlerarası işbirliğinin pekiştirilmesinde, Türkiye'de yaşayan ve Türkiye'nin desteği sayesinde ikinci vatan edinen ve Türkiye'nin şerefli vatandaşları olan Kazak soydaşlarımız da ciddi destek sağlamaktadır.

Kültürel işbirliği de hem ikili formatta, hem de uluslar arası teşkilat olan TÜRKSOY çalışmaları çerçevesinde dinamik olarak gelişmektedir.

Astana'da kurulan Türk Akademisi'nin kurumsal temelinin sağlamlaştırılması, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak Türk Üniversitesi faaliyet veriminin yükseltilmesi, bilim ve teknoloji alanındaki işbirliğinin hukuki çerçevede geliştirimesi büyük önem taşımaktadır.

Bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti'nin destekleri ile Abay, Jambıl, Magjan Jumabayev, Muhtar Auezov, Oljas Süleymenov, Abiş Kekilbayev, Muhtar Şahanov gibi Kazak edebiyatı klasik yazarlarının ve ünlü çağdaş yazarların eserleri, ayrıca Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in kitapları Türk okuyucusu ile buluştu.

İki ülke arasında diplomatik ilişkiler tesisinin 20'nci yıldönümü münasebetiyle, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı'nın talimatı üzerine, Kazakistan Cumhuriyeti 20 Yıllık Bağımsızlığı Jübile Madalyaları, Türk devlet adamlarına takdim edilmiştir. Madalya takdim edilenler arasında Türkiye Cumhuriyeti 9. Cumhurbaşkanı S. Demirel, Meclis Eski Başkanı Köksal Toptan, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Sekreteri Mustafa İsen, Adalet ve Kalkınma Partisi Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik, Kazakistan Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Haluk İpek bulunmaktadır.

Kazakistan ve Türkiye işbirliğinin mevzubahis örnekleri hiç şüphesiz iki kardeş devlet ve halkın refahına hizmet etmektedir. Devletlerarası ilişkiler şu anda stratejik ortaklık düzeyine ulaşmakla kalmayıp, ülkemizin diğer yabancı ortakları ile ilişkileri arasında model olmak için tüm koşullara sahiptir.

Kazahstanskaya Pravda Gazetesi,
26 Mayıs 2012

Sağlam ve Güçlü Diplomatik İlişkilerin Yirmi Yılı

Bu yıl Kazakistan ve Türkiye için özel anlamlar taşımaktadır. Bundan 20 yıl önce iki kardeş ülke arasında diplomatik ilişkiler kuruldu, karşılıklı ziyaretler en üst seviyede gerçekleşti, ayrıca Kazakistan'ın kurucusu olduğu ve Türkiye'nin aktif destek verdiği Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konseyi (CİCA, Asya Konseyi) kuruluşunun 20'nci yılını idrak etmekteyiz.

Bundan 20 yıl önce, ülkemizin bağımsızlığını yeni kazandığı zor bir dönemde, dünya siyaset sahnesinde öne çıkan Kazakistan, uluslararası toplumun eşit ve güvenilir üyesi sıfatını bir günde kazanmış değildir. Genç Kazak devleti, çöken ekonomiyle birlikte, tüm dünyaya büyük korku salan büyük ölçekli nükleer silahı da Sovyetler Birliği'nden miras olarak aldı. Böylesine değişken bir dönemde kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in iradesi ve siyasi gayretiyle Kazakistan, nükleer silahtan özgür iradesiyle vazgeçme konusunda tarihi bir karar alarak, dünyaya karşı büyük sorumluluğu ile siyasi bilinçliliğini gösterdi. Bu, Kazakistan'ın uluslararası siyasetteki ilk başarısı olmasının yanı sıra, günümüzde de devam ettirdiği başarılı yürüyüşün ilk adımı olmuştur.

Günümüzde Kazakistan birçok önemli uluslararası kuruluşa üye olmakla birlikte, kendisi de pek çok uluslararası ve bölgesel kurumun kurucusu ve olumlu başlangıçların öncüsüdür.

1992 yılında, BM Genel Kurulu 47'nci toplantısında Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından önerilen Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, günümüzde tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş sıfatıyla faaliyetine devam etmektedir. Türkiye bu kuruluşun uluslararası düzeydeki itibarının artması için yoğun çaba sarf etmektedir. Geçtiğimiz 5 Ekim tarihinde Konsey'in kuruluşunun 20'nci yılını hep beraber kutlamıştık.

2010 yılında Kazakistan, Avrupa Güvenik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) Dönem Başkanlığı yaptı ve Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in girişimiyle Astana'da 1–2 Aralık 2010 tarihinde AGİT Zirvesi'ni başarılı bir şekilde düzenledi.

Kazakistan İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığı'nı 2011–2012 yıllarında büyük bir sorumlulukla yürütmektedir. Kazakistan Başkanlık sürecinde, dünyada İslamofobinin yayılmasını engellemek, küresel ve bölgesel güvenliği pekiştirmek üzere gayret göstermektedir.

2011 yılında, başarılı bir şekilde Asya Kış Olimpiyatları'nı organize eden Kazakistan, 2017 yılında EXPO-2017 Dünya Fuarı'na ev sahipliği yapmaya aday statüsündedir.

Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın 2006 yılında Antalya Zirvesi'ndeki önerisi ve Kazakistan'ın çabalarıyla, 2009 yılında Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye tarihi bir belgeyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşma'yı imzalamışlardır. Konsey; isminden de belli olacağı üzere, tarihi ortak, kültürü aynı, Türk dili konuşan devletler arasında kültürel ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkileri de geliştirmeyi amaçlamaktadır. 20–21 Ekim 2011 tarihinde Almatı'da gerçekleştirilen Türk Konseyi 1. Zirvesi'nde kardeş ülkelerin ekonomik, kültürel ve beşeri alanlarda derin ve aleni işbirliğine zemin hazırlayacak birçok önemli kararlar kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda sözü edilen uluslararası etkinliklerde daima Kazakistan'ı aktif bir biçimde desteklemekte, Kazak girişimlerinin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Türkiye, Türk dünyasının birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık bulmuştur. Ankara'da Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesindeki

yaklaşımları aynı, ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletlerdir.

Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türkiye ile kardeşlik ilişkilerinin kurulmasını diplomatik temasların başladığı ilk günden hedeflemişti. İki ülke arasındaki statü, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in 2009 yılındaki Türkiye resmi ziyareti esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Stratejik Ortaklık Anlaşması'yla nihayet bulmuştur.

Türkiye Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki liderlik rolünü kabul etmekte ve bölgedeki önemli ortağı olarak görmektedir.

Özellikle Kazakistan Cumhuriyeti ekonomisinin öncelikli alanlarına yatırım çekme hususunda Kazakistan ve Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik işbirliği alanları gün geçtikçe gelişmektedir.

Kazakistan ve Türkiye'nin ekonomik işbirliği günümüzde, enerji, ulaşım, sağlık, çalışma ve sosyal güvenlik, müteahhitlik ve danışmanlık hizmeti, turizm, spor, tarım, bankacılık, sigortalama, ticaret ve diğer alanları kapsamaktadır.

Manevi, kültürel ortaklığımız da olağanüstü hızla ilerleme kaydetmektedir. Türkiye'nin milli lideri Atatürk'ün görkemli anıtı Astana'da boy göstermiştir. Bu, Kazakların Türk halkının milli liderine olan saygısının göstergesidir.

İlim ve eğitim alanlarındaki karşılıklı yakınlaşmanın başarılı örnekleri olarak Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni, Almatı'daki Süleyman Demirel Üniversitesi'ni, 28 Kazak-Türk okulunu saymak mümkündür. Bunun yanı sıra, Mayıs 2003 tarihinde, İstanbul'da Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye resmi ziyareti sırasında açılan Abay İlköğretim Okulu da faaliyetlerini başarıyla devam ettirmektedir.

Günümüze kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci Türk üniversitelerinde öğrenimlerini tamamlamış olup, 700'den fazla Kazakistanlı genç ise halen öğrenim görmektedir.

Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanları Turgut Özal ile Süleyman Demirel'in kurumlaştırdıkları bu akrabalık, kardeşlik ilişkilerinin yeni görünüşü, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan

Nazarbayev'in 10-12 Ekim 2012 tarihlerinde Türkiye'ye yapmakta oldukları resmi ziyaret esnasında yeni yönüyle göründü.

Bu ziyaret çerçevesinde, Ankara'da üst düzey temaslar yapılıyor ve tarihimizde ilk defa, 11 Ekim 2012 günü, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın katılımıyla Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi gerçekleştirilecektir. 12 Ekimde ise İstanbul'da büyük İş Forumu, Kazakistan Kültür Günleri Gala Konseri gerçekleştirilecek ve "Altın Adam" Sergisi açılacaktır. Ayrıca Devlet Başkanımız Türkiye'nin önde gelen 15 işadamı ile bir araya gelerek, ülkelerimiz arasındaki karşılıklı yatırım potansiyelini değerlendireceklerdir.

Böylece bu resmi ziyaret bir bakıma Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20 yıllık değerlendirme ziyareti olacaktır.

N.Nazarbayev'in ziyareti öncesinde ikili ilişkileri geliştirmeye katkı sağlayacak bir çok faaliyet de gerçekleşti. Bolu ilinde Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yılı münasebetiyle konferans organize edildi, Büyükelçilikte, Kazakistan-Türkiye işbirliğine katkılarından dolayı "Kazakistan 20. Yıldönümü" Madalyaları T.C. Başbakan yardımcısı Bülent Arınç, TBMM eski Başkanı Hikmet Çetin, ve Kültür eski Bakanı Namık Kemal Zeybek'e takdim edilmişti, Ankara Devlet Konukevinde Cumhurbaşkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisyatif sahibi olduğu Asya Konseyi'nin kuruluşunun 20'nci yıldönümü resepsiyonu düzenlendi, Büyükelçilikte Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in seçkin eserlerinin yeniden basılan 5 ciltlik çalışmasının tanıtım töreni gerçekleşti. Antalya'da Kazakistan Cumhuriyeti Konsolosluğu'nun resmi açılışı yapıldı ve Kırşehir ilinde Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev adını taşıyan caddenin ve Ahi Evran Üniversitesinde "Kazakistan" adlı amfinin açılış törenleri ve konferans tertip edildi. Tüm bu faaliyetler, Türkiye yönetiminin ve halkının ülkemize karşı olan sevgisini ve derin teveccühünü göstermektedir.

Tarih ölçüsüyle bakıldığında göz açıp kapama anı - yirmi yılda gerçekleştirilen işler az değil, yine de önümüzde kardeş halklarımızın kardeşliğini pekiştirecek daha çok iş var.

Siyaset Dergisi, 8 Ekim 2012

Yakınlaşmanın Yeni Sinerjisi

Temelinde tarihi köklerin, kültürel değerlerin ortaklığı, Astana ve Ankara'nın bölgesel ve uluslararası gündemdeki birçok konular üzerine çıkarlarının örtüşmesi ve karşılıklı ekonomik ilgi gibi etkenlerin bulunduğu devletlerarası ilişkilerin seyri iki ülkenin işbirliğinin stratejik yapısını yansıtmaktadır.

Bu yıl Kazakistan ve Türkiye arasında diplomatik ilişkiler tesisinin 20'nci yılını kutlamaktayız. 2 Mart 1992 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin'in ülkemize yaptığı ziyaret esnasında ilgili protokolün imzalanması ve bu önemli olaydan sonra, aynı yılın Nisan ayında, Almatı'da Türkiye Büyükelçiliğinin açılması ve Mayıs ayında da Kazakistan Büyükelçiliğinin Ankara'da açılması, devletlerarası ilişkiler tarihinde çıkış noktasını oluşturmuştur. O andan itibaren ve şu ana kadar ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki münasebetler durmadan gelişerek derinleşmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki liderlik rolünü kabul etmekte ve bölgedeki önemli ortağı olarak görmektedir. Kazakistan ve Türkiye arasında çözümü olmayan konular bulunmamaktadır. Bu, bütün alanları kapsamaktadır; siyasi, ekonomik, kültürel ve insani.

İkili formattaki yapıcı ve yoğun diyalogla birlikte BM, AGİT, EİT, İİT, AİGK, Türk Konseyi ve TÜRKSOY gibi uluslararası ve bölgesel kuruluşlar çerçevesinde karşılıklı etkileşim de başarılı bir şekilde gelişim göstermektedir. Taraflar uluslararası politika konularında ortak pozisyon sergilemekte, otoriter uluslararası kuruluşların yönetici yapılarında adayların sunulması sırasında karşılıklı olarak birbirini desteklemektedir.

Türkiye'nin, 5 Ekim tarihinde, 20'nci yıldönümü kutlanan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı sürecindeki faal pozisyonunun altını çizmek gerekir. Türkiye Cumhuriyeti, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in

inisiyatifiyle 1992 yılında kurulan AİGK/CICA'ya her zaman büyük destekte bulunmaktadır. Kazakistan'ın küresel ve bölgesel projelerine ciddi diplomatik destek de Türkiye Cumhuriyeti'nin AİGK/CICA'da yaptığı iki Dönem Başkanlığı esnasında geldi.

Türkiye, ayrıca, daha çok Türk Konseyi olarak bilinen Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi çerçevesindeki genel Türk entegrasyon süreçlerinin en faal taraftarlarından biridir. Konseyin Sekterlerliği, Parlamenter Asamblesi ve Aksakallar Konseyi gibi organları kurulmuş olup, başarılı bir şekilde çalışmalarını yürütmektedir. Ağustos ayında Bişkek'te düzenlenen Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Zirvesi'nde, Türk Konseyi'nin Türk Akademisi Kuruluş Anlaşması, Türk DiliKonseyi'nin Türk Kültürü ve Mirası Destek Fonu Kuruluş Anlaşması imzalanmış ve Türk Konseyi'nin bayrağı kabul edilmiştir. Böylece Türk Konseyi'nin kurumlaşma süreci tamamlanmıştır.

Kazakistan ve Türkiye'nin ikili ve çok taraflı formattaki etkileşim alanları çok geniştir. Bunun yanısıra oluşmuş olan stratejik ortaklık düzeyinin üst düzeydeki münasebetler sayesinde oluştuğunu hiç çekinmeden belirtmek mümkündür.

Diplomaside devletlerarası ilişkiler durumunun önemli göstergelerinden biri, üst düzeydeki ziyaretlerin yoğunluğudur. Bu bağlamda, Kazakistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ziyaret dinamiği, Kazakistan'ın kardeş Türkiye ile sıkı işbirliğinin parlak göstergesidir. Diplomatik ilişkiler tesisinin yıldönümü olan bu sene de bundan nasibini almıştır.

Mayıs ayında, Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın Astana resmi ziyareti gerçekleşti. Eylül ayında, TBMM Başkanı Cemil Çiçek ülkemize resmi ziyarette bulundu. Bu ziyaretler, Kazakistan ve Türkiye basınında genişçe yer aldı. Türkiye Başbakanı'nın Mayıs ayı ziyareti esnasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi kurulmasının ve Yeni Sinerji Ortak Ekonomik Programı'nın imzalanmasının önemi yadsınamaz.

Yıldönümleriyle dolu senenin doruk noktasını Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in 11-12 Ekim tarihinde

Ankara ziyareti oluşturacak ve ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin gelişim stratejisinin tarihi dönüm noktasını belirleyecektir. Ziyaretin amacını "geleceğin temeli bugün atılmakta" şeklinde belirlemek mümkündür.

Ziyaretin ana gündemi; 20 yıllık işbirliğinin değerlendirilmesi, karşılıklı etkileşime yapıcı ivme kazandırılması, Kazakistan'ın ekonomik potansiyelinin sergilemesi gibi maddelerden oluşmaktadır. Geçen yıllar zarfında çok şeyler yapıldı. Birçok projeler hayata geçirildi. Siyasi açıdan stratejik ortaklık düzeyine ulaştık. Ticari ve ekonomik, kültürel ve insani bağlarımız gelişmektedir.

İki ülke arasındaki ticaret hacmi 4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Ancak iki ülkenin potansiyeli ve stratejik ortaklık düzeyi bu rakamın yükseltilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının himayelerinde, 2015 yılına doğru, karşılıklı ticaret hacmini 10 milyar ABD dolarına çıkaracak Yeni Sinerji Programı, prensip olarak ticari ve ekonomik etkileşimin yeni konseptini oluşturdu.

Bu bağlamda, önümüzdeki ziyaret esnasında yapılacak Stratejik Konsey'in 1. Toplantısı sırasında, mevzubahis programın uygulama planının imzalanması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca başka ikili belgelerin imzalanması da beklenmektedir. Belge ve planlar sayesinde, sistemli olarak ve devlet desteği ile Kazakistan ve Türkiye'nin illeri arasında doğrudan ticaret ve yatırım işbirliği gerçekleştirilecektir.

Kazak Türk Sanayi Bölgelerini kurma projelerinin uygulanması, mevzubahis plan ve programın önemli unsurlarından biridir. Türkiye, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) kurma işinde engin deneyime sahiptir. OSB'ler Türk sanayi ve genel olarak ekonomisinin can damarıdır. Kazakistan tarafı bu deneyimin incelenmesi ve kullanılmasına ilgi duymaktadır. Kazakistan'da kurulacak olan Türk sermayeli ortak sanayi bölgesinin kurulması, hem Türk iş çevresinin Kazakistan pazarına sistemli olarak girmesine ek imkanlar tanıyacak, hem de ülkemizdeki olumlu yatırım ikliminin iyileşmesine katkı sağlayacaktır.

Önümüzdeki ziyaret çerçevesinde Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı ve Türkiye Başbakanı'nın katılımlarıyla İş Forumu düzenlenmesi öngörülmektedir. Kazakistan'ın öndegelen işletmelerinin katılımıyla ülkemizin sanayi ve endüstriyel alandaki başarılarını teşhir eden sergi organize edilecektir. Türk kamuoyunu ve iş çevrelerini Kazakistan'ın sanayi potansiyeli ile tanıştırma fırsatı tanıyacak ve bu şekilde, Türk iş çevresinin önemli ölçüde ülkeye çekilmesini sağlayacaktır. İş Forumu esnasında ekonomi alanında, özellikle Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri konusunda yeni ikili anlaşmalar yapılması öngörülmektedir.

Türk kamuoyunun genel olarak Kazakistan'a ve Türkiye'de, "Türk Dünyasının Lideri" olarak kabul edilen Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in şahsiyetine olan büyük ilgisini de belirtmek gerekir.

Devlet Başkanımızın ziyareti öncesinde, Büyükelçilikle Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı, diğer resmi kurumlar ve Türkiye'deki STK'ların yoğun işbirliği ve bu kurumların desteği ile doğrudan ziyarete ve diplomatik ilişkiler tesisinin 20'nci yılına atfen büyük çaplı organizasyonlar yapıldı. Bilimsel konferans, Türkiye Cumhuriyeti Bakanları, milletvekilleri, akademisyenler ve uzmanların katıldıkları yuvarlak masa toplantılarının yanısıra, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı'nın Türkçe 5 cilt olarak yayınlanmış seçmeli eserlerinin tanıtımı yapıldı. Kitapların tanıtım törenine katılanlar, Türkiye kamuyounun, bu yayın sayesinde, Nursultan Nazarbayev'in kişiliğini, hem de dünya çapındaki siyaset adamı ve Türk Dünyasının Lideri olarak daha iyi tanımasına fırsat vereceğinin altını çizdi.

Türkiye'de "Kazakistan Kültür Günleri" başladı. "Kazak Sinema Haftası" "Çocukluğumun Gökyüzü" adlı Kazakistan'ın İlk Devlet Başkanı hakkındaki biyografik filmin tantımı ile açılışını yaptı. Ülkemizdeki sinema sanatı hazinelerinden olan Kız Jibek, Takkeli Melek vb. filmler Türkçeye kazandırılarak, Türk seyircisinin kültürümüze olan ilgisini çekmek için, beğenisine sunuldu.

Kültür Günleri çerçevesinde, Kazakistan'ın usta sanatçılarının katılımı ile gala konserleri, Avrupa'nın en eski müzelerinden biri olan İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde "Altın Adam" ve milli kuyumculuk ürünlerinin sergisinin yapılması planlanmaktadır. Türk tarafının isteği üzerine, sergi, bir ay boyunca halka açık olacaktır.

Önümüzdeki ziyaret ve Kazakistan ile Türkiye'nin işbirliği örnekleri hiç şüphesiz iki kardeş ülke ve halkın refahına yöneliktir. Şu andaki ikili ilişkiler stratejik doruğa ulaşmakla kalmayıp, ülkemizin diğer devletlerle ilişkileri arasında örnek teşkil etmek için tüm koşullara sahiptir.

Kazahstanskaya Pravda Gazetesi, 10 Ekim 2012

Duygusal Bağlardan Stratejik Ortaklığa

Bugün, 16 Aralık 2012 tarihinde, bağımsızlığının 21'inci yıldö-nümünü idrak eden, tarihi ve kültürel derinliğe sahip Kazakistan toprağı, aynı zamanda Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve atayurdu olup, Türk dünyasına ve dünya mirasına mal olan Hazreti Mevlana'nın üstadı Hoca Ahmet Yesevi, Al-Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasaguni gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir.

Geçtiğimiz 21 yıl içerisinde Kazakistan önüne büyük hedefler koymuş ve bunları, halkın ve yönetimin ahengi ile başarabilmiştir. Ülkemiz uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli bir toplum için parlak bir örnek olmak suretiyle, etnik gruplar ve dinlerarası diyalog ve bir arada yaşama konusunda büyük başarılar elde ederek, adeta model haline gelmiştir.

Bağımsızlık yıllarında ülke ekonomisine 120 milyar dolardan fazla yabancı yatırım çekildi. Bugünlerde Gayri Safi Milli Hâsılamız 135 milyar dolara yaklaşmıştır. Bu konudaki 2015 yılı hedefimiz 200 milyar dolara ulaşmaktır. Kişi Başına Gayri Safi Milli Hâsılamız 8.000 dolar civarındadır. Kazakistan, milli refah düzeyi açısından dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek, dünya sıralamasında 50'nci sıraya yükselmiştir. Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksek olup, okur-yazarlık oranı toplam nüfusun %99'udur.

Ülkemizde her çeşit yeraltı madenleri üretilmektedir. Bunlar içinde ham petrol, gaz, uranyum, çinko, tungsten, bohriyum, gümüş, kurşun, krom, bakır, flüorit, molibden, altın gibi ürünler ön sıralarda bulunmaktadır.

Bununla beraber ülkemiz, petrol ve hammadde kaynaklarını sanayileşme ve teknolojik üretimin hızlı geliştirilmesine kullanmaktadır. Böylece, sadece hammadde üreticisi değil, dünyanın sayılı sanayileşmiş ve teknoloji üreticisi ülkelerinden biri haline gelmektedir.

Bu anlamda Kazakistan, uzay araştırmaları alanında da büyük atılımlar yapmakta olup, dünyanın en büyük uzay üslerinden biri olan Baykonur Uzay Üssü'ne sahiptir. Bu Uzay Üssü'nde uzay araştırmaları ve kozmonot yetiştirme konusunda ülkemizin büyük çalışmaları yapılmaktadır. Bildiğiniz gibi Türk dünyasının ilk astronotu unvanına sahip olan Kazakistan vatandaşımız Toktar Aubakirov 1991 yılında Baykonur Üssü'nden uzaya çıkmıştır.

İşte bağımsızlığımızı kazandığımız yıllardan bu yana Türkiye hep yanımızda yer almıştır. Geçiş döneminin zorluklarına rağmen, eğitim alanında ilk elini uzatan ülke Türkiye olmuş, ülkemize gelen ilk işadamları, inşa edilen ilk yapılar, açılan ilk oteller hep Türkiye'den olmuştur.

O dönemlerde sağlam temellere dayanılarak kurulan diplomatik ilişkilerimiz bu yıl 20'nci yıldönümünü idrak etmektedir. Türkiye Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin'in ülkemize ziyareti esnasında, 2 Mart 1992 tarihinde, ilgili Protokolün imzalanması, akabinde Nisan 1992 yılında Türkiye Cumhuriyeti Almatı Büyükelçiliği'nin ve aynı yılın Mayıs ayında Kazakistan Büyükelçiliği'nin Ankara'da açılması devletlerimiz arasındaki diplomatik ilişkilerin temeltaşını oluşturmuştur.

Belirtmek gerekir ki, yukarıda zikredilen tarihlerden beri ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki ilişkiler artan bir ivme ile gelişme ve derinleşme göstermiştir. Günümüz itibariyle Kazakistan ile Türkiye arasında siyasi, ekonomik veya kültürel alanda çözülmeyen herhangi bir mesele yoktur.

Türkiye ülkemizin uluslararası inisiyatiflerine destek vererek, bize yakınlığını göstermektedir. Kazakistan 2010 yılında AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın) Başkanlığı'nı başarılı bir şekilde üstlenmiştir. Başkanlığını da, 1-2 Aralık 2010 tarihlerinde, Astana'da yapılan AGİT Zirvesi ile taçlandırmıştır. Kazakistan bununla yetinmeyip 2011 yılında dünyada prestijli organizasyonlardan biri olan Asya Olimpiyatları'na ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca ülkemiz, geçtiğimiz yıl, İslam Konferansı Örgütü Başkanlığı'nı üstlenmiştir. Böylece kuşatıcı ve kapsayıcı dış politikamız

sayesinde Kazakistan, bölge ve dünya barışına kendi payını da katmaya devam edecektir. Daha geçtiğimiz günlerde ülkemizin güzide başkenti Astana, EXPO-2017 Dünya Fuarı'nın evsahipliğini kazandı. 2012 yılında Londra'da gerçekleştirilen Yaz Olimpyat Oyunları'nda büyük başarı göstererek dünya sıralamasında 12'nci olarak uluslar arası spor alanında bir daha kendinden söz ettirebilmiştir. Bu anlamda, her alanda kardeş Türkiye'nin desteğini gören Kazakistan da, EXPO-2020 Fuarı'na evsahipliği konusu başta olmak üzere birçok inisyatiflerde Türkiye'yi desteklemeye devam etmektedir.

Uzmanların ortak kanaatine göre, 2012 yılının Ekim ayında Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye, Mayıs ayındaki Türkiye Başbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a yapmış oldukları resmi ziyaretler, ayrıca 2011-2012 yıllarındaki Parlamento Başkanları'mızın karşılıklı ziyaretleri ülkelerimiz arasındaki karşılıklı münasebetlerde yeni bir başlık açmıştır.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, tüm Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliği için önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür. Başta siyasi, iktisadi, askeri-teknik, enformasyon, içtimai, kültürel ve insani olmak üzere, Kazakistan-Türkiye ilişkilerini bütün vektörlerde önemli ölçüde güçlendirecek bir belgedir. Bu anlamda 2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmış olup, önümüzdeki yıllara dönük ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin yeni perspektifleri ve stratejileri belirlenmiş oldu. Konsey toplantısı esnasında birçok ikili belgelere imza atılmış olup, bunların başında "Yeni Sinerji" adlı Ortak Ekonomi Programı'nın Eylem Planı önem kazanmaktadır. Program çerçevesinde 2015 yılına kadar karşılıklı ticaret hacminin 10 milyar dolara yükseltilmesi planlanmaktadır. 2012 yılının ilk 10 ayında ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi 3,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının adeta iki direğidir. Doğuda Kazakistan, Batı'da Türkiye'dir.

2011 yılının Ekim ayında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi – kısa adıyla Türk Konseyi gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun birinci zirvesinin Almatı'da yapılmış olması, ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır. Bunların yanı sıra Türk dünyasının bilim adamlarını ve aydınlarını bir araya getirecek olan Türk Konseyi'nin yeni organı Türk Akademisi de, 2010 yılında, Astana'da kurulmuş olup, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapmıştır.

Türkiye devleti, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık bulmuştur. Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir. Geçtiğimiz günlerde de Kırşehir ilinin kararıyla il caddesine Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in adının verilmesi Kazakistan halkına ve yönetimine olan büyük teveccühü göstermektedir. 2009 yılında ise Kazak halkı ve yönetiminin jesti olarak Astana'nın merkezi yerinde Türkiye'nin kurucu Devlet Başkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmişti.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı, ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, bölgede örnek işbirliğini sergileyen kardeş devletlerdir.

Zaman, 16 Aralık 2012

Ebedi Dostluk ve Kardeşliğin Örneği

Dost ve kardeş Kazakistan ile Türkiye'nin ilişileri son yıllarda büyük ivme kazanmıştır.

Bundan 21 yıl önce iki kardeş ülke arasında diplomatik ilişkiler kuruldu, karşılıklı ziyaretler en üst seviyede gerçekleşti, ayrıca geçtiğimiz yıl Kazakistan'ın kurucusu olduğu ve Türkiye'nin aktif destek verdiği Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konseyi'nin (CİCA, Asya Konseyi) kuruluşunun 20'nci yılını idrak etmiştik. Ayrıca ülkemiz, geçtiğimiz yıl, bağımsızlığımızın 21'inci yılını kutladı.

1990'lardaki zor bir dönemde dünya siyaset sahnesinde öne çıkan Kazakistan, uluslararası toplumun eşit ve güvenilir üyesi sıfatını bir günde kazanmış değildir. O dönemde bağımsızlık yoluna koyulan bu genç ve yeni devlete karşı dünya devletlerinin farklı yaklaşımları oldu. Güvensizlikle ürkek bakanlar oldu. Çünkü genç Kazak devleti, çöken ekonomiyle birlikte, tüm dünyaya büyük korku salan büyük ölçekli nükleer silahları da Sovyetler Birliği'nden miras olarak aldı. Dünyanın büyük devletleri Kazakistan'ın nükleer silahlara ilişkin tutumu ile dış siyaset önceliğinin nasıl olacağı fikriyle ülkemizin attığı her adımı sıkı bir merakla takip etti. Böylesine değişken bir dönemde kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in iradesi ve siyasi gayretiyle Kazakistan, nükleer silahtan özgür iradesiyle vazgeçme konusunda tarihi bir karar alarak, dünyaya karşı büyük sorumluluğu ile siyasi bilinçliliğini gösterdi. Bu, Kazakistan'ın uluslararası siyasetteki ilk başarısı olmasının yanı sıra, günümüzde de devam ettirdiği başarılı yürüyüşün ilk adımı olmuştur.

Çok uzamadan Kazakistan, Mart 1992 tarihinde, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na tam üye olup, dünya çapındaki sorunların çözümü konusunda çalışmaya başladı. İnsanlığın siyasi, ekonomik, sosyal, bilimsel, insani ve diğer alanlardaki başarılarından faydalanmaya başladı.

Günümüzde Kazakistan, birçok önemli uluslararası kuruluşa üye olmakla birlikte, kendisi de pek çok uluslararası ve bölgesel kurumun kurucusu ve olumlu başlangıçların öncüsüdür.

1992 yılında, BM Genel Kurulu 47'nci toplantısında, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından önerilen Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı, günümüzde tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş sıfatıyla faaliyetine devam etmektedir. Türkiye bu kuruluşun uluslararası düzeydeki itibarının artması için yoğun çaba sarf etmektedir.

2010 yılında Kazakistan, Avrupa Güvenik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) Dönem Başkanlığı yaptı. Kazakistan'ın AGİT Başkanlığı pek çok önemli faaliyetle doldu. Kanaatimce, Başkanlık olarak yapılan en önemli faaliyet, 11 yıllık aradan sonra, Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in girişimiyle Astana'da 1–2 Aralık 2010 tarihinde düzenlenen AGİT Zirvesi olmuştur. Kazakistan kurumun çalışmalarına yeni bir ivme kazandırmıştır. AGİT'in dikkatini uygarlıklararası diyalogu geliştirmeye ve Merkezi Asya'daki ekonomi ve ekoloji gibi sorunlara çekmeyi başarmıştır. Buluşma sonucunda Astana Deklarasyonu kabul edilmiştir. Deklarasyon, AGİT'in yeni bir boyutunu; Avro-Atlantik ve Avrasya toplumlarına bir bütün ve bölünmez güvenlik bakımından yaklaşma boyutunu ortaya çıkarmıştır.

Kazakistan İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığını 2011–2012 yıllarında büyük bir sorumlulukla yürütmektedir. İİT Başkanlığı sürecinde Kazakistan, Doğu ile Batı'yı yakınlaştırma stratejisini devam ettirmektedir. Bunun yanı sıra Kazakistan, Başkanlık sürecinde, dünyada İslamofobinin yayılmasını engellemek, küresel ve bölgesel güvenliği pekiştirmek üzere gayret göstermektedir. Başkanlık çerçevesindeki faaliyetin önemli kısmı, nükleer silah karşıtı çalışmalar olmuştur. Bahsedilen önceliklerin tümü 21'inci yüzyılda insani kalkınmayı doğrudan etkileyen güncel sorunlardır.

Ülkemiz, uluslararası arenada başka büyük başarılara da imzasını atmaktadır. Başkentimiz Astana, Belçika ile yarışta "EXPO-2017" Dünya Fuarı'na ev sahipliği yapma hakkını kazandı, yine 2017 yılında, Kazkaistan'da "Universiade-2017" Olimpiyatları gerçekleştirilecektir.

Dış politikamızın temel prensipleri olan bölgede ve dünyada barış unsuru çerçevesinde, Devlet Başkanımızın inisyatifi ile ATOM projesi (nükleer silahsız dünya) devam etmekte, ayrıca "G-Global" inisyatifi ile ilgili çalışmalar yapılarak, dünya düzeninin iyileştirilmesi konusunda Kazakistan da katkıda bulunmaktadır.

Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın 2006 yılında Antalya Zirvesi'ndeki önerisi ve Kazakistan'ın çabalarıyla, 2009 yılında Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye tarihi bir belgeyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşma'yı imzalamışlardır. Konsey; isminden de belli olacağı üzere, tarihi ortak, kültürü aynı, Türk dili konuşan devletler arasında kültürel ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkileri de geliştirmeyi amaçlamaktadır. Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın, 2010 yılında, İstanbul'da düzenlenen 10. Zirvesi'nde, yeni kurumun Genel Sekreterliği kuruldu. Bu yakınlarda gene, 20–21 Ekim 2011 tarihinde, Almatı'da gerçekleştirilen Türk Konseyi 1. Zirvesi'nde kardeş ülkelerin ekonomik, kültürel ve beşeri alanlarda derin ve aleni işbirliğine zemin hazırlayacak birçok önemli kararlar kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda sözü edilen uluslararası etkinliklerde daima Kazakistan'ı aktif bir biçimde desteklemekte, Kazak girişimlerinin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Türkiye Devleti, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık bulmuştur. Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet

Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir. 2012 yılında da Kırşehir ilinin kararıyla il caddesine Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in adının verilmesi Kazakistan halkına ve yönetimine olan büyük teveccühü göstermektedir.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı, ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletlerdir. Kazak ile Türk aynı kökten gelen akraba halktır. Bağımsızlığımızı kazandığımızda, Türkiye, Kazakistan'ın özgürlüğünü ilk tanıyan ve öncelikle kutlayan ülke oldu.

Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türkiye ile kardeşlik ilişkilerinin kurulmasını diplomatik temasların başladığı ilk günden hedeflemişti. İki ülke arasındaki statü, Kazakistan Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev'in 2009 yılındaki Türkiye resmi ziyareti esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Stratejik Ortaklık Anlaşması'yla nihayet bulmuştur. İki taraflı işbirliğinin stratejik programı ısı-enerjisi sektöründeki ortaklık olmuştur.

Kazakistan ve Türkiye'nin ekonomik işbirliği günümüzde, enerji, ulaşım, sağlık, çalışma ve sosyal güvenlik, müteahhitlik ve danışmanlık hizmeti, turizm, spor, tarım, bankacılık, sigortalama, ticaret ve diğer alanları kapsamaktadır.

Manevi, kültürel ortaklığımız da olağanüstü hızla ilerleme kaydetmektedir. Türkiye'nin milli lideri Atatürk'ün görkemli anıtı Astana'da boy göstermiştir. Bu, Kazakların Türk halkının milli liderine olan saygısının göstergesidir.

İlim ve eğitim alanlarındaki karşılıklı yakınlaşmanın başarılı örnekleri olarak Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni, Almatı'daki Süleyman Demirel Üniversitesi'ni, Jambıl şehrindeki Ekonomi Koleji'ni, 28 Kazak-Türk Lisesi'ni saymak mümkündür.

Günümüze kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci Türk üniversitelerinde öğrenimlerini tamamlamış olup, 700'den fazla Kazakistanlı genç ise halen öğrenim görmektedir.

Bakarsak, iki ülke arasındaki ilişkilerimiz resmi makamlar arasındaki temaslarla sınırlı kalmayıp, çok yönlü bir biçimde ilerlemektedir. İkili ilişkilerin gelişmesine sivil toplum kuruluşları da etkin katılmaktadır. İki ülkenin yerel yönetimleri arasındaki ilişkiler güçlenmektedir. Kazakistan'ın 10'dan fazla ili ve eyalet merkezi Türkiye şehirleri ile kardeşlik ilişkileri kurdu. Ülkelerimizin birçok şehirleri arasında doğrudan uçak seferleri başladı.

Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanları Turgut Özal ile Süleyman Demirel'in kurumlaştırdıkları bu akrabalık, kardeşlik ilişkilerinin yeni siması, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in 10-12 Ekim 2012 tarihlerinde Türkiye'ye yapmış oldukları resmi ziyaret esnasında yeni yönüyle göründü.

Bu ziyaret çerçevesinde, Ankara'da üst düzey temaslar yapıldı ve tarihimizde ilk defa Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın katılımıyla Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi gerçekleştirildi. Böylece bu resmi ziyaret bir bakıma Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20 yıllık değerlendirme ziyareti olmuştur.

Tarih ölçüsüyle bakıldığında göz açıp kapama anı – yirmi bir yılda gerçekleştirilen işler az değil, yine de önümüzde kardeş halklarımızın kardeşliğini pekiştirecek daha çok iş var.

True Dergisi, 27 Mart 2013

Dostluk ve Kardeşliğin Örneği

Dost ve kardeş Kazakistan ile Türkiye'nin ilişileri son yıllarda büyük ivme kazanmıştır.

Bundan 21 yıl önce iki kardeş ülke arasında diplomatik ilişkiler kuruldu, karşılıklı ziyaretler en üst seviyede gerçekleşti, ayrıca geçtiğimiz yıl Kazakistan'ın kurucusu olduğu ve Türkiye'nin aktif destek verdiği Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konseyi'nin (CİCA, Asya Konseyi) kuruluşunun 20'nci yılını idrak etmiştik. Ayrıca ülkemiz, geçtiğimiz yıl, bağımsızlığımızın 21'inci yılını kutladı.

1990'lardaki zor bir dönemde dünya siyaset sahnesinde öne çıkan Kazakistan, uluslararası toplumun eşit ve güvenilir üyesi sıfatını bir günde kazanmış değildir. O dönemde bağımsızlık yoluna koyulan bu genç ve yeni devlete karşı dünya devletlerinin farklı yaklaşımları oldu. Güvensizlikle ürkek bakanlar oldu. Çünkü genç Kazak devleti, çöken ekonomiyle birlikte, tüm dünyaya büyük korku salan büyük ölçekli nükleer silahları da Sovyetler Birliği'nden miras olarak aldı. Dünyanın büyük devletleri Kazakistan'ın nükleer silahlara ilişkin tutumu ile dış siyaset önceliğinin nasıl olacağı fikriyle ülkemizin attığı her adımı sıkı bir merakla takip etti. Böylesine değişken bir dönemde, kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in iradesi ve siyasi gayretiyle Kazakistan, nükleer silahtan özgür iradesiyle vazgeçme konusunda tarihi bir karar alarak, dünyaya karşı büyük sorumluluğu ile siyasi bilinçliliğini gösterdi. Bu, Kazakistan'ın uluslararası siyasetteki ilk başarısı olmasının yanı sıra, günümüzde de devam ettirdiği başarılı yürüyüşün ilk adımı olmuştur.

Çok uzamadan Kazakistan, Mart 1992 tarihinde, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na tam üye olup, dünya çapındaki sorunların çözümü konusunda çalışmaya başladı. İnsanlığın siyasi, ekonomik, sosyal, bilimsel, insani ve diğer alanlardaki başarılarından faydalanmaya başladı.

Günümüzde Kazakistan, birçok önemli uluslararası kuruluşa üye olmakla birlikte, kendisi de pek çok uluslararası ve bölgesel kurumun kurucusu ve olumlu başlangıçların öncüsüdür.

1992 yılında, BM Genel Kurulu 47'nci toplantısında, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından önerilen Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, günümüzde tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş sıfatıyla faaliyetine devam etmektedir. Türkiye bu kuruluşun uluslararası düzeydeki itibarının artması için yoğun çaba sarf etmektedir.

2010 yılında Kazakistan, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) Dönem Başkanlığı yaptı. Kazakistan'ın AGİT Başkanlığı pek çok önemli faaliyetle doldu. Kanaatimce, Başkanlık olarak yapılan en önemli faaliyet, 11 yıllık aradan sonra, Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in girişimiyle Astana'da 1–2 Aralık 2010 tarihinde düzenlenen AGİT Zirvesi olmuştur. Kazakistan kurumun çalışmalarına yeni bir ivme kazandırmıştır. AGİT'in dikkatini, uygarlıklar arası diyalogu geliştirmeye ve Merkezi Asya'daki ekonomi ve ekoloji gibi sorunlara çekmeyi başarmıştır. Buluşma sonucunda Astana Deklarasyonu kabul edilmiştir. Deklarasyon, AGİT'in yeni bir boyutunu; Avro-Atlantik ve Avrasya toplumlarına bir bütün ve bölünmez güvenlik bakımından yaklaşma boyutunu ortaya çıkarmıştır.

Kazakistan İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığını 2011–2012 yıllarında büyük bir sorumlulukla yürütmektedir. İİT Başkanlığı sürecinde Kazakistan, Doğu ile Batı'yı yakınlaştırma stratejisini devam ettirmektedir. Bunun yanı sıra Kazakistan, Başkanlık sürecinde, dünyada İslamofobinin yayılmasını engellemek, küresel ve bölgesel güvenliği pekiştirmek üzere gayret göstermektedir. Başkanlık çerçevesindeki faaliyetlerin önemli kısmı, nükleer silah karşıtı çalışmalar olmuştur. Bahsedilen önceliklerin tümü 21'inci yüzyılda insani kalkınmayı doğrudan etkileyen güncel sorunlardır.

Ülkemiz, uluslararası arenada, başka büyük başarılara da imzasını atmaktadır. Başkentimiz Astana, Belçika ile yarışta "EXPO-2017" Dünya Fuarı'na ev sahipliği yapma hakkını kazandı, yine 2017 yılında, Kazakistan'da "Universiade-2017" Olimpiyatları gerçekleştirilecektir.

Dış politikamızın temel prensipleri olan bölgede ve dünyada barış unsuru çerçevesinde, Devlet Başkanımızın inisyatifi ile ATOM projesi (nükleer silahsız dünya) devam etmekte, ayrıca "G-Global" inisyatifi ile ilgili çalışmalar yapılarak, dünya düzeninin iyileştirilmesi konusunda Kazakistan da katkıda bulunmaktadır.

Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın 2006 yılında Antalya Zirvesi'ndeki önerisi ve Kazakistan'ın çabalarıyla, 2009 yılında Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye tarihi bir belgeyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşma'yı imzalamışlardır. Konsey; isminden de belli olacağı üzere, tarihi ortak, kültürü aynı, Türk dili konuşan devletler arasında kültürel ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkileri de geliştirmeyi amaçlamaktadır. Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın, 2010 yılında, İstanbul'da düzenlenen 10. Zirvesi'nde, yeni kurumun Genel Sekreterliği kuruldu. Bu yakınlarda gene, 20–21 Ekim 2011 tarihinde Almatı'da gerçekleştirilen Türk Konseyi 1. Zirvesi'nde kardeş ülkelerin ekonomik, kültürel ve beşeri alanlarda derin ve aleni işbirliğine zemin hazırlayacak birçok önemli kararlar kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda sözü edilen uluslararası etkinliklerde daima Kazakistan'ı aktif bir biçimde desteklemekte, Kazak girişimlerinin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Türkiye Devleti, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık bulmuştur. Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet

Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir. 2012 yılında da Kırşehir ilinin kararıyla il caddesine Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in adının verilmesi Kazakistan halkına ve yönetimine olan büyük teveccühü göstermektedir.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı, ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletlerdir. Kazak ile Türk aynı kökten gelen akraba halktır. Bağımsızlığımızı kazandığımızda, Türkiye, Kazakistan'ın özgürlüğünü ilk tanıyan ve öncelikle kutlayan ülke oldu.

Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türkiye ile kardeşlik ilişkilerinin kurulmasını diplomatik temasların başladığı ilk günden hedeflemişti. İki ülke arasındaki statü, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in 2009 yılındaki Türkiye resmi ziyareti esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Stratejik Ortaklık Anlaşması'yla nihayet bulmuştur. İki taraflı işbirliğinin stratejik programı ısı-enerjisi sektöründeki ortaklık olmuştur.

Kazakistan ve Türkiye'nin ekonomik işbirliği günümüzde, enerji, ulaşım, sağlık, çalışma ve sosyal güvenlik, müteahhitlik ve danışmanlık hizmeti, turizm, spor, tarım, bankacılık, sigortalama, ticaret ve diğer alanları kapsamaktadır.

Manevi, kültürel ortaklığımız da olağanüstü hızla ilerleme kaydetmektedir. Türkiye'nin milli lideri Atatürk'ün görkemli anıtı Astana'da boy göstermiştir. Bu, Kazakların Türk halkının milli liderine olan saygısının göstergesidir.

İlim ve eğitim alanlarındaki karşılıklı yakınlaşmanın başarılı örnekleri olarak Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni, Almatı'daki Süleyman Demirel Üniversitesi'ni, Jambıl şehrindeki Ekonomi Koleji'ni, 28 Kazak-Türk Lisesi'ni saymak mümkündür.

Günümüze kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci Türk üniversitelerinde öğrenimlerini tamamlamış olup, 700'den fazla Kazakistanlı genç ise halen öğrenim görmektedir.

Bakarsak, iki ülke arasındaki ilişkilerimiz resmi makamlar arasındaki temaslarla sınırlı kalmayıp, çok yönlü bir biçimde ilerlemektedir. İkili ilişkilerin gelişmesine sivil toplum kuruluşları da etkin katılmaktadır. İki ülkenin yerel yönetimleri arasındaki ilişkiler güçlenmektedir. Kazakistan'ın 10'dan fazla ili ve eyalet merkezi Türkiye şehirleri ile kardeşlik ilişkileri kurdu. Ülkelerimizin birçok şehirleri arasında doğrudan uçak seferleri başladı.

Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanları Turgut Özal ile Süleyman Demirel'in kurumlaştırdıkları bu akrabalık, kardeşlik ilişkilerinin yeni siması, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in 10-12 Ekim 2012 tarihlerinde Türkiye'ye yapmış oldukları resmi ziyaret esnasında yeni yönüyle göründü.

Bu ziyaret çerçevesinde, Ankara'da üst düzey temaslar yapıldı ve tarihimizde ilk defa, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın katılımıyla Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi gerçekleştirildi. Böylece bu resmi ziyaret bir bakıma Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20 yıllık değerlendirme ziyareti olmuştur.

Tarih ölçüsüyle bakıldığında göz açıp kapama anı – yirmi bir yılda gerçekleştirilen işler az değil, yine de önümüzde kardeş halklarımızın kardeşliğini pekiştirecek daha çok iş var.

Tursab Dergisi, 11 Temmuz 2013

Üniter, Laik ve Demokratik Bir Ülke...

30 Ağustos Türkiye'de "Zafer Bayramı" olarak kutlanırken, Kazakistan'da "Anayasa Günü" olarak kutlanmaktadır.

16 Aralık 1991'de bağımsızlığa kavuşan Kazakistan Cumhuriyeti, çağdaş dünya devletleri arasındaki saygın yerini kazanabilmek ve bir hukuk devleti olarak kendi ülkesinde, bölgesinde ve dünya ülkeleri arasında barış ve işbirliğini kurup, destekleyebilmek için öncelikle güçlü bir Anayasa yapma yoluna gitti.

İlk Anayasa, 28 Ocak 1993'de, Sovyetler Birliği dağıldığında işbaşında olan Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Yüksek Sovyeti tarafından kabul edildi. "Başkanlık Sistemi"ne benzer özellikler taşısa bile, esas itibariyle "Parlamenter Cumhuriyet Sistemi"ni andıran Anayasa'nın uygulanma sürecinde, Kazakistan Yüksek Sovyeti (Meclisi), "Meclis Hükümeti" gibi davrandığı için arzu edilen reformlar yapılamadı.

30 Ağustos 1995'te, halk oylaması ile kabul edilen ve bugün halen yürürlükte olan ikinci Anayasa, Kazakistan'da başkanlık sistemini kurdu ve iki kanatlı parlamento oluşturdu. Bu yıl, gerek Kazakistan'daki sosyal barışın sağlanması, gerekse bölge ve dünya ölçeğindeki barış ve işbirliğinin tesisine yönelik girişimlerin ortaya çıkması çalışmalarında Kazakistan'ın çağdaş dünya devletleri arasındaki kalkınmış ve saygın konumuna ulaşması için en uygun hukuk ortamını sağlayan Anayasa'nın 18'inci yıldönümü kutlanmaktadır.

Anayasaya göre Kazakistan üniter, laik ve demokratik bir ülkedir. Anayasanın 4. maddesinde devletin iktidar kaynağının halk olduğu, Devlet Başkanı ve parlamento üyelerinin halk adına yetki kullanma hakları olduğu belirtilmiştir. Anayasa Kazak halkının sosyal hakları ile birey haklarını güvence altına almıştır. Fikir özgürlüğü, toplantı, gösteri hakkı ve grev hakkı Kazak vatandaşlarına tanınmıştır. Anayasanın 8. maddesi

ise özel mülkiyet güvence altına almış; yalnız ülkenin doğal kaynaklarının mülkiyetinin devlete ait olduğu belirtilmiştir. Anayasanın 58. maddesi ise dini özgürlüklerin, devlet yapısı içerisinde kullanılmasını ön görmüştür. 29 Nisan 1995 yılında anayasada yapılan değişiklikler referanduma sunulmuş ve halkın % 89 oyuyla kabul edilmiştir.

Anayasa'nın kabulünden önce, uzun ve gergin bir çalışma döneminden geçildi. Çok sayıda, özellikle de 20'nci yüzyılın ikinci yarısında, kabul edilmiş Anayasalar dikkatle analiz edildi. Bizim için önemli olan, çeşitli gelişim düzeyinde bulunan, çeşitli sosyo-kültürel, ulusal ve diğer özelliklere sahip hukuki sistemleri olan ülkelerde, anayasaların temel görevleri olan istikrarın güçlendirilmesine, halkın refah düzeyinin yükseltilmesine ve demokrasinin geliştirilmesine nasıl yardımcı olduğunun kavranmasıydı. Devlet Başkanımızın bizzat ilgilendiği ve incelediği bölge oldukça genişti; Avrupa, Asya, Orta ve Latin Amerika.

Kazakistan Anayasası; güçlü başkanlık sistemi ile iktidarın bölüşüm şeklini hukuken tespit etti. Hukuki kurumlar teşkil edildi. İnsan hakları garanti altına alındı. Haberleşme özgürlüğü sağlandı.

Asıl önemlisi, son yıllarda vatandaşlarımızın zihniyetinde psikolojik değişiklikler olmasıdır. Eski SSCB'ye yönelen özlem, yeni Kazakistan vatandaşlığına duyulan bağlılık ile yer değiştirdi. Halkın Kazakistan'ın egemenliğine sahip çıkışı, birdenbire oluşmadı. Sosyolojik araştırmalara göre, "Belovej Anlaşması" imzalandığında, ülke nüfusunun çoğu, siyasi merkezin Moskova'dan Kazakistan'a kaydığını hemen anlamıştı. Bizim vatandaşlarımız geleceğe ilişkin çok ümitli ve özveri içinde ülkeyi geleceğe doğru taşımak için büyük çaba göstermektedirler. Bu büyük bir başarıdır. Asya, Latin Amerika ve Afrika kıtalarının pek çok ülkesinin, 20'nci yüzyılda, kendi siyasi iradesiyle ilan ettiği dönüşümler, halkın siyasi-psikolojik açıdan reformları benimsemeyişi yüzünden, büyük zorluklar çekti. O toplumlarda kargaşanın yayıldığı ve gerileme olduğu görüldü.

Ekonomi de değişmekte ve dönüşmektedir. Zaman içinde milli pazar gelişmektedir. Devletin ekonomik kurumları oluştu. Ekonomik yapıda yenileşmeler devam ediyor. Kazakistan uluslar arası piyasalara da aktif bir şekilde katılmaktadır.

Vatandaşların büyük çoğunluğu tarafından kabul edilen Anayasa, devletimizin temelini sağlamlaştırdı. Artık biz gücümüzü, ekonomik reformların yapılması ile demokrasinin geliştirilmesi üzerinde yoğunlaştırabiliriz. Kazakistan devletinin, demokrasinin geliştirilmesi ve piyasa ekonomisinin yerleştirilmesi ile sağlam temellere oturacağından şüphe yoktur

Anayasa'nın 18'inci ve ülkemizin 22'nci bağımsızlık yıldönümlerinde geriye bakacak olursak, Kazakistan'ın, 1990'lardaki zor bir dönemde dünya siyaset sahnesinde çıkarak, uluslararası toplumun eşit ve güvenilir üyesi sıfatını bir günde kazanmış olmadığını açıkça görebiliriz.

Ülkemiz Mart 1992 tarihinde Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na tam üye olup, dünya çapındaki sorunların çözümü konusunda çalışmaya başladı. İnsanlığın siyasi, ekonomik, sosyal, bilimsel, insani ve diğer alanlardaki başarılarından faydalanmaya başladı.

Günümüzde Kazakistan birçok önemli uluslararası kuruluşa üye olmakla birlikte, kendisi de pek çok uluslararası ve bölgesel kurumun kurucusu ve olumlu başlangıçların öncüsüdür.

1992 yılında BM Genel Kurulu 47'nci toplantısında Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından önerilen Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı günümüzde tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş sıfatıyla faaliyetine devam etmektedir. Türkiye bu kuruluşun uluslararası düzeydeki itibarının artması için yoğun çaba sarf etmektedir.

2010 yılında, Kazakistan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) Dönem Başkanlığı yaptı. Kazakistan'ın AGİT Başkanlığı pek çok önemli faaliyetle doldu. Kanaatimce,

Başkanlık olarak yapılan en önemli faaliyet, 11 yıllık aradan sonra, Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in girişimiyle Astana'da 1–2 Aralık 2010 tarihinde düzenlenen AGİT Zirvesi olmuştur. Kazakistan kurumun çalışmalarına yeni bir ivme kazandırmıştır. AGİT'in dikkatini uygarlıklar arası diyalogu geliştirmeye, Merkezi Asya'daki ekonomi ve ekoloji gibi sorunlara çekmeyi başarmıştır. Buluşma sonucunda Astana Deklarasyonu kabul edilmiştir. Deklarasyon, AGİT'in yeni bir boyutunu; Avro-Atlantik ve Avrasya toplumlarına bir bütün ve bölünmez güvenlik bakımından yaklaşma boyutunu ortaya çıkarmıştır.

Kazakistan İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığını 2011–2012 yıllarında büyük bir sorumlulukla yürütmüştür. İİT Başkanlığı sürecinde Kazakistan, Doğu ile Batı'yı yakınlaştırma stratejisini devam ettirmektedir. Bunun yanı sıra, Kazakistan Başkanlık sürecinde, dünyada İslamofobinin yayılmasını engellemek, küresel ve bölgesel güvenliği pekiştirmek üzere gayret göstermektedir. Başkanlık çerçevesindeki faaliyetin önemli bir kısmını, nükleer silah karşıtı çalışmalar oluşturmuştur. Bahsedilen önceliklerin tümü XXI'inci yüzyılda insani kalkınmayı doğrudan etkileyen güncel sorunlardır.

Ülkemiz uluslararası arenada başka büyük başarılara da imzasını atmaktadır. Başkentimiz Astana, Belçika ile yarışta "EXPO-2017" Dünya Fuarı'na ev sahipliği yapma hakkını kazandı. Yine 2017 yılında Kazkaistan'da "Universiade-2017" Olimpiyatları gerçekleştirilecektir.

Geçen yılın sonunda Kazakistan, 2050 yılına kadar gelişme stratejisini kabul etti. Bizler önümüze 2050 yılına kadar dünyadaki en gelişmiş otuz ülke içine girme hedefini koyduk. Ülkemizde, 2010 yılından itibaren, toplam değeri 14 milyar dolara yakın 560 civarında projeyi hayata geçirdik. Bunun neticesinde 60 binden fazla yeni istihdam oluşturulmuştur. Ayrıca, yeni enerji kaynaklarından istifade ederek, "yeşil ekonomi"yi oluşturmaya yönelmekteyiz.

Dış politikamızın temel prensipleri olan bölgede ve dünyada barış unsuru çerçevesinde, Devlet Başkanımızın inisyatifi ile ATOM projesi (nükleer silahsız dünya) devam etmekte, ayrıca "G-Global" inisyatifi ile ilgili çalışmalar yapılarak, dünya düzeninin iyileştirilmesi konusuna Kazakistan da katkıda bulunmaktadır.

Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanlarının 2006 yılında Antalya Zirvesi'ndeki önerisi ve Kazakistan'ın çabalarıyla, 2009 yılında Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye tarihi bir belgeyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşma'yı imzalamışlardır. Konsey; isminden de belli olacağı üzere, tarihi ortak, kültürü aynı, Türk dili konuşan devletler arasında kültürel ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkileri de geliştirmeyi amaçlamaktadır. Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın, 2010 yılında, İstanbul'da düzenlenen 10. Zirvesinde, yeni kurumun Genel Sekreterliği kuruldu. Bu yakınlarda gene, 20–21 Ekim 2011 tarihinde Almatı'da gerçekleştirilen Türk Konseyi 1. Zirvesi'nde kardeş ülkelerin ekonomik, kültürel ve beşeri alanlarda derin ve aleni işbirliğine zemin hazırlayacak birçok önemli kararlar kabul edildi.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda sözü edilen uluslararası etkinliklerde daima Kazakistan'ı aktif bir biçimde desteklemekte, Kazak girişimlerinin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Türkiye Devleti, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık görmüştür. Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir. 2012 yılında da Kırşehir ilinin kararıyla, il caddesine Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in

adının verilmesi Kazakistan halkına ve yönetimine olan büyük teveccühü göstermektedir.

Bu anlamda, demokrasiye yüzünü çevirmiş ve insan haklarına büyük önem veren Kazakistan ve Türkiye'nin iki önemli gününü – Zafer Bayramı'nı ve Anayasa Günü'müzü içtenlikle kutluyorum. Kardeş, dost ve stratejik ortak iki devletin halklarına sağlık ve esenlikler diliyorum.

Zaman Gazetesi, 28 Ağustos 2013

Kazakistan'ın adı "Kazak Eli" Olabilir

Günümüzde 192 ülke ve Vatikan Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na üye bağımsız devletlerdir. Bağımsızlığını ilan eden ancak uluslar arası ortamda tanınmamış olan ülkelerle birlikte bu sayı 206 olmuştur.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın üyesi olan Kazakistan Cumhuriyeti, bağımsızlığını elde ettiği günden beri, dünya devletleri arasındaki saygın yerini daha da güçlendirmek amacıyla çok büyük ve önemli işlere başlamış, bunları başarıyla gerçekleştirmiştir. 1997 yılının Ekim ayında kabul edilen "Kazakistan-2030 Stratejisi" ile belirlediği hedeflerin çoğunu şimdiden gerçekleştiren Kazakistan, 2012 yılının sonunda, "Kazakistan–2050 Stratejisi'ni" ortaya koymuştur.

Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, dünyanın en gelişmiş 30 ülkesi arasına girme hedefi çerçevesinde, Kazakistan–2050 Stratejisi'nin yeni programını ise 17 Ocak 2014 tarihinde açıklamıştır. Bu programı açıkladığı halka sesleniş konuşmasında "Kazak halkı geçen 22 yılda sayısız iş başardı. Biz, örnek kalkınmanın kendine has modelini oluşturduk. Her bir vatandaşımızın yüreğine, kendi ülkesine yönelik sınırsız övünç duygusu yerleştirdik. Kazakistanlılar yarınına, ülkesinin geleceğine güvenle bakmaktadır. Halkın yüzde 97'si sosyal şartların istikrarlı olduğunu ve bunun, yıllar geçtikçe iyileşeceğini söylemektedir.

Günümüzde de vatanımızın başarıları, her bir yurttaşın ulusal övüncüdür. Sadece cesur ve kuvvetli devletler uzun vadeli planlar yapmakla ve ekonomik büyüme ile uğraşırlar. 'Kazakistan 2050 Stratejisi' bütün alanları kapsayan ve fasılasız büyümeyi sağlayacak olan kalkınma yoludur. Bu, devletliğimiz ile birliğimizin, yiğitliğimiz ile çalışkanlığımızın sınanacağı, sınanarak hakikate ulaşacağı büyük imtihandır. Stratejiyi noksansız gerçekleştirerek, imtihandan duraksamadan geçmek, ortak yükümlülük, itibarlı hedeftir" diye söylemiştir.

Devlet Başkanımız bu program ile siyasi, sosyal, hukuki ve ekonomik hedefler yanı sıra "atalarımızın nice bin yıllardan

beri asıl ülküsüdür" dediği "Ebedi Devlet" ülküsünü de burada açıklamıştır. Devlet Başkanımız "Bu ülkü, dünya devletleri ile eşit düzeyde ilişki kuran, dünya haritasında nakşedilmiş yerini alan Bağımsız Devlet olmak idi. Bu ülkü, hali vakti yerinde, ocağında yemek kaynayan, nesilleri yarınına güvenle bakan mutlu halk olmak idi. Biz ülküleri gerçeğe dönüştürdük. Ebedi Devlet'in temelini kurduk" demiş ve

"Bağımsızlığı elde tutmak, ona ulaşmaktan daha zor. Bu, dünya üstünde ömür süren nice halkın başından geçen tarihi hakikattir. Kendi içinde kavgalılık ile her yöne çekilen dağınıklık nice halkın kaderini Cehennem'in dibine atmıştır. Hayatın sorgulamasına dayanamayıp, ulus olarak yeryüzünden silinip giden nice halklar var. Biz, başkalarının hatalarından, geçmişin öğrettiklerinden ders almaya mecburuz. Bu dersin sadece bir düğümü var; Ebedi Devlet bizim kendi elimizde. Bunun için kendimizi sürekli teşvik ederek, hiç durmaksızın ileri atılmamız gerek. Hem zenginliğimiz, hem de mutluluğumuz olan Ebedi Bağımsızlığımızı, göz bebeğimiz gibi koruyabilmemiz gerek" diye belirtmiştir.

Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, "Ebedi Devlet" ülküsünü ve dünyanın en gelişmiş 30 ülkesi arasına girme hedefini ortaya koyduğu halka sesleniş konuşmasından kısa bir süre sonra, 6 Şubat 2014 günü, Atırau Eyaleti'ne bir ziyarette bulunmuştur. Burada "bizim ülkemizin adında, Merkezi Asya'nın başka ülkelerindeki gibi '-stan' denilen ek var. Bununla birlikte, yabancılar topu topu iki milyon kişiden oluşan Mongoliya'ya ilgi göstermektedir. Fakat onun adında '-stan' eki yok. Belki, ülkemizin adını zaman içinde 'Kazak Eli' diye değiştirme konusunu incelememiz gerekir. Fakat öncelikle, mutlaka halkın tartışmasına açmak doğru olur" dedi.

Devlet Başkanımız, halkımızın birlik ile hoşgörüyü koruyarak, bütün amaçlara ulaşacağını da belirtti. "Bizim üstünlüğümüz, çok etnisiteli halkımızın kaynaşmasındadır" diye ekledi.

Dolayısıyla, yukarıda ipuçlarını verdiğimiz gibi, Kazakistan Cumhuriyeti kendi özgün kalkınma modelini ve bütün dünya ülkelerine örnek olacak şekilde "barış ve hoşgörü" kavramları

çerçevesinde kurduğu çok etnisiteli ve çok dinli anayasal devlet düzenini fark edilebilir kılmak istemektedir.

Devlet Başkanımız, ülkenin adını "Kazak Eli" koymak suretiyle dünyada yer alan ve sonu "-stan" eki ile biten ülkelerin içinde bulunduğu "geri kalmışlık", "şarklılık", "az gelişmişlik", "dini hoşgörüsüzlük", "etnik hoşgörüsüzlük", "uluslar arası terörizm", "eğitimsizlik", "kadın haklarında gelişmemişlik", "anti demokratik devlet yapıları" vs. gibi vülgarize edilmiş negatif kavramlar çerçevesindeki kanaatlerin gölgesinden çıkmak istemektedir.

Bu istekleri, Kazakistan'ı yakından tanıyan herkes haklı bulmaktadır. Çünkü Kazakistan, tüm bu negatif kavramların dışında, en gelişmiş 30 ülke arasına girme hedefini benimsemiş, her bakımdan gelişmiş, dini hoşgörüye sahip, etnik hoşgörüyü anayasasına yazmış, uluslar arası terörizmle mücadeleye destek veren, eğitimli, kadın hakları konusunda çok ileri, demokratik bir devlet ve toplum yapısına sahiptir.

Kazakistan'ın sadece kendi ülkesi içinde değil, bütün Avrasya Bölgesi'nde ve bütün dünyada barış ile işbirliğine katkı sağlama hedefine yönelik uluslar arası inisiyatifleri de az değildir. Bizatihi Bağımsız Devletler Topluluğu'nun, Şanghay İşbirliği Örgütü'nün, Avrasya Ekonomik Topluluğu'nun, Gümrük Birliği'nin, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın kurulmasında ve geliştirilmesinde gösterdiği inisiyatifler gibi nükleer silahsızlanma, uluslar arası terörizmle mücadele, uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele gibi uluslar arası organizasyonlara sağladığı katkılar ve Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi gibi hoşgörüyü geliştirmeye yönelik teşebbüsler bunlardan bazılarıdır.

Devlet Başkanımız, kendi ulusunun geleceğine ve dünya barışına tam güvenmekte, ülkenin adını "Kazak Eli" koyarak, bütün bu faydalı teşebbüsleri fark edilir kılmak istemektedir. Elbette, böyle önemli bir karar, halkın çoğunluğu tarafından benimsenirse hayata geçecektir. Onun için, kendisinin de söylediği gibi, konu şimdilik halk tarafından tartışılmaktadır.

Hazar World dergisi, Nisan 2014

Avrasya'nın Kalbindeki Başkent – Astana

Astana, henüz 16 yıllık, dünyanın en genç başkentlerinden biridir. 1997 yılının Aralık ayında başkent ilân edilmesiyle ve 1998 yılında "Astana" ismini almasıyla birlikte şehirde başlatılan mimarlık ve şehircilik çalışmaları, çok kısa sürede, geleneksel tarzlarla süslenmiş ultra-modern ve hatta fütürist bir kentin ortaya çıkmasını sağladı. Genç ve enerjik bir nüfusa sahip olan Kazakistan başkenti, yoğun da göç alıyor.

1939 yılında, nüfusu 33.000 olan kentte bugün 800.000'den fazla insan yaşıyor. Astana'nın başkent olma görevini Almatı'dan devralmasının başlıca nedenlerini; stratejik ve coğrafi konumu, deprem riskinin az olması, zengin kaynakları, büyüme potansiyeli ve ülkenin modern bir başkente kavuşma isteği olarak belirtebiliriz.

Astana, 1999 yılında UNESCO tarafından Dünya Şehri ünvanına lâyık görülmüştür. Her yıl birçok fuar, festival, uluslararası müzik ve şarkı yarışmasına ev sahipliği yapmaktadır. Çağdaş Sanatlar Müzesi, Devlet Başkanlığı Kültür Merkezi, Sanatçılar Evi gibi sanat galerileri ile Astana Opera Tiyatrosu, Kazak Müzik-Drama Tiyatrosu gibi mekânlar Kazakistan'ın sanata açılan kapılarıdır. Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi'nde alınan karar uyarınca, Astana, 2012 yılında "Türk Dünyasının Kültür Başkenti" ünvanını da layıkıyla taşımıştır. Etnik ve dinî çeşitliliğin uyum içinde birlikte yaşayabildiği Astana'ya, "Avrasya'nın kalbi" de diyebiliriz.

Astana'nın ekonomik temellerini akademik ve kültürel yaşam, tıbbî çalışmalar, ileri teknoloji ve turizm oluşturuyor. Bu alanlarda ilerleme kaydedildikçe, şehir daha da gelişmektedir. Tabii, inşaat ve ulaştırma sektörlerinin önemini de göz ardı etmemek lâzım. Aslında, bütün bunların, Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in tüm ülkeye yaymak istediği ekonominin bir mikro-modeli olduğunu söyleyebiliriz.

Başkentimiz Astana'ya taşındıktan sonra ülkemizin bir kartviziti haline gelmiştir. Ülkemizin başarıyla üstlendiği Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın Zirvesi de Astana'da Aralık 2010'da gerçekleştirilmişti. 2011 yılında Asya Kış Olimpiyat Oyunları Astana ile Almatı'da gerçekleştirildi. Birçok uluslararası zirve ve toplantılara ev sahipliği yapan genç başkentimiz bir de tüm dünyanın ilgiyle izlediği ve ziyaret edildiği bir fuara ev sahipliği yapma hakkı kazandı. EXPO-2017 dünya ihtisas fuarı Astana'da gerçekleşecek.

EXPO-2017 Dünya Fuarı'nı, geleceğin enerjisi ve yeşil ekonomi araştırmaları ile uygulamaları konusundaki en iyi dünya tecrübelerini incelemek ve uygulama merkezini kurmak için kullanacağız.

Belirtmek gerekir ki, EXPO–2017 seçimlerinde Kazakistan'ın baş rakibi Belçikalı Liege şehri olmuştu. Liege aslında bu tip organizasyonlara daha evvel ev sahipliği yapan ciddi bir rakipti. Belçika, Uluslararası Fuarlar Bürosu'nun (UFB) 152. Genel Oturumu'nda, EXPO–2017 için ana tema olarak "İnsanları Birleştirmek" konusunu seçmişti. Fakat 161 üye ülkenin katıldığı gizli oylamada oyların baskın çoğunluğunu ülkemizin başkenti Astana almıştı. 103 oy Kazakistan lehine, sadece 44 oy rakiplerine verilmişti.

Bu vesile ile değerli Türk halkını Kazakistan'a ve özellikle başkentimizi görmeye davet etmek istiyorum. Kardeş ülkelerin halkları bir birleri ile daha fazla kaynaşmalı ve bir biri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalıdır.

Multicultural Guide Dergisi, Aralık 2014

Kökü Derin Stratejik Ortaklık

Bundan sadece çeyrek yüzyıl önce, Kazakistan ve Türkiye iki kutuplu dünyanın iki ayrı kutbunun önemli devletleri olan ve içten içe kardeşlik duyguları beslemekle birlikte, reel politika bakımından soğuk savaşın iki ayrı cephesinde yer alan devletler idi.

Avrasya Bölgesi'nde, yani dünyanın omurgasında, Doğu ile Batı'yı barış ve işbirliği içinde kalkınma stratejilerine yönlendirebilecek, devletler arasındaki kuşku ve güvensizliği ortadan kaldırabilecek, demokratik gelişmeler ile insan haklarının sağlıklı zeminlerde gelişmesinin önünü açabilecek bilgi birikimi ve kültürün hem Kazakistan'da, hem de Türkiye'de var olduğu açıkça görülmektedir.

Son dönemlerde, büyük nüfus artışları ve ekolojik dengenin değişmesi ile birlikte haberleşme ve ulaştırma teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, bütün dünyada, yeni akım ve taleplerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Dünyamız, artık eskisinden çok daha küçük bir hale gelmiştir.

İşte, uluslar arası etkin işbirliğine ihtiyaç duyulan buna benzer önemli dönüşümlerin yaşandığı çağımız arifesinde, Sovyetler Birliği'nin dağılması ile bağımsızlığını ilan eden Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin tanımış olması tarihi bir tevafuktur.

Kazakistan Cumhuriyeti dışarıdan kaynaklanabilecek sınır aşan terörizm, insan kaçakçılığı, ülkeler arası yasadışı insan göçü, uyuşturucu kaçakçılığı, yerel ve bölgesel dini ve etnik çatışmalar ile gıda güvenliği sorunu ve ortak ekolojik sorunları kendi ulusal bilgi ve kültür birikimi ile çözüm yoluna sokma uğraşındadır.

Bir yandan Ahmet Yesevi'nin, İslam dininin başka etnisiteye sahip insanlar ile başka dine mensup kişilere yönelik engin hoşgörüsünü öğreten tarihi kültür mirası, öte yandan halklar arası barışı ve işbirliğini öne çıkaran yaklaşımından iyi

uygulamalar Kazakistan yönetiminin ilkelerine dönüşmüş ve Anayasal düzeninin temelini oluşturmuştur.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in başlattığı ulusal ve uluslar arası siyasi inisiyatifleri bunun açık göstergesidir.

Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, daha 1992 yılında, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu'nda, tüm dünya devletlerine seslenerek, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın (AİGK/CICA) kurulması gerekliliğini dile getirmiştir. Alınan kararla 5 Ekim 1992 tarihinde, merkezi Almatı'da olmak üzere kurulmuştur.

Bağımsızlıktan sonraki 23 yıl içerisinde Kazakistan, önüne büyük hedefler koymuş ve bunları, halkın ve yönetimin ahengi ile başarabilmiştir. Ülkemiz uyum içinde gelişmektedir. Bu hedefler uzun vadede "Kazakistan-2050" Stratejisinde, kısa vadede ise "Nurlu Yol- Geleceğe Giden Yol" Kalkınma Programında açıklanmıştır.

Kazakistan'ın inisiyatifiyle başlatılan ve düzenli aralıklarla toplanan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı, bütün dünyadaki dini merkezler tarafından yüksek düzeyli katılımlarıyla desteklenmektedir.

Ülkemiz yönetimi dış politikamızı net bir şekilde dünyaya tanıtmak ve stratejisini belirlemek için bu yıl "2014-2020 yıllarını kapsayan Kazakistan Dış Politika Konsepti"ni geliştirdi. Konsept'te ülkenin hangi ana amaçlar doğrultusunda dış politika yürütmeyi hedeflediğine, stratejik önceliklere, ekonomi politiğe ve uluslararası ilişkilerdeki 'insani boyuta' değinilmesi uygun görülmüştür.

Bağımsızlık yıllarında, yabancı yatırımların önü açılmış, ülke ekonomisine 180 milyar dolardan fazla doğrudan yabancı yatırım çekilmiştir. Kazakistan dev maden kaynakları, petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip ve bunu dış politika oluşumunda çok vektörlülük prensibi çerçevesinde dünyaya pazarlamaktadır.

Dış politikadaki ve iç politikadaki istikrar, ülke ekonomisinin kalkınmasında da önemli bir rol oynamaktadır.

Gayri Safi Milli Hâsılamız 2013 yılsonu itibariyle 120,5 milyar doları bulmuştur. Kazakistan, milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek 45'nci sıraya yükselmiştir.

Bu anlamda ülkemizdeki eğitim sistemine de değinmek istiyorum. UNESCO verilerine göre ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır. Ülkemizin güzide başkenti Astana, EXPO-2017 Dünya Fuarı'nın ev sahipliğini başarıyla yürütmek için çalışmalarını çoktan başlatmıştır.

İkili ilişkilerimize gelecek olursak, bağımsızlığımızı kazandığımız yıllardan bu yana, Türkiye hep yanımızda yer almıştır. O dönemlerde sağlam temellere dayanılarak kurulan diplomatik ilişkilerimiz, bu yıl 22'inci yıldönümünü idrak etmektedir.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, bütün Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliğine yönelik önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür.

Sadece 2014 yılı içinde Kazakistan devlet Başkanı N.Nazarbayev iki kez türkiye'ye çalışma ziyaretini gerçekleştirmiştir. Haziran ayında – Türk Konseyi Zirvesine katılmak için Bodrum'a ve Ağustos ayında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı devir-teslim törenine katılmak için Ankara'ya geldiler. Bu da Kazakistan'ın Türkiye'ye göstermiş olduğu büyük önemin aydın göstergesidir.

2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında, tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmıştır.

Bu anlamda, Kazakistan ile Türkiye arasındaki Yüksek Düzeyli Stratejik Konseyi'nin Stratejik Planlama Grubu'nun 2. toplantısı 29 Aralık 2014 yılında Kazakistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı E.İdrissov'un ve Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı M.Çavuşoğlu'nun katılımıyla Ankara'da gerçekleşecektir.

Türkiye devlet yöneticileri, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" unvanına layık bulmaktadır. Bunun bir nişanesi olarak, Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in heykeli dikilmiştir. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir. Kazak halkı ve yönetiminin Türk halkına bir jesti olarak, Astana'nın merkezi yerinde, Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmişti.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı ve ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, Avrasya Bölgesi'nde örnek işbirliği sergileyen kardeş devletlerdir.

Kazakistan ve Türkiye artık sadece dost ve kardeş ülkeler değil, stratejik ortak olan devletlerdir. Dolayısıyla, sadece duygusal yaklaşımlarda kalmadan, ortak somut projeler üretmeli ve bunları hayata geçirmeye devam etmeliyiz.

Zaman Gazetesi, 16 Aralık 2014

Örnek Gösterilecek Stratejik İşbirliği

Daha 23 yıl önce bağımsızlığını kazanan Kazakistan, günümüzde dünyanın en dinamik gelişen ülkelerinden biri haline gelmiştir. Kazakistan, Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in önderliğinde, sosyo-ekonomik modernizasyon ve siyasi demokratikleşme alanlarında geniş çaplı reformlar gerçekleştirdi. Siyaset, ekonomi ve sanayi alanlarında da büyük başarılara ulaşıldı. Ülkede demokrasi prensiplerine, hukuka ve insan haklarına dayanan yeni politik sistem kuruldu. Kazakistan Cumhuriyeti'nin uzun vadeli gelişim stratejileri oluşturuldu.

Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, daha 1992 yılında, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu'nda, tüm dünya devletlerine seslenerek, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın (AİGK/CICA) kurulması gerekliliğini dile getirmiştir. Alınan kararla 5 Ekim 1992 tarihinde, merkezi Almatı'da olmak üzere kurulmuştur.

Bağımsızlıktan sonraki 23 yıl içerisinde Kazakistan, önüne büyük hedefler koymuş ve bunları, halkın ve yönetimin ahengi ile başarabilmiştir. Ülkemiz uyum içinde gelişmektedir. Bu hedefler uzun vadede "Kazakistan-2050" Stratejisinde, kısa vadede ise "Nurlu Yol – Geleceğe Giden Yol" Kalkınma Programında açıklanmıştır.

Kazakistan'ın inisiyatifiyle başlatılan ve düzenli aralıklarla toplanan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı, bütün dünyadaki dini merkezler tarafından yüksek düzeyli katılımlarıyla desteklenmektedir.

Ülkemiz yönetimi dış politikamızı net bir şekilde dünyaya tanıtmak ve stratejisini belirlemek için bu yıl "2014-2020 yıllarını kapsayan Kazakistan Dış Politika Konsepti"ni geliştirdi. Konsept'te ülkenin hangi ana amaçlar doğrultusunda dış politika yürütmeyi hedeflediğine, stratejik önceliklere,

ekonomi politiğe ve uluslararası ilişkilerdeki 'insani boyuta' değinilmesi uygun görülmüştür.

Bağımsızlık yıllarında, yabancı yatırımların önü açılmış, ülke ekonomisine 180 milyar dolardan fazla doğrudan yabancı yatırım çekilmiştir. Kazakistan dev maden kaynakları, petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahiptir ve bunları, dış politika oluşumunda çok vektörlülük prensibi çerçevesinde dünyaya pazarlamaktadır.

Dış politika ve iç politikadaki istikrar, ülke ekonomisinin kalkınmasında da önemli rol oynamaktadır.

Gayri Safi Milli Hâsılamız 2013 yılsonu itibariyle 120,5 milyar doları bulmuştur. Kazakistan, milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek 45'inci sıraya yükselmiştir.

Bu anlamda ülkemizdeki eğitim sistemine de değinmek istiyorum. UNESCO verilerine göre ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır. Ülkemizin güzide başkenti Astana, EXPO-2017 Dünya Fuarı'nın ev sahipliğini başarıyla yürütmek için çalışmalarını çoktan başlatmıştır.

İkili ilişkilerimize gelecek olursak, bağımsızlığımızı kazandığımız yıllardan bu yana, Türkiye hep yanımızda yer almıştır. O dönemlerde sağlam temellere dayanılarak kurulan diplomatik ilişkilerimiz, bu yıl 22'nci yıldönümünü idrak etmektedir.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, bütün Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliğine yönelik önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür.

Sadece 2014 yılı içinde Kazakistan devlet Başkanı N.Nazarbayev, Türkiye'ye iki kez çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Haziran ayında – Türk Konseyi Zirvesi'ne katılmak için Bodrum'a ve Ağustos ayında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı devir-teslim törenine katılmak için Ankara'ya geldiler. Bu da Kazakistan'ın Türkiye'ye göstermiş olduğu büyük önemin parlak göstergesidir.

2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında, tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmıştır.

Bu anlamda, Kazakistan ile Türkiye arasındaki Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Stratejik Planlama Grubu'nun 2'nci toplantısı 29 Aralık 2014 tarihinde Kazakistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı E.İdrissov'un ve Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı M.Çavuşoğlu'nun katılımıyla Ankara'da gerçekleşmiştir.

Türkiye devlet yöneticileri, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" unvanına layık bulmaktadır. Bunun bir nişanesi olarak, Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, Kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Kazak halkı ve yönetiminin Türk halkına bir jesti olarak, Astana'nın merkezi yerinde, Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmişti.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı ve ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, Avrasya Bölgesi'nde örnek işbirliği sergileyen kardeş devletlerdir.

Kazakistan ve Türkiye artık sadece dost ve kardeş ülkeler değil, stratejik ortak olan devletlerdir. Dolayısıyla, sadece duygusal yaklaşımlarda kalmadan, ortak somut projeler üretmeli ve bunları hayata geçirmeye devam etmeliyiz.

Dünya Gazetesi, Aralık 2014

Aynılığı bol, akraba halklar

Kardeş Kazakistan ile Türkiye asırlar önce aynı atadan töreyen, aynı devlet bünyesinde ömür süren, kökü aynı Türk halkından çoğalarak yayıldığını hiçbir zaman aklından çıkarmadan dostluk ilişkilerini nesilden nesile devam ettiren ülkelerdir.

Türkiye Cumhuriyeti 1923 yılından, Kazakistan Cumhuriyeti ise 1991 yılından beri bağımsız devlet olarak dünya sahnesinde boy göstermektedir. Ancak Türkiye'nin, 13'üncü asırda Anadolu toprağında kurulan Osmanlı İmparatorluğu'nun, Kazakistan'ın ise 16-17'nci asırlarda Merkezi Asya'da kurumlaşan Kazak Hanlığı'nın hukuki mirasçısı olduğu bellidir. Yani, iki devlet arasındaki ilişkiler, akrabalık ilişkileri bir yana bırakılsa bile, 16'ncı asırda kuruldu diyebiliriz.

Bir dönemler birlikte ömür süren akraba halklar arasındaki ilişkiler, Kazakistan'ın bağımsız ülke olarak ilan edilmesiyle birlikte yeniden canlandı. Bundan da olabilir, iki devlet, kardeşlik ve dostluk ilişkilerine kaygı düşürmeden, işbirliğini olabildiğince yüksek düzeyde geliştirmek için kuvvet harcamaktadır.

İlişkilerimizin ivmeli gelişimi, halkımızın tarihi ve kültürel ortaklığı, iki devlet arasındaki ortaklık ilişkisinin derinleştirilmesine yol açmıştır. Günümüzde Kazakistan ile Türkiye'nin stratejik ortaklığından gurur duyuyoruz.

Kardeş iki devlet arasındaki dostluk ile işbirliğinin daima gelişerek ilerlemesine büyük katkı veren yüksek düzeyli karşılıklı ziyaretler devam etmektedir.

Kazakistan ile Türkiye yöneticilerinin son yıllarda iki taraflı ve çok taraflı formatta görüşmeleri düzenlendi. Devlet Başkanı'nın, 2014 yılının Haziran (Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Zirvesi) ve Ağustos (Türkiye Cumhurbaşkanı

Yemin Töreni) aylarında Türkiye'ye düzenlediği çalışma ziyaretleri yüksek düzeyde görüşmelerle gerçekleşti.

İki taraflı işbirliğinin büyüme temposu Kazakistan ile Türkiye'nin bütün düzeylerdeki diyalogunun zengin içeriğiyle ve yükselen şiddetiyle tanımlanmaktadır. Bu ilişkiler siyasi, ekonomik, savunma, kültürel, ilmi-teknik, eğitim, çevre sorunları, haberleşme ve sağlık alanlarında hem bir araya gelen, hem ahenkleştirilen görevlerin yerine getirilmesini amaçlamaktadır.

Uluslar arası arenadaki işbirliği ile karşılıklı destek, iki devletin dış politikasındaki çok önemli programları kapsamaktadır.

Kazakistan ile Türkiye, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konseyi, Türk Konseyi, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı gibi bütün uluslar arası kuruluşlar çerçevesinde sıkı işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı çerçevesinde karşılıklı ortak hareket de arzu edildiği gibi gelişmektedir. Bununla birlikte iki devletin Avrupa'daki ve Avro-Atlantik diğer kurumlardaki ortak faaliyetleri de büyük öneme sahiptir.

Türkiye Astana'nın EXPO-2017 Dünya Fuarı'na adaylığını desteklemiştir ve Kazakistan'ın, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği'ne adaylığını desteklemektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanı E. Idırısov'un, 29 Aralık 2014'de Türkiye'ye düzenlediği resmi ziyaret ülkelerimiz arasındaki işbirliğine yeni ivme kazandırmıştır.

Bu yıl 16-17 Nisan günlerinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan'ın Kazakistan'a yapılacak olan resmi ziyareti yüksek düzeydeki siyasi diyalogun devamı olarak, tarafların uluslar arası arenadaki karşılıklı etkin ortak hareketi ve bütün alanlardaki iki taraflı ilişkilerin dinamik gelişmesi çerçevesinde gerçekleştirilecek. Ziyaret çerçevesinde Türkiye Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan Astana ve Türkistan şehirlerinde bulunacaktır.

Türkistan'da, Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı ödeneği ile kurulan büyük mescit ile Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'nin yeni yapılan binasının (tıp fakültesi binası, öğrenci yurdu, namazhane ve futbol sahası) törenle açılması planlanmaktadır. Hiç şüphe yok ki, Kazakistan ile Türkiye Cumhurbaşkanlarının Türkistan'daki faaliyete katılımı, iki devlet arasındaki kültürel-beşeri ilişkilerin daha da gelişmesine ortam sağlayacaktır.

Esasında, Türkistan'daki mescidin temeli 15 yıl önce atılmıştı. Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yaptırılan mescit, 2 katlıdır ve 600 m2 kapalı alanı vardır. Avludaki namaz alanı ile birlikte 2000 kişi kapasitesi olan mescidin zemin katında kültür merkezi, birinci katında ise iki sınıf bulunmaktadır.

Ziyaretin başlıca konusu, 24 yıllık işbirliğinin bugünü ile geleceğini etraflıca gözden geçirmeye, işbirliğine yeni vakur ivme vermeye ve elverişli ekonomik ilişkileri canlandırmaya programlanmıştır.

Elbette, bu dönemde pek çok proje ele alındı, siyasi bakımdan her zaman himaye sağlandı, stratejik ortaklığa ulaşıldı. Siyasi bakımdan anlaşmazlıkların olmaması, bu dönemde, ticari-ekonomik işbirliğimizi daha da geliştirebilmemiz için bize bütün imkânları vermektedir. Ancak, günümüzde iki devlet arasındaki ticaret hacmi 3,6 milyar Amerikan doları civarındadır. Dolayısıyla iki ülke arasındaki ticaret hacminin ve yatırımların düzeyini kardeş iki ülkenin potansiyeline uygun olarak yükseltmek gerekir. Devlet Başkanları önceki görüşmeler çerçevesinde iki taraflı ticaret hacminin 10 milyar dolara ulaştırılması hususunda görevlendirmelerde bulunmuştu.

Bu bağlamda, karşılıklı faaliyetin ekonomik unsurlarının daha da genişletilmesine hareket vermek amacıyla yukarıda değinilen Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan'ın Kazakistan ziyareti kapsamında iki ülke Cumhurbaşkanının eş-başkanlığı ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ikinci toplantısı yapılacaktır. Toplantı çerçevesinde cari meseleler gündeme getirilecek, yeni amaçlar belirlenecektir.

Bu, kendince, tarafların iki taraflı ve çok taraflı formattaki bundan öte işbirliğinin temel programlarının açıklığa kavuşacağı önemli faaliyettir. Yani bu, Devlet Başkanları, önemli meseleleri bütünüyle ele alacak ve gerekli kararları verecek demektir.

İki ülke arasında gerçekleşecek adımlar ile işler, karşılıklı kabul edilen kararlar ve Konsey toplantısı sonucu doğrultusunda verilecek bilgiler çerçevesinde yerine getirilecektir. İki devlet yöneticilerinin ortak açıklamaya imza atması devletler arasındaki ortaklığın sistemleşmesine imkân sağlayacaktır.

Bununla birlikte, ziyaret esnasında Yeni Sinerji Ortak Ekonomik Programı Faaliyet Planı'nın imzalanması planlanmaktadır. Programı gerçekleştirmek için gerekli alanlar belirlenmekte ve bu yolda işler yürütülmektedir. Bu çalışmaların sağlıklı neticesinin ürünlerini yakın gelecekte göreceğiz diye ümitlenmekteyiz.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan ziyareti kapsamında, Astana'da inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri üretimi, tarım, gıda sanayi, makine üretimi, orman sanayi, dokuma ve hazır giyim endüstrisi, gemi inşası, petro-kimya alanlarında çalışacak iki devletin 300'den fazla şirketinin katılımıyla İş Forumu gerçekleştirilecektir. Hiç şüphe yok ki, bu da, ekonomik alanın gelişmesine, iki taraflı yatırımlara büyük etki edecektir.

Yeni Sinerji Programının önemli bir bölümü, Kazakistan'da Kazakistan-Türkiye Sanayi Bölgesi'nin kurulması konusudur. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısının sonuçları doğrultusunda başlatılan Sanayi Bölgesi kurulması konusunun, bu defa, Kazakistan'da gerçekleştirilecek toplantıdan sonra yeni ivme kazanacağı tahmin edilmektedir. Hiç şüphe yok ki, belirtilen programda Astana, Almatı, Oral ve Çimkent Bölgeleri'nde yerine getirilen söz edilmeye değer işler daha da artacaktır.

Kazakistan-2050 Stratejisi ile Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in "Geleceğe Giden Yol – Nurlu Yol" Halka Seslenişi'nin gerçekleştirilmesi çerçevesinde ülkemizin sanayileşmeci – yenileşmeci kalkınmasının yüksek önemi dikkate alınarak, Sanayi Bölgesi kurulması doğrultusundaki ortak çalışmanın canlandırılması yolunda yüksek düzeyli yeni kararlar gerekmektedir. Türk yatırımcılar için Kazakistan'da yatırım alanı hazırlanmasına yönelik kanunların kabul edilmesi hakkındaki haberin ulaştırılması, bununla birlikte, Kazakistan Cumhuriyeti ülkesinde, Avrasya Ekonomik Birliği şartlarında ticaretle uğraşmanın elverişliliğinin anlatılması vaktinde yapıldı.

Türkiye küresel kriz şartlarında istikrarlı kalkınma gösteren, olabildiğince tempolu kalkınmakta olan küresel ekonomilerden biridir. İki taraflı ilişkilerin daha da gelişmesi, Türk iş çevrelerini Kazakistan'ın sanayileşmeci kalkınma sürecine çekecek, Türk tecrübesi ile ülkemizin bölgelerinde Kazakistan-Türkiye Sanayi Bölgeleri oluşturulması döneminde organize sanayi bölgeleri kurulmasında faydalanma imkânı verecektir.

Bu bağlamda işbirliğinin büyük ufukları Kazakistan'da Türk sermayesinin katılımıyla ortak sanayi bölgeleri açılmasına bağlı olacaktır. Bu Türk iş çevrelerinin Kazakistan piyasasına sistemli olarak girmesine yol açacak ve ülkemizin elverişli yatırım ikliminin iyileşmesine ivme kazandıracaktır. 2011 yılının Ekim ayında, Türk heyetinin ziyareti esnasında Kazakistan Cumhuriyeti ülkesinde Kazakistan-Türkiye Ortak Sanayi Bölgesi kurulması konulu protokole imza atıldı.

2013-2014 yıllarında Türkiye'nin Sakarya, Kocaeli, İzmir, İzmit, Eskişehir, Nevşehir, Trabzon, Rize, İstanbul, Muğla, Niğde, Samsun, Hatay, Konya, Giresun, Malatya, Manisa ve Denizli illerinde bölgesel iş formları düzenlendi.

2013-2014 yıllarında Türkiye'nin bir dizi illerinden, il valilerinin başkanlığındaki işadamı heyetlerinin Kazakistan Cumhuriyeti'ne ziyaretleri gerçekleşti: Denizli – Almatı (2013 Nisan), Konya – Kızılorda (2013 – Mayıs), Trabzon – Almatı (2013 Haziran), Kocaeli – Kızılorda (2014 Ekim), Eskişehir – Almatı, Astana, Çimkent, Karaganda (2014 Aralık). Türkiye

valilerinin Kazakistan Cumhuriyeti Bölge Valileri ile anlaşmaları oldu, işbirliği konulu mutabakat zabıtlarına imzalar atıldı. Tarafların ticaret ve sanayi odaları temsilcilerinin görüşmeleri ve anlaşmaları organize edildi. Türkiye Ekonomi Bakanlığı Müsteşarlarının iki defa Kazakistan'a büyük iş heyetleriyle ziyaretleri düzenlendi.

Bununla birlikte Batı Kazakistan Eyaleti Vali Yardımcısı M. Karimov başkanlığındaki heyetin İstanbul ve Kocaeli illerine (2014 Şubat), Kızılorda Valisi K. Köşerbayev başkanlığındaki heyetin Kocaeli iline (2014 Haziran), Güney Kazakistan Eyaleti Vali Yardımcısı S. Tuyakbayev başkanlığındaki heyetin İstanbul, İzmir ve Denizli illerine ziyaretleri (2014 Temmuz) gerçekleşti.

2015 yılının Şubat ayında Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı Yardımcısı Adnan Yıldırım başkanlındaki heyet çalışma ziyareti amacıyla Almatı'da bulundu.

Bu yıllar içinde genel olarak alındığında yaklaşık olarak 2 milyar dolar tutarında Türk yatırımı Kazakistan ekonomisine, yaklaşık olarak 1 milyar dolar tutarında yatırım ise Kazakistan'dan Türkiye'ye yapıldı.

Türkiye tarafından yapılan yatırımlar içinde en büyükleri olarak krom cevherinin işlenmesine yönelik "Yıldırım Grup", içecek üretimine yönelik tarım sanayi alanında "Anadolu Beverage Group", başkentimizdeki Han-Çadır alışveriş merkezinin inşaatına yönelik "Sembol Construction" ve Almatı'da yapılan alışveriş merkezi sayılabilir.

Türk müteahhitleri Kazakistan'da değeri 20 milyar Amerikan dolarını geçen inşaat projesi gerçekleştirdi. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı büyük katkı tahminen 20 milyar Amerikan dolarına ulaştı.

Bizim ülkelerimiz arasındaki karşılıklı ticaret miktarını sürdürmeye ve ticari-ekonomik ilişkileri ilerletmeye doğrudan tesir edecek olan, alabildiğine önemli programlardan biri - ulaştırma alanıdır. Ticari-ekonomik işbirliğini geliştirmeyi yavaşlatan ağırlıklı bir unsur – yüklerin karayolu taşımacılığı sayesinde ulaştırılmasıdır.

Bu bağlamda Kazakistan ile Türkiye arasındaki demiryolu hattının yola sokulması gerek diye düşünüyoruz. Geçen yıl üç ülke Devlet Başkanının katılımıyla İran-Türkmenistan-Kazakistan Demiryolu Hattı açılmıştı. Türkiye-İran ve Kars-Ahılkelek-Tiflis-Bakü Demiryolu Hatlarının tamamlanması Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin artmasına, Kazakistan enerji kaynaklarının dünya piyasalarına taşınmasına, taşımacılık miktarının arttırılmasına, tarifelerin düşürülmesine, Hazar Bölgesi ile Avrupa arasında doğrudan taşımacılık ilişkisinin sağlanmasına fırsat verir idi.

Aynı şekilde Bakü ve Aktau Limanları arasında demiryolu-liman bağlantısının açılmasıyla birlikte Kars-Ahılkelek-Tiflis-Bakü Demiryolu Hattından faydalanarak, karışık yük taşımacılığının arttırılması amacındaki işbirliğinin yola sokulması gerek.

Bunlardan başka ekonomik alanda aşağıdaki projeler gerçekleştirilebilir:

Karşılıklı ticaret hacmini arttırmaya imkân sağlayacak lojistik merkez ile bölgesel hatların lojistik merkezlerinin kurulması,

Gemi inşa eden / onaran tersaneler kurulması ve deniz gemileri inşası hususunda ortak projeler gerçekleştirilmesi,

Enerji tasarrufu ve yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanma alanında işbirliği,

Türkiye'nin damlama sulama alanındaki tarım altyapısının oluşturulmasında, seralar, meyve – sebze depoları gibi yerlerin inşası ve sebze-meyve yetiştirmedeki üstün tecrübesinden faydalanarak tarım sanayi alanında ortak projeler gerçekleştirilmesi, v.b.

Siyasi ve ekonomik ilişkilerle birlikte kültürel-beşeri alandaki işbirliğine de büyük dikkat göstermek gerekir.

İki kardeş ülkenin manevi dostluk bağına dönüşen kültürel-beşeri alandaki işbirliği yüksek temposuyla tanımlanmaktadır.

Bu programda iki ülkeyi yakınlaştırmaya imkân veren kültür günleri, ilmi-uygulamalı konferanslar, seminerler ve

sanat gruplarının konserleri, müzik, sanat ve kültür festivalleri, resim sergileri düzenlendi.

Kazakistan'ın Türkiye'deki, Türkiye'nin Kazakistan'daki Kültür Günleri istikrarlı olarak düzenlenmektedir. Kültür alanındaki önemli faaliyet 21-23 Ekim 2009'da, İstanbul'da Almatı Günleri'nin gerçekleştirilmesi oldu. Bununla birlikte Almatı konulu fotoğraf sergisi, Kazakistan milli el sanatları, eski kuyumculuk eşyaları ve dokumalar, müzik eşyaları sergileri düzenlendi, "Kız Jibek" ve "Göçebeler" sinema filmleri gösterildi.

2011 yılı Haziran ayında Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yılı dolayısıyla Astana'da Ankara Kültür Günleri düzenlendi. Kültür Günleri'ne Türkiye'nin sanatkârları, sanat grupları ve tanınmış Türk şarkıcısı Ferhat Göçer katıldı.

2012 yılı Eylül ayında Ankara'da Astana Kültür Günleri düzenlendi. Faaliyetler çerçevesinde Türk ülkelerinin kültürlerini ve geleneklerini sergileyen Ankara'daki Estergon Türk Kültür Müzesinde Kazakistan'ın kalıcı eserlerinin açılışı gerçekleştirildi. Ankara'nın merkezdeki konser salonunda Kazakistan sanat yıldızı – Kazakistan Cumhuriyeti Halk Artisti Roza Rımbayeva ile Azamat Jıltırközov, Marjan Arapbayeva, Nurğali Turlıbekov gibi sanatçıların, MuzArt, Ringo ve Asıl gibi müzik gruplarının, Beles etno-folklor grubunun, Şalkıma halk dansları topluluğunun, Naz dans topluluğunun, Teppa dans tiyatrosu ve Turan folklorik-etnoğrafik grubunun katılımıyla büyük konser düzenlendi.

2012 yılı Ekim ayında Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti öncesinde Kazakistan Kültür Günleri düzenlendi. İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde "Eski Göçebeler Altını ve Kazakistan Kuyumculuk Sanatı" adıyla "Altın Adam" sergisi düzenlendi. Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in seçilmiş eserlerinden beş cildinin Türkçe'ye çevrilmesiyle ilgili tanıtım toplantısı yapıldı. Aynı şekilde Devlet Başkanlarının da izlemek üzere katılımıyla Kazakistan sanat ustalarının büyük konseri düzenlendi.

2010 ve 2014 yıllarında İstanbul, Ankara, Eskişehir, İzmir, Konya ve Amasya şehirlerinde Karganda Eyaleti Tattimbet Halk Enstrümanları Orkestrası'nın eşliğiyle tanınmış Kazakistanlı opera şarkıcısı Bibigül Tölegenova'nın konser turu gerçekleşti. Bununla birlikte Ankara, İstanbul, Eskişehir'de "Kozı Körpeş – Bayan Sulu" (M. Auezov Kazak Devlet Akademik Drama Tiyatrosu) ve "Ayman-Şolpan" (T. Jürgenov Kazak Milli Sanat Akademisi Gençler Topluluğu) oyunları sahnelendi.

2013-2014 yıllarında Kazakistan bestecisi Mukan Tölebayev'in 100'üncü yılı çerçevesinde Samsun, Eskişehir, İstanbul ve Ankara'da "Birjan ve Sara" Operası ilk kez Türkçe olarak sahnelendi.

Geçmiş yıllar içinde milli bayramımız Nevruz'a ithaf edilen büyük faaliyetler yapıldı: "Türk Halklarının Kültüründe Nevruz" adlı sempozyum, uluslar arası festivaller, resim sergileri ve Kazakistan sanat topluluklarının pek çok konserleri v.b. gerçekleştirildi.

İki ülke arasında tarihi yapıların restorasyonu (Türk akrabaların yardımıyla Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Türbesinin restorasyonu), tarihi günlerin kutlanması (Türkistan şehrinin 1500'üncü yılının kutlanması), tanınmış ve görkemli şahsiyetlerimizin yıldönümlerinin kutlanması gibi faaliyetler yapılmıştır.

2012 yılında meşhur turistik bölge Kapadokya'daki Nevşehir'in büyük caddelerinden birine Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in adı verilmiştir.

Nevşehir'de "Kazakistan" adlı park, Kırşehir'de Kazakistan'ın Kurucu Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev adına cadde, Ahi Evran ve Nevşehir Üniversitelerinde "Kazakistan" adlı konferans salonları açılışı, Erzincan Üniversitesi'nde "Abay" adlı Kültür Merkezi'nin açılış töreni düzenlenmiştir.

Bunun gibi, Kırşehir'de Ahmet Yesevi Mescidi açılışı Kazakistan'a yönelik ilginin göstergesidir.

Büyükelçilik girişimiyle Türkiye'de Kazak halkının asil şahsiyetleri için, belirtmek gerekirse, Abay Kunanbayev,

Muhtar Auezov, Mağjan Jumabayev, Abılay Han, Kabanbay Batır gibi şahsiyetler adına anıtlar kurulmuştur. 2001 yılında, Kazakistan'ın bağımsızlığının 10'uncu yıldönümü çerçevesinde, dombra tutan Kazak kızı görünüşlü anıt Ankara'nın Kazakistan adlı caddesine yerleştirilmiştir.

2012 yılında Büyükelçiliğin organizasyonuyla "Çocukluk Çağımın Gökyüzü", "Kız Jibek", "Takkeli Melek", "Göçebeler", "Bayterek" adlı Kazak sinema filmleri Türkçeye çevrildi, izleyicilerin ilgisine sunuldu. Kazakistan konulu 9 tanıtım filmi Türkçe olarak çıkarıldı.

2010-2014 yıllarında Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in seçilmiş eserleri (5 cilt) ile "Dünya Çapındaki Lider – Nursultan Nazarbayev – Avrasya'nın Parlayan Yıldızı Kazakistan'ın Kurucu Devlet Başkanı", "Kazakistan – Türkiye: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği", "Kazakistan – Türkiye: Dostluk ile İşbirliğinin 20 Yılı", "Abay Şiirleri", Abay'ın "Kara Sözleri", M. Makataev'in "Seçilmiş Şiirleri", "Kazakistan", "Kazakistan: Türk Yatırımcılar İçin Yol Rehberi" ve 2015 yılında Al Farabi'nin eserleri Türkçe kitap olarak yayınlandı.

Son yıllarda tecrübe alışverişi programları doğrultusunda 300'den fazla Kazakistanlı öğretim elemanı, 200'den fazla adliye teşkilatı çalışanı, 150'den fazla hekim Türkiye'ye gelerek eğitim gördü.

Türkiye ile Kazakistan arasındaki ilişkileri bütün alanlarda ilerletmek için olağanüstü potansiyel var. İki devletin de ilişkiler ile işbirliğini ilerletmek ve çeşitlendirmek için gerekli siyasi erke sahip olması sevindirici bir durumdur. Bu doğrultuda Türk kardeşlerimizle birlikte birleşerek, işbirliğimizi bunda da parlak bir geleceğe taşıyacağımıza inanıyoruz.

Zaman Gazetesi, Ağustos 2015

Kazak Halkının Dâhi Şairi Abay ve Kazakistan – Türkiye İlişkileri

Çağdaş Kazakistan Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 25'inci yıldönümüne yaklaştığımız şu günlerde, 170'inci doğum yıldönümü dolayısı ile Abay'ı anmanın özel bir anlamı bulunmaktadır. Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Abişulı Nazarbayev, Kazak halkının dâhi şairi Abay'la ilgili pek çok kıymetli söz söylemiş olmakla birlikte, bir konuşmasında "Biz Abay'ı tanıtmakla Kazakistan'ı âleme tanıtacağız. Kazak halkınıtanıtacağız. Abay, her zaman bizim ulusal şiarımız olmak zorundadır" demiştir. Bizim ulusal şiarımız olan Abay hakkında söylenebilecek pek çok söz vardır.

"Abay Yolu" adlı dört ciltlik romanı ile Abay'ın hayatını, yaşadığı dönemin özelliklerini ve onun düşüncelerini bütün Sovyetler Birliği'ne duyuran Kazak edebiyatının klasiği Muhtar Auezov "Abay cesareti, Abay sesi, Abay hayatı, zamanın nefesi, halkın sesidir. Bugün o ses, bizim sesimize karışıp, yankılanarak, yeni bir dünya görüşüne dönüşüyor" demiştir. Muhtar Auezov'un tasvirli söyleyişiyle; Kazak aydınlarının bir büyük gayretkârı, dâhi ozanı ve düşünürü olan Abay Kunanbayev (1845–1904), "kendi halkının ruhani gözü" olup, onunla birlikte düşünebildi, hissedebildi ve yine onun aydınlık geleceğine riyasız güvendi.

"Halkların özgürlüğü ile dostluğunun şairi" atanan Abay, bütün Doğu'nun bilge kişisine dönüştü. Doğu şiirinin son derece bilgili ve nazik hissiyle değerlendiricisi olarak ortaya çıkan Abay, Kazak halkının binlerce yıllık kültürünün en asillerini derleyip, onu Rus ve Batı Avrupalı sanat örnekleri ile zenginleştirdi.

Kazak halkının klasik şiirinin gerçek zirvesi sayılan Abay'ın mirası çoktur. O miras içinde; ahlaki–felsefi, sosyal–siyasi ve rol gereği– yergici fikirlerin şiirsel anlatımları olarak

tanınan "Kara Sözler" önemli yer tutar. Ozanın uzun yıllarda oluşan fikir şiirleri, karmaşık gönül–ruh halinin ve yurttaşlık feryadının ürünüdür. Şiirlerin anlatım bilimlik dikkatli bezenmişliği, tasvirli dili ile ozanın fikir zenginliği, insan sevgisi, yüceliğe yönelişi ve dâhiliği, onun şiirlerini insanlık tarihindeki muhteşem anıtlar arasına sokmaktadır.

Abay'ın izinden giden ve onunla aynı anıt mezarlık içinde defnedilmiş olan bir başka Kazak ozanı Şakerim Kudayberdiulı, "atalarımızla aynı anadan doğan İbrahim Beyefendi, Kazak içinde Abay diye bilindi. O şahsiyet hem İslami bilimleri hem Rus bilimlerini çok iyi öğrendi, hem de Allah'ın verdiği aklı ile diğer Kazaklardan ayrıcalıklı dâhi bir kişi idi" diyerek onun herkesten farklı ve üstün kılan özelliklerini dile getirmiştir.

Yirminci asrın başında Kazak aydınlanmasının öncü isimlerinden biri olan gazeteci yazar MirjakıpDulatov "zerre kadar şüphe etmiyoruz. Abay'ın öldüğü günden ne kadar uzaklaşırsak, ruhuna o kadar yakınlaşırız. Daima bu hâlde durmaz, halk aydınlanır, sanata-bilime doyup-kanar. O günlerde Abay'ın değeri günden güne artar. Halk, birinci şairimiz diyerek kabrini sık-sık ziyaret eder, halk ile Abay'ın arası güçlü aşkla birbirine ulanır. O günleri biz göremeyiz, fakat bizim ruhumuz sezer, sevinç duyar" diyerek Abay'ın düşüncelerinin ölümsüzlüğüne ve Kazak halkının onun izinden giderek bir gün aydınlanacağına olan derin inancını ifade etmiştir.

MirjakıpDulatov'un dava arkadaşı ve Kazak dilinin büyük âlimi Ahmet Baytursunov ise "Kazakların baş ozanı Abay Kunanbayev'dir. Kazaklar arasında, eski ya da yeni zamanlarda, bizim bildiğimiz ondan büyük ozan yok" diyerek, hem Abay'ın edebi dilinin kuvvetliliğine dikkat çekmiş, hem de Kazak halkına Abay'ı iyi okumaları hususunda adeta uyarıda bulunmuştur.

Sovyet dönemi Kazak edebiyatının en güçlü şairlerinden biri olan ve dostumuz Feyzullah Budak'ın yaptığı çevirilerle artık Türkiye'de de tanınan MağjanJumabayev ise bir şiirinde Abay'la ilgili şunları söylemektedir:

"Gerçek bilge, sözün asil – paha biçilmez
Bir sözün bin yıl yaşasa lezzeti gitmez.
Halk içinde bilge olan senin gibi canın
Âlemin kulağından sesi eksilmez!

Ay geçer, yıl geçer, dünya göçe başlar,
Nice can-nefsi öldürerek yükün atar.
Göz açarak, halkın her uyanışında,
Bilge ata, huzurlu ol, kadrin artar."

Yine Sovyet dönemi büyük şairlerimizden biri olan SakenSeyfullin de bir şiirinde, Abay'ın sözlerini anlamak için şuurlu insan olmak gerektiğini, şuursuz insanların onun sözlerinden bir şey anlamayacağını ve kıymetini bilemeyeceğini şu şekilde ifade etmiştir;

"Şuurluya, gözü açığa sözü altın,
Şuursuza – boş söz – uğultusu rüzgârın,
Şuursuzun aklında hiçbir şey yok,
İleri geçsin diye Kazak halkın…"

Yirminci yüzyıl Kazak edebiyatının önemli isimlerinden biri olan Sabit Mukanov, Abay'ın edebiyatta ulaştığı zirvenin muazzam yüksekliğini şu sözlerle ifade etmiştir; "Kazak edebiyatı tarihinde Abay, içerik bakımından da, tür bakımındanda, kendisinden eski edebiyatımızda karşılaşılmayan güçlü yenilikler açtı, dolayısıyla biz ona, Kazak edebiyatı tarihinde yeni bir başlangıç diyoruz.

Kazak halkının milli edebiyatının, ulusal dilinin geliştirilmesinde Abay'a denk hiç kimse gelmez. Abay'a değin de, Abay döneminde de ulusal edebiyatı Abay gibi yükselten şair yok. Abay'ın kurduğu yüksek zirve, çok yüksek."

Yirminci yüzyıl Kazak milli şairlerinden Kasım Amanjolov, Kazak edebiyatı ve dili ile ilgili olarak Abay eserlerinin kapsayıcılığını bir dörtlüğünde şöyle dile getirmiştir;

"Bugüne layık kahramansın!
O güne nasıl uyum sağlamışsın,

Yalnız kendin bütün halksın,
Bırakmadan her şeyi yığmışsın!"

Geçen asırda çok değerli edebî eserler vermiş büyük yazarlarımızdanBauırjanMomışulı ise bir yazısında Abay'ın eserlerindeki görkemli ritme dikkat çekmiştir; "Abay'ın düşüncesi derin, görkemi büyük, mukayesesi zengin ve başarılıdır.İç ritimleri tempolu gelmekte, düzeninden çıkmamaktadır."

Kazak halkının dâhi ozanı Abay'ın bir başka özelliği de eşsiz besteleridir. Onun bestekârlığı ile ilgili olarak, yirminci yüzyıl Kazak müziğinin büyük bestekârlarından Ahmet Jubanov'un şu sözlerine yer vermeden geçmek olmazdı;"Abay Kazak müziğinde ayrıcalıklı bir yer alır. Yeni ölçülü, yeni formluşiirleri Abay'ın müzik yaratımına doğrudan etki etti. Abay şarkılarınınmetodu, ritmi, formu kendine kadarki Kazak şarkılarına benzememektedir…"

Eserlerinden yapılan çevirilerle Türkiye'de iyi bilinen yirminci yüzyıl Kırgız edebiyatının büyük yazarı Cengiz Aytmatov'un Abay'la ilgili sözlerini de bilgilerinize sunarak bu alıntılarımızı noktalayalım; "Avrasya ölçeğindeki yüce şahsiyet – Abay sayesinde hayatımızı ölçüyoruz, tarihimizi teraziliyoruz…"

Abay insanları, namus ve vicdana kir getiren kötülüklerden kurtulmaya, öncelikle ruhani medeniyete ulaşmak için hamle yapmaya, bilimi geliştirme yoluna düşmeye ve yalnızca kendi halkının değil, başka halkların da sanatlarını ve mesleklerini öğrenmeye çağırmıştır. Bunun hepsinin birlikte yapılmasının bağımsızlığa ulaşmayı sağlayacak dosdoğru yol olduğunu göstermiştir.

Abay, yalnızca bu şekilde dünyanın öne geçmiş halklarının seviyesine yükselebileceğimize işaret etmiştir.

Zaman, Abay'ın dâhice fikirlerinin doğruluğunu ispatlamıştır.

Abay'ın manevi mirasına sımsıkı sarılan ve nasihatlerini dinleyen Kazak halkı, geçtiğimiz yüzyıl boyunca, sosyal ve kültürel alanlarda çok önemli gelişmeler sağlamıştır.

Abay'ın eserleri, çeşitli halklar ve uygarlıkları birbirine yakınlaştırmakta ve algılayışı açık bütün kişilerin manevi bahtına dönüşmektedir.

Çağdaş bağımsız Kazakistan Cumhuriyeti'nin dirayetli ve dünya çapındaki lideri Nursultan Nazarbayev'in, anayasaldevlet düzeni içinde; adalet, eğitim, bilim, sanat, spor, teknolojikgelişme, yolsuzlukla mücadele ve benzeri tüm devlet yönetimialanlarındaki siyaseti ile hem Kazakistan'da yaşayan halkların,hem de Avrasya Bölgesi'ndeki devletlerin barış ve işbirliğiiçinde birlikte kalkınmasına yönelik uluslararası yaklaşımlarınınAbay'dan da etkilendiği açıkça görülmektedir. Çarlık Rusya'sıdönemindeki feodal yapı ile günümüzün çağdaşlaşmış Kazakistan'ıkarşılaştırılınca, hem Abay'ın önemi, hem de çağdaş bağımsızKazakistan'ın hayatın her alanında kat ettiği muazzam yolunbüyüklüğü daha da iyi anlaşılmaktadır.

Bu fırsattan yararlanarak bugünkü çağdaş Kazakistan Cumhuriyeti'ndeki gelişmelerden ve Kazakistan-Türkiyeilişkilerinden de söz etmek isterim:

Bu yıl ülkemiz için birçok açıdan önemli bir yıldır. Ülkemiz bu yılKazak Hanlığının 550'nci yıldönümü ile Kazakistan Halk Asamblesi'nin ve Anayasa'mızın 20'nci yıldönümünü kutlamaktadır.

Ayrıca bu yıl, 1 Ocak 2015'ten itibaren, Avrasya Ekonomik Birliği hayata geçirilmiş oldu. Kazakistan, Rusya ve Belarus'un kurduğu bu örgüt dünyadaki ekonomik yapıya yeni bir boyut kazandırmıştır. Günümüzde bu örgüt Ermenistan ve Kırgızistan'ın dadâhil olmasıyla 5 ülkeden oluşmaktadır.

Geçtiğimiz Mayıs ayında Uluslararası Astana Ekonomik Forumu düzenlenmiş, 10-11 Haziran tarihlerinde ise Astana'da 5'inci Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Bu yılın Nisan ayında ülkemiz erken Devlet Başkanlığı seçimlerini yapmıştır. Yüksek katılımlı geçen bu seçimlerde, Devlet Başkanımız %98 gibi yüksek bir oy oranıyla yeniden seçilmiştir. Devlet Başkanımızın seçim programında yeni reformlar vardı ve bunlar seçimden hemen sonra hayata

geçirilmeye başlandı. Bunlar 5 ana reform 100 adımdan oluşuyor.

Bu reformlar devlet memurluk sisteminin yeniden yapılandırılmasını, şeffaflaşması ve hesap verilebilirliğinin arttırılmasını; ekonomik yapının yabancı yatırımlar için daha uygun hale getirilmesini; yasama, yargı ve yürütmenin daha da güçlendirilmesini, Devlet Başkanının bazı yetkilerinin yasama ve yürütmeye devredilmesini kapsamaktadır.

Ülkemiz için başka bir yeni gelişmeyi sizinle paylaşmak istiyorum. Kazakistan Cumhuriyeti yaklaşık 19 yıl süren Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik müzakerelerini,22 Haziran 2015 tarihinde,Cenevre'de tamamlamış oldu ve bu yıl içerisinde bununla ilgili çalışmaları tamamlayacaktır. Artık Kazakistan'ın Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliğinde herhangi bir engel kalmadı. Devlet Başkanımız 22 Haziran 2015 günü ulusa seslenerek bu konu ile ilgili bilgiler verdi. Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik ülkemiz için yeni ufuklar açmaktadır. Ürünlerimiz artık dünya pazarlarına daha rahat girebilecektir. Bu, üreticilerimizin ürün yelpazesini genişletecektir. Günümüzde ticaret hacmimizin %90'ı Dünya Ticaret Örgütü'ne üye ülkeler ile yapılmaktadır. Dolayısıyla bu üyelik bizler için çok önemlidir.

Uluslararası barışın tesisi bakımından Kazakistan'ın nükleer silahsızlanma konusundaki inisiyatifleri dikkat çekmektedir. Kazakistan, dünyadaki nükleer sektörünü geliştirme tecrübesinden, yani nükleer silahların denenmesi meselesinden çok büyük zararlar görmüş ülkelerden biridir. Dolayısıyla halkımız, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Abişulı Nazarbayev'in öncülüğü ile nükleer silahsızlanma konusunu dünya düzeyinde gündeme getirmiş, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın uygun görmesi ile 29 Ağustos gününü Nükleer Denemelere Karşı Uluslararası Hareket Günü ilan ettirmiştir.

Kazakistan başka devletlerle bir araya gelerek, nükleer silahsızlandırma ve nükleer silahların yayılmaması düzeninin güçlendirilmesi çalışmalarına var gücüyle katılmaktadır. Bu çalışma çerçevesinde "ATOM" Projesi oluşturulmuştur.

Kazakistan, ilan ettiği "ATOM" Projesi çerçevesinde, dünyanın bütün insanlarını dünya üzerindeki nükleer silah denemelerinin kurbanlarını yâd etmek için bir dakika sessizliğe davet etti. Bu bir dakikalık sessizlik, bütün dünyadaki başkentlerde, 29 Ağustos günü, saat 11.05 olduğunda, yani saat diline göre Latin alfabesindeki "V – Victoria" – Zafer işareti ortaya çıktığında yapılmaktadır.

Kazakistan'ın nükleer silahsızlandırma konusunda yaptığı katkı ile tutumunu dikkate alan Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK), güvenle, Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankası'nın Kazakistan'da kurulmasına karar verdi. Kazakistan topraklarında kurulacak bankanın kaynakları UAEK'in takibinde olacak ve düşük düzeyde zenginleştirilmiş uranyum yakıtının, nükleer enerjiden faydalanmak isteyen ülkelere aralıksız ve istikrarlı biçimde verilmesine imkân sağlayacaktır. Bu proje, nükleer yakıt açık piyasasının istikrarsızlaşması veya ihtiyaç duyan ülkelere ulaştırılmasına ilişkin diğer unsurların bozulması halinde, nükleer yakıtın başka ülkeler tarafından temin edilmesine yönelik uluslararası garanti sağlayan programlardan biridir.

2017 yılında ülkemiz iki devasa etkinliğe ev sahipliği yapacaktır. Başkentimiz Astana'da 2017 yılında "EXPO-2017 Astana" Dünya İhtisas Fuarı yapılacaktır. Bu fuarı kazanmak için en son aşamada Belçika ile yarışan Kazakistan, diplomatik zafer olarak bu Fuarın ev sahipliğini kazanmıştır. EXPO-2017 fuarının ana sloganı – "Geleceğin Enerjisi"dir.

Gene 2017 yılında Almatı şehrimiz "2017 Üniversiade" Olimpiyatına ev sahipliği yapacaktır. Bunlar, ülkemizin, uluslararası arenada artık emin bir şekilde kendinden söz ettirebilen ve her alanda katkı sağlayabilen bir ülke olduğunun göstergesidir.

Astana'mızın yapılaşması hala devam etmektedir. Astana bugün, Esil nehrinin ikiye böldüğü bir şehir olarak, nehir kıyısında yükselen rengârenk modern binalarıyla göz alıyor. Ülkenin bağımsızlığa kavuşmasından sadece dört yıl sonra, bozkırın ortasında kurulmaya başlanan şehrin ihtişamlı

binaları ve geniş bulvarları, Orta Asya steplerinin çehresini değiştirmiştir.

Dünyanın en büyük şantiyelerinden biri olarak kabul edilen Astana, Kazakistan Devlet Başkanı'nın gerçeğe dönüşen rüyasıdır. Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Astana'nın bir "mega kent" olmasını ve dünyadaki ilk 30 şehir içinde yer almasını arzulamıştır.Aslında, Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in, Astana'yı, tüm Kazakistan için bir gelişme modeli olarak gördüğünü de söyleyebiliriz. Bu nedenle, şehrin mimarî dizaynı, altyapısı ve halka getireceği refah katkısı için hedefler en üst düzeyde tutulmuştur. Şehir, dünyaca ünlü mimarlardan oluşanuluslararası bir ekip tarafındanşekillendirilmekte ve yeniden kurulmaktadır. Birer mühendislik harikası olan dev ölçekli projeler, Kazakistan'ın geleneksel tarihi ile bugününün birleşimi olarak tasarlanmıştır. Yani, bir tür Avrasya sentezi.

Astana'daki en modern eserlerde dahi Kazak ulusal kültüründen izler vardır. Ulusal kimlik göz ardı edilmeden yaşanan bir değişimdir bu. Gösterişli yapıları ve kent planlamasıyla devasa bir kentsel dönüşüm projesi örneği olan Astana, şimdiden Orta Asya'nın cazibe merkezi haline gelmiş durumdadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkilerimiz konusunda öncelikle belirtmek isterim ki kardeş Türkiye, ülkemizinbağımsızlığını ilk dakikalarda ve dünyada birinci ülke olarak tanımıştır. Bunu hem yönetimimiz hem de halkımız unutmayacaktır. Nitekim son yirmi yılda ilişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyine ulaşmıştır.

Kazakistan ve Türkiye birbirlerine uzun yıllardır süregelen dostluk ve stratejik ortaklık münasebetleriyle bağlıdırlar. İki dost ve kardeş ülke, benzer dış politika ve stratejik hedefleri bulunan büyük bölge devletleri olarak kabul edilmektedir. Bunların yanısıra, bu ülkeler, İslam dünyasının büyük ve etkili birer devletidir.Çok taraflı işbirliği konusunda görüş benzerlikleri bulunan bu iki ülkenin ikili işbirliği de dinamik bir şekilde gelişmektedir. Kazakistan ve Türkiye, Birleşmiş Milletler,

Asya'da İşbirliği veGüven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CİCA), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Örgütü, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi ve Konsey bünyesindeki kuruluşlar gibi uluslar arasıve bölgesel teşkilatlar kapsamında aktif bir şekilde işbirliği yapmaktadırlar ve dış politika girişimlerinde birbirini karşılıklıolarak desteklemektedirler.

Türkiye'nin Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı 2010-2012 yılları için Dönem Başkanlığı'nı Kazakistan'dan devralması ve III. CİCA Zirvesi'nin 7-9 Haziran 2010 tarihleri arasında İstanbul'da başarılı bir şekilde düzenlenmesi bu işbirliğinin güzel örneğini teşkil etmektedir. Başka bir örnek olarak da Kazakistan'ın AGİT 2010 Dönem Başkanlığı'nı üstlenmesi ve 1-2 Aralık tarihlerinde, Astana'da, AGİT Zirvesi'nin gerçekleştirilmesinde kardeş Türkiye'nin daimi desteği büyük rol oynamıştır.

Kazakistan, Türkiye ve İspanya'nın "Medeniyetler İttifakı"şeklindeki medeniyetler diyalogu fikirlerinin ilerletilmesi girişimlerini takdirle karşılamaktadır. Bu girişimin, Kazakistan'a yabancı olmadığını belirtmek isterim. Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev de bu istikamette birçok önemli çabaya önayak olmuştur.

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının çıkarlarını gözetme ve geliştirme konusunda etkin politika izlemektedir. Türk dünyasının iki kutbunda birer cazibe merkezi olarak her bakımdan daha gelişmiş olan Kazakistan ve Türkiye, büyük Türk medeniyetinin yeniden canlandırılmasında belirleyici rol oynamaya devam etmektedir.

Türk dili konuşan devletler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel-insani alanda işbirliği konusunda büyük çalışmalar geçmişte yapılageldiği gibi günümüzde de yapılmaktadır. Sıkısiyasi temaslar vardır: Yılda 6'dan fazla üst düzey görüşme yapılmakta ve Devlet Başkanları Zirveleri düzenli olarak organize edilmektedir. Gelişmiş iktisadi ilişkiler ve etkileyici bir ticaret hacmi bulunmaktadır. Kültürel-insani ilişkilerde geniş bir ağ bulunmakta ve bu alanda bir dizi ortak projeler

gerçekleştirilmektedir. Bu anlamda, Türk dünyasında bu devletleri Devlet Başkanlarıdüzeyinde bir araya getiren, belirli dönemlerdegerçekleştirilenzirvelerinçalışmalarınıdüzenleyen, kültürel-insani ve ekonomik işbirliğini koordine eden müşterek bir yapı da Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulmuştur. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla – Türk Konseyi).

Devlet Başkanımız Türk dili konuşan devletlerin entegrasyonukonusunda birçok girişim teklif etti ve bu teklifler de Türkiye Cumhurbaşkanı ve Türk dünyasının diğer liderleri tarafından desteklendi. Bunlardan biri Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi'nin kurulması ve buna ilişkin Anlaşma Kazakistan, Türkiye, Azerbaycan ve Kırgızistan olmak üzere dört devletin Meclis Başkanları tarafından, 21 Kasım 2008 tarihinde, İstanbul'da imzalandı.

Toplumsal düzeyde yine Devlet Başkanımızın önerisi üzerine Türk halklarının Aksakallar (Bilge Kişiler) Konseyi oluşturulmuştur.

2010 yılında da Türk Konseyi himayesinde Türk Akademisi kurulmuştur…

Türkiye Cumhuriyeti ile ikili ilişkilerimiz kardeşlik duyguları çerçevesinde stratejik partnerlik ruhunda ilerlemektedir. İki ülke arasında birçok büyük projeler hayata geçirilmektedir. Bu işbirliğimiz siyasi, ekonomik, kültürel-beşeri ve askeri alanlarda başarılı bir şekilde ilerlemektedir.

Yayın hayatına yeni başlamış olan Köroğlu Dergisine uzun ömürler ve başarılı yayınlar diliyorum.

Köroğlu Dergisi, Kasım 2015

Aynı Çınarın Budaklı İki Dalıyız

Ülkemiz, bundan yirmi beş yıl önce, gecenin karanlığında görünen ay gibi bağımsızlığını dünyaya ilan ettiğinde ilk önce Türkiye tanımış ve kutlama mesajı göndermişti. Çok gecikmeden iki kardeş ülke temsilcileri karşılıklı resmi ziyaretlerde bulundu, ilişkilerimizin gelişme programlarını ortaya koydu, dostluk ve işbirliğini temel alan eşsiz yolu oluşturdu. O günlerden sonra iki tarafta da açılan Büyükelçiliklerin katkısıyla karşılıklı etkin kültürel ve ekonomik ilişkilerde bulunuyoruz.

Türkiye ve Kazakistan halklarının, ülkelerinin uzaklığına ve birbirlerinden uzun yıllar boyunca ayrı kalmalarına bakmaksızın dillerinin aynı, geçmişlerinin ve medeniyetlerinin ortak olduğunu hiçbir zaman unutmamış olarak, her zaman birbirlerine destek oldukları gizli değil. Bu kutlu değerler ve ortak dilekler ilişkilerimizin temelini oluşturmaktadır. Ortak tarihimiz, kültürümüz, kökümüz, dilimiz ve kutlu değerlerimiz halklarımızı sıkı ilişkilere yöneltti. Dönüp dolaşıp Türk yurdunun iki budaklı dalı; Kazakistan ve Türkiye ilişkileri, bağımsızlık döneminde yeniden canlandı. 16 Aralık 1991'de, Kazakistan bağımsızlığını ilan ettikten sonra, iki saat geçmeden, bağımsızlığı tanıyan ilk ülke de Türkiye oldu.

Tarihi açıdan ele alındığında, kısa bir süre içinde, ülkelerimiz arasındaki ilişkiler karşılıklı güvenin yüksek derecesine çıktı. Elverişli işbirliğinin açık neticesi olarak ortaya çıkan Kazakistan ve Türkiye arasındaki stratejik ortaklık ilişkileri; dostluk, kardeşlik ve kritik diyalog çerçevesinde gelişmektedir. Bunun parlak delili olarak, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in, 2009 yılı Ekim ayında Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret sırasında imzalanan Kazakistan – Türkiye Stratejik Ortaklık Anlaşması'nı söyleyebiliriz.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in, 11-12 Ekim 2012 günlerinde Türkiye Cumhuriyeti'ne yaptığı resmi ziyaret iki taraflı ilişkileri

daha da yakınlaştırarak, geliştirdi. Ziyaret sürecinde Kazakistan ve Türkiye arasındaki Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı bu ziyaret sürecinde yapıldı. Konsey'in ikinci toplantısı ise, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, 16 Nisan 2015 günü gerçekleştirdiği resmi ziyareti sırasında Kazakistan'da yapıldı. Ortak Stratejik Planlama Çalışma Grubu'nun ilk toplantısı Nisan 2013'de Almatı'da, ikinci toplantısı 29 Aralık 2014 günü Ankara'da yapıldı.

İki devletin işbirliği çok alanlı formatta; Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, Türk Konseyi, Türk Akademisi, TÜRKPA, TÜRKSOY gibi ortaklıklar çerçevesinde arzu edildiği gibi sürdürülmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki öncü rolünü tanımakta, ülkemizi bölgedeki önemli ortağı saymaktadır. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" olarak tanımaktadır.

Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in, 2014 yılında, çalışma ziyareti amacıyla iki defa Türkiye'ye gelişi, iki taraflı ilişkiler düzeyinin ne kadar yüksek olduğunu gösteren bir durumdur.

İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde parlamentolar arası işbirliği de kendisine layık katkıyı sağlamaktadır. Parlamenterlerin kurduğu dostluk grupları arasındaki ilişkileri daha da geliştirmek için çaba harcanmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Meclisi Başkanı Nurlan Nığmatullin'in 9-11 Haziran 2013 günlerinde, Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Senatosu Başkanı Kayrat Mami'nin 29 Haziran – 3 Temmuz 2013 günlerinde Türkiye'ye çalışma ziyaretleri düzenlendi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Yardımcısı A. Aydın ise, 4 Aralık 2015 günü Kazakistan'ı ziyaret etti.

Pek çok bölgesel ve uluslar arası konularda Türkiye ile bakış açımız aynıdır.

Devlet Başkanımızın inisiyatifiyle kurulan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemeler Konferansı Başkanlığı'nı, 2010-2012 yılları arasında Türkiye kabul etti ve başarıyla yürüttü.

Bizim diplomasimizin büyük başarısı sayılan Kazakistan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı döneminde, Türkiye, önde gelen destekçilerden biri oldu. Bunun şahidi, 2010 yılında Astana'da yapılan AGİT Zirvesine Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül başkanlığında yüksek düzeyli heyetin katılmasıdır. Kazakistan'ın 2011 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'nı verimli bir şekilde yürütmesinde de Türkiye olabildiğince destek verdi.

Bu çerçevede özellikle söylenmesi gereken olay, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in genel Türklük birlikteliğiyle ilgili sunduğu inisiyatiflerin hayata geçirilmesi olmuştur. Türk Konseyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi, Aksakallar Konseyi ve Astana'da Türk Akademisi kuruldu, günümüzde de çalışmalarını verimli bir şekilde sürdürmektedirler. Türk Konseyi Genel Sekreterliği İstanbul'da açıldı, hizmete başladı. Bütün bunlar, Devlet Başkanımızın genel Türklük yakınlaşmasına yönelik inisiyatiflerinin gerçekçiliğini ve güçlülüğünü göstermektedir.

Bundan başka Türkiye, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyinin 2017-2018 dönemi Geçici Üyeliği için Kazakistan'ın adaylığını destekleyeceğini bildirdi.

– Kazakistan ve Türkiye arasındaki ekonomik, yatırım ilişkileri alanında iki ülkenin çıkarlarına yönelik ne tür projeler sonuçlandırıldı söyler misiniz?

– Çok alanlı ticari-ekonomik ilişkiler iki taraflı işbirliğinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki güvenilir ticari-ekonomik ortağıdır. 2015 yılı sonuçlarına göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2 milyar Amerikan doları olmuştur.

Türkiye, ilk yıllarda, ülkemizde özel sektör ile inşaat alanının geliştirilmesi hususunda söz edilmeye değer katkı

sağladı. Günümüzde ise Kazakistan'da 1600'den fazla Türk şirketi faaliyet göstermektedir.

Bununla birlikte, Türk müteahhitleri, Kazakistan'da değeri 20 milyar Amerikan dolarını aşan inşaat projesini hayata geçirdi. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı büyük finans yaklaşık 20 milyar Amerikan dolarına ulaştı.

Bu yıllar içinde, genel olarak ele alındığında, Kazakistan ekonomisine yaklaşık 2 milyar dolar düzeyinde Türk yatırımı yapıldı. Kazakistan'dan Türkiye'ye ise yaklaşık 1 milyar dolar düzeyinde yatırım yapıldı.

Türkiye tarafından yapılan yatırımlar içinde en büyükleri olarak Yıldırım Grup'un krom madeninin işlenmesine yönelik yatırımını, Anadolu Beverage Grup'un içecek üretmeye yönelik tarım sanayi alanındaki yatırımını, Sembol İnşaat'ın başkentimizdeki Han Çadır Alışveriş Merkezinin yapımını ve Almatı'daki Ticaret Merkezi'ni sayabiliriz.

Kazakistan Yatırım ve Kalkınma Bakanlığı, 2015 yılında Kazakistan'da en etkin faaliyet gösteren 10 yabancı yatırımcıyı belirledi. Bunlar içindeki 3 şirket Türkiye'den; Coca Cola şirketinin satış miktarı bakımından beşinci büyük şirketi olan Anadolu Beverage Grup (Coca-Cola İçecek A.Ş.), su izolasyonu ve ısı izolasyonu malzemeleri üreten BTM Grup ve ilaç sanayi alanında faaliyet gösteren Abdi İbrahim'dir.

Bunları belirtmekle birlikte, karşılıklı yatırımlar iki ülkenin ekonomik potansiyeline uygun düşmemektedir ve daha hâlâ bütün fırsatlar tam olarak kullanılabilmiş değildir diye düşünüyorum. Bu dönemde ekonomik işbirliğinin bütün imkânlarının geliştirilmesi ve fırsatların değerlendirilmesi amacıyla pek çok proje ele alınmaktadır.

Ticari-ekonomik alandaki karşılıklı faaliyeti canlandıran önemli olay, 2012 yılında kurulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi çalışmaları ve Yeni Sinerji Ortak Ekonomi Programı çerçevesinde yapılan faaliyetlerin etkin olarak sürdürülmesidir. Bunlar yakın gelecekte Kazakistan ve Türkiye arasındaki karşılıklı faaliyetin ekonomik alanını daha da büyütecek yeni ivme vermeye programlanmıştır.

Türk sanayisini ve bütünüyle ele alındığında ekonomisini geliştiren lokomotif olarak hizmet eden Organize Sanayi Bölgeleri kurulması hususunda Türkiye'nin çok büyük tecrübeleri vardır.

Bu çerçevede, Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri arasında, 2011 yılında, Kazakistan'da Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri kurulmasına yönelik protokol imzalandığını belirtmek istiyorum. Kazakistan'daki elverişli yatırım ortamını Türkiye'de tanıtmaya yönelik faaliyetler geniş kapsamlı olarak sürdürülmekte, büyük Türk işadamlarının ülkemize çekilmesi çalışmaları da devam etmektedir.

2013-2015 yılları arasında Türkiye'nin Sakarya, Kocaeli, İzmir, İzmit, Eskişehir, Nevşehir, Trabzon, Rize, İstanbul, Muğla, Niğde, Samsun, Hatay, Konya, Giresun, Malatya, Manisa ve Denizli illerinde bölgesel iş forumları düzenlendi.

Belirtilen yıllarda Türkiye'nin bir dizi vilayet valilerinin başkanlığındaki işadamı heyetleri ülkemizi ziyaret etti. Türkiye valilerinin, Kazakistan Cumhuriyeti bölge valileri ile toplantıları düzenlendi, işbirliğine yönelik protokoller imzalandı, tarafların ticaret ve sanayi odaları temsilcilerinin görüşmeleri ve anlaşmaları sağlandı. Türkiye Ekonomi Bakan Yardımcısı'nın büyük işadamı heyetleriyle iki defa Kazakistan'a ziyareti düzenlendi.

Türkiye Ekonomi Bakanı, Kazakistan – Türkiye Ekonomik Konseyi Eş Başkanı Nihat Zeybekçi, iki taraflı ticari-ekonomik işbirliğini canlandırmak amacıyla, 2015 yılı Nisan ve Eylül aylarında, Kazakistan'a iki kez çalışma ziyareti düzenledi. Nihat Zeybekçi, Başbakan Karim Masimov'la ve Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Ekonomi Bakanı Erbolat Dosayev ile görüştü, iki taraflı ekonomik programlar imzalandı.

Son 5 yıl içinde 30'dan fazla Kazakistanlı ve Türkiyeli heyet, karşılıklı resmi ziyarette ve çalışma ziyaretinde bulundu.

Genel olarak ele alındığında, Türkiye iş adamları Kazakistan'la ticaret ve yatırım ilişkilerini karşılıklı olarak geliştirmeye büyük ilgi göstermektedir. Bu fırsatların iki

ülkenin ekonomik varlığının geliştirilmesine büyük katkısı olacağını düşünüyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 16-17 Nisan 2015 günlerinde Kazakistan'a düzenlediği resmi ziyaret, yüksek düzeydeki siyasi diyalogun devamı olarak, tarafların uluslar arası arenada karşılıklı etkin ortak hareketi ve iki taraflı ilişkilerin çeşitli alanlardaki dinamik gelişimi çerçevesinde gerçekleştirildi. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ziyaret çerçevesinde Astana ve Türkistan şehirlerinde bulundu.

Ziyaretin başlıca konusu 24 yıllık işbirliğinin bugünü ile geleceğini incelemeye, işbirliğine yeni kritik ivme vermeye ve elverişli ekonomik ilişkileri canlandırmaya programlandı.

Elbette, o günlerde pek çok proje ele alındı, siyasi açıdan her zaman destek verilen stratejik ortaklığa ulaşıldı. Siyasi anlaşmazlıkların olmaması, ticari-ekonomik işbirliğimizi daha da ilerletme fırsatı vermektedir. Ancak günümüzde iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2 milyar dolar civarında bulunmaktadır. Dolayısıyla iki ülke arasındaki ticaret hacminin ve yatırımlar düzeyinin kardeş iki ülkenin potansiyeline uygun olarak yükseltilmesi gerekir. Devlet Başkanları önceki görüşmeleri çerçevesinde iki taraflı ticaret hacminin 10 milyar dolara yükseltilmesi hususunda görevlendirmeler yapmıştı.

Bu kapsamda karşılıklı faaliyetin ekonomik alanının daha da genişletilmesi amacıyla yukarıda belirtilen Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a düzenlediği ziyaret çerçevesinde, iki ülke Devlet Başkanlarının Eş Başkanlığı ile Yüksek Düzeyli Stratejik Ortaklık Konseyi'nin ikinci toplantısı düzenlendi. Toplantı çerçevesinde cari konular gündeme getirildi ve yeni hedefler belirlendi.

Bu, tarafların iki taraflı ve çok taraflı formattaki daha yüksek işbirliğinin temel programlarını ortaya koyacak olan önemli bir faaliyettir. Yani, bu, Devlet Başkanlarının katılımıyla iki taraflı ilişkilerin önemli konularının bütünüyle ele alınmasını ve gerekli kararların kabul edilmesini ifade etmektedir.

İki ülke arasında atılmakta olan adımlar ve gerçekleşen çalışmalar, karşılıklı kabul edilen kararlar ve Konsey toplantısının sonuçları doğrultusunda yapıldığı açıklamalar çerçevesinde yürütülmektedir.

Bununla birlikte, Yeni Sinerji Ortak Ekonomi Programı Faaliyet Planı vardır. Programı gerçekleştirmek için gerekli alanlar belirlenmiş olup, bu yolda çalışmalar yürütülmektedir ve yakın gelecekte uygun sonuçları göreceğiz diye ümit ediyoruz.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a ziyareti sırasında, Astana'da, inşaat sektörü ve inşaat malzemeleri üretimi, tarım, gıda sanayi, makine üretimi, ormancılık, dokumacılık ve hazır giyim sanayi, gemi imalatı, petrokimya alanlarında çalışan 150'den fazla şirketin katılımıyla iş forumu düzenlendi. Bunun da ekonomik alanın ve iki taraflı yatırımların gelişmesine büyük etki ettiğinde şüphe yok.

Yeni Sinerji Programı'nın çok önemli bir bölümü Kazakistan'da Kazakistan-Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri (KTOSB) kurulmasına yöneliktir. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısının sonuçları doğrultusunda başlatılan KTOSB kurma konusunun, ondan sonraki toplantılarda ivme kazanarak, çalışmalar sürekli ilerilemektedir. Bu çerçevede Almatı, Kızılorda, Cambıl, Güney, Doğu ve Batı Kazakistan illerinde gerçekleştirilen değer çalışmaların daha da ilerleyeceğinden şüphe yok.

Kazakistan-2050 Stratejisi ve Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Abişulı Nazarbayev'in "Geleceğe Giden Yol – Nurlu Yol" adlı Halka Seslenişinin gerçekleştirilmesi çerçevesinde ülkemizin sanayileşmeci-yenileşmeci kalkınmasının yüksek önemi dikkate alınarak, KTOSB kurulması yönündeki ortak çalışmaların canlandırılması yolunda yüksek düzeyli yeni kararlara ihtiyaç duyulmaktadır. Türk yatırımcılara Kazakistan'daki yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik mevzuatın kabul edildiği hususundaki bilgilerin verilmesi ve Kazakistan Cumhuriyeti ülkesinde Avrasya Ekonomik Birliği bünyesinde ticaret yapılmasının anlatılması da önem kazanmaktadır.

KAZAKİSTAN'IN UZLAŞTIRICI POLİTİKASI

Semey Nükleer Poligonu Kapatılmasının 25. Yıldönümü

29 Ağustos 1991 tarihinde Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev "Semey Nükleer Poligonunun Kapatılması Hakkında" karara imza atarak uluslararası ilişkiler tarihinde önemli bir adım atmıştır. Doğrusu böyle bir kararın verilmesi cesurca atılan bir adımdı. Çünkü o dönem, henüz Bağımsızlığını ilan etmediği ve eski SSCB'nin askeri güçlerinin etkisi altında kaldığı zor bir dönemdi. Bu doğrultuda Cumhurbaşkanı Sayın Nazarbayev, Dünya Nükleer Silahsızlanma dalında eşi menendi bulunmayan çalışmalara imza atmış bulunmaktadır.

Poligonun çalışılması ve nükleer denemelerin devam edilmesi hususu Kazakistan devletinin gelişimine engel teşkil etmekteydi. Bununla birlikte sadece Kazakistan halkı için değil, tüm dünya için tehdit unsuruydu. Bundan dolayı çeşitli sivil toplum örgütleri silahsızlanma hususunda ciddi adımların atılmasını talep ettiler. Kazak halkı insan hayatına ve doğaya tehdit unsuru olan bu denemelerin durdurulması hakkında SSCB son döneminde açık bir şekilde dile getirmiştir. Günümüzde Semey bölgesi ekolojik problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Yapılmış olan denemelerin halkın sağlık ve yaşamlarına halen akseden izlerin olduğu bir gerçektir.

Çeyrek asırda hayatın özüne dönüşmesi kolay değildir. Zira SSCB devleti hiçbir kaideye bağlı kalmadan Semey nükleer poligonunda 40 yıl içerisinde toplam 468 nükleer deneme gerçekleştirdi. Bu rakamlar akıllara durgunluk veren bir sonun göstergesi oldu. Bugün resmi olarak 18500 km²'lik bir saha olarak poligon alanı gösterilmiştir. Fakat yapılan denemelerin

etkisi incelendiğinde radyoaktif maddeler ve bulutların 304000 km²'ye yayıldığı görülmüştür.

Semey Nükleer Deneme Poligonunun (SİYAP) tarihine baktığımızda dünyanın en büyük bombalarının ilk kez burada geliştirilerek denendiğini görmekteyiz. SSCB özellikle 1950 yılından bu yana 2 çeşit nükleer teknolojinin geliştirilmesine önem vermekle kalmamış bu bombaları ilk kez Semey'de denemiştir. Bunlar termonükleer bombası ve hidrojen bombalarıdır. Tek ve iki basamaklı bu bombaların icadı ve denemesi ABD'nin Hiroşima ve Nagasaki'de kullandığı atom bombalarının tecrübesinden 2500 kat daha korkunç ve tehlikeli olmuştur. Dolayısıyla doğa ile insanın yaşayabilmesine uygun hale getirilmesi için yüz yıllar alacağı muhakkak. İşte bundan dolayı Cumhurbaşkanımız Sayın Nursultan Nazarbayev, her türlü savaşın ve nükleer denemelerin durdurulması için çeşitli uluslararası platformlarda daima bu konuya değinerek somut çalışmaların yapılmasını önermektedir.

Sayın Nursultan Nazarbayev 31 Mart 2016 tarihinde katıldığı Washington 4. Nükleer Güvenlik Zirvesinde bu meseleye şöyle açıklık getirmiştir: *"21'inci asra ayak basan insanoğlu, hayalleri bile şaşkına uğratan ilmi yenilikler açarak, yeni nesil teknolojiler geliştirmiştir. İnsanlık, kendi gelişmesinin kaliteli yeni aşamasına geçmektedir. Dünya Dördüncü Sanayi Devrimi'nin ayakları altındadır. Pek çok korkunç hastalığın kökü kurutulmaktadır. Fakat savaş virüsü uluslararası ortamı azdırmaya devam ediyor. Bu, bir dizi devlet ekonomisinde, ölüm tohumları saçan en kuvvetli sektöre dönüşerek, askeri sanayi tesislerinin varlığını arttırmaktadır.*

Savaş virüsü, önümüzdeki sahte entelektüel çevrelerde oluşan yeniliklere hastalık bulaştırmaya hazırdır. Militarizm, insanların şuuru ile mizacına derinlemesine inmiştir. Hali hazırda halkın elinde bulunan 1 milyardan fazla ateşli silah dolayısıyla, her gün, binlerce insan hayata göz yummaktadır. Askeri tehlikenin küresel ölçekte tehlikeye dönüşmesi ihtimali yüksektir. Ölümle neticelenecek tehlikenin belirtileri açık seçik görülmektedir. Uluslararası ilişkilerde ihtilaflılık azimlilikleri güçlenmeye başlamıştır. Geçmiş iki dünya savaşının askeri çatışmalar coğrafyası; Avrupa'nın doğusu,

Afrika'nın kuzeyi ve Orta Doğu savaş faaliyetlerinin tarihi sınırlarını kapsamaktadır.

Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması, kendi yükümlülüklerini yerine getiremiyor. Ölüm saçan silah ile onu hazırlama teknolojileri büyük güçlerin ikili standartlarının sonucu olarak bütün dünyaya yayılmaktadır. Bunların teröristlerin eline düşmesi, zaman geçtikçe ihtimal dâhiline girmektedir." Sayın Cumhurbaşkanı küresel sorunları dile getirmekle kalmaz, çözümünü de teklif eder ve "21. ASIR: SAVAŞSIZ DÜNYA" adlı geniş kapsamlı bir programa ihtiyaç duyulduğunu söyler.

Malum olduğu gibi daha önce Güney Kore'nin başkenti Seul'de düzenlenen "Küresel Nükleer Güvenlik II. Zirvesi'ne" katılan 53 ülkenin devlet başkanlarına hitaben yapılan konuşmada ABD Cumhurbaşkanı Barak Obama, BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun gibi liderler Cumhurbaşkanı Sayın Nazarbayev'in yeryüzündeki nükleer silahsızlanma için gerçekleştirdiği çalışmalarını ve bunun insanoğlunun geleceği için eşsiz katkısını saygıyla karşıladıklarını, hatta bu konudaki çalışmalarıyla gurur duyduklarını söylemişlerdi.

Dolayısıyla poligonun kapatılması, dünya çapındaki bir olay olduğu aşikardır. BM 29 Ağustos tarihini "Uluslararası Nükleer Denemelere Karşı Önlemler Günü" olarak ilan etmesi de boşuna değildir. Poligonun kapatılmasıyla dünyanın dördüncü nükleer potansiyelinin demontaj süreci başlatıldığı da gerçektir. Böylece Kazakistan silahsızlanma sürecine girerek nükleer silahından tamamen vazgeçmiş durumundadır. Barış ve diyalog yolunu seçen ülkemiz bu konuda her zaman uzlaştırıcı politikasını takip ederek dünya barışına ve huzuruna katkıda bulunmaktadır. Bu konuda Cumhurbaşkanımız Sayın Nursultan Nazarbayev'in katkıları pek önemlidir. Sayın Cumhurbaşkanımız "21'inci Asrın Dünyası" Manifestosu'nu ilan ederek barışın sağlanması adına somut adımların atılması gerekli olduğunu söylemektedir: *"İnsanlığa "21. ASIR: SAVAŞSIZ DÜNYA" adlı geniş kapsamlı bir program gereklidir. Bu küresel strateji, ulusların, savaşlar ve çatışmalar virüsünü*

ortadan kaldırma yönündeki elverişli ve sorumlu faaliyetlerini ortaya koymalıdır. Bu belgede, başlıca üç ilke net olarak yer almalıdır.

İlk olarak, günümüzdeki herhangi bir savaşta kazanan olmaz ve olması mümkün değildir, o halde hepsi kaybedecektir. İkincisi, yeni savaşta, kitle imha silahlarının; nükleer, kimyevi, biyolojik ve ilmi başarılar temelinde düşünülerek bulunan başka silah türlerinin kullanılması durumunda bundan kaçarak kurtulmak mümkün değildir. Bu bütün insanlığı yok edecektir. Bunun sorumlusunu ortaya çıkarmak için de geç kalınacaktır ve ortada sorumlu kişi de kalmayacaktır. İhtimal dâhilindeki bu tehlikeyi ulusal liderler ve politikacılar ile onlardan sonraki nesil temsilcilerinin tamamı kesin kural olarak anlamak zorundadır. Üçüncüsü, devletler arasındaki bütün tartışma-çekişmelerin düzenlenmesi maksadıyla; barış ve güvenlik için eşit sorumluluk, karşılıklı saygı ve iç işlerine karışmama ilkelerine dayanan barışçı söylemler ile kritik anlaşmaların esas alınması gerekir. Dünya toplumunun faaliyetlerindeki bütüncül kurallar kümesini bu ilkeler doğrultusunda şu sistem temelinde oluşturmak gerekir:

BİR. Nükleer ve diğer kitle imha silahlarından bütünüyle arındırılmış dünyaya doğru mantıklı bir biçimde ilerlenmesi. Bu programdaki önemli adım günümüzde yerine getirilmektedir. 7 Aralık 2015 günü Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu, Kazakistan'ın girişimi doğrultusunda Nükleer Silahlardan Arındırılmış Dünya kurulması hakkındaki ortak bildirgeyi kabul etti. Kazakistan 25 yıl önce, dünyada ilk olarak, Semey Nükleer Deneme Poligonunu tamamen kapattı. Bu, günümüzde, dünya uygulamaları arasında ilk ve tek olaydır. Genç devlet, bundan sonra, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği dağıldıktan sonra kendisine miras kalan ve dünya ülkeleri arasındaki dördüncü büyük varlığa ulaşan nükleer silahlar ile onları atma-ulaştırma araçlarına sahiplikten kendi iradesiyle vaz geçti. Bu karar, önde gelen nükleer güçleri, nükleer denemelerin sonlandırılması hususundaki moratoryumu ilan etmeye yönlendirdi. 20 yıl önce Birleşmiş Milletler Teşkilatı çerçevesinde Nükleer Denemelerin Yasaklanması Sözleşmesi ilan edildi ve imzaya açıldı. Fakat bu, bugüne kadar yürürlüğe girmedi. Kazakistan, kendi ülkesinde Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) bayrağı

altında atom enerjisinin geliştirilmesini projelendiren devletlerin ihtiyacını karşılamak üzere Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Yakıtı Bankası kuruldu.

Nükleer güvenlik yönündeki küresel zirvelerin önemi de çok büyüktür.

Artık ölüm saçan silahların uzay boşluğuna, dünya okyanuslarındaki tarafsız suların dibine, Kuzey Buz Denizi'ne yerleştirilmesini yasaklayan küresel bir karar alınması doğru olur. Kitle imha silahlarının yeni türlerinin üretilmesi için ilmi yeniliklerden faydalanılmasını yasaklayan uluslararası belge hazırlanması ve buna uyulmasının sağlanması önemlidir. Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın da kitle imha silahı üretilmesi ile geliştirilmesi için faydalanılabilecek ilmi yeniliklerin tescil defterini oluşturması yerinde olur.

İKİ. 21'inci asırda, hayati bir faaliyet yöntemi olarak, savaşın köklerinin adım adım ortadan kaldırılması ve yerleşik dünya coğrafyasının kalıcılaştırılması gerekir. Dünyada nükleer silahtan arındırılmış altı bölge var. Bunlar Antarktika, Latin Amerika, Afrika, Avustralya ve Okyanusya dâhil edildiğinde, esas olarak bütün güney yarımküreyi kapsamaktadır. Bunlar arasında yer alan en "genç" bölge, 10 yıl önce, bölgenin beş ülkesinin Semey'de kurduğu Merkezi Asya Nükleersiz Bölgesi'dir. Orta Doğu'da nükleersiz bölge kurulması yönündeki uluslararası gayreti etkinleştirmek gerekir. Kazakistan, 1992 yılında, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın kurulması hususunda girişimde bulundu.

Belirtilen forum, kıtanın 27 devleti, Birleşmiş Milletler Teşkilatı ve diğer uluslararası kuruluşların katılımıyla yeni asırda başarılı şekilde kurumlaştırıldı. Şanghay İşbirliği Örgütü çerçevesinde Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan arasındaki çok yönlü işbirliği büyük öneme sahiptir. Güney Amerika'daki, Güney Atlantik'teki, Hint Okyanusu'ndaki barış bölgesi büyük bir varlığı sahiplenmektedir. Biriktirilen tüm tecrübeyi, özel uluslararası hukuk temelinde geniş kapsamlı Barış Alanlarının kurulması için kullanmak gerekir. Buralarda, elbette, savaşlar ve çatışmalar olmamalıdır. Barış Alanlarındaki güvenlik ve kalkınma sorunlarından Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na üye tüm devletler ve BMT Güvenlik Konseyi sorumlu olmalıdır.

ÜÇ. 21'inci asırda militarizmin küresel güvenliğe tehlike doğuran, geniş kapsamlı uluslararası işbirliğine sorun yaratan askeri bloklar şeklindeki dumura uğrayan organlarını ortadan kaldırmak gerekir. Jeopolitik durumun önemi şurada: Eğer, tek bir büyük askeri blok olursa, o zaman onun karşıtının kurulması bir kanuniyettir. Güç, karşı gücü doğurur.

Askeribloklara,barışvegüvenlikhususundakendisorumluluğunu her daim hissedemeyen çeşitli devletler de katılmaktadır. Buna ek olarak, askeri blok alanlarının, doğrudan kendilerine komşu olanlar da dâhil edildiğinde, üçüncü ülkelerle karşılıklı ilişkilerinde üstünlük sağlamak için kullanılmaya çalışılması da söz konusudur. Böylece, karşı gelme durumunun dışlanan bölgelerde ve bütün dünya alanında sınırsızca sürdürülmesi ihtimal dâhilindedir. Buna ek olarak, geçen savaşlar ve çatışmalardan edinilen tecrübelerin de gösterdiği gibi, başka devletlerin güvenliğine sıkıntı doğurarak kendi güvenliğini sağlamak mümkün değildir. Dolayısıyla BMT bayrağı altındaki devletlerin barış, istikrar, güven ve güvenlik yolundaki küresel koalisyonunun, askeri bloklara karşı koyması gerekir. Önümüzdeki on yılın herkese yüklediği sorumluluk Afganistan, Irak, Yemen, Libya ve Suriye ile Ukrayna'nın doğusundaki savaş ve çatışmaların, Filistin ve İsrail arasındaki kazananı olmayan mücadelenin durdurulması olmalıdır. Kore yarımadası, Güney Çin Denizi alanı ve Kuzey Buz Denizi'ndeki durumların tehlike potansiyelinin azaltılması yükümlülüğü vardır.

DÖRT. Uluslararası silahsızlanma süreçlerinin yeni tarihi durumlara dayanması önemlidir. Füzelere karşı sistemler ve geleneksel silahlar hususundaki eski sözleşmeler döneminde yaşanan mücadelenin öngörülemeyişi, Avrasya bölgesindeki siyaseti askerileşmeye sürüklemektedir. Hatta bu, savunma yönetiminde elektronik sistemlerin muhtemel kusuruna bağlı olarak dünya savaşı başlaması tehlikesini güçlendirmektedir. BMT Silahsızlanma Konferansı hizmeti için yeni strateji gereklidir. Bütünüyle yeni bir tehlike: Teröristlerin elinde çok tehlikeli silaha dönüşmesi ihtimali bulunan siber suçların ortadan kaldırılması ile uğraşma yükümlülüğü önümüzde durmaktadır.

BEŞ. Savaşsız Dünya. Bu, öncelikle, uluslararası finans, ticaret ve kalkınma alanındaki küresel rekabetin adaletli paradigmasıdır.

Kazakistan, BMT Genel Kurulu'nun 70'inci oturumunda, Küresel Stratejik Girişim – 2045 Projesini yapma inisiyatifini ileri sürdü. Bu Proje, savaş ve çatışma sebeplerinin tamamıyla ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Bütün ulusların altyapıya, kaynaklara ve piyasalara eşit şekilde ve adaletli olarak ulaşabilmesi temelinde kalkınmanın yeni yönteminin şekillendirilmesi önemlidir. Bunun, BMT'nin 100'üncü yılı kutlamalarına doğru gerçekleştirilmesi teklif edilmektedir. Kazakistan, BMT yüksek düzeyli uluslararası konferansının 2016 yılında toplantıya davet edilmesini teklif etmektedir. Toplantı kapsamında 21'inci asırda yakıp-yıkmaya yönelen savaşlar ve çatışmaların önlenmesi amacıyla uluslararası hukuk ilkelerinin güçlendirilmesi uygun olacaktır. Akıl ile söylemler geliştirilmesine, sabırlılık ile sağduyulu yorumlamaya davet sorunlu küresel dünya hasımlarının haberleşme saldırılarının kurbanlıklarına dönüşmemelidir.

İnsanların geçen yüzyılda yaptığı gibi, 21'inci yüzyılda da barış için sağduyuyla ve cesaretle mücadele etmek gerekir. Biz, çocuklarımız ve torunlarımızın geleceği hususunda düşünmek zorundayız. Geçen asırların tehlikeli hatalarının tekrarlanmasına izin vermeden, dünyayı savaş tehlikesinden tamamıyla uzaklaştırmak amacıyla bütün dünya hükümetlerinin, politikacılarının, bilim adamlarının, iş adamlarının, sanatçıların ve milyonlarca kişinin gayretini bir araya getirmek gerekir. Hareketsiz oturmak veya uzlaştırıcılık işleriyle uğraşmak, küresel afetle aynı yola çıkar.

Benim "21'inci Asrın Dünyası" adlı manifestom 21'inci yüzyılda yaşayacak ve çalışacak oldukça gelişmiş yeni nesillerin kaderine yönelik içtenlikli endişeden kaynaklanmaktadır. Bizler, devlet başkanları ve politikacılar, insanlığın geleceği için büyük sorumluluk taşıyoruz. Pek çok dar yol, kaygan geçitten geçen bir insan, politikacı olarak, Semey Nükleer Poligonunun kapatılması hususundaki karmaşık ve büyük kararı alan devlet adamı olarak ben, dünya liderlerine ve bütün uluslararası topluma "sağduyuya başvurun" diyen sebatlı taleple sesleniyorum. İnsanlığı, ecel saçan savaş tehlikesinden bütünüyle arındırmak için elimizden gelenin tamamını yapmalıyız. Bizim için bugün ve yakın gelecekte bundan ufuklu yükümlülük yok."

Röportajlar II

"İkili İşbirliği Dinamik Bir şekilde Gelişmektedir"

Sayın Büyükelçim, bize özgeçmişinizden bahseder misiniz?

İş hayatıma 1980'li yıllarda Kazakistan Devlet Üniversitesi'nde başlamıştım. Üniversitenin Filoloji Fakültesinde Doçent olarak yaklaşık 13 yıl görevde bulundum.

Ülkemizin bağımsızlığını kazandığı ilk yıllarda daha yeni kurulan Kazakistan Dış İşleri Bakanlığı'na geçerek Yakın Doğu, Orta Doğu ve Afrika Genel Müdürlüğü'nde Başkâtip ve Şube Müdürü olarak diplomatik alanda çalışmaya başladım. 1994 yılında ise kardeş Türkiye'deki Kazakistan Büyükelçiliği'ne Başkâtip olarak atandım ve Ankara'da 3 yıl görev yaptıktan sonra ülkeme döndüm. Sonraki yıllarda, çeşitli dönemlerde, Devlet Başkanlığı Protokolü'nde Danışman ve Devlet Başkanlığı Protokol Genel Müdürü olarak, toplamda yaklaşık 7 yıl görevime devam ettim.

1999 yılında yine Türkiye'ye gelmek nasip oldu. Bu sefer Kazakistan Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu olarak atandım.

Devlet Başkanımızın kararıyla 2004-2007 yılları arasında Kazakistan Cumhuriyeti Moskova Büyükelçisi idim ve 2007-2010 yılları arasında Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanı görevine atandım. Kazakistan'da ilkokul, ortaokul ile liseler ile üniversiteler Eğitim ve Bilim Bakanlığı'na bağlıdır. Yani Türkiye'deki YÖK, TÜBİTAK v.s. gibi kurumlar bizde Bakanlığımızın sorumluluğundadır. Şunu da ifade etmek isterim, Bakanlar Kurulu'nda en uzun süre bakanlık görevinde bulunan biri olarak Devlet Başkanımıza talepte bulundum ve kendi isteğimle bu görevden 2010 yılında ayrıldım.

2010 yılının Ekim ayında da Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in kararıyla çok iyi bildiğim ve sevdiğim Türkiye'ye Büyükelçi olarak atandım.

Sayın Büyükelçim, bu yıl Kazakistan, bağımsızlığının 20'nci yılını kutlamaktadır. Bu süre zarfındaki Kazakistan-Türkiye ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Öncelikle belirtmek isterim ki kardeş Türkiye, ülkemizin bağımsızlığını ilk dakikalarda ve dünyada birinci ülke olarak tanımıştır. Bunu hem yönetimimiz hem de halkımız unutmayacaktır. Nitekim son yirmi yılda ilişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyine ulaşmıştır.

Kazakistan ve Türkiye birbirlerine uzun yıllardır süregelen dostluk ve stratejik ortaklık münasebetleriyle bağlıdırlar. İki dost ve kardeş ülke, benzer dış politika ve stratejik hedefleri bulunan büyük bölge devletleri olarak kabul edilmektedir. Bunların yanı sıra, bu ülkeler, İslam dünyasının büyük ve etkili birer devletidir. Çok taraflı işbirliği konusunda görüş benzerlikleri bulunan bu iki ülkenin ikili işbirliği de dinamik bir şekilde gelişmektedir. Kazakistan ve Türkiye, Birleşmiş Milletler, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CİCA), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Örgütü, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi ve Konsey bünyesindeki kuruluşlar gibi uluslar arası ve bölgesel teşkilatlar kapsamında aktif bir şekilde işbirliği yapmaktadırlar ve dış politika girişimlerinde birbirini karşılıklı olarak desteklemektedirler. Türkiye'nin Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı 2010-2012 yılları için Dönem Başkanlığı'nı Kazakistan'dan devralması ve III. CİCA Zirvesi'nin 7-9 Haziran 2010 tarihleri arasında İstanbul'da başarılı bir şekilde düzenlenmesi bu işbirliğinin güzel örneğini teşkil etmektedir. Başka bir örnek olarak da Kazakistan'ın AGİT 2010 Dönem Başkanlığı'nı üstlenmesi ve 1-2 Aralık tarihlerinde, Astana'da, AGİT Zirvesi'nin gerçekleştirilmesinde kardeş Türkiye'nin daimi desteği büyük rol oynamıştır.

Kazakistan, Türkiye ve İspanya'nın "Medeniyetler İttifakı" şeklindeki medeniyetler diyalogu fikirlerinin ilerletilmesi girişimlerini takdirle karşılamaktadır. Bu girişimin, Kazakistan'a yabancı olmadığını belirtmek isterim. Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev de bu istikamette birçok önemli çabaya önayak olmuştur.

Peki, Türk dünyası bağlamındaki ilişkiler ne durumunda?

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının çıkarlarını gözetme ve geliştirme konusunda etkin politika izlemektedir. Türk dünyasının iki kutbunda birer cazibe merkezi olarak her bakımdan daha gelişmiş olan Kazakistan ve Türkiye, büyük Türk medeniyetinin yeniden canlandırılmasında belirleyici rol oynamaya devam etmektedir.

Türk dili konuşan devletler arasında siyasi, ekonomik ve kültürel-insani alanda işbirliği konusunda büyük çalışmalar geçmişte yapılageldiği gibi günümüzde de yapılmaktadır. Sıkı siyasi temaslar vardır: Yılda 6'dan fazla üst düzey görüşme yapılmakta ve Devlet Başkanları Zirveleri düzenli olarak organize edilmektedir. Gelişmiş iktisadi ilişkiler ve etkileyici bir ticaret hacmi bulunmaktadır. Kültürel-insani ilişkilerde geniş bir ağ bulunmakta ve bu alanda bir dizi ortak projeler gerçekleştirilmektedir.

Bu anlamda, Türk dünyasında bu devletleri Devlet Başkanları düzeyinde bir araya getiren, belirli dönemlerde gerçekleştirilen zirvelerin çalışmalarını düzenleyen, kültürel-insani ve ekonomik işbirliğini koordine eden müşterek bir yapı da Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulmuştur. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla – Türk Konseyi). Bildiğiniz gibi Türk Konseyi'nin birinci zirvesi geçtiğimiz Ekim ayında Almatı'da gerçekleştirilmişti.

Devlet Başkanımız Türk dili konuşan devletlerin entegrasyonu konusunda birçok girişim teklif etti ve bu teklifler de Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Türk dünyasının diğer liderleri tarafından desteklendi. Bunlardan biri Türk

Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi'nin kurulması ve buna ilişkin Anlaşma Kazakistan, Türkiye, Azerbaycan ve Kırgızistan olmak üzere dört devletin Meclis Başkanları tarafından, 21 Kasım 2008 tarihinde, İstanbul'da imzalandı. Toplumsal düzeyde yine Devlet Başkanımızın önerisi üzerine Türk halklarının Aksakallar (Bilge Kişiler) Konseyi oluşturulmuştur. 2010 yılında da Türk Konseyi himayesinde Türk Akademisi kurulmuştur.

Son zamanlarda güçlenen Kazakistan ekonomisi söz konusudur. İki ülkenin ekonomik işbirliği ne durumdadır? Bu anlamda ülkenizde yatırım konusunda Türk işadamlarına neler söyleyebilirsiniz?

Çok teşekkür ederim, sorunuz için.

Ülkelerimiz arasında karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesindeki anahtar rolü, kuşkusuz, ticari-ekonomik işbirliği oynamaktadır. Bu işbirliğinin birinci vazifesi ise Cumhurbaşkanları Nursultan Nazarbayev ve Abdullah Gül tarafından belirlendiği üzere karşılıklı ticaret hacmini 5 milyar ABD dolarına çıkarmaktır. Ticari-iktisadi ilişkilerin bugünkü seviyesi, tarafların gerçek imkânlarını yansıtmaktan son derece uzaktır. Hepimiz bugünkü ticaret hacmi rakamlarının bizi tam olarak tatmin etmediğini idrak etmekteyiz. Bu nedenle, söz konusu vazifenin yerine getirilmesi için öncelikli olarak ülkelerimizin iş çevrelerinin çabalarını bir araya getirmeliyiz ve bunların faaliyetini olabildiğince desteklemeliyiz.

Diğer stratejik alanlardan birisi de yatırım işbirliğinin geliştirilmesidir. Maalesef, bu işbirliğinin bugünkü durumu tarafların gerçek potansiyelini yansıtmamaktadır. Bununla ilgili olarak Kazakistan'daki yenilikçi ve ileri teknoloji projelerine ve özellikle de sanayi sektörüne doğrudan yatırımlara Türk sermayesinin katılmasına büyük ümitler bağlamaktayız. Çünkü bugüne kadar, Kazakistan'daki Türk yatırımları genelde küçük ve orta işletmelere, inşaat ve hizmet sektörüne yönelmiştir. Madencilik ve sanayi alanında ise fiilen hiç Türk yatırımı bulunmamaktadır.

Türk müteahhitler Kazakistan'da toplamda 15 milyar dolarlık projeleri üstlenerek, hem ülkemize, hem de Türkiye'ye destek oldu. Kazakistan ekonomisine, Türk yatırımlarının toplam hacmi yaklaşık 2 milyar dolar, Kazakistan'ın da Türkiye'ye yaklaşık 1 milyar dolardır. Fakat dediğim gibi, bu göstergeler ülkelerimizin potansiyeline uygun değildir.

Bu anlamda, iki ülke arasındaki ticari-ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla, Devlet Başkanımızın talimatı ve Büyükelçiliğimizin inisiyatifi ile Kazakistan'da Türk sanayicilerinin katılımıyla Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması planlanmaktadır. Bu yılın Ekim ayında, Almatı'da, Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgelerinin Kurulmasına İlişkin Niyet Memorandumu'na imza atılmıştır. İlk uygulama da Güney Kazakistan Bölgesi Kentau şehrinde faaliyete geçti ve Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgesi'nde yaklaşık 6-7 fabrika kuruldu.

Bu da demek ki, Kazakistan'a gelecek olan Türk yatırımcıları artık tek başına değil, toplu bir şekilde Sanayi Bölgeleri'nde yer alabilecekler ve tüm bürokratik engellerden arındırılmış olacaklar. Bu Sanayi Bölgeleri'nin işleyişi de aynen Türkiye'deki Sanayi Bölgeleri'ndeki gibi olacak ve şirket kuruluşları ile ilgili işlemlerde sadece kendileri tarafından seçilen OSB yönetimi ile muhatap olacaklardır.

Kazakistan, Rusya ve Beyaz Rusya arasında faaliyete geçen Gümrük Birliği nedeniyle, artık ülkemizde kurulacak olan Sanayi Bölgeleri'nde yer alacak değerli Türk sanayicilerinin ürettikleri mallar Rusya ve Beyaz Rusya'yı kapsayan 170 milyon kişilik devasa pazara gümrüksüz olarak sevk edilebilecek, hem de ihtiyaç duydukları hammaddeye daha yakın olacaklardır. Hatta Kazakistan'dan Türkiye'ye ucuz nakliyeyi göz önünde tuttuğumuzda, ürünlerinizi Türkiye'ye de daha ucuza ihraç edebilirsiniz.

Bu vesile ile değerli Türk sanayicilerini Kazakistan'daki Ortak Sanayi Bölgeleri'ne davet etmek istiyoruz.

Ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırım imkânlarının genişletilmesi için devlet yönetimimiz büyük çaba sarf etmektedir. Geçtiğimiz aylarda "Şımkent-İstanbul-Şımkent" havayolu seferinin açılışı gerçekleştirildi, Kazakistan ile Türkiye'yi bağlayan düzenli hava seferleri üçe çıkmış oldu. Daha evvel Türkiye'ye, Kazakistan'ın sadece Astana ve Almatı şehirlerinden düzenli seferler vardı.

Hükümetler arası düzeyde "Yeni Sinerji" adlı Ortak Ekonomik Program'ın hazırlık çalışması devam etmektedir.

Ayrıca, Başbakanımız Sayın Karim Masimov'un Aralık 2010'da Türkiye'ye yapmış olduğu ziyaret esnasında Kazakistan-Türkiye Yüksek Düzeyli İstişare Konseyi'nin kurulması gündeme getirilmiş ve çalışmalar başlatılmıştır.

Kasım ayında, Kazakistan Cumhuriyeti Turizm ve Spor Bakanı Talgat Ermegıyayev ve Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan başkanlığında Kazakistan-Türkiye Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon toplantısı Ankara'da gerçekleştirilmişti. Komisyon toplantısı esnasında iki ülke arasında devam eden işbirliğine ilişkin 24 alanda değerlendirme yapılarak, önemli kararlar alındı.

Bugün Kazakistan'da, Sanayi Kalkınma Programı uygulanmakta ve tarım, metalürji, petrol üretimi, enerji, kimya, farmakoloji, inşaat malzeme üretimi, ulaştırma ve enformasyon, makine sanayi, uranyum, turizm ve uzay çalışmaları ön plana çıkmaktadır.

Bu anlamda, Kazakistan'ın yatırım imkânları ile ülkemizde iş yapmanın ipuçları, bunlar içinde her ilimizdeki elektrik, su ve diğer altyapı maliyetleri ile ilgili bilgileri içeren, geniş kapsamlı bir kitapçığı Türkçe olarak hazırladığımızı buradan değerli dergi okuyucularına duyurmak istiyorum.

Ülkelerimizin turizm ve eğitim alanındaki ilişkilerinden bahsedebilir misiniz?

Hepimiz kardeş Türkiye'nin ne ölçüde başarılı bir şekilde fiilen bütün turizm türlerini geliştirdiğini görüyoruz. Ülkenizin tatil yerleri, üstün altyapı ve hizmet düzeyiyle dünyadaki en

iyiler arasında sayılmaktadır. Sadece bu yılın ilk dokuz ayında Türkiye'yi 300 bine yakın Kazak vatandaşı ziyaret etmiştir ve bu rakam da sürekli olarak artmaktadır. Bunun yanı sıra, aynı zamanda hem bozkırları, hem ormanları, hem dağları bulunan ve aynı şekilde zengin bir flora ve faunaya sahip Kazakistan'ın artmakta olan turizm potansiyeli de son derece caziptir. Türk şirketleri Mangistau Bölgesi'nde, Hazar Denizi'nin kıyısında Kenderli tatil bölgesinin kurulması projesinin gerçekleştirilmesine aktif bir şekilde katılmaktadır ve benzer projeler daha fazla olabilir. Bu nedenle bu alandaki işbirliğinin daha da derinleştirilmesi gereği bulunmaktadır. Bunun için de iki ülkenin tur operatörleri arasında daha sıkı temaslar tesis edilmesi gerekmekte ve her iki ülkede düzenlenen uluslararası sergilere turizm şirketlerinin katılımını canlandırmak gerekmektedir. Kazakistan ve Türkiye arasında işbirliğinin en gelişmiş alanlarından bir tanesi de iki ülke halklarının ortak tarihi ve kültürel kökenlerinden ve manevi yakınlığından dolayı kültürel-insani ilişkilerdir.

Eğitim alanında temaslar genişlemektedir. Ülkenin bağımsızlık döneminde Türk yüksek öğretim kurumlarında 1500'e yakın öğrenci eğitim görmüştür ve öğrencilerimiz burada okumaya devam etmektedir. Türkistan'da Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'nin, Almatı'da Süleyman Demirel Özel Üniversitesi'nin, Jambıl Muhasebe-Kredi-Ekonomi Koleji'nin, 28 Kazak-Türk Lisesi'nin, "Dostık" (Dostluk) Eğitim Merkezi'nin faaliyette olması eğitim alanındaki başarılı işbirliğinin bariz bir örneğidir.

Türk dilli topraklar, bütün tarih boyunca çoğulculuk ve kültür çeşitliliğinin odaklandığı alanlar olmuştur ve "Batı-Doğu" arasındaki kültür diyalogunda kendine özgü bir köprü olagelmiştir. Bu bağlamda, bugün için Türk dili konuşan halkların sosyolojik benzerliklerinin ortaya çıkarılması ve bunların kültürel çeşitliliğinin korunması, incelenmesi ve çoğaltılması konusundaki tedbirler özel bir önem ve öncelik kazanmaktadır. Bilhassa bu görevler, bölgesel ve uluslararası düzeyde güncel kültür ağırlıklı bilimsel çalışmaları ve

programları hazırlayıp uygulamaya koyan Türk Akademisi'nin varoluşunun temel yapıtaşlarını oluşturmaktadır.

Geçtiğimiz 16 Aralık 2011 tarihinde, ülkeniz, bağımsızlığının 20'nci yıldönümünü görkemli bir şekilde kutlamıştır. Peki, bu yıl içinde Türkiye'de ne gibi faaliyetler yapıldı?

Evet, Kazakistan'ın bağımsızlığı Türkiye'de genişçe kutlandı. Bu yılın başından beri neredeyse yüzden fazla faaliyet organize ettik. Türkiye'nin 15'den fazla şehrinde resim ve fotoğraf sergileri, seminerler ve "yuvarlak masa" toplantıları, konferanslar ve oturumlar gerçekleştirildi. Çeşitli dönemlerde Kazakistan'ın dünyaca ünlü sanatçıları İstanbul, Ankara, Adana, Eskişehir, Denizli, Gaziantep gibi illerin sakinlerine müzik ziyafeti sundu. Kazakistan'ın ünlü "Altın Asır" Resim Sergisi, Türk fotoğrafçısı Yavuz Alatan'ın Kazakistan hakkındaki fotoğraf sergisi Türk halkının beğenisine sunuldu.

Kazakistan sanatçılarının, Pamukkale'deki 3. Uluslararası Türkçevizyon Festivali'ne katılım imkanları sağlanmıştır. Devlet Başkanlığı Orkestrası'nın "Beles" Grubu ile kopuz çaları Asel Nurkenova'nın 4. Uluslararası Festival'e katılımı için destek sağlandı.

Büyükelçilik, TÜRKSOY çerçevesinde, Kazak halk müziği bestekarı Dina Nurpeyisova'nın doğumunun 150'nci yıldönümüne ilişkin kültürel etkinliklerde de yer aldı. Bu bağlamda Atırau ilinin D.Nurpeyisova Kazak Halk Sanatçıları Akademisi Orkestrası Türkiye'nin çeşitli illerinde konserler düzenledi. TÜRKSOY, Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı, Büyükelçilik ve Ankara Etimesgut Belediye Başkanlığı'nın desteği ile Kazak müzik bestekarı "Dina Nurpeyisova" adına Etimesgut'da park açıldı. Belirtmek isterim ki, bu, ülke dışında Kazak sanatçı adına açılan ilk parktır.

Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yılı münasebetiyle Nevşehir ilinde Devlet Başkanımız "N.Nazarbayev" Caddesi ve "Kazakistan" Bulvarı açıldı. "Kazakistan" adlı ülkemiz hakkında geniş bilgileri içeren iki ciltlik kitap, Türkçe olarak, büyükelçilik tarafından basılmıştır. Kitap Türkiye'nin çeşitli sivil toplum kuruluşlarına, akademisyenlere ve iş adamlarına dağıtılmaktadır.

Kazakistan'ın yüksek öğretim kurumları rektörleri ile Türkiye'nin çeşitli yüksek öğretim kurumlarında eğitim alan öğrencilerinin katılımıyla büyük bir konferans organize edildi.

Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu Senato Başkanı Kayrat Mami'nin yakın zaman önce Türkiye'ye yapmış olduğu resmi ziyaret çerçevesinde Kazakistan'ın ünlü sanatçı ve müzisyenleri Nurcamal Usenbayeva, Can Tapin, Azamat Jelturgazov, Ahat Kencebayev, Cazgul Danılbayeva, Gulziya Stambek, Kazakistan Devlet Başkanlığı Orkestrası'nın halk sanatçıları topluluğu ile "Beles" Grubu ve "Naz" Halk Dansları Topluluğu'nun katılımıyla organize edilen büyük konser programı Ankaralıların beğenisini kazanmıştır.

Önümüzdeki yıl Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümünü kutlamaya hazırlanmaktayız. Bu bağlamda ikili işbirliğimizin yıldönümünü de geniş çapta kutlayacağız.

Ülkelerimiz arasında etkili işbirliğinin, halklarımız arasında dostane ve kardeş ilişkilerinin yeni ortak örneklerini gelecek yıllarda da hep beraber görelim!

Siyaset Dergisi, 1 Ocak 2012

"Gayrisafi Milli Hâsılamız 120 Milyar Doları Aştı"

Kazakistan, bağımsızlığının 21'inci yılında bölgesel düzeyde siyasi, ekonomik ve beşeri gelişim açısından nasıl bir noktaya geldi?

Kazakistan; Orta Asya topraklarında yeralan, 16 milyon 30 bine ulaşan nüfusu ve 2.727.300 km2 yüzölçümü ile (Batı Avrupa'nınyüzölçümükadar)dünyanınenbüyükyüzölçümüne sahip ülkeler sıralamasında dokuzuncu ülkedir. Ülkemizin idari yapısı toplam 14 eyaletten oluşmaktadır. Komşularımız olarak kuzeyde Rusya (yaklaşık 6500 km sınır çizgimiz var), güneyde Türkmenistan (380 km), Özbekistan (2203 km) ve Kırgızistan (980 km), doğuda Çin Halk Cumhuriyeti (1460 km) bulunur. Ayrıca Hazar Denizi ve Aral Gölü'ne kıyımız vardır. Toplam sınır uzunluğumuz 12,2 bin km'dir.

Tarihi ve kültürel derinliğe sahip olan Kazakistan toprağı, aynı zamanda, Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve atavatanıdır; Türk dünyasına ve dünya mirasına dahil olan Hazreti Mevlana'nın üstadı Hoca Ahmet Yesevi ile Al-Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasagun gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir. Kazaklar Türk soylarının Kıpçak soyundan gelmektedir.

Ülkemiz, uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli toplumun parlak bir örneği olmak suretiyle, etnik gruplar ve dinlerarası diyalog ile bir arada yaşama konusunda büyük başarılar elde etmiş, adeta model haline gelmiştir. Bugün itibariyle Kazakistan, nüfus bakımından dünyanın 62'nci büyük ülkesidir. Nüfusumuzu irdelediğimizde, % 63,6 – Kazaklar, % 23,3 – Ruslar, % 2,0 – Ukraynalılar, % 2,8 – Özbekler, % 1,1 – Almanlar, % 1,4 – Uygurlar ve %4,5 diğerlerinden oluştuğu görülür. Nüfusumuzun % 47'si Müslüman, %

44'ü Rus Ortodoks, % 2'si Protestan ve % 7'si diğer dinlerin temsilcileridir.

Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. İstatistiklere baktığımızda, okur-yazarlık oranının toplam nüfusa oranı %99'dur.

Ekonomik değerlerimize gelince… Bağımsızlık kazandığımız 90'lı yılların ilk döneminde bütçemiz zor durumlardaydı, bugünlerde ise Gayri Safi Milli Hâsılamız 120 milyar dolara yaklaşmıştır. Bu da, Orta Asya'nın diğer 4 ülkesi ile Kafkasya'nın 3 ülkesinin toplam Gayri Safi Milli Hâsılasının iki katıdır. Ülkemizin bu konuda 2015 yılı hedefi 200 milyar dolara ulaşmaktır. Kişi Başına Gayri Safi Milli Hâsılamız 7.500 dolardır. Bu da Malezya, Polonya ve Çek Cumhuriyeti'nin 2004 yılındaki düzeyini yakalamış durumdadır. Uluslararası uzmanların değerlendirmesine göre, Kazakistan, finansal reformları Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri içinde ilk olarak gerçekleştirmiş olup, bu ülkeler arasında en iyi ve şeffaf bankacılık sistemine sahip olan ülkedir. Ayrıca 2003 yılında, ülke istikrarının devamı adına ve gelecek nesillere devredilebilecek "İstikrar Fonu" ile "Gelecek Nesiller Fonu" adlı Fonlar kurulmuştur. Daha sonra bunlar "Samruk-Kazyna" adlı bir Milli Fon çatısında birleşerek, Kazakistan'ın ekonomik istikrarının temelini oluşturmuştur.

Bunların yanısıra ülkemiz, doğal güzellikleri ile de bilinmektedir. Dünyanın en büyük ikinci kanyonu Güney Kazakistan Bölgesi'nde yer almaktadır. Bunların yanısıra Tanrı Dağları olarak bilinen Tyan-Şan dağ silsilesinin Kazakistan kısmındaki yüksekliği 7500 metreye ulaşmaktadır. Ülkemizde her çeşit yeraltı madeni üretilmekte olup, bunlar içinde volfram madeni ve uranyum üretiminde dünya çapında ilk sırada yer almaktayız. Krom ve fosfor üretiminde ikinci sırada, kurşun üretiminde dördüncü, demir madeni üretiminde ise sekizinci sırada yer almaktayız (toplam üretim 16 milyar ton). Aynı şekilde ülkemiz, petrol ve gaz üretiminde de dünyanın ön sıralarında yer almaktadır. Özellikle Hazar kıyısındaki Tengiz petrol yataklarının keşfedilmesi ile Kazakistan önümüzdeki

yıllarda Kuveyt ve İran kapasitesine erişecektir. Ülkemiz petrol ve hammadde kaynaklarını, bundan böyle çeşitlendirilmiş sanayileşme ve teknolojik üretimin hızlı geliştirilmesine kullanmaktadır. Böylece, sadece hammadde üreticisi değil, dünyanın sayılı sanayileşmiş ve teknoloji üreticisi ülkelerinden biri haline gelmeye çalışmaktadır.

Bu anlamda Kazakistan, uzay araştırmaları alanında da büyük atılımlar yapmakta olup, dünyanın en büyük uzay üslerinden biri olan Baykonur Uzay Üssü'ne sahiptir. Bu Uzay Üssü'nde uzay araştırmaları ve kozmonot yetiştirme konusunda ülkemiz adına büyük çalışmalar yapılmaktadır. Bildiğiniz gibi Türk dünyasının ilk astronotu unvanına sahip olan Kazakistan vatandaşımız Toktar Aubakirov, 1991 yılında, Baykonur Üssü'nden uzaya çıkmıştır.

Bu yıl Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümü. Bu yıllar zarfında Kazakistan'ın Türkiye ile ilişkileri nasıl seyretti?

Kazakistan ve Türkiye, tarihi geçmişi ve kökü aynı kardeş ülkelerdir. Eski tarihi kaynaklarımızın, dilimiz ve dinimizin ortaklığı bizi bir birimize daha da yakınlaştırmaktadır.

Bağımsızlığımızı ilk olarak tanıyan Türkiye'ye ayrı bir sevgi beslemekteyiz. Bağımsızlığımızdan bu yana, iki ülke arasındaki dostane ilişki bağımız hiç kesilmiş değildir. Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliği ve stratejik ortaklık temeli ayrı devlet olarak kurulduğumuz günden itibaren sağlam bir şekilde inşa edildi.

Bağımsızlıkla birlikte kardeş devletler arasında çok yönlü ilişkiler kuruldu. Bu sayede halklarımızın ruhu şahlandı, tarihi kökümüze giden yollar açıldı. Ekonomik ilişkiler ivme kazanarak, hızla gelişti. Türk kardeşlerimiz Kazakistan'a destek olarak, yeni başkentimiz Astana'nın gelişmesine ve büyümesine katkıda bulundular. Bizim Türkiye'ye beslediğimiz kardeşlik duygularımızın göstergesi olarak Esil Nehri'nin kıyısında Mustafa Kemal Atatürk'ün görkemli Anıtı açıldı.

Son yıllarda Türkiye ekonomisi dünyanın en büyük on altıncı, Avrupa'da altıncı sıraya yükselerek, sanayisi hızla

gelişen bir ülkeye dönüştü. Türkiye dünya siyasetinde önemli bir yere sahip, bulunduğu bölgede de söz sahibi bir ülke oldu. Ortadoğu; İran, Irak, Afganistan ve Kafkasya'daki sorunların çözümünde, Türkiye'nin etkisini göstermeye devam edeceği muhakkaktır. Ülkenin başarıları kardeş ülke olarak bizleri sevindirmektedir.

Rota olarak sanayi ve inovasyonu seçen Kazakistan da ekonomisi hızla gelişen bir ülke olarak dünyada tanınmaya devam etmektedir. Kardeş devletlerin siyaset sahnesindeki ağırlıkları, bizim birliğimizi daha da artıracaktır. Biz, birlik içerisinde ortak medeniyetimizi dünyaya tanıtabiliriz. Diğer milletlerle eşit seviyede itibarlı devletler sıfatıyla gelişeceğiz.

Medeniyet, iman ve hayırseverlik gibi ortak kavramlar birlik ve karşılıklı etkileşim adına her zaman önem arz eden çıkış noktamız olmuştur. Bu yüzden El Farabi, Ahmet Yesevi ve Celaleddin Rumi'nin halklarımızı ve genel anlamda insanoğlunu karşılıklı hoşgörüye ve barışa davet etmeleri, bizim için örnek teşkil etmelidir.

Bu bağlamda, ülkelerimizin bu yöndeki yaklaşımlarının benzerliği bizi memnun etmektedir. Örnekleri ortada: Kazakistan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi'nin düzenlendiği bir ülke haline gelmişken, Türkiye ise Medeniyetler İttifakı'nın Eşbaşkanı bir ülkedir. 2011 yılında Kazakistan AGİT'in, Türkiye AİGK/CICA Dönem Başkanı ülke olmuşlardır. Bunlar; Avrasya'nın güvenliği ile medeniyetlerarası anlayışı geliştirmeye yönelik yeni inisiyatifleri birlikte almamıza imkân tanımıştır.

Ülkelerimizim uluslararası politikadaki yaklaşımları ile görüşlerinin benzerlik göstermesi doğaldır. Zamanında Atatürk'ün ortaya attığı "Yurtta Sulh Cihanda Sulh " ilkesi halen önemini yitirmiş değildir. Nükleer silahtan gönüllü olarak vazgeçen bir ülke sıfatıyla Kazakistan, dünyada bu istikamette yer alan gelişmelerden endişe duymaktadır. Kırk yıl boyu kendi topraklarında gerçekleştirilen nükleer denemeler yüzünden çile çeken bir halk olarak bu adımımızın başka ülkelere örnek oluşturacağını emin bir biçimde ifade edebiliriz.

Biz, Ankara ile birlikte, kıta çapında cereyan eden çözümü zor sorunların, Afganistan ve Irak'taki, Ortadoğu ve Kafkasya'daki çatışma ve anlaşmazlıkların çözümünde aktif bir şekilde katkıda bulunacağız.

Türk dünyasının en büyük iki devleti olarak Kazakistan ve Türkiye'nin birlikte yapacağı çok iş var. Bizler ikili ve çok taraflı formata dayalı imkânlarımızdan tam kapasite yararlanmalıyız. İki ülke ticaret, ekonomi, yatırım, ulaşım, turizm ve birçok farklı alanlarda ortak ve büyük projeleri hayata geçirebilecek güce sahiptirler.

Dünyada hayranlık uyandıran ortak Türk uygarlığı sadece gelişmiş medeniyetiyle değil, aynı zamanda ekonomik gücüyle de farklı bir yere gelmelidir.

İkili ilişkilerimizi daha da canlandırma yolunda gelecekte yapılacak çok işimiz var. Bu işte sadece resmi kurumlar değil, aynı zamanda akademisyenler, özel sektör temsilcileri, iş çevresi ve sivil toplum kurumları da kolları sıvayarak yer almalılar.

Kazakistan'ın büyük şairi Abay bir şiirinde "Huzurdan başka bir dost bulamadım" demiştir. Öyleyse, yüzyıllar boyu ara verilen, ancak bağımsızlıkla birlikte devamını bulan dostluğumuz ve birliğimiz ebedi olsun!

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliği seviyesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kazakistan ve Türkiye, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), AGİT ve diğer uluslararası kuruluşlar nezdinde sıkı işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Birleşmiş Milletler çerçevesindeki karşılıklı etkileşim de başarıyla devamını bulmaktadır. Aynı şekilde iki ülkenin Avrupa, Avro-Atlantik ve başka kurumlar nezdindeki ortak işbirlikleri de büyük önem taşımaktadır.

Kazakistan'ın dış siyasi öncelikleri arasında AİGK/CICA'nın kurulmasına ilişkin inisiyatifin ayrı bir yeri vardı. Söz konusu önerinin somut bir kuruluş halinde vücut bulması

önem arz etmektedir. Asya'da bir forum kurmaya dair girişim, ilk kez Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev tarafından Ekim 1992 tarihinde BM 47. Genel Kurulu'nda öne sürülmüştür. Kazakistan lideri, bu inisiyatifin, Asya kıtasında güvenliği inşa edecek hem etkili hem de evrensel bir yapıya duyulan ihtiyaçtan doğduğunun altını çizmiştir.

AİGK inisiyatifi kıta genelindeki siyasi atmosferin yönünü belirleyebilecek güce sahip pek çok uluslararası kurumlarca ve Asyalı devletce ilk günden destek bulmuştur.

Kazakistan'ın söz konusu girişimini daima destekleyen Türkiye, AİGK/CICA'nın ikinci kez Dönem Başkanlığı'nı devralmıştır. Bu, Türkiye'nin Kazakistan'a göstermiş olduğu destek ve özel ilginin somut bir göstergesidir. Türkiye'nin çok önemli bu sürece katacağı katkı ve üstleneceği rolü büyüktür.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki çok taraflı işbirliğinin gündeminde Türk dili konuşan devletler arasındaki işbirliğinin farklı bir yeri vardır.

Türk dünyası, Kazakistan'ın güvenli bir limanı, Türk halkları ise en yakın kardeşleridir.

Bu bağlamda, Devlet Başkanı N. Nazarbayev, Türkler arasında ortak bir yapının inşasına ilişkin pek çok inisiyatifi gündeme taşımıştır. Bugünlerde N.Nazarbayev'in konuyla ilgili inisiyatiflerinin tümü hayata geçirilmiş durumda. Örnek verecek olursak, 21 Ekim 2008 tarihinde, İstanbul'da, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi kurulmuş ve Sekretaryası Bakü'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekim 2009 tarihinde Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşmayı imzalamışlar, Türk Konseyi'nin İstanbul'da bulunan Sekreteryası çalışmaya başlamıştır. Ekim 2011 tarihinde Almatı'da Türk Konseyi'nin 1. Zirvesi düzenlenerek, birçok belge imzalanmıştır.

Bu sürece sivil toplum statüsünde kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler Aksakallar Kurulu da katkıda bulunmaktadır.

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik, yatırım alanındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz?

Karşılıklı ticari-ekonomik etkileşim, ikili işbirliğinin önemli unsurudur. Türkiye bağımsızlığımızın ilk yıllarında, ülkemizde özel teşebbüs ve inşaat alanının gelişmesinde büyük katkı sağladı. Günümüzde Kazakistan'da 1400'den fazla Türk şirketi faaliyetini devam ettiriyor. Kazakistan'da 2 milyar dolardan fazla Türk yatırımı var. Kazakistan'dan Türkiye'ye ise yaklaşık 1 Milyar dolar civarında yatırım sağlandı. Bununla beraber, Türk müteahhitleri Kazakistan'da toplam tutarı 15 milyar dolardan fazla inşaat projeleri tamamladı. Böylece, Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine olan dolaylı desteği yaklaşık 15 milyar dolara ulaştı. Fakat, her iki ülkenin karşılıklı yatırımları ülkelerin potansiyelini yansıtmamakta ve tüm imkânlar tam olarak kullanılamadı diye düşünüyorum. Ekonomik işbirliğimizin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla bir takım projeler ele alınmalı.

Ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmini ve ticari-ekonomik ilişkileri arttırmanın en önemli yolu ulaşım konusunun çeşitlendirilmesidir. En önemlisi de, karayollarının dışında, demiryolları ağının geliştirilmesidir.

Bu anlamda, Kazakistan ile Türkiye arasındaki demiryolu hattının bir an önce tamamlanması önem kazanmaktadır. "Türkiye–İran" ve "İran-Türkmenistan-Kazakistan" demiryolu hatlarının tamamlanması, ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmini arttıracağı gibi, Kazak enerji kaynaklarının doğrudan Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden de dünya piyasalarına sevk edilmesini sağlayacaktır.

Yeni havayolu seferlerinin açılması da Kazakistan ile Türkiye arasındaki taşımacılığa olumlu katkı sağlamaktadır.

Kazakistan'daki Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri'ni anlatır mısınız?

Türk sanayisinin ve genel olarak aldığımızda ekonomisinin gelişim lokomotifi olan Organize Sanayi Bölgeleri'nin kurulmasında Türkiye büyük tecrübe biriktirdi. Devletlerimiz,

Kazakistan'da Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri'nin Kurulması Hakkında Mutabakat Zaptı'na imza attı. Bu yılın Mayıs ayında da, Türkiye Başbakanı Sayın Recep Tayip Erdoğan'ın, Kazakistan'a ziyareti esnasında Kazakistan'da ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgeleri Kurulmasına İlişkin Ortak Eylem Planı'na imzalar atıldı. Bu çerçevede, Kazakistan'da, Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak organize sanayi bölgesi Güney Kazakistan Eyaleti'nin Kentau şehrinde açıldı. Burada, Türk sanayicisinin Kazakistan pazarına sistemli bir şekilde girmesine imkân sağlanacak. Bu projeler ile 2012'de Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik işbirliğinin canlandığını belirtebiliriz. 2012'de ikili ticaret hacminin 4 milyar doları aşacağını tahmin ediyoruz.

Ticari-ekonomik alan yanı sıra, kültür ve eğitim sahasında ne tür işbirliği var?

Bu alandaki işbirliği de çok aktif bir şekilde devam ediyor. Kazakistan ile Türkiye'nin kültür, sanat temsilcilerinin, edebiyatçılarının iki ülkede organize edilen faaliyetlere katılımları, sanat gruplarının karşılıklı seyahatleri, bölgeler arası kardeşlik ilişkilerine dayanan işbirliğinin temeli.

Eğitim alanında karşılıklı etkileşimimizin açık göstergesi olarak Türkistan şehrimizde bulunan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni belirtmemiz gerekmektedir. Bunun dışında Almatı'da "Süleyman Demirel" adlı Kazak-Türk Üniversitesi ve İstanbul'da ünlü şairimiz Abay adına kurulan ilköğretim okulu başarılı bir şekilde eğitim faaliyetini sürdürüyor. Bugüne kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci, Türkiye'de yüksek öğrenimlerini tamamladı. Halen Türkiye'nin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitimlerini sürdürüyor.

Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev Türkiye'ye resmi ziyaretle gelecek. Bu ziyaretin gündemine ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

Evet, 11-12 Ekim 2012 tarihlerinde Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev Türkiye'ye resmi ziyaretle gelecekler.

Birçok açıdan tarihi olarak nitelendirebileceğimiz bu ziyaret, birçok ilkleri barındırmaktadır. Bu ziyaret esnasında ülkelerimizin tarihinde ilke defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısı gerçekleştirilecek. Bu toplantı Kazakistan Devlet Başkanı ve Türkiye Başbakanı'nın katılımıyla yapılacaktır. Toplantı esnasında ticari-ekonomi alında bir çok stratejik öneme haiz konular ele alınacaktır. Ayrıca, bu toplantı esnasında TC Başbakanı R.T.Erdoğan'ın Mayıs ayındaki Kazakistan ziyaretinde imzalanan "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomi Programı'nın Eylem Planı kabul edilecektir.

Bunlar, yakın gelecekte, Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin 10 milyar dolar düzeyine yükseltilmesine ve karşılıklı etkileşimin ekonomik unsurunun genişletilmesine yeni ivme kazandırmaya yöneliktir.

Ziyaret esnasında İstanbul'da Kazak-Türk İş Forumu yapılması planlanmaktadır. Kazak ve Türk işadamları ve sanayicilerin katılımıyla gerçekleştirilecek İş Forumu esnasında düzenlenecek sergide, Kazakistan'ın önde gelen sanayi kuruluşları potansiyellerini gösterecek olup, Türk işadamı ve sanayicileriyle görüşmeler yapacaklardır.

Bu vesileyi fırsat bilerek bir konuyu paylaşmak istiyorum.

Resmi ziyaret öncesinde, Kazakistan-Türkiye dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin 20'nci yılı bağlamında bir çok faaliyet organize edilmektedir:

3 Ekim'de Bolu'da, İzzet Baysal Üniversitesinde düzenlenen "Kazakistan-Türkiye İşbirliğinin 20'nci Yılı" konulu konferans büyük ilgi görmüş, il Valisi, Belediye Başkanı ile devlet erkânı katılmıştır.

4 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, TC Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Demokrat Parti Başkanı Namık Kemal Zeybek, TBMM eski Başkanı Hikmet Çetin ve TÜRKSOY Genel Sekreteri Düysen Kaseyinov'un katılımlarıyla "Kazakistan-Türkiye İlişkilerinin 20'nci Yılı" adlı yuvarlak masa toplantısı ve madalya takdim töreni gerçekleştirilecektir.

5 Ekim'de, Dışişleri Bakanlığı'nın organize ettiği ve Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in inisyatifi

ile kurulan CİCA Teşkilatı'nın kuruluşunun 20'nci yılı münasebetiyle Resepsiyon düzenlenecektir.

6 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, Kazakistan Devlet Başkanı'nın seçkin kitaplarının Türkçeye tercümelerinin tanıtım töreni yapılacaktır.

7 Ekim'de Kazakistan Cumhuriyeti Antalya Konsolosluğu'nun açılış töreni gerçekleştirilecektir.

8 Ekim'de Kırşehir ilinde, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev adındaki caddenin açılışı ve Ahi Evran Üniversitesi'nde "Kazakistan" adlı amfinin açılış töreni gerçekleştirilecektir.

9 Ekim'de, Türkiye'de Kazakistan Kültür Günleri'nin resmi açılış töreni ve gala-konseri düzenlenecektir.

10 Ekim'de dünyaca ünlü "Altın Adam" sergisi açılacaktır.

Anadolu Ajansı, 4 Ekim 2012

"Kazakistan – Türkiye İlişkilerinde Yeni Sinerji"

Bu yıl Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümü. Bu yıllar zarfında Kazakistan'ın Türkiye ile ilişkileri nasıl seyretti?

Kazakistan ve Türkiye tarihi geçmişi ve kökü aynı kardeş ülkelerdir. Eski tarihi kaynaklarımızın, dilimiz ve dinimizin ortaklığı bizi birbirimize daha da yakınlaştırmaktadır.

Bağımsızlığımızı ilk olarak tanıyan Türkiye'ye ayrı bir sevgi besliyoruz. Bağımsızlığımızdan bu yana iki ülke arasındaki dostane ilişki bağımız hiç kesilmedi. Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliği ve stratejik ortaklığın temeli, ayrı devlet olarak kurulduğumuz günden itibaren sağlam bir şekilde inşa edildi.

Bağımsızlıkla birlikte kardeş devletler arasında çok yönlü ilişkiler kuruldu. Bu sayede halklarımızın ruhu şahlandı, tarihi kökümüze giden yollar açıldı. Ekonomik ilişkiler ivme kazanarak, hızla gelişti. Türk kardeşlerimiz Kazakistan'a destek olarak, yeni başkentimiz Astana'nın gelişmesine ve büyümesine katkıda bulundular. Bizim Türkiye'ye beslediğimiz kardeşlik duygularımızın göstergesi olarak Esil Nehri kıyısında Mustafa Kemal Atatürk'ün görkemli anıtı açıldı.

Rota olarak sanayi ve inovasyonu seçen Kazakistan da ekonomisi hızla gelişen bir ülke olarak dünyada tanınmaya devam etmektedir. Dünya Ekonomik Forumu'nun son verilerine göre, Kazakistan'ın, dünyadaki rekabet edilebilir ülekler sıralamasında 51'inci sıraya yükseldiğini ifade etmek isterim.

Medeniyet, iman ve hayırseverlik gibi ortak kavramlar birlik ve karşılıklı etkileşim adına her zaman önem arz eden çıkış noktamız olmuştur. Bu bağlamda, ülkelerimizin bu

yöndeki yaklaşımlarının benzerliği bizi memnun etmektedir. Örnekleri ortada: Kazakistan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi'nin düzenlendiği bir ülke haline gelmişken, Türkiye Medeniyetler İttifakı'nın Eşbaşkanı bir ülkedir. 2011 yılında Kazakistan AGİT'in, Türkiye AİGK/CICA'nın Dönem Başkanı ülke olmuşlardır. Bunlar; Avrasya'nın güvenliği ile medeniyetlerarası anlayışı geliştirmeye yönelik yeni inisiyatifleri birlikte almamıza imkân tanımıştır.

Ülkelerimizin uluslararası politikadaki yaklaşımları ile görüşlerinin benzerlik göstermesi doğaldır. Zamanında Atatürk'ün ortaya attığı "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesi halen önemini yitirmiş değildir. Nükleer silahtan gönüllü olarak vazgeçen bir ülke sıfatıyla Kazakistan, dünyada bu istikamette yer alan gelişmelerden endişe duymaktadır.

Kazakistan'ın büyük şairi Abay bir şiirinde "Huzurdan başka bir dost bulamadım" demiştir. Öyleyse, yüzyıllar boyu ara verilen, ancak bağımsızlıkla birlikte devamını bulan dostluğumuz ve birliğimiz ebedi olsun!

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik, yatırım alanındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz?

Karşılıklı ticari-ekonomik etkileşim, ikili işbirliğinin önemli unsurudur. bağımsızlığımızın ilk yıllarında Türkiye, ülkemizdeki özel teşebbüs ve inşaat alanının gelişmesinde büyük katkı sağladı. Günümüzde Kazakistan'da 1400'den fazla Türk şirketi faaliyetini devam ettiriyor. Kazakistan'da 2 milyar dolardan fazla Türk yatırımı var. Kazakistan'dan Türkiye'ye ise yaklaşık 1 Milyar dolar civarında yatırım sağlandı.

Bununla beraber, Türk müteahhitleri Kazakistan'da toplam tutarı 15 milyar dolardan fazla inşaat projeleri tamamladı. Fakat her iki ülkenin karşılıklı yatırımları ülkelerin potansiyelini yansıtmamakta ve tüm imkânlar tam olarak kullanılamadı diye düşünüyorum. Ekonomik işbirliğimizin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla bir takım projeler ele alınmalı.

Bu anlamda bu günlerde, 10-12 Ekim 2012 tarihlerinde, Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in Türkiye resmi ziyareti

önem kazanmaktadır. Ziyaret esnasında "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomi Programı'nın Eylem Planı imzalanacak ve ilişkilerimizin tarihinde ilk defa Kazakistan–Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin birinci toplantısı gerçekleşecek. Bu Konsey toplantısı iki ülke arasındaki işbirliğinin yeni stratejisini yapılandıracak ve hayata geçirecektir. Ayrıca ziyaret esnasında İstanbul'da İş Forumu yapılacaktır. Bu İş Forumu çerçevesinde yaklaşık 1 milyar dolarlık iş anlaşmalarının imzalanacağını öngörmekteyiz.

Kazakistan'daki Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri'ni anlatır mısınız?

Türk sanayisinin ve genel olarak aldığımızda ekonomisinin gelişim lokomotifi olan Organize Sanayi Bölgeleri'nin kurulmasında Türkiye büyük tecrübe biriktirdi. Devletlerimiz, Kazakistan'da Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri Kurulması Hakkında Mutabakat Zaptı'na imza attı. Bu yılın Mayıs ayında da, Türkiye Başbakanı Recep Tayip Erdoğan'ın Kazakistan'a ziyareti esnasında, Kazakistan'da ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgeleri Kurulmasına ilişkin Ortak Eylem Planı imzalandı. Bu çerçervede Kazakistan'da Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak organize sanayi bölgesi Güney Kazakistan Eyaleti'nin Kentau şehrinde açıldı. Burada, Türk sanayicinin Kazakistan pazarına sistemli bir şekilde girmesine imkân sağlanacak. Bu projeler ile 2012'de Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik işbirliğinin canlandığını belirtebiliriz. Önümüzdeki yıllarda ise ikili ticaret hacminin 15 milyar doları aşacağını tahmin ediyoruz.

Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev Türkiye'ye resmi ziyaretle gelecekler. Bu ziyaretin gündemine ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

Evet, 11-12 Ekim 2012 tarihlerinde Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev Türkiye'ye resmi ziyaretle gelecekler. Birçok açıdan tarihi olarak nitelendirebileceğimiz bu ziyaret, birçok ilkleri barındırmaktadır. Bu ziyaret esnasında ülkelerimizin tarihinde ilke defa Yüksek Düzeyli Stratejik

İşbirliği Konseyi'nin toplantısı gerçekleştirilecek. Bu toplantı Kazakistan Devlet Başkanı ile Türkiye Başbakanı'nın katılımıyla yapılacaktır. Toplantı esnasında ticari-ekonomi alanda stratejik öneme haiz birçok konular ele alınacaktır. Ayrıca, bu toplantı esnasında TC Başbakanı R.T.Erdoğan'ın Mayıs ayındaki Kazakistan ziyaretinde imzalanan "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomi Programı'nın Eylem Planı kabul edilecektir.

Bunlar yakın gelecekte Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin 10 milyar dolar düzeyine yükseltilmesi ve karşılıklı etkileşimin ekonomik unsurunun genişletilmesine yeni ivme kazandırmaya yöneliktir.

Ziyaret esnasında İstanbul'da Kazak-Türk İş Forumu yapılması planlanmaktadır. Kazak ve Türk işadamları ve Sanayicilerin katılımıyla gerçekleştirilecek İş Forumu esnasında düzenlenecek sergide, Kazakistan'ın önde gelen sanayi kuruluşları potansiyellerini gösterecek olup, Türk işadamı ve sanayicilerle görüşmeler yapacaklar.

Bu vesileyi fırsat bilerek bazı hususları paylaşmak istiyorum.

Resmi ziyaret öncesinde Kazakistan-Türkiye dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin 20'nci yılı bağlamında bir çok faaliyet organize edilmektedir:

3 Ekimde Bolu'da, İzzet Baysal Üniversitesi'nde düzenlenen "Kazakistan-Türkiye İşbirliğinin 20'nci Yılı" konulu konferans büyük ilgi görmüş, İl Valisi, Belediye Başkanı ve devlet erkânı katılmıştır.

4 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, TC Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Demokrat Parti Başkanı Namık Kemal Zeybek ve TBMM eski Başkanı Hikmet Çetin katılımlarıyla "Kazakistan-Türkiye İlişkilerinin 20'nci Yılı" adlı yuvarlak masa toplantısı ve madalya takdim töreni gerçekleştirilecektir.

5 Ekim'de, Dışişleri Bakanlığı'nın organize ettiği ve Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in inisyatifi ile kurulan CİCA Teşkilatı'nın kuruluşunun 20'nci yılı münasebetiyle Resepsiyon düzenlenecektir.

6 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, Kazakistan Devlet Başkanı'nın seçkin kitaplarının Türkçeye tercümelerinin tanıtım töreni yapılacaktır.

7 Ekim'de, Kazakistan Cumhuriyeti Antalya Konsolosluğu'nun açılış töreni gerçekleştirilecektir.

8 Ekim'de Kırşehir ilinde, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev adı verilen caddenin açılışı ve Ahi Evran Üniversitesi'nde "Kazakistan" adlı amfinin açılış töreni gerçekleştirilecektir.

9-10 Ekim'de, Türkiye'de Kazakistan Kültür Günleri'nin resmi açılış töreni ve gala-konseri düzenlenecektir. "Altın Adam" Sergisi açılacak, Türkçe dublajlı Kazak filmlerinin tanıtımı yapılacak ("Takiyali perişte" (Takkeli melek), "Kız Jibek" (İpek Kız)).

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliği seviyesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kazakistan ve Türkiye, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), AGİT ve diğer uluslararası kuruluşlar nezdinde sıkı işbirliği sürecini devam ettirmektedir. Birleşmiş Milletler çerçevesindeki karşılıklı etkileşim de başarıyla devamını bulmaktadır. Aynı şekilde iki ülkenin Avrupa, Avro-Atlantik ve başka kurumlar nezdindeki ortak işbirlikleri de büyük önem taşımaktadır.

Kazakistan'ın dış siyasi öncelikleri arasında AİGK/CICA'nın kurulmasına ilişkin inisiyatifin ayrı bir yeri vardır. Söz konusu önerinin somut bir kuruluş halinde vücut bulması önem arz etmektedir. Asya'da bir forum kurmaya dair girişim, ilk kez Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev tarafından Ekim 1992 tarihinde, BM 47'nci Genel Kurulu'nda öne sürülmüştür. Kazakistan lideri bu inisiyatifin, Asya kıtasında güvenliği inşa edecek hem etkili hem de evrensel bir yapıya duyulan ihtiyaçtan doğduğunun altını çizmiştir.

AİGK inisiyatifi kıta genelindeki siyasi atmosferin yönünü belirleyebilecek güce sahip pek çok uluslararası kurumlarca ve Asyalı devletçe ilk günden destek bulmuştur.

Kazakistan'ın söz konusu girişimini daima destekleyen Türkiye, AİGK/CICA'nın ikinci kez Dönem Başkanlığı'nı devralmıştır. Bu, Türkiye'nin Kazakistan'a göstermiş olduğu destek ve özel ilginin somut bir göstergesidir. Türkiye'nin çok önemli bu sürece katacağı katkı ve üstleneceği rolü büyüktür. Bu anlamda bu yıl AİGR

Kazakistan ve Türkiye arasındaki çok taraflı işbirliğinin gündeminde Türk dili konuşan devletler arasındaki işbirliğinin farklı bir yeri vardır.

Türk dünyası Kazakistan'ın güvenli bir limanı, Türk halkları ise en yakın kardeşleridir.

Bu bağlamda, Devlet Başkanı N. Nazarbayev Türkler arasında ortak bir yapının inşasına ilişkin pek çok inisiyatifi gündeme taşımıştır. Bugünlerde N.Nazarbayev'in konuyla ilgili inisiyatiflerinin tümü hayata geçirilmiş durumda. Örnek verecek olursak, 21 Ekim 2008 tarihinde İstanbul'da Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi kurulmuş ve Sekretaryası Bakü'de faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekim 2009 tarihinde Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşmayı imzalamışlar, Türk Konseyi'nin İstanbul'da bulunan Sekreteryası çalışmaya başlamıştır. Ekim 2011 tarihinde Almatı'da Türk Konseyi'nin 1. Zirvesi düzenlenerek, birçok belge imzalanmıştır.

Bu sürece sivil toplum statüsünde kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler Aksakallar Kurulu da katkıda bulunmaktadır.

Ticari-ekonomik alan yanı sıra kültür ve eğitim sahasında ne tür işbirliği var?

Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliğinin en gelişmiş alanlarından biri, iki ülke halklarının tarihi köken birliği ile manevi-kültürel yakınlığına bağlı olarak şekillenen kültürel-

manevi ilişkilerdir. Bu alanlardaki işbirliği de çok kapsamlı sürdürülmektedir. Kazakistan ile Türkiye'nin kültür ve sanat adamları iki ülkede düzenlenen faaliyetlere etkin olarak katılmakta, sanat topluluklarının iki taraflı ziyaretleri, bölgeler arası kardeşlik ilişkileri sanattaki işbirliğinin temelidir.

Eğitim alanındaki ilişkiler de gelişmekte. Ülkemiz bağımsızlık aldığından bu yana Türkiye'nin yüksek öğretim kurumlarında 3000'den fazla öğrenci eğitim aldı ve Kazak gençler daha hâlâ burada eğitimleri sürdürmekte. Türkistan'da Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi, Almatı'da Süleyman Demirel Üniversitesi, Jambıl Kazak-Türk Ekonomi Koleji, 28 Kazak-Türk Lisesi ve Dostluk Eğitim Merkezi eğitim alanındaki elverişli ilişkilerin sonuçlarını göstermektedir. Günümüzde Türkiye'nin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitimlerini sürdürüyor.

Sabah Gazetesi, 8 Ekim 2012

"Küresel Toplum İki Ülkenin Stratejik Ortaklığını Kabul Ediyor"

İki ülkenin stratejik ortaklığını küresel toplum kabul ediyor. Kazakistan ile Türkiye arasında 20 yıllık dönemdeki bağların şimdiki durumu hakkında ne söylerdiniz?

Kazakistan ile Türkiye'nin kökü aynı Türk halkının nesilleri olduğu hepimize malum. Türkiye Cumhuriyeti 1923 yılından, Kazakistan ise 1991 yılından beri bağımsız devlet. Hâlbuki Türkiye 13'üncü asırdan başlayarak Anadolu toprağında yerleşen Osmanlı İmparatorluğu'nun, Kazakistan ise 15'inci asırda Merkezi Asya'da oluşan Kazak Hanlığı'nın hukuki mirasçısıdır.

Akraba halklarımız arasındaki bağlar, Kazakistan'ın bağımsız ülke olarak ilan edilmesiyle tekrar yenilendi. 2 Mart 1992'de kurulan Kazakistan ile Türkiye arasındaki diplomatik ilişkiler, bu yıllar içinde iki kardeş ülke arasındaki dostluk ile birliğe temel olan bağlara dönüşüp, istikrarlı olarak stratejik ortaklık düzeyine yükseldi. Verimli işbirliğinin belirgin sonucu olarak; Devlet Başkanı Nazarbayev'in Türkiye'ye, 2009 yılı Ekim ayındaki, resmi ziyareti sürecinde imzalanan Kazakistan ile Türkiye Arasında Stratejik Ortaklık Anlaşması'nı söyleyebiliriz. Günümüzde, Kazakistan ile Türkiye'nin stratejik ortaklığını küresel toplum da kabul ediyor.

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliği düzeyini nasıl değerlendirirdiniz?

Kazakistan ile tarihi ilişkileri çok eskilere dayanan Türkiye, bugün de, ülkemizin Avrasya kıtasındaki önemli ve güvenilir ortağıdır. İki ülke arasındaki iki taraflı ilişkilerin hızlı gelişimi ve Kazakistan ile Türkiye yaklaşımlarının benzerliği, çok taraflı işbirliği konularının geniş kapsamına uygun olarak karşılıklı anlayış sağlamaya temel olmaktadır. Bu işbirliği BMT, AGİT,

AİGK, İslam İşbirliği Teşkilatı, Türk Konseyi, TÜRKSOY ve diğer kuruluşlar dairesinde arzu edildiği gibi gelişmektedir.

Belirtmek gerekirse, 1992 yılında Kazakistan Devlet Başkanı'nın AİGK'nin kurulması konusunda girişimde bulunduğu andan beri, Türkiye bu sürecin etkin stratejik katılımcısı olmuştur. Onun AİGK'ye başkanlığı, iki kardeş devletin işbirliği ile yakınlığının parlak görünüşüdür. Türkiye devlet yöneticileri, Türk Konseyi'nin kurulması düşüncesinin hayata geçirilmesi konusunda Kazakistan'ın üstlendiği önemli role, aynı şekilde, Nazarbayev'in girişimiyle Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi, Parlamenter Asamblesi, Aksakallar Konseyi ve Astana'da Türk Akademisi kurulmasına yüksek değer vermektedir. Bu defa Ankara, Türk dili konuşan ülkelerle ortak dil, din, tarih ve kültür zenginliklerine dayanan ilişkilerin daha da derinleştirilmesini ve genel anlamda Türklüğün bütünleşme sürecinin geliştirilmesini takdir etmektedir.

Kazakistan ile Türkiye'nin bölgedeki ve uluslar arası düzeydeki işbirliğinin yıldan yıla artışının göstergesi olarak, Türkiye'nin, Kazakistan'ın 2010 yılında AGİT'e ve 2011 yılında İİT'na başkanlığını kuvvetle destekleyişine değinmek gerek. BMT çerçevesinde de kritik işbirliği kendi devamını bulmakta. Bundan başka Türkiye, Kazakistan'ın BMT Güvenlik Konseyi'nin 2017–2018 yılları geçici üyeliğine adaylığını desteklediğini açıkladı. Kazakistan da, Türkiye'nin BMT Güvenlik Konseyi'nin 2015–2016 yılları geçici üyeliğine adaylığını desteklediğini bildirdi. Bu da, kökü aynı Türk dostlarımızın içten yakınlığının açık göstergesidir.

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik, yatırım ilişkileri hakkındaki düşüncelerinizi de paylaşsanız…

Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki güvenilir ticari-ekonomik ortağıdır. 2010 yılı sonuçlarına göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2,9 milyar Amerikan doları iken, 2011 yılı sonuçlarına göre bu rakam 3,9 milyar Amerikan dolarına ulaştı. Bu yılın ilk altı ayındaki tutar ise 2,5 milyar Amerikan dolarına ulaşıyor.

Bu açıdan bakıldığında, Türkiye Başbakanı Recep Erdoğan'ın 2012 yılı Mayıs ayında yapılan Kazakistan resmi ziyaretinin önemi büyük oldu. Erdoğan V. Astana Ekonomik Forumu ile Kazak-Türk İş Forumu'na katıldı. Ziyaret sürecinde Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin kurulmasında anlaşıldı, "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı imzalandı. Bu bağlamda Kazakistan ile Türkiye arasındaki demir yolu hattının hayata geçirilmesi, iki ülke için de çok önemli. Türkiye-İran ve İran-Türkmenistan-Kazakistan ile Kars-Ahılkelek-Tiflis-Bakü demir yolları hatlarının yapılıp bitirilmesi; Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin ve Kazakistan'ın enerji kaynaklarının dünya piyasalarına taşınmasının bir hayli arttırılmasına, aynı şekilde, taşıma miktarının çoğaltılmasına, tarifelerin azaltılmasına ve Hazar Bölgesi ile Avrupa arasındaki doğrudan ilişkinin sağlanmasına çok büyük fırsat verirdi.

Yeni hava ilişkilerinin açılmasının da kardeş ülkelerin arasını yakınlaştıracak akrabalık ile dostluk köprüleri gibi işbirliğinin gelişmesine, ekonomik yakınlığın güçlenmesine hizmet edeceği açık. Günümüzde Kazakistan tarafı, Kazakistan ile Türkiye arasında 14 uçuşu, Türkiye tarafı ise 12 uçuşu yerine getiriyor. 2011 yılının Eylül'ünden başlayarak SKAT Havayolu Şirketi Şımkent-İstanbul-Şımkent güzergâhında, aynı şekilde, Türkiye'nin Pegasus Airlines Şirketi İstanbul-Almatı-İstanbul güzergâhında uçuşları yerine getirmekte.

Ekonomik alandaki varlığımızın olabildiğince kullanılması ve derinleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Türk sanayisinin ve bütün olarak alındığında ekonomisinin gelişme lokomotifi olarak hizmet eden Organize Sanayi Bölgeleri kurulmasında, Türkiye, çok büyük doğru tecrübe biriktirmiş. Günümüzde, buradaki 300'e yakın sanayi bölgesinde 60 bin kadar büyük fabrika ve atölye yer alıyor. 50 kişiye kadar işçi çalıştıran orta ölçekli işletmelerin sayısı 300 bine ulaşıyor. İki taraflı ilişkilerin daha da gelişmesi, Türk ticaretinin Kazakistan'ın endüstriyel kalkınma sürecine çekilmesine ve Türk tecrübesinden ülkemizin bölgelerinde Kazak-Türk Endüstri Bölgeleri kurulması ile faydalanılmasına fırsat verir.

Şimdi Devlet Başkanı'mızın ziyareti hakkında da konuşsanız…

Kazakistan ile Türkiye arasındaki yüksek seviyeli ilişkiler Kazakistan bağımsızlığını ilan etmeden önce başlamıştı. O dönemdeki Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Kazakistan'a ilk ziyareti 14–15 Mart 1991'de düzenlenmişti. Ziyaret sürecinde, işbirliği anlaşmasına imza atıldı.

Daha sonra, Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın davetiyle, 25–29 Eylül 1991'de, Nazarbayev'in Türkiye'ye ziyareti düzenlendi. O dönemde, devlet başkanı düzeyinde Türkiye'ye düzenlenen bu ziyaret, Türk dili konuşan ülkeler tarihindeki ilk resmi ziyaret oldu. Yani, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye resmi ziyareti, bağımsızlığa kavuştuktan sonra, 1992 yılının Ekim ayında düzenlendi ve bu ziyaret sürecinde, Kazakistan Büyükelçiliğinin açılış töreni yapıldı.

Türkiye Cumhurbaşkanı Turgut Özal, o dönemde, 1993 yılının Nisan ayında, bağımsız Kazakistan'a resmi ziyaretle gelip, Yüksek Meclis'te konuşma yapmıştı. Şimdi yenilenen bağlarımızın 20'inci yılını kutlamaktayız.

Türkiye Başbakanı Recep Erdoğan'ın, Mayıs ayında, Kazakistan'a yaptığı resmi ziyaretin önemi büyük oldu. Bu resmi ziyaret Kazak-Türk ortaklığının derinleşmesine, iki taraflı işbirliğinin daha da gelişmesine ve ulaşılan sözleşmelerin etkin gerçekleştirilmesine yeni ivme verdi.

İki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Cemil Çiçek'in, Eylül ayında, Kazakistan'a yaptığı ziyaret de layıkıyla katkıda bulundu.

Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti ise kardeş iki ülke arasındaki diplomatik ilişkilerin 20'inci yılı çerçevesinde düzenlenen yüksek düzeyli ziyaretlerin neticelendiricisi olacak. Ziyaretin öncelikli özü; 20 yıllık işbirliğinin bugünü ile geleceğinin gözden geçirilmesine, işbirliğine yeni kritik ivme verilmesine ve elverişli ekonomik ilişkilerin canlandırılmasına yol açacak. Devlet Başkanı'nın ziyareti esnasında, Kazakistan ile Türkiye arasındaki Yüksek

Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin birinci oturumu yapılacak. Bu, kendi döneminde, tarafların iki taraflı ve çok taraflı formattaki işbirliğinin temel programlarını belirleyecek önemli faaliyet. Yani bu, ülke yöneticilerinin katılımıyla iki taraflı ilişkilerin esas konuları tam olarak incelenecek ve gerekli kararlar kabul edilecek demek. Aynı şekilde Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin 10 milyar Amerikan dolarına değin ulaştırılması ve karşılıklı ekonomik faaliyetlerin daha da genişletilmesi önemli.

Kazakistan'ın iyi imajına hizmet edecek faaliyet olarak; Devlet Başkanı'nın ziyareti kapsamında, İstanbul'da, Kazakistan'ın işletmecilik-sanayicilik alanındaki başarılarını gösterme fırsatı verecek bir sergi açılması planlanmakta. Bu sergiye ülkemizin önde gelen işletmeleri katılacak ve Türk halkına Kazakistan'ın ekonomik başarılarını tanıtma fırsatı verecek, aynı şekilde, Kazakistan'a büyük Türk işadamlarının çekilmesini sağlayacak. Bununla birlikte iş adamlarının, 20 yıl içindeki işbirliğine yaptığı katkı ile yapacağı katkıları inceleme imkânı vermek üzere; inşaat sektörü ile inşaat malzemeleri üretimi, tarım, gıda üretimi, makine yapımı, ormancılık, dokuma ve hazır giyim üretimi, gemi yapımı ve petro-kimya sektörlerinde çalışan iki ülkenin 300'den fazla şirketinin katılımıyla İş Forumu yapılacak. İş Forumu kapsamında Kazak-Türk şirketleri arasında genel tutarı 1,5 milyar Amerikan dolarına ulaşan sözleşmeler imzalanacak. Bu da, tartışmasız, ekonomik alanın gelişmesine ve iki taraflı yatırımlara büyük etki edecek.

Siyasi ve ekonomik ilişkiler yanı sıra kültürel-beşeri alandaki işbirliğine de büyük önem verildi. İki kardeş ülkenin maneviyat ve dostluk bağına dönüşen kültürel-beşeri alandaki işbirliği yüksek tempoluluğuyla tanımlanırken, Türkiye'de uzun zamandan beri Kazakistan Kültür Günleri yapılmadı. Dolayısıyla, bu faaliyeti, Devlet Başkanı'nın ziyareti öncesinde İstanbul şehrinde yapmayı uygun gördük. Bu kapsamda "Altın adam" sergisi, Kazak sinemasının klasiği sayılan "Takkeli Melek" ve "Kız Jibek" gibi filmler Türkçe dublajı yapılarak

izleyicilerin beğenisine sunulacak, aynı şekilde, Kazakistan sanat ustalarının gala konseri düzenlenecek.

Söz etmeye değer faaliyetler içinde Nursultan Nazarbayev'in seçilmiş eserlerinin Türkçe basılan ilk beş kitabının ve Türkçe "Çocukluk Çağımın Gökyüzü" filminin tanıtımını belirtebiliriz. Belirtilen faaliyetler, Türk halkının; Kazakistan Devlet Başkanı'nın günümüz bölgesel ve küresel süreçlerinin önemini anlatmadaki katkısını öğrenmesine, küresel düzeydeki siyaset adamı, Türk dünyasının lideri olarak O'nu daha yakından tanımasına fırsat verecek. Yani, iki ülke bağlantılarının 20'inci yıl kutlamalarının yüksek seviyede yapılması amacıyla bütün imkânlarımızla gayretli çalışmalar yapılmakta.

Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye Cumhuriyeti'ne resmi ziyareti Kazak-Türk ilişkilerinin yeni kaliteli düzeye yükselmesine ve Kazakistan'ın bölgedeki siyasi ve ekonomik çıkarlarının daha da ilerletilmesine imkân sağlamaya programlanmıştır. Türkiye ile Kazakistan arasındaki ilişkileri bütün alanlarda geliştirmek için olağanüstü potansiyel var. İki ülkenin de ilişkileri ile işbirliğini ilerletmek ve çeşitlendirmek için gerekli siyasi erke sahip olması, kıvanç vericidir. Bu yolda, Türk kardeşlerimizle birlikte birleşerek, işbirliğimizi bundan da parlak geleceğe taşıyacağımıza güveniyoruz.

Aykın Gazetesi, 11 Ekim 2012

"Damarlarımızda Dolaşan Kan Aynı"

Kazakistan, bağımsızlığının 21'inci yılında, bölgesel düzeyde siyasi, ekonomik ve beşeri gelişim açısından nasıl bir noktaya geldi?

Kazakistan, Orta Asya topraklarında yer alan, 16 milyon 700 bin kişilik nüfusu ve 2.727.300 kilometrekarelik yüzölçümü ile (Batı Avrupa'nın yüzölçümü kadar) dünyanın, en büyük yüz ölçümüne sahip dokuzuncu ülkesidir. Ülkemizin idari yapısı toplam 14 eyaletten oluşmaktadır. Komşularımız olarak kuzeyde Rusya (yaklaşık 6500 km sınırımız var), güneyde Türkmenistan (380 km), Özbekistan (2203 km) ve Kırgızistan (980 km), doğuda Çin Halk Cumhuriyeti (1460 km) bulunur. Ayrıca Hazar Denizi ve Aral Gölü'ne kıyımız vardır. Toplam sınır uzunluğumuz 12,2 bin km'dir.

Tarihi ve kültürel derinliğe sahip olan Kazakistan toprağı, aynı zamanda, Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve atavatanı olup, Türk dünyasına ve dünya mirasına mal olan Hazreti Mevlana'nın üstadı olan Hoca Ahmet Yesevi ile Al-Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasagun gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir. Kazaklar Türk soylarının Kıpçak soyundan gelmektedir.

Ülkemiz, uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli bir toplum için parlak bir örnek olmak suretiyle, etnik gruplar ve dinlerarası diyalog ve bir arada yaşama konusunda büyük başarılar elde ederek, adeta model ülke haline gelmiştir. Bugün itibariyle Kazakistan, nüfus bakımından dünyanın 62'nci büyük ülkesidir. Nüfusumuzu irdelediğimizde % 63,6 – Kazaklar, % 23,3 – Ruslar, % 2,0 – Ukraynalılar, % 2,8 – Özbekler, % 1,1 – Almanlar, % 1,4 – Uygurlar ile % 4,5 diğerlerinden oluşmaktadır. Nüfusumuzun % 47'si Müslüman, % 44'ü Rus Ortodoks, % 2'si Protestan ve % 7'si diğer dinlerin temsilcileridir.

Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. İstatistiklere baktığımızda, okur-yazarlık oranı toplam nüfusun % 99'udur.

Ekonomik değerlerimize gelince… Bağımsızlık kazandığımız 90'lı yılların ilk döneminde bütçemiz zor durumlardaydı. Bugünlerde ise Gayri Safi Milli Hâsılamız 120 milyar dolara yaklaştı. Bu da Orta Asya'nın diğer 4 ülkesi ile Kafkasya'nın 3 ülkesinin toplam Gayri Safi Milli Hâsılasının iki katıdır. Ülkemizin bu konudaki 2015 yılı hedefi 200 milyar dolara ulaşmaktır. Kişi başına Gayri Safi Milli Hâsılamız 7.500 dolardır. Bu da 2004 yılındaki Malezya, Polonya ve Çek Cumhuriyeti düzeyini yakalamış durumdadır. Uluslararası uzmanların değerlendirmesine göre, Kazakistan, finansal reformları Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri içinde ilk olarak gerçekleştirmiş olup, bu ülkeler arasında en iyi ve şeffaf bankacılık sistemine sahip ülke olmuştur. Ayrıca, 2003 yılında, ülke istikrarının devamı adına ve gelecek nesillere devredilebilecek "İstikrar Fonu" ile "Gelecek Nesiller Fonu" adlı Fonlar kurulmuştur. Daha sonra bunlar "Samruk-Kazyna" adlı bir Milli Fon çatısında birleşerek, Kazakistan'ın ekonomik istikrarının temelini oluşturmuştur.

Bunların yanısıra ülkemiz doğal güzellikleri ile de bilinmektedir. Dünyanın en büyük ikinci kanyonu güney Kazakistan Bölgesi'nde yer almaktadır. Bunların yanısıra Tanrı Dağları olarak bilinen Tyan-Şan dağ silsilesinin Kazakistan kısmındaki yüksekliği 7500 metreye ulaşmaktadır. Ülkemizde her çeşit yeraltı madeni üretilmekte olup, bunlar içinde volfram madeni ve uranyum üretiminde dünya çapında ilk sırada yer almaktayız. Krom ve fosfor üretiminde ikinci sırada, kurşun üretiminde dördüncü, demir madeni üretiminde ise sekizinci sırada yer almaktayız (toplam üretim 16 milyar ton). Aynı şekilde petrol ve gaz üretiminde de ülkemiz dünyanın ön sıralarında yer almaktadır. Özellikle Hazar'ın kıyısındaki Tengiz petrol yataklarının keşfedilmesi ile Kazakistan, önümüzdeki yıllarda Kuveyt ve İran kapasitesine erişecektir. Ülkemiz, petrol ve hammadde kaynaklarını, bundan böyle çeşitlendirilmiş sanayileşme ve teknolojik üretimin hızlı

geliştirilmesine kullanacaktır. Böylece, sadece hammadde üreticisi değil, dünyanın sayılı sanayileşmiş ve teknoloji üreticisi ülkelerinden biri haline gelmeye çalışmaktadır.

Bu anlamda Kazakistan, uzay araştırmaları alanında da büyük atılımlar yapmakta olup, dünyanın en büyük uzay üslerinden biri olan Baykonur Uzay Üssü'ne sahiptir. Bu Uzay Üssü'nde, uzay araştırmaları ve kozmonot yetiştirme konusunda ülkemizin büyük çalışmaları yapılmaktadır. Bildiğiniz gibi Türk dünyasının ilk astronotu unvanına sahip olan Kazakistan vatandaşımız Toktar Aubakirov, 1991 yılında, Baykonur Üssü'nden uzaya çıkmıştır.

Bu yıl Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümü. Bu yıllar zarfında Kazakistan'ın Türkiye ile ilişkileri nasıl seyretti?

Kazakistan ve Türkiye tarihi geçmişi ve kökü aynı kardeş ülkelerdir. Eski tarihi kaynaklarımızın, dilimiz ve dinimizin ortaklığı bizi birbirimize daha da yakınlaştırmaktadır.

Bağımsızlığımızı ilk olarak tanıyan Türkiye'ye ayrı bir sevgi beslemekteyiz. Bağımsızlığımızdan bu yana, iki ülke arasındaki dostane ilişki bağımız hiç kesilmiş değildir. Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliği ve stratejik ortaklık temeli ayrı devlet olarak kurulduğumuz günden itibaren sağlam bir şekilde inşa edildi.

Bağımsızlıkla birlikte kardeş devletler arasında çok yönlü ilişkiler kuruldu. Bu sayede halklarımızın ruhu şahlandı, tarihi kökümüze giden yollar açıldı. Ekonomik ilişkiler ivme kazanarak, hızla gelişti. Türk kardeşlerimiz Kazakistan'a destek olarak, yeni başkentimiz Astana'nın gelişmesine ve büyümesine katkıda bulundu. Bizim Türkiye'ye beslediğimiz kardeşlik duygularımızın göstergesi olarak Esil Nehri kıyısında Mustafa Kemal Atatürk'ün görkemli Anıtı açıldı.

Son yıllarda Türkiye ekonomisi dünyanın en büyük on altıncı, Avrupa'da altıncı sıraya yükselerek, sanayisi hızla gelişen bir ülkeye dönüştü. Türkiye dünya siyasetinde önemli bir yere sahip, bulunduğu bölgede de söz sahibi bir ülke oldu.

Ortadoğu; İran, Irak ve Afganistan ile Kafkasya'daki sorunların çözümünde Türkiye'nin etkisini göstermeye devam edeceği muhakkaktır. Ülkenin başarıları kardeş ülke olarak bizleri sevindirmektedir.

Rota olarak sanayi ve inovasyonu seçen Kazakistan da, ekonomisi hızla gelişen bir ülke olarak dünyada tanınmaya devam etmektedir. Kardeş devletlerin siyaset sahnesindeki ağırlıkları, bizim birliğimizi daha da artıracaktır. Biz, birlik içerisinde ortak medeniyetimizi dünyaya tanıtabiliriz. Diğer milletlerle eşit seviyede itibarlı devletler sıfatıyla gelişeceğiz.

Medeniyet, iman ve hayırseverlik gibi ortak kavramlar birlik ve karşılıklı etkileşim adına her zaman önem arz eden çıkış noktamız olmuştur. Bu yüzden El Farabi, Ahmet Yesevi ve Celaleddin Rumi'nin halklarımızı ve genel anlamda insanoğlunu karşılıklı hoşgörüye ve barışa davet etmeleri, bizim için örnek teşkil etmelidir.

Bu bağlamda, ülkelerimizin bu yöndeki yaklaşımlarının benzerliği bizi memnun etmektedir. Örnekler iortada: Kazakistan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi'nin düzenlendiği bir ülke haline gelmişken, Türkiye ise Medeniyetler İttifakı'nın Eşbaşkanı bir ülkedir. 2011 yılında Kazakistan AGİT'in, Türkiye AİGK/CICA'nın Dönem Başkanı ülke olmuşlardır. Bunlar; Avrasya'nın güvenliği ile medeniyetlerarası anlayışı geliştirmeye yönelik yeni inisiyatifleri birlikte almamıza imkân tanımıştır.

Ülkelerimizin uluslararası politikadaki yaklaşımları ile görüşlerinin benzerlik göstermesi doğaldır. Zamanında Atatürk'ün ortaya attığı "Yurtta Sulh Cihanda Sulh " ilkesi halen önemini yitirmiş değildir. Nükleer silahtan gönüllü olarak vazgeçen bir ülke sıfatıyla Kazakistan, dünyada bu istikamette yer alan gelişmelerden endişe duymaktadır. Kırk yıl boyu kendi topraklarında gerçekleştirilen nükleer denemeler yüzünden çile çeken bir halk olarak bu adımımızın başka ülkelere örnek oluşturacağını emin bir biçimde ifade edebiliriz.

Biz Ankara ile birlikte kıta çapında cereyan eden çözümü zor sorunların, Afganistan ve Irak'taki, Ortadoğu ve Kafkasya'daki çatışma ve anlaşmazlıkların çözümünde aktif bir şekilde katkıda bulunacağız.

Türk dünyasının en büyük iki devleti olarak Kazakistan ve Türkiye'nin birlikte yapacakları çok iş var. Bizler ikili ve çok taraflı formata dayalı imkânlarımızdan tam kapasite yararlanmalıyız. İki ülke ticaret, ekonomi, yatırım, ulaşım, turizm ve birçok farklı alanlarda ortak ve büyük projeleri hayata geçirebilecek güce sahiptirler.

Dünyada hayranlık uyandıran ortak Türk uygarlığı sadece gelişmiş medeniyetiyle değil, aynı zamanda ekonomik gücüyle de farklı bir yere gelmelidir.

İkili ilişkilerimizi daha da canlandırma yolunda gelecekte yapılacak çok işimiz var. Bu işte sadece resmi kurumlar değil, aynı zamanda akademisyenler, özel sektör temsilcileri, iş çevresi ve sivil toplum kurumları da kolları sıvayarak yer almalılar.

Kazakistan'ın büyük şairi Abay bir şiirinde "Huzurdan başka bir dost bulamadım" demiştir. Öyleyse, yüzyıllar boyu ara verilen, ancak bağımsızlıkla birlikte devamını bulan dostluğumuz ve birliğimizin ebedi olmasını dilerim.

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliği seviyesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özellikle bahsetmek istediğim konu, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in Türk Birliği'ne ilişkin teklif ettiği inisiyatiflerinin hayata geçirilmesidir. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi), Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TürkPA), Aksakallar (Bilge Adamlar) Konseyi ve Astana'da Türk Akademisi kuruldu ve günümüzde çalışmalarını başarılı bir şekilde devam ettiriyorlar. Türk Konseyi Sekretaryası İstanbul'da kuruldu ve hizmetine başladı. Bu yılın Ekim ayında, Almatı'da yapılan Türk Konseyi'nin birinci Zirvesi'nin gündeminde Türk dili konuşan devletlerin ekonomik işbirliği konusu vardı.

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik, yatırım alanındaki ilişkiler hakkında neler düşünüyorsunuz?

Karşılıklı ticari-ekonomik etkileşim ikili işbirliğinin önemli unsurudur. Türkiye, bağımsızlığımızın ilk yıllarında, ülkemizde özel teşebbüs ve inşaat alanının gelişmesinde

büyük katkı sağladı. Günümüzde Kazakistan'da 1400'den fazla Türk şirketi faaliyetini devam ettiriyor. Kazakistan'da 2 milyar dolardan fazla Türk yatırımı var. Kazakistan'dan Türkiye'ye ise yaklaşık 1 milyar dolar civarında yatırım sağlandı. Bununla beraber, Türk müteahhitleri Kazakistan'da toplam tutarı 15 milyar dolardan fazla inşaat projeleri tamamladı. Böylece, Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine olan dolaylı desteği yaklaşık 15 milyar dolara ulaştı. Fakat her iki ülkenin karşılıklı yatırımları, ülkelerin potansiyelini yansıtmamakta ve tüm imkânlar tam olarak kullanılamadı diye düşünüyorum. Ekonomik işbirliğimizin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla bir takım projeler ele alınmalı. Yine de her iki ülkenin potansiyeli göz önüne alındığında ilişkilerimiz yeterli düzeyde değildir.

Kazakistan'daki Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri'ni anlatır mısınız?

Türk sanayisinin ve genel olarak aldığımızda ekonomisinin gelişim lokomotifi olan Organize Sanayi Bölgeleri'nin kurulmasında Türkiye büyük tecrübe biriktirdi. Devletlerimiz, Kazakistan'da Ortak Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri Kurulması Hakkında Mutabakat Zaptı'na imza attı. Bu yılın Mayıs ayında da, Türkiye Başbakanı Recep Tayip Erdoğan'ın Kazakistan'a ziyareti esnasında, Kazakistan'da Ortak Kazak-Türk Organize Sanayi Bölgeleri Kurulmasına İlişkin Ortak Eylem Planı'na imzalar atıldı.

Bu çerçevede, Kazakistan'da Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak organize sanayi bölgesi Güney Kazakistan Eyaleti'nin Kentau şehrinde açıldı. Burada, Türk sanayicinin Kazakistan pazarına sistemli bir şekilde girmesine imkân sağlanacak. Bu projeler ile 2012'de Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik işbirliğinin canlandığını belirtebiliriz. 2012'de ikili ticaret hacminin 4 milyar doları aşacağını tahmin ediyoruz.

Ticari-ekonomik alan yanı sıra, kültür ve eğitim sahasında ne tür işbirliği var?

Bu alandaki işbirliği de çok aktif bir şekilde devam ediyor. Kazakistan ile Türkiye'nin kültür, sanat temsilcilerinin,

edebiyatçılarının iki ülkede organize edilen faaliyetlere katılımları, sanat gruplarının karşılıklı seyahatleri, bölgeler arası kardeşlik ilişkilerine dayanan işbirliğinin temeli.

Eğitim alanında karşılıklı etkileşimimizin açık göstergesi olarak Türkistan şehrimizde bulunan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni belirtmemiz gerekmektedir. Bunun dışında Almatı'da "Süleyman Demirel" adlı Kazak-Türk Üniversitesi ve İstanbul'da ünlü şairimiz Abay adındaki ilköğretim okulu başarılı bir şekilde eğitim faaliyetini sürdürüyor. Bugüne kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci, Türkiye'de yüksek öğrenimlerini tamamladı. Halen Türkiye'nin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitimlerini sürdürüyor.

Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev Türkiye'ye resmi ziyarette bulunmuşlardı. Bu ziyaretin gündemine ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

Evet, 11-12 Ekim 2012 tarihlerinde, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, Türkiye'ye resmi ziyarette bulunmuştu. Birçok açıdan tarihi olarak nitelendirebileceğimiz bu ziyaret, birçok ilkleri barındırmaktadır. Bu ziyaret esnasında ülkelerimizin tarihinde ilke defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin toplantısı gerçekleştirildi. Bu toplantı Kazakistan Cumhurbaşkanı ile Türkiye Başbakanı'nın katılımıyla yapılmıştı. Toplantı esnasında ticari-ekonomi alında birçok stratejik öneme haiz konu ele alındı. Ayrıca, bu toplantı esnasında Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2012 Mayıs ayındaki Kazakistan ziyaretinde imzalanan "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomi Programı'nın Eylem Planı kabul edildi.

Bunlar, yakın gelecekte Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacminin 10 milyar dolar düzeyine yükseltilmesi ve karşılıklı etkileşimin ekonomik unsurunun genişletilmesine yeni ivme kazandırmaya yöneliktir.

Buradan özellikle vurgulamak isterim. Ziyaret esnasında Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah gül'e ve Türkiye Başbakanı

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin gelişimine büyük katkılarından dolayı Kazakistan'ın en büyük madalyası olan "Altın Kıran" adlı Şeref Nişanı'nı takdim etmişlerdi. Bu da Kazakistan yönetiminin ve Kazak halkının Türkiye yönetimi ve halkına olan büyük sevgi ve teveccühünün göstergesidir.

Ziyaret esnasında İstanbul'da Kazak-Türk İş Forumu yapılmıştı. Binden fazla Kazak ve Türk işadamı ve sanayicinin katılımıyla gerçekleştirilen İş Forumu esnasında düzenlenen sergide, Kazakistan'ın önde gelen sanayi kuruluşları potansiyellerini göstererek, Türk işadamı ve sanayicilerle görüşmeler yaptılar. İş Forumu esnasında iki ülke işadamları arasında 1 milyar doları aşkın anlaşmalara imza atıldı. Bu çok önemli bir husustur.

Bu vesileyi fırsat bilerek bazı bilgiler vermek istiyorum. Resmi ziyaret öncesinde Kazakistan-Türkiye dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin 20'nci yılı bağlamında bir çok faaliyet organize edildi:

3 Ekim'de Bolu'da, İzzet Baysal Üniversitesi'nde düzenlenen "Kazakistan-Türkiye İşbirliğinin 20'nci Yılı" konulu konferans büyük ilgi görmüş, İl Valisi, Belediye Başkanı ve devlet erkânı katılmıştır.

4 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, TC Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, Demokrat Parti Başkanı Namık Kemal Zeybek, TBMM eski Başkanı Hikmet Çetin ve TÜRKSOY Genel Sekreteri Düysen Kaseyinov'un katılımlarıyla "Kazakistan-Türkiye İlişkilerinin 20'nci Yılı" adlı konferans ve madalya takdim töreni gerçekleştirilmiştir.

5 Ekim'de, Dışişleri Bakanlığının organize ettiği ve Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in inisyatifi ile kurulan CİCA Teşkilatı'nın kuruluşunun 20'nci yılı münasebetiyle Resepsiyon düzenlenmiştir.

6 Ekim'de Büyükelçiliğimizde, Kazakistan Devlet Başkanı'nın seçkin kitaplarının Türkçeye tercümelerinden oluşan 5 ciltlik eserlerin tanıtım töreni yapılmıştır.

7 Ekim'de, Kazakistan Cumhuriyeti Antalya Konsolosluğu'nun açılış töreni gerçekleştirilmiştir.

8 Ekim'de Kırşehir ilinde, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev adındaki caddenin açılışı ve Ahi Evran Üniversitesi'ndeki "Kazakistan" adlı amfinin açılış töreni yapılmıştır.

9 Ekim'de, Türkiye'de Kazakistan Kültür Günleri'nin resmi açılış töreni ve gala-konseri düzenlenmiştir.

10 Ekim'de dünyaca ünlü "Altın Adam" sergisinin açılışı iki ülkenin Kültür Bakanlarının katılımıyla yapılmıştır.

Bu bağlamda, 1 Aralık gününün Kazakistan Cumhuriyeti Birinci Devlet Başkanı Günü olarak ilan edildiğini duyduk. Sayın N.Nazarbayev Türkiye'de de sevilmektedir. Ankara'da ve Türkiye'de bu bağlamda faaliyetler düzenlenecek mi?

Sizin de dediğiniz gibi, Türk halkının Devlet Başkanımızı çok sevdiğini net bir şekilde görebiliyoruz ve bundan dolayı müteşekkiriz. Bu sevgi halkımıza olan sevginin yansıtılmasıdır. Az evvel de belirtmiştim, Ankara'nın merkezi yerinde Devlet Başkanımızın Anıtı dikilmişti. Nevşehir ve Kırşehir illerinde önemli caddelere "Nursultan Nazarbayev" adı verilmişti. Bu bizi gururlandırıyor ve bundan son derece memnuniyet duyuyoruz. Kazakistan'da da Atatürk Anıtı Astana'nın merkezinde boy gösteriyor. Almatı'da önemli caddelerden birine Turgut Özal adı verildi. Bunun gibi örnekleri çoğaltmamız mümkündür. Bu, kardeş halklarımızın birbirine olan teveccühünün göstergesidir.

Dediğiniz gibi, 1 Aralık, ülkemizde Birinci Devlet Başkanı Günü olarak ilan edildi ve resmi bayram statüsünde kutlanacaktır. İlk kez 01 Aralık 2012 tarihinde kutlanacak olan bu bayram şerefine, bu sene, Kazakistan'da olduğu gibi Türkiye'de de önemli etkinlikler düzenlenmektedir.

Bu yılın Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yılı olmasından yola çıkarak, Türkiye çapında bir dizi faaliyeti organize etmeyi planlıyoruz. Ankara'nın önde gelen üniversitelerinde konferanslar, Kırşehir ve Nevşehir'de

konferanslar, "yuvarlak masa" toplantıları, fotoğraf sergileri ve konserler düzenlenecek. Bu etkinliklerde Büyükelçilik tarafından Türkçe redaksiyonu yapılarak basılan Devlet Başkanımızın seçkin eserlerinden oluşan 5 çiltlik eserler incelenecektir.

True Dergisi, Aralık 2012

"Güvenilir Stratejik Ortaklar"

Bu yıl, Kazakistanlılar için önemli yıl; Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yıl kutlaması. Bu dönem içinde ülkemiz; siyaseti istikrarlı, ekonomisi kalkınmış, uluslar arası sahnede kendine layık yere sahip, dünyaya tanınmış devlete dönüştü. Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığını ilk tanıyan ülkenin kardeş Türkiye olduğu pek çoğuna malum. Bu bağlamda, ülkemizin en önemli bayramı öncesinde, akraba iki ülke arasındaki işbirliği ile bağların şimdiki durumu hakkında Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev ile sohbet ettik.

Sayın Büyükelçi, bu 20 yıllık dönemde, ülkemizi ilk tanıyan kardeş Türkiye ile aramızdaki siyasi ilişkiler konusunda kısaca ne söylersiniz?

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ilişkiler, ilk günden başlayarak dostluk ile birliğe yönelen istikrarlı bağlarımızın sağlam temelini oluşturdu. Türkiye ile iki taraflı ve çok taraflı ilişkilerimiz tarihi kök birliğimizden, ortak kültürel ve manevi değerlerimizden beslenmektedir.

Günümüzde, iki ülke arasındaki iki taraflı ilişkiler verimli gelişmekte ve Stratejik Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, bölgesel ve küresel düzeylerde uluslar arası ilişkiler sisteminin önemli unsuruna dönüşerek, etkin karşılıklı faaliyet yapılmaktadır.

Kazakistan ile Türkiye işbirliği, çok alanlı formatta; Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirveleri, Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları Daimi Konseyi-TÜRKSOY ve başka birliktelikler çerçevesinde arzu edildiği gibi sürdürülmektedir.

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliği düzeyini nasıl değerlendirirsiniz?

Yukarıda değindiğim gibi, Türkiye ile pek çok bölgesel, uluslar arası meselelerde bakış açımız aynı yerde kesişmektedir.

Belirtmek gerekirse, Devlet Başkanımızın girişimi ile dünyaya gelen ve "Asya Konseyi" adıyla tanınan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın 2010-2012 yılları Dönem Başkanlığı'nı Kazakistan'dan Türkiye devraldı ve bunu etkin yürütmekte.

Bizim diplomasimizin büyük başarısı sayılan Kazakistan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na Başkanlığı döneminde, Türkiye önde gelen destekçiler arasında oldu. Astana'daki Zirve'ye, Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül başkanlığında yüksek düzeyli delegasyon katılması bunun şahididir. Kazakistan'ın İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'nı verimli yürütmesi için de Türkiye olabildiğince uğraşmakta. Mesela Haziran'da Astana'da yapılan İİT Dışişleri Bakanları'nın 38'inci toplantısına, T.C. Dışişleri Bakanı A. Davutoğlu özellikle katıldı. Bununla birlikte, Türkiye'nin girişimi ve Kazakistan Başkanlığı'nın yönetimiyle Ağustos ayında, Teşkilat'ın Somali'ye ithaf edilen yüksek düzeyli görüşmesi, İstanbul'da yapıldı.

Bu konuda özellikle değinilmesi gereken olay, Elbaşımız N. Nazarbayev'in, genel Türklük birlikteliğiyle ilgili teklif ettiği girişimlerin hayata geçirilmesi oldu. Tam olarak söylenirse; Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi), Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi, Aksakallar Konseyi ve Astana'da Türk Akademisi kuruldu ve günümüzde çalışmalarını etkin yürütmekte. Türk Konseyi Genel Sekreterliği İstanbul'da açıldı ve görevine başladı. Aynı şekilde Ekim'de, Almatı'da yapılan Türk Konseyi Birinci Zirvesi, Türk dili konuşan ülkelerin ekonomik işbirliği gündemiyle toplandı. Bu, kendince, Devlet Başkanımızın genel Türklük bütünleşmesiyle ilgili girişimlerinin yaşayabilirliğini ve esaslılığını gösteriyor.

Bundan başka Türkiye, BMT Güvenlik Konseyi 2017–2018 yılları Geçici Üyeliği'ne Kazakistan'ın adaylığını desteklediğini

açıkladı. Kazakistan da, BMT Güvenlik Konseyi 2015–2016 yılları Geçici Üyeliği için Türkiye'nin adaylığını desteklediğini bildirdi.

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari, ekonomik ve yatırım ilişkileri konusundaki düşüncelerinizi de paylaşsanız. Gelecekte iki ülkenin faydası için hangi alanlarda ve nasıl projeleri gerçekleştirmek lazım diye düşünüyorsunuz?

İki taraflı işbirliğinin önemli yönü; ticari, ekonomik karşılıklı faaliyet olarak bulunmaktadır.

Türkiye, ilk yıllarda, ülkemizde özel sektör ile inşaat sektörünün gelişmesi için sözü edilecek kadar katkıda bulundu. Günümüzde, Kazakistan'da 1400'den fazla Türk şirketi iş yapmakta.

Bu yıllar içinde, genel olarak alındığında, Türkiye'den Kazakistan ekonomisine tahminen 2 milyar dolar tutarında yatırım, Kazakistan'dan Türkiye'ye tahminen 1 milyar dolar tutarında yatırım yapıldı.

Bununla birlikte, Türk müteahhitleri, Kazakistan'da değeri 15 milyar Amerikan dolarını aşan inşaat projeleri gerçekleştirdi. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı büyük finans tahminen 15 milyar Amerikan dolarına ulaştı.

Demekle birlikte, karşılıklı yapılan yatırımlar iki ülkenin ekonomik varlığına uygun değil ve hâlâ da bütün imkânlar tam olarak gerçekleştirilmiş değil düşüncesindeyim.

Şimdiki dönemde, ekonomik işbirliğinin bütün fırsatlarını geliştirmek ve gerçekleştirmek amacıyla çok sayıda projeler ele alınmakta.

Ticari-ekonomik alandaki karşılıklı faaliyeti canlandırmanın önemli yönü; ivedi olarak Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'ni kurmak ve "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı'na imza atmak olarak görülmektedir. Bunlar, yakın gelecekte, Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmini 10 milyar Amerikan dolarına değin ulaştırmaya ve karşılıklı faaliyetin ekonomik bölümünün daha da genişletilmesine yeni ivme vermeye programlanmıştır.

Türk sanayisinin ve birlikte alındığında ekonomisinin kalkınma lokomotifi olarak hizmet eden Organize Sanayi Bölgeleri kurulması konusunda, Türkiye, çok büyük doğru tecrübe biriktirmiştir.

Bu bağlamda, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kazak-Türk Sanayi Bölgeleri Kurulmasına İlişkin Niyet Bildiren Mutabakat Zaptı imzalandığını belirtmek istiyorum.

Kazakistan'da Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak sanayi bölgesinin açılması yönünde tarafların karşılıklı hedefliliği işbirliği ufuklarını genişletmektedir. Belirtilen bölge, Türk şirketlerinin Kazakistan piyasasına sistemli olarak girmesine fırsat verecek ve bizim ülkemizin elverişli yatırım ortamının iyileştirilmesine hizmet edecektir. İlk ortak sanayi bölgesinin Güney Kazakistan Eyaleti'nde açılması beklenmektedir.

Kazakistan'daki elverişli yatırım ortamını Türkiye'ye tanıtma faaliyetleri geniş olarak yürütülmekte, aynı şekilde, büyük Türk şirketlerinin ülkemize çekilmesi çalışmaları da sürdürülmektedir.

Bunlarla birlikte, Kazakistan ekonomisinin öncelikli sektörlerine yatırım çekilmesine uğraşılmaktadır. Belirtilen çalışmalar neticesinde, 2011 yılında, Kazakistan ile Türkiye arasındaki ticari-ekonomik işbirliğinin canlandığını belirtebiliriz. İki ülke arasındaki ticaret hacmi, 2010 yılında % 66 artarak 3,2 milyar ABD dolarına ulaşmış olup, bu göstergenin 2011 yılında 4 milyar ABD dolarını aşması beklenmektedir. Bu yılın dokuz aylık sonuçları itibariyle ticaret hacmi 2,24 milyar ABD dolarından oluşmaktadır.

Bununla birlikte, iki ülke arasında ilave direkt hava bağlantıları açılması konusu da arzu edildiği gibi çözülmektedir. Belirtmek gerekirse, Kazakistanlı "Skat" Havayolu Şirketinin Çimkent-İstanbul arasında yeni seferleri açıldı.

Bu programda belirtilmesi gereken başka bir olay, 2011 yılı Ekim ayında, İstanbul şehrinde K.C. Ticaret ve Sanayi Odası temsilciliğinin açılması olmuştur. Belirtilen adım, Kazakistan

ile Türkiye arasında ticari-ekonomik işbirliğinin daha da gelişmesine yapılan katkı olacak.

İki taraflı ticari-ekonomik işbirliğinin canlandırılması amacıyla, aynı şekilde, Kasım ayında K.C. Spor ve Turizm Bakanı T. Ermegiyaev ile T.C. Ekonomi Bakanı Z. Çağlayan başkanlığında Hükümetlerarası Komisyon'un 7'nci toplantısı yapıldı. Komisyon toplantısı kapsamında; ticari-ekonomik konuların geniş kapsamı, belirtmek gerekirse, ticari-ekonomik alanın 22 programı doğrultusunda, bunlar içinde; karşılıklı ticaret, ulaştırma, enerji, sanayi, müteahhitlik ve danışmanlık hizmetleri verilmesi, tarım, turizm, küçük ve orta ölçekli şirketlerin geliştirilmesi, çalışma ve sosyal güvenlik, sosyal konut yapımının geliştirilmesi, Kazakistan'da Kazakistan-Türkiye Sanayi Bölgesi'nin kurulması, "Yeni Sinerji" Ortak Programı projesinin yönetmelikleri, aynı şekilde, bilim-teknik alanındaki işbirliği gibi konular incelendi.

Bunun gibi, Kazakistan ile Türkiye Devlet Başkanları'nın himayesi çerçevesinde, Kazakistan-Türkiye "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı taslağının incelenmesi yönünde Kazakistanlı ve Türkiyeli çalışma gruplarının görüşmesi yapıldı.

Genel olarak alındığında, Türkiye işadamı grupları, Kazakistan ile ticaret ve yatırım bağlarının karşılıklı olarak etkin geliştirilmesine büyük ilgi göstermektedir. Bu imkânların ekonomik potansiyelin geliştirilmesine büyük faydası olacak diye düşünüyorum.

Ticari-ekonomik işbirliğiyle birlikte, kültürel-beşeri alandaki Kazak-Türk işbirliğine de değinmek istiyorum.

Belirtilen alandaki işbirliği yüksek etkinliğiyle özelliklenmektedir. Kazakistan ile Türkiye'nin kültür, sanat adamlarının, edebiyatçılarının iki ülkede düzenlenen faaliyetlere katılmaları, sanat topluluklarının turları, şehirler arasındaki kardeşlik bağları işbirliğinin esas bağlayıcısı olmaktadır.

Eğitim alanında karşılıklı yakınlaşmanın parlak örneği olarak Türkistan şehrindeki H.A. Yesevi Uluslararası Kazak-

Türk Üniversitesi belirtilebilir. İstanbul şehrinde Abay İlköğretim Okulu hizmet etmekte.

Bu vakte değin 3000'den fazla K.C. vatandaşı Türkiye yükseköğretim kurumlarını bitirerek ülkeye dönmüş olup, şimdi, ülkenin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitimini sürdürmektedir.

İstanbul'daki Kazak diasporasının 15 çocuğu ile 2 öğretmeninin Kazakistan'daki "Baldauren" eğitim-dinlenme tesisinde dinlenmesi sağlandı.

Kazakistan'ın Yazarlar Birliği ile Türkiye'nin Avrasya Yazarlar Birliği arasında karşılıklı yakınlaşma sürdürülmekte. Bu çerçevede "Kardeş Kalemler" adlı derginin Ağustos ayındaki sayısı tanınmış Kazak şairi Kasım Amanjolov'un 100'üncü yılı kutlamasına ithaf edildi. Türk halklarının kültürüne destek kurumu olan TÜRKSOY ile birlikte İstanbul ve Ankara şehirlerinde düzenlenen "Kasım Günleri" çerçevesinde edebi-müzikli geceler düzenlendi.

Kazakistan ile Türkiye şehirleri arasında ticari-ekonomik, kültürel, eğitim alanlarında kardeşlik ilişkileri de gelişmektedir. Günümüzde, iki ülkenin 11 şehri ile eyaleti arasında kardeşlik ilişkileri kurulmuştur. Bunlar, bu alanda yürütülen faaliyetlerin sadece bir bölümü.

Asıl kutlamamız öncesinde sorulan geleneksel soru, Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 20'nci yılı kutlamaları kardeş Türkiye'de nasıl geçti?

Türkiye'de, Kazakistan'ın bağımsızlığı geniş kapsamlı kutlandı. Bu programda, yılbaşından beri yüzden fazla faaliyet düzenlendi. Türkiye'nin 15'den fazla illeri ile ilçelerinde fotoğraf ve resim sergileri, çeşitli seminerler ve yuvarlak masa toplantıları, konferanslar ve toplantılar yapıldı. Çeşitli dönemlerde Kazakistan'ın tanınmış sanat ustaları İstanbul, Ankara, Adana, Eskişehir, Denizli ve benzeri birçok şehirleri ile ilçelerinin ahalisini Kazak sanatıyla tanıştırdı.

Belirtmek gerekirse, Kazakistan fırça ustalarının "Altın Asır" Resim Sergisi, Türk fotoğrafçı Yavuz Alatan'ın Kazakistan konulu fotoğraf sergisi Türkiyelilerin ilgisini çekti.

Kazakistanlı sanatçılar topluluğunun Pamukkale'deki 3'üncü Uluslararası Türkçevizyon Festivali'ne katılması sağlandı. Devlet Başkanlığı Orkestrası'nın "Beles" Topluluğu ile kopuzcu Asel Nurkenova'nın 4'üncü Uluslararası Müzik Festivali'ne katılmasına destek verildi.

Büyükelçilik, TÜRKSOY çerçevesinde yapılan Kazak halk bestekârı Dina Nurpeyisova'nın 150'nci yıl kutlamalarına ithaf edilen kültürel faaliyete katkıda bulundu. Bu defa Atırau şehri D. Nurpeyisova Kazak Halk Enstrümanları Akademik Orkestrası, Türkiye'nin bir dizi şehrinde konserler verdi. TÜRKSOY, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Büyükelçilik ve Ankara şehri Etimesgut ilçesi Belediye Başkanlığı'nın desteğiyle, Kazak bestekâr onuruna, belirtilen ilçede Dina Nurpeyisova Parkı açıldı. Bunun, hariçte Kazak müzisyenine ithaf edilen ilk park olduğunu belirtmek istiyorum.

Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yılı kutlamaları dolayısıyla, Nevşehir ilinde N. Nazarbayev Caddesi ve Kazakistan Bulvarı açıldı.

Büyükelçilik, "Kazakistan" adlı iki ciltlik resimlendirilmiş bilgi ve açıklama ihtiva eden kitabı Türkçe hazırlayarak yayınladı. Kitap, Türkiye'nin sosyal, siyasi, ilmi, akademik ve işadamı topluluklarıyla görüşmeler çerçevesinde dağıtılmaktadır.

Kazakistan yüksek öğretim kurumlarının rektörleri ile Türkiye yüksek öğretim kurumlarında öğrenim gören Kazakistanlı öğrencilerin katılımıyla ilmi-uygulamalı konferans düzenlendi.

K.C. Parlamento Senatosu Başkanı K. Mami'nin Türkiye'ye yakında gerçekleşen resmi ziyareti çerçevesinde; Kazakistan'ın emektar sanatçıları, uluslar arası ve ulusal yarışmaların galipleri Nurjamal Üsenbayeva, Jan Tapin, Azamat Jelturğızov, Ahat Kenjebayev, Jazgül Danılbayeva, Gülziya Stambek ile K.C. Devlet Başkanlığı Orkestrası Halk Enstrümanları Orkestrası, "Beles" Topluluğu ve "Naz" Dans Topluluğu'nun katılımıyla düzenlenen konser programı Ankara ahalisinin özel ilgisini çekti.

Gelecek yıl, Kazak-Türk ilişkilerinin kuruluşunun 20'nci yılını doldurmasını kutlayacağız. Bu programda da iki taraflı işbirliğimizin başarılarını geniş kapsamda kutlamayı planlıyoruz. Çalışma yüksek tempoda devam ettirilecektir.

Sayın Büyükelçi, sohbetinize teşekkür ederim, önünüze koyduğunuz amaçlar ile çalışmalarınızda başarılar dilerim!

KazAkparat Ajansı, 15 Aralık 2012

"Kazakistan Türklerin Ata Vatanıdır"

Geçen yıl bağımsızlığının 20'nci yılını kutlayan Kazakistan'ın, 20 yılda kat ettiği mesafeyi Kazakistan Ankara Büyükelçisi Canseyit Tüymebayev ile konuştuk. TÜRKSOY Dergisi'nin sorularını yanıtlayan Tüymebayev, "Türklerin atavatanı olan Kazakistan bugün dünyada model ülke olarak gösterilmektedir" dedi.

Sayın Büyükelçi 2011 yılında Türk devletlerinin bağımsızlığının 20'nci yıldönümünü kutladık. 20 yılı geride bırakan Kazakistan kaydettiği hızlı gelişmeyle göz dolduruyor. 20 yılı kateden Kazakistan hakkında bilgi verir misiniz?

Tarihi ve kültürel derinliğe sahip olan Kazakistan toprağı, aynı zamanda, Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve atavatanı olup, Türk dünyasına ve dünya mirasına mal olan Hazreti Mevlana'nın üstadı olan Hoca Ahmet Yesevi ile Al-Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasagun gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir. Kazaklar Türk soylarının Kıpçak soyundan gelmektedir.

Ülkemiz uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli bir toplum için parlak bir örnek olmak suretiyle, etnik gruplar ve dinler arası diyalog ve bir arada yaşama konusunda büyük başarılar elde ederek, adeta model haline gelmiştir. Bugün itibariyle Kazakistan, nüfus bakımından dünyanın 62'nci büyük ülkesidir. Nüfusumuzu irdelediğimizde, % 63,6'sı Kazaklar, % 23,3'ü Ruslar, % 2,0'si Ukraynalılar, % 2,8'i Özbekler, % 1,1'i Almanlar, % 1,4 Uygurlar ve % 4,5'i diğerleridir. Nüfusumuzun % 65'i Müslüman olup, kalan % 35'i diğer dinlerin temsilcileridir.

Ekonomik değerlerimize gelince, bağımsızlığı kazandığımız 90'lı yılların ilk döneminde bütçemizde bir kuruş bile yokken, bugünlerde Gayri Safi Milli Hasılamız 118 milyar

dolara yaklaşmıştır. Bu konuda ülkemizin 2015 yılı hedefi 200 milyar dolara ulaşmaktır. Kişi başına Gayri Safi Milli Hasılamız 7500 dolar civarındadır.

Coğrafi yapısı nedeniyle, ülkemizde her çeşit yeraltı madeni üretilmektedir. Bunlar içinde ham petrol, gaz, uranyum, çinko, tungsten, bohriyum, gümüş, kurşun, krom, bakır, flüorit, molibden, altın gibi ürünler ön sıralarda bulunmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti maden kaynaklarının toplam sayısı 5004, bunların tahmini bedeli 46 trilyon ABD doları olarak hesaplanmıştır.

Bununla beraber, ülkemiz, petrol ve hammadde kaynaklarını sanayileşme ve teknolojik üretimin hızlı geliştirilmesinde kullanacak olup, böylece, sadece hammadde üreticisi değil, dünyanın sayılı sanayileşmiş ve teknoloji üreticisi ülkelerinden biri haline gelecektir.

Günümüzde ülke yönetiminin gündemindeki en önemli mesele ekonominin güçlendirilmesi ve Kazakistan halkının refahının yükseltilmesidir. Bu konunun Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in 27 ocak 2012 tarihindeki Ulusa Sesleniş'inde de altı çizilerek, "Kazakistan açısından ekonomik gelir ile toplumun refahını sağlama arasındaki optimal eşitliğin sağlanması, hayati önem arz etmektedir" denilmiştir.

Bu genç Cumhuriyet artık uluslar arası toplumda da saygın bir yer edindi. Uluslar arası toplumda Kazakistan'ı nasıl konumlandırıyorsunuz?

Ülkemiz, gelişiminin ilk 7 yılında, ekonomisini kalkındırmak için büyük çaba sarf etti. Daha sonraki yıllarda ise, hem bölgesel, hem de uluslar arası arenadaki çeşitli kuruluşların, hem kurucusu, hem de üyesi oldu.

Ülkemizin son yıllardaki uluslar arası girişimlerine Türkiye de destek vererek, bize yakınlığını bir daha göstermiştir. Ülkemiz, geçtiğimiz 2010 yılında, AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının) başkanlığını başarılı bir şekilde üstlendi, başkanlığını da, 1-2 Aralık 2010 tarihlerinde Astana'da

gerçekleştirilen AGİT Zirvesi ile taçlandırdı. Kazakistan bununla yetinmeyip 2011 yılı Şubat ayı sonunda dünyada prestijli organizasyonlardan biri olan Asya Olimpiyatları'na ev sahipliği yaptı. Ayrıca ülkemiz, geçen yıl, , İslam İşbirliği Örgütü'ne de başkanlık etti.

Devlet Başkanımızın inisiyatifi ile kurulan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CİCA) başkanlığını Türkiye başarılı bir şekilde üstlenmektedir. CİCA'daki başkanlığı Kazakistan'dan devralan Türkiye, kardeş, dost ve stratejik ortak davranışını sergilemiş oldu.

Günümüzde, çağdaş hayatın küresel tehditlerinin anlamının tekrar kavranması ve uluslararası münasebetlerde değerlerin yeniden gözden geçirilmesi cereyan etmektedir. Mevcut uluslararası sorunlara yeni ve taze çözüm arayışları devam etmektedir. Dünya arenasında liberal ve konservatif, mutedil ve radikal eksende kuvvetler bir araya gelmektedir. Günümüzde medeniyetler, kültürler ve dinler arasında etkin diyalogun tesis edilmesi de hayati önem taşımaktadır. İfade etmek isterim ki, küresel gündem budur ve bunda da, hem Kazakistan, hem de Türkiye liderlerine önemli rol düşmektedir.

Kazakistan tarafı, Türkiye ve İspanya'nın "Medeniyetler İttifakı" şeklindeki medeniyetler diyalogu fikirlerinin ilerletilmesi girişimlerini takdirle karşılamaktadır. Bu girişim, Kazakistan'a yabancı değildir. Devlet Başkanı N.Nazarbayev de bu istikamette olmak üzere bazı önemli çabalara önayak olmuştur

Böylece kuşatıcı ve kapsayıcı dış politikamız sayesinde, Kazakistan, bölge ve dünya barışına kendi katkısını da sağlamaya devam edecektir.

Türkiyeye Büyükelçi olarak atanmadan önce Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı görevini yürütüyordunuz. Bu görevinizde çok önemli işlere imza attınız. Astana'da açtığınız Türk Akademisi bu projelerden biridir. Bu Akademi'nin amaçları ve faaliyetleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ederim. Bildiğiniz gibi, ülkemizin teklifi ile kurulan Türk Akademisi'nin resmi açılışı, 2010 yılının Mayıs ayında, Astana'da Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Cumhurbaşkanı A.Gül 'ün katılımıyla resmi törenle gerçekleştirildi. Akademi'nin asıl amaçlarından biri Türk devletleri ve topluluklarındaki Türkoloji, tarih, kültür ve diğer alanda uzman olan bilim adamları nı bir çatı altında toplayarak, ortak Türk tarihimiz, kültürümüz, geleneklerimizi v.s. dünya toplumuna daha iyi tanıtmak için ortak çalışmalar yapmaktır. Türk Akademisi'nin merkezi Astana'da faaliyetine devam etmektedir.

Bildiğiniz gibi, Türk dili konuşan halkların toprakları, bütün tarih boyunca, çoğulculuk ve kültür çeşitliliğinin odaklandığı alanlar olmuştur ve "Batı-Doğu" arasındaki kültür diyalogunda kendine özgü bir köprü olagelmiştir. Bu bağlamda, bugün için Türk dilli halkların sosyolojik benzerliklerinin ortaya çıkarılması ve bunların kültürel çeşitliliğinin korunması, incelenmesi ve çoğaltılması konusundaki tedbirler özel bir önem ve öncelik kazanmaktadır. Bilhassa bu görevler alanında, bölgesel ve uluslar arası düzeyde güncel kültür ağırlıklı programları hazırlayıp uygulamaya koyan TÜRKSOY teşkilatı ile ortak çalışmalar yapılmalıdır.

TÜRKSOY'un kurulması, öncelikli olarak, Türk dilli habitatın akraba halk ve ülkeleri arasında manevi iletişim geleneklerinin yeniden canlandırılmasına yöneliktir. Bunun yanı sıra, teşkilatın çok yönlü çalışmaları, sadece TÜRKSOY üye ülkeleri çerçevesinde kültürel mübadele ve işbirliğinin güçlendirilmesine değil, aynı zamanda, evrensel düzeyde bütün iyi niyetli insanlar arasında istikrarlı bir barış, diyalog ve dayanışmanın tesis edilmesine de katkıda bulunmaktadır.

Türkiye ile Kazakistan'ın ilişkileri kardeşlik temeline dayanıyor. Kültürel ve sanatsal çalışmalar halklar arasında kardeşliği pekiştirmenin en iyi yolu. Bu çerçevede Siz de önemli projelere imza atıyorsunuz. Türksoy'un yaptığı pek çok projeye destek verdiniz… Türk dünyası kültür ve

sanatını korumak, dünyaya tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak için Türksoy'un düzenlediği faaliyetler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Hakikaten, özellikle son yıllarda hemşerimiz Sayın Düsen Kaseinov başkanlığında TÜRKSOY olarak hayata geçirilen birçok başarılı projeler var ve bunlarla gurur duyuyoruz. Bunlar Türk devletleri ve topluluklarının kültürlerinin, tarihlerinin, geleneklerinin tanıtımı için büyük katkı sağlamaktadır. Şunun da altını çizmek istiyorum; TÜRKSOY sadece bölgemizde değil, dünyada otoritesi artan ve daha çok tanınan bir teşkilata dönüştü. Gerçekten, TÜRKSOY'un kapsamlı bilimsel, sosyal etkinlikleri ve yayınlarıyla, Türk kökenli olan ve Türk dili konuşan ülke ve halkların ortak kültürel zenginliklerinin, bu zenginliklerin yeşerdiği coğrafyaların ötesinde de tanınmasına ve yaygınlaşmasına yönelik değerli katkılar sunduğu açıktır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve UNESCO ile de ortak projeler yürüten TÜRKSOY'un uluslararası kültür politikalarının belirlenmesinde etkin bir kültürel işbirliği, dayanışma ağı ve merkezi olarak varlığının büyük önem taşıdığını vurgulamak isterim.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nda, ayrıca ABD'nin birçok şehrinde Türk halklarının ortak bayramı olan Nevruz Bayramı'nın kutlanması, UNESCO'da ortak faaliyetlerin yapılması, bunlar, TÜRKSOY'un uluslar arası arenadaki başarılarının örnekleridir.

Bu anlamda, hem şahsım, hem de Büyükelçilik olarak, TÜRKSOY'un çalışmalarına her türlü desteği sağlamaya devam edeceğiz.

Siz de Ankara'daki Kazakistan Elçiliği olarak pek çok kültürel projeye imza atıyor ve Kazakistan kültürünün tanıtılması için çaba sarf ediyorsunuz. Bu bağlamda, 2011 yılında, 20'nci bağımsızlık yıldönümü kutlamaları adına hangi faaliyetler gerçekleştirildi ?

Evet, Kazakistan'ın bağımsızlığı Türkiye'de kapsamlı bir şekilde kutlandı. 2011 yılının başından beri neredeyse

yüzden fazla faaliyet organize ettik. Türkiye'nin 15'den fazla şehrinde resim ve fotoğraf sergileri, seminerler ve "yuvarlak masa" toplantıları, konferanslar ve oturumlar gerçekleştirildi. Çeşitli dönemlerde Kazakistan'ın dünyaca ünlü sanatçıları İstanbul, Ankara, Adana, Eskişehir, Denizli, Gaziantep v.s. gibi illerin sakinlerine müzik ziyafeti sundu. Kazakistan'ın ünlü "Altın Asır" Resim Sergisi, Türk fotoğrafçısı Yavuz Alatan'ın Kazakistan hakkındaki fotoğraf sergisi Türk halkının beğenisine sunuldu.

Kazakistan sanatçılarının Pamukkale'deki 3. Uluslararası "Türkçevizyon" festivaline katılım imkanı sağlandı. Devlet Başkanı Orkestrası'nın "Beles" Grubu ile kopuz çaları Asel Nurkenova'nın 4. uluslararası festivale katılımı için destek sağlandı.

Büyükelçilik TÜRKSOY çerçevesinde Kazak halk müziği bestekarı Dina Nurpeyisova'nın doğumunun 150'nci yıldönümüne ilişkin kültürel etkinliklerde de yer aldı. Bu bağlamda, Atırau Eyaleti D. Nurpeyisova Kazak Halk Sanatçıları Akademisi Orkestrası Türkiye'nin çeşitli illerinde konserler düzenledi. TÜRKSOY, Türkiye Kültür ve Turizm Bakanlığı, Büyükelçilik ve Ankara Etimesgut Belediye Başkanlığı'nın desteği ile Kazak müzik bestekarı "Dina Nurpeyisova" adına Etimesgut'da park açıldı. Belirtmek isterim ki, bu, ülke dışında Kazak sanatçı adına açılan ilk park'tır.

Kazakistan bağımsızlığının 20'nci yılı münasebetiyle Nevşehir ilinde Devlet Başkanımız "N.Nazarbayev" Caddesi ve "Kazakistan" Bulvarı açıldı. "Kazakistan" adlı ülkemiz hakkında geniş bilgileri içeren iki ciltlik kitap, Türkçe, olarak Büyükelçilik tarafından bastırılmıştır. Kitap Türkiye'nin çeşitli sivil toplum kuruluşlarına, akademisyenlerine ve iş adamlarına dağıtılmaktadır.

Kazakistan'ın yüksek öğretim kurumları rektörleri ile Türkiye'nin çeşitli yüksek öğretim kurumlarında eğitim alan öğrencilerinin katılımıyla büyük bir konferans organize edildi.

Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu Senato Başkanı Kayrat Mami'nin, yakın zaman önce, Türkiye'ye yapmış

olduğu resmi ziyaret çerçevesinde Kazakistan'ın ünlü sanatçı ve müzisyenleri Nurcamal Usenbayeva, Can Tapin, Azamat Jelturgazov, Ahat Kencebayev, Cazgul Danılbayeva, Gulziya Stambek, Kazakistan Devlet Başkanlığı Orkestrasın Halk Sanatçıları Topluluğu ile "Beles" Grubu ve " Naz" Halk Dansları Topluluğu'nun katılımıyla organize edilen büyük konser programı Ankaralıların beğenisini kazandı.

İçinde bulunduğumuz 2012 yılında, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümünü kutlamaya hazırlanmaktayız. Bu bağlamda ikili işbirliğimizin yıldönümünü de geniş çapta kutlayacağız.

Türksoy Dergisi, 16 Aralık 2012

"İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığı"

Öncelikle yaklaşık olarak 2 yıldır Ankara'da yaşıyorsunuz. Ankara'daki görüşlerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Herşeyden evvel Türkiye'nin başkenti ve güzel şehirlerinden biri olan Ankara'da bulunmaktan son derece memnun olduğumu belirtmek istiyorum. Bizleri sadece dostluk değil, kardeşliğimiz de bağlamaktadır. Kardeş ülkeye Büyükelçi olarak atandığımdan bu yana 2 yılı aştı. Fakat Türkiye'ye gelişim ilk değil. Daha önce çeşitli yıllarda Ankara'da ve İstanbul'da diplomat olarak bulundum. İstanbul'da Kazakistan Başkonsolosu olarak görev yapmıştım. Dolayısıyla Türkiye'ye çok aşinayım ve Türk halkını seviyorum.

Ayrıca şunu da belirtmek isterim, başkantlerimizin tarihi birbirine anahatları ile çok benzer. Kardeş Türkiye, Cumhuriyeti ilan ettiğinde başkentini İstanbul'dan Ankara'ya taşımıştı. Benzer şekilde ülkemiz de, Devlet Başkanımızın tarihi kararı ile başkentimizi, 1998 yılında, Almatı'dan Astana'ya taşıdı. Yeni başkentimiz, başımsızlığımızın sembolü haline gelmiştir. Bu anlamda başkentlerimizin kardeş-şehir olması hasebiyle, iki şehir belediye başkanları arasında dostane ve kardeşlik bağlarına dayalı ilişkilerin doğal olduğunun altını da çizmek istiyorum.

Geçtiğimiz yılın Eylül ayında, Ankara'da, görkemli bir şekilde Astana Kültür Günleri'ni kutlamıştık. Ülkemizin önde gelen ve dünyaca tanınmış sanatçıları Ankaralıları büyüleyerek, ülkemiz kültürünü Ankara halkıyla paylaşmışlardı.

Diğer yandan Ankara bizim için başka bir öneme sahiptir: Türkiye yönetiminin desteği ile Ankara Belediye Meclisi karar alarak, 2010 yılında Kazakistan Birinci Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in tam boy heykelini başkentin en merkezi

yerine – Atatürk Bulvarı'na, Gençlik Parkı önünde dikmişti. Bu jest Kazak halkını ve yönetimini onore etmişti. Bildiğiniz gibi daha öncesinde, 2009 yılında, Devlet Başkanımızın desteği ve Kazakistan halkının kararı ile Türkiye'nin Birinci Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün tam boy heykeli, Türkiye dışında ilk defa başkentimiz Astana'nın en merkezi ve güzel yerinde konulmuş ve açılışına bizzat Devlet Başkanımız katılmıştı. Bu vesile ile Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in Atatürk hayranı olduğunu da buradan paylaşmak isterim.

Başkent'in beğendiğiniz yönleri nelerdir?

Başkent Ankara önümüzdeki yıl kuruluşunun 90'ıncı yılını kutlayacaktır. Bu çok önemli bir tarihi dönemeçtir. Ankara'yı, 1990'lı yılların başından beri zaman zaman çeşitli görevlerle bulunduğumdan net olarak biliyorum, bu güzel şehir yıldan yıla büyüyor, güzelliği artıyor ve dünya başkentleri sıralamasında çeşitli uluslararası ödüller de alarak yükselmektedir.

Samimiyetle ve mübalağasız söylüyorum ki, Ankara'yı ve Ankara halkını çok seviyorum. Çünkü işim burada, devlet yönetiminin yanısıra şehrin halkıyla da içiçe olmaya çalışıyorum. Bir diğer sebebi ise ikinci çocuğumun Ankara'da doğmuş olmasıdır. Yani benim oğlumun memleketi Ankara olduğundan ailemiz açısından bu şehrin özel bir önemi ve manası var.

Ankara'da beğendiğimiz birçok yer var. Bunların başında şüphesiz Anıtkabir gelmektedir. Türkiye ve Türk dünyasında önemle anılan Türkiye'nin Birinci Cumhurbaşkanı Kemal Atatürk'e layık bir anıtmezar olduğunu ifade etmek istiyorum. Ailemle burayı ziyaret ettiğim gibi, Kazakistan'dan Türkiye'ye resmi ziyaretle gelen devlet büyüklerimiz de burayı ziyaret ediyorlar.

Beğeniyle ziyaret ettiğim diğer önemli yerler ise Ankara Kalesi ve Atatürk Orman Çiftliği'dir. Bunlar sadece Ankara'nın değil, Türkiye'nin önemli ve hakikaten görülmesi gereken yerleridir.

Ama tekrar altını çizmek istiyorum, Ankara'nın hazinesi – Ankaralılardır.

Ankara'nın sosyal ve kültürel yaşamını nasıl buluyorsunuz?

Kültürel ve sosyal aktiviteler açısından Ankara'nın göz dolduran bir şehir olduğunu samimiyetle söyleyebilirim. Ülkemizde olduğu gibi burada da tiyatro, müze, sinema, sergileri takip ediyorum ve ailemle çok sık buraları ziyaret ediyoruz. Eşim aynı zamanda Astana'nın önde gelen "Has Sanat" adlı Sanat Galerisi'nin sahibesidir. Dolayısıyla Ankara'nın sanat yaşamını da ilgiyle takip ediyoruz.

Bunların yanısıra ülkemizin önde gelen sanatçıları da Ankara'da bir çok gösteriler yapıyorlar. Bu yılın Eylül ayında Ankara'da Astana Kültür Günleri çerçevesinde ülkemizin önde gelen ses ve dans sanatçıları Ankara'nın kültür ve sanat hayatına renk katmışlardı. Ayrıca geçtiğimiz yılın Kasım ayında Kazakistan'ın Kalibek Kuanişbayev Drama Tiyatrosu "Kenesary-Künimcan" adlı oyunu sahneye ilk defa Türkçe koyarak Ankara'lılara sanat ziyafeti sunmuştu. Kazakistan'ın ünlü Caz orkestrası, geçtiğimiz günlerde, Ankara başta olmak üzere Türkiye'nin birçok illerinde büyük konserler vermişti.

En sevdiğiniz Ankara (Türkiye) yemekleri nelerdir?

Ben işim icabı birçok ülkeyi ziyaret ettim ve Türk mutfağının hakikaten zengin ve eşsiz olduğunu söyleyebilirim. Türkiye'nin hemen hemen her ilinin kendine has damak zevkinin ve meşhur bir yemeğinin olduğunu görüyorum. Bu çok enteresan ve ilgi çekicidir.

Göreve geldiğimden beri Türkiye'de 20 kadar ili ziyaret ettim. Mesela, Gaziantep'in baklavası, Adana'nın kebabı, Malatya'nın kayısısı, Bursa'nın iskenderi ve burada saymadığım bir çok ilin muhteşem yemekleri var. Bunlar içinde Ankara'nın da kendine has ve diğer illerde görmediğim veya gördüysem de aynı tadı alamadığım kendine özgü yemekleri var. Mesela, beğeniyle yediğim yöresel yemekler arasında Ankara tavası,

Çubuk turşusu, sadece Atatürk Orman Çiftliği'nde sınırlı miktarda üretilen Ankara balı gelmektedir.

Bu vesile ile dostum ve kardeşim olan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek beyefendiyi de buradan Ankara için yaptıkları hizmetlerden ötürü tebrik etmek istiyorum.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkiler aktif bir şekilde ilerlemektedir. Bu konuda düşüncelerinizi bizimle paylaşabilir misiniz?

Haklısınız kardeş ülkelerimiz arasındaki ilişkiler dinamik bir şekilde ilerlemektedir. Bundan 21 yıl önce ülkemiz bağımsızlığını yeni kazanmıştı. Zor bir dönemde dünya siyaset sahnesinde öne çıkan Kazakistan, uluslararası toplumun eşit ve güvenilir üyesi sıfatını bir günde kazanmış değildir. Genç Kazak devleti, çöken ekonomiyle birlikte, tüm dünyaya büyük korku salan büyük ölçekli nükleer silahları da Sovyetler Birliği'nden miras olarak aldı. Böylesine değişken bir dönemde kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in iradesi ve siyasi gayretiyle Kazakistan nükleer silahtan özgür iradesiyle vazgeçme konusundaki tarihi kararı alarak, dünyaya karşı büyük sorumluluğu ile siyasi bilinçliliğini gösterdi. Bu, Kazakistan'ın uluslararası siyasetteki ilk başarısı olmasının yanı sıra, günümüzde de devam ettirdiği başarılı yürüyüşün ilk adımı olmuştur.

Günümüzde Kazakistan birçok önemli uluslararası kuruluşa üye olmakla birlikte, kendisi de pek çok uluslararası ve bölgesel kurumun kurucusu ve olumlu başlangıçların öncüsüdür.

1992 yılında, BM Genel Kurulu 47'nci toplantısında Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev tarafından önerilen Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı günümüzde tam teşekküllü bir uluslararası kuruluş sıfatıyla faaliyetine devam etmektedir. Türkiye bu kuruluşun uluslararası düzeydeki itibarının artması için yoğun çaba sarf etmektedir. Geçen yıl 5 Ekim tarihinde Konseyin kuruluşunun 20'nci yılını hep beraber kutlamıştık.

2010 yılında, Kazakistan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) Dönem Başkanlığı yaptı ve Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in girişimiyle Astana'da 1–2 Aralık 2010 tarihinde AGİT Zirvesi'ni başarılı bir şekilde düzenledi.

Kazakistan, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dönem Başkanlığı'nı 2011–2012 yıllarında büyük bir sorumlulukla yürütmektedir. Kazakistan Başkanlık sürecinde, dünyada İslamofobinin yayılmasını engellemek, küresel ve bölgesel güvenliği pekiştirmek üzere gayret göstermektedir.

2011 yılında başarılı bir şekilde Asya Kış Olimpiyatlarını organize eden Kazakistan, 2017 yılında EXPO-2017 Dünya Fuarı'na ev sahipliği yapacaktır.

Devlet Başkanımız N.Nazarbayev'in Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları'nın 2006 yılında Antalya Zirvesi'ndeki önerisi ve Kazakistan'ın çabalarıyla, 2009 yılında Nahçıvan'da Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye tarihi bir belgeyi, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi) kurulmasına ilişkin Anlaşma'yı imzalamışlardır. Konsey; isminden de belli olacağı üzere, tarihi ortak, kültürü aynı, Türk dili konuşan devletler arasında kültürel ilişkilerle birlikte ekonomik ilişkileri de geliştirmeyi amaçlamaktadır. 20–21 Ekim 2011 tarihinde Almatı'da gerçekleştirilen Türk Konseyi 1. Zirvesi'nde kardeş ülkelerin ekonomik, kültürel ve beşeri alanlarda derin ve aleni işbirliğine zemin hazırlayacak birçok önemli kararlar kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti yukarıda sözü edilen uluslararası etkinliklerde daima Kazakistan'ı aktif bir biçimde desteklemekte, Kazak girişimlerinin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlamaktadır.

Türkiye, Türk dünyasının birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri unvanına layık bulmuştur. Ankara'da Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı açılmıştır. Bu, Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı, ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletlerdir.

Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türkiye ile kardeşlik ilişkilerinin kurulmasını diplomatik temasların başladığı ilk günden hedeflemişti. İki ülke arasındaki statü, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in 2009 yılındaki Türkiye resmi ziyareti esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Stratejik Ortaklık Anlaşması'yla nihayet bulmuştur. Kardeş Türkiye, Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki liderlik rolünü kabul etmekte ve bölgedeki önemli ortağı olarak görmektedir.

Özellikle Kazakistan Cumhuriyeti ekonomisinin öncelikli alanlarına yatırım çekme hususunda, Kazakistan ve Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik işbirliği alanlarının gün geçtikçe geliştiğinin altını çizmek istiyorum.

Kazakistan ve Türkiye'nin ekonomik işbirliği günümüzde, enerji, ulaşım, sağlık, çalışma ve sosyal güvenlik, müteahhitlik ve danışmanlık hizmeti, turizm, spor, tarım, bankacılık, sigortalama, ticaret ve diğer alanları kapsamaktadır.

Manevi, kültürel ortaklığımız da olağanüstü hızla ilerleme kaydetmektedir. Türkiye'nin milli lideri Atatürk'ün görkemli anıtı Astana'da boy göstermiştir. Bu, Kazakların Türk halkının milli liderine olan saygısının göstergesidir.

İlim ve eğitim alanlarındaki karşılıklı yakınlaşmanın başarılı örnekleri olarak Türkistan'daki Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni, Almatı'daki Süleyman Demirel Üniversitesi'ni, 28 Kazak-Türk okulunu saymak mümkündür. Bunun yanı sıra, Mayıs 2003 tarihinde, İstanbul'da Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye resmi ziyareti sırasında açılan Abay İlköğretim Okulu da faaliyetlerini başarıyla devam ettirmektedir.

Günümüze kadar 3000'den fazla Kazakistanlı öğrenci Türk üniversitelerinde öğrenimlerini tamamlamış olup, 700'den fazla Kazakistanlı genç ise halen öğrenim görmektedir.

Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanları Turgut Özal ile Süleyman Demirel'in kurumlaştırdıkları bu akrabalık, kardeşlik ilişkilerinin yeni görünüşü, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in 10-12 Ekim 2012 tarihlerinde Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret esnasında yeni yönüyle göründü.

Bu ziyaret çerçevesinde, Ankara'da üst düzey temaslar yapıldı ve tarihimizde ilk defa 11 Ekim 2012 günü Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Başbakanı R.T.Erdoğan'ın katılımıyla Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısı gerçekleştirildi.

Tarih ölçüsüyle bakıldığında göz açıp kapama anı sayılacak yirmi bir yılda gerçekleştirilen işler az değil, yine de önümüzde kardeş halklarımızın kardeşliğini pekiştirecek daha çok iş var.

Ve son olarak, bugünlerde Türk dünyasında Nevruz kutlamaları devam etmektedir. Bu konuda neler paylaşabilirsiniz?

Öncelikle bu vesileyi fırsat bilerek, Türkiye halkını bulunduğumuz bölgemizin geniş coğrafyasında "Yeni Gün" olarak da adlandırdığımız "Nevruz" bayramı ile kutlamak istiyorum!

Bu bayram, ülkemizde resmi tatil ilan edilmiş ve ülke çapında çeşitli renkli etkinliklerle kutlanmaktadır. Bu geleneği bozmadan bizler de Türkiye'de bu bayramı çeşitli illerde ve mekânlarda Türk halkıyla beraber kutlamaktayız. 20 Mart günü Büyükelçiliğimizde yapılan kutlamaya; Kazakistan-Türkiye Dostluk Grubu Başkanı – AK Parti Genel Sekreteri Haluk İpek, T.C. Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Fatih Ceylan, TÜRKSOY Genel Sekreteri Düysen Kaseyinov, H. Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Osman Horata, Azerbaycan Büyükelçisi Faik Bağırov, Özbekistan Büyükelçisi Ulfat Kadyrov, Belarus Büyükelçisi Valery Kolesnik ve Türkmenistan Büyükelçisi Ata Serdarov'un yanısıra Rusya ve Ukrayna'nın üst düzey diplomatları, Kazakistan Cumhuriyeti Nevşehir Fahri Konsolosu Halil Uluer, Kazakistan Cumhuriyeti Adana Fahri

Konsolosu Tarkan Kulak ile diplomat, işadamı, bilim adamı ve öğrenciler ve Türkiye'de yaşayan Kazak diasporasından oluşan çok sayıda konuk katıldı.

Konuklara, Nevruz bayramı geleneklerine uygun olarak, Kazakistan Büyükelçiliği diplomat eşleri tarafından hazırlanan Nevruz Köje, Kazak pilavı, bursak gibi Kazak milli mutfağından yiyecekler ikram edildi.

Ayrıca, Gazi Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi'nde etkinliklerimiz düzenlendi. 22 Mart günü Nevşehir Üniversitesi'nde "Kazakistan" adlı konferans salonunun açılışı yapıldı. Kazakistan-Türkiye ilişkileri hakkında sergi ve konferans düzenlendi. Bunların yanısıra İzmit, Eskişehir, İzmir, Manisa-Salihli gibi illerde de Nevruz etkinliğine aktif bir şekilde katılım gösterdik.

Bu vesile ile Sizleri ve değerli okurlarımızı Nevruz Bayramı ile tebrik etmek istiyorum!

Meclis Özel Dergisi, 20 Mart 2013

"Dostluk Bayrağı Sağlam Ellerde"

Türkiye Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk kabul eden ülke. Ülkemizi ilk tanıyan kardeş Türkiye ile 23 yıllık dönemdeki siyasi ilişkilerimiz hakkında kısaca ne söylemek istersiniz?

Kazakistan, bu 23 yıllık dönem içinde, kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in ağırbaşlı siyaseti ve doğru yolu görebilme özelliği sayesinde büyük aşamalardan geçti, devletimizin temelleri atıldı, siyasi istikrar ile ekonomik gelişimi sağladı.

Kazakistan'ın başını kaldırarak devlet olarak kurumlaşması hususunda kökleri derinde bulunan kardeşlik, akrabalık sezgileriyle yüklü Türk kardeşlerimizin desteği ile niyetteşliğinin imkân sağladığından şüphe yok. Biz Türk halkının sarsılmaz dostluk düşüncesi ile sıcak içtenliğine yüksek değer veriyoruz.

O dönemden beri gerçekleşen yüksek düzeydeki karşılıklı resmi ziyaretler kardeş iki ülke arasındaki işbirliğinin sürekli gelişerek, ilerlemesine büyük katkı sağlamaktadır. Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Türkiye'ye, 20 defadan fazla resmi veya çalışma ziyaretinde bulundu. Türkiye Cumhurbaşkanları Turgut Özal, Süleyman Demirel, Ahmet Necdet Sezer ve Abdullah Gül de Kazakistan'a defalarca resmi ziyarette bulundular. Aynı şekilde Başbakanlar, Parlamento Başkanları, Bakanlar düzeyinde de ziyaretler istikrarlı bir şekilde gerçekleşmekte.

Akraba halklarımız arasındaki ilişkiler Kazakistan'ın bağımsız devlet olarak ilanıyla birlikte yeniden yeni tempoyla canlandı.

Bu ilişkiler, geçen yıllar içinde iki kardeş ülke arasındaki dostluk ile işbirliğini esas alan ilişkilere dönüşerek, istikrarlı özellikteki stratejik ortaklık düzeyine yükseldi. Kazakistan'ın egemen ülke olarak kurumlaşması ve dünya devletleri arasına katılması hususunda kökleri derinde bulunan akraba Türk kardeşlerimizin desteği ile niyettaşlığı da imkân sağladı.

Bu 23 yıllık dönem içinde iki ülke arasındaki kardeşlik ve dostluk bağlarına kaygı getirmeden, işbirliğini olabildiğince yüksek düzeyde geliştirmek için güç harcandı.

Tarihi açıdan bakıldığında ülkelerimiz arasındaki ilişkiler kısa süre içinde karşılıklı güvenin yüksek derecesine yükseldi. Verimli işbirliğinin açık neticesi olarak Kazakistan ile Türkiye arasındaki stratejik ortaklık ilişkisi dostluk, kardeşlik ve kritik diyalog yolunda gelişmekte. Bunun parlak delili olarak Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in, 2009 yılının Ekim ayında Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Stratejik Ortaklık Anlaşması'nı söyleyebiliriz.

Kazakistan ile Türkiye'nin işbirliği çok alanlı formatta; Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesi, Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları'nın Daimi Konseyi – TÜRKSOY ve başka ortaklıklar çerçevesinde arzu edildiği gibi sürdürülmekte.

Türkiye Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki lider rolünü tanıyarak, ülkemizi bölgedeki önemli ortağı saymaktadır. Türkiye Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan, Devlet Başkanı Nazarbayev'i Türk dünyasının lideri olarak tanımaktadır.

Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in yalnızca bu yıl iki defa çalışma ziyareti ile Türkiye'ye gelişi iki taraflı ilişkilerin düzeyini göstermektedir.

İki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmek için parlamentolar arası işbirliği de kendisine layık katkıyı eklemekte. Parlamentoların Milletvekili Dostluk Grupları arasındaki ilişkileri daha da canlandırmaya özen gösterilmektedir. 9-11 Haziran 2013 günlerinde Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Meclisi Başkanı Nurlan Nigmatullin'in, 29 Haziran – 3 Temmuz günlerinde ise Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Senatosu Başkanı Kayrat Mami'nin çalışma ziyareti amacıyla Türkiye'ye ziyaretleri düzenlendi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Cemil Çiçek'in 2015 yılında Kazakistan'a ziyareti planlanmakta.

Uluslar arası analiz-değerlendirme kurumları olabildiğince tempolu kalkınan bugünkü Türkiye devletini, küresel krizi başarıyla atlatan ve bununla birlikte, ekonomide belirli başarılara ulaşan, Avrupa'daki ekonomik durumu canlandıran harekete geçirici güç olarak tanımlamaktadır. Türkiye Hükümeti'nin son yıllarda başarıyla yürüttüğü ekonomi politikasının sonucu olarak Türk ekonomisi dünyadaki 16'ncı sıraya ve Avrupa'daki 6'ncı sıraya sahiptir. Günümüz Türkiye Hükümeti'nin stratejik amacı; dünyada rekabet kabiliyetine sahip ülkelerin ilk 10'u arasına girmek şeklindedir.

Kazakistan ile Türkiye'nin çok taraflı işbirliğinin düzeyi hangi derecede?

Yukarıda söylediğim gibi, Türkiye'yle pek çok bölgesel, uluslar arası meseleye bakışımız bir yerde kesişmektedir.

Belirtmek gerekirse, Türkiye, Devlet Başkanımızın inisiyatifiyle dünyaya gelen "Asya Konseyi" adıyla tanınan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın 2010-2012 yılları arasındaki başkanlığını Kazakistan'dan devraldı, başarıyla yürütmekte.

Bizim diplomasimizin büyük başarısı sayılan Kazakistan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı döneminde, Türkiye, başlıca destekçiler arasında yer aldı. 2010 yılında Astana'da yapılan Zirve'ye, Türkiye Cumhurbaşkanı A. Gül

başkanlığında yüksek düzeyli bir heyetin katılması bunun delilidir. Türkiye, 2011 yılında Kazakistan'ın İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'nı başarıyla yürütmesinde de olabildiğince destek olmuştur.

Bu yolda özellikle değinilmesi gereken olay, Devlet Başkanımız N. Nazarbayev'in genel Türklük buluşmasıyla ilgili sunduğu tekliflerin gerçekleşmesi olmuştur. Doğrudan söylersek, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi) ve Astana'da Türk Akademisi kurulmuş olup, günümüzde işlerini başarıyla yürütmektedir. Türk Konseyi'nin Genel Sekreterliği İstanbul'da açıldı ve hizmete başladı. 2011 yılının Ekim ayında Almatı'da gerçekleşen Türk Konseyi Birinci Zirvesi, Türk dili konuşan ülkelerin ekonomik işbirliği konusuna adandı. Bu kendi döneminde Devlet Başkanımızın genel Türklük yakınlaşmasıyla ilgili inisiyatiflerinin hayata bağlılığını ve esaslılığını göstermektedir.

Bundan başka Türkiye, 2017-2018 döneminde, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği için Kazakistan'ın adaylığını desteklediğini bildirdi. Kazakistan'da 2015-2016 döneminde, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği için Türkiye'nin adaylığını desteklemiştir.

Kazakistan ile Türkiye arasındaki ekonomik, yatırım ilişkileri alanında iki ülkenin faydası için hangi projelerin gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Çok sektörlü ticari-ekonomik ilişkiler iki taraflı işbirliğinin önemli perspektifi olarak görülmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki güvenilir ticari-ekonomik ortağıdır. 2013 yılı sonuçlarına göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi 4 milyar Amerikan dolarından oluşmaktadır. Bu yılın ilk altı ayındaki tutar 2,8 milyar Amerikan dolarına ulaşmıştır.

Türkiye ilk yıllarda ülkemizdeki özel ticaretin ve inşaat sektörünün gelişmesine dikkate değer katkı sağladı. Günümüz Kazakistan'ında 1400'den fazla Türk şirketi faaliyet göstermekte.

Genel olarak söylemek gerekirse, bu yıllar içinde Kazakistan ekonomisine yaklaşık 2 milyar dolar tutarında Türk yatırımı, Kazakistan'dan Türkiye'ye ise 1 milyar dolar tutarında yatırım gerçekleşti.

Bununla birlikte Türk müteahhitleri Kazakistan'da değeri 20 milyar Amerikan dolarını aşan inşaat projesi gerçekleştirdi. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı büyük katkı tahminen 20 milyar Amerikan dolarına ulaşmıştır.

Bunları belirtmekle birlikte, karşılıklı gerçekleştirilen yatırımlar iki ülkenin ekonomik varlığına uygun değildir ve daha hala bütün fırsatlar tamamıyla değerlendirilmiş değildir düşüncesindeyim.

Şimdiki dönemde ekonomik işbirliğinin bütün imkanlarının geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi amacıyla pek çok proje ele alınmaktadır.

Ticari-ekonomik alandaki karşılıklı faaliyetlerin canlandırılmasına yönelik önemli perspektif; ivedilikle Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin kurulması ve "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programının imzalanmasıdır. Bunlar yakın gelecekte Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmini 10 milyar Amerikan dolarına ulaştırmaya ve karşılıklı faaliyetlerin ekonomik oluşumunu daha da genişleterek yeni ivme vermeye programlanmıştır.

Türk sanayisinin ve bütünüyle ele alındığında ekonomisinin gelişme lokomotifi olarak hizmet eden Organize Sanayi Bölgelerinin kurulması hususunda Türkiye'nin çok büyük tecrübesi birikmiştir.

Bu bağlamda 2011 yılında Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri arasında Kazakistan'da Kazak-Türk Ortak Organize Sanayi Bölgeleri kurulması hakkındaki protokolün imzalandığını belirtmek istiyorum.

Tarafların Kazakistan'da, Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak sanayi bölgesinin açılması yönünde karşılıklı amaç birlikteliği işbirliğinin ufkunu genişletmektedir. Belirtilen bölge, Türk işadamlarının Kazakistan piyasasına sistemli şekilde girmesine fırsat verecek ve bizim ülkemizin elverişli yatırım ortamının iyileştirilmesine hizmet edecektir.

Kazakistan'daki elverişli yatırım ortamının Türkiye'de tanıtılması faaliyetleri kapsamlı olarak yürütülmektedir. Aynı şekilde Türk işadamlarının ülkemize çekilmesi çalışmaları da sürdürülmektedir.

İki taraflı ticari-ekonomik işbirliğinin canlandırılması amacıyla bu yıl Nisan ayında Türkiye'nin Ekonomi Bakanı ve Kazakistan-Türkiye Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon'un Eş-Başkanı Nihat Zeybekçi Kazakistan'ı ziyaret etti. N. Zeybekçi'nin, Başbakan Karim Masimov'la, Ekonomi ve Bütçe Planlama Bakanı Erbolat Dosaev'le görüşmesi gerçekleşti, iki taraflı ekonomik programlara imza atıldı.

Son 4 yıl içinde 20'den fazla Kazakistan ve Türkiye heyeti karşılıklı resmi ziyaret veya iş ziyaretleriyle iki ülkede bulundu.

Genel olarak alındığında Türkiye'nin işadamı grupları Kazakistan ile ticaret ve yatırım ilişkilerini karşılıklı olarak geliştirmeye büyük ilgi göstermektedir. Bu fırsatların ekonomik potansiyelin gelişmesine büyük yararlılığı olacaktır diye düşünüyorum.

Ticari-ekonomik işbirliğiyle birlikte, kültürel-beşeri alanlardaki Kazak-Türk işbirliğine de değinmek istiyorum.

Belirtilen alandaki işbirliği yüksek etkililiğiyle özelliklenmektedir. Kazakistan ile Türkiye'nin kültür, sanat adamlarının, edebiyatçılarının iki ülkede düzenlenen faaliyetlere katılmaları, sanat kuruluşlarının turları, bölgeler arasındaki kardeşlik ilişkileri işbirliğinin temel dayanağı olmaktadır.

Eğitim alanında karşılıklı yakınlaşmanın parlak örneği olarak Türkistan şehrindeki H.A. Yesevi Uluslararası Kazak-

Türk Üniversitesi'ni belirtmek uygun olur. İstanbul şehrinde Abay İlköğretim Okulu başarılı bir şekilde hizmet vermekte.

Bu zamana kadar 1500'den fazla Kazakistan Cumhuriyeti yurttaşı Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarını bitirerek ülkeye dönmüş olup, halen ülkenin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitimini sürdürmektedir.

İstanbul'daki Kazak diasporasının 15 çocuğu ile 2 öğretmeninin Kazakistan'daki "Baldauren" Eğitim-Eğlence Senatoryumu'nda tatili düzenlenmiştir.

Kazakistan ile Türkiye'nin bölgeleri arasında ticari-ekonomik, kültürel, eğitim alanlarındaki kardeşlik ilişkileri de gelişmektedir. Günümüzde iki ülkenin 15 şehri ile eyaleti arasında kardeşlik ilişkileri kurulmuştur. Bunlar, bu alanda yürütülmekte olan faaliyetlerin sadece bir kısmıdır.

Asıl bayramımızı karşılarken sorulan ananevi soru, Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 23'üncü yıl kutlamaları kardeş Türkiye'de nasıl kutlandı?

Kazakistan'ın bağımsızlığı Türkiye'de geniş kapsamlı olarak kutlandı. Bu yolda yılbaşından beri yüzden fazla faaliyet düzenlendi. Türkiye'nin 10'dan fazla şehri ile kasabasında fotoğraf ve resim sergileri, çeşitli seminerler ile yuvarlak masa toplantıları, konferanslar ile toplantılar düzenlendi. Çeşitli dönemlerde Kazakistan'ın tanınmış sanat ustaları İstanbul, Ankara, Samsun, Eskişehir, Denizli gibi illerinde ve benzeri pek çok şehirler ile kasabalarında yöre halklarını Kazak sanatıyla tanıştırdı.

Belirtmek gerekirse, Kazakistanlı kılkalem ustalarının "Altın Asır" resim sergisi, Türk fotoğrafçı Yavuz Alatan'ın Kazakistan konulu fotoğraf sergisi Türkiyelilerin büyük ilgisini çekti.

5'inci Uluslar arası Türk Müzik Festivali (Türkvizyon), 10-15 Eylül 2014 günleri arasında 22 ülkenin müzisyenlerinin

katılımıyla Denizli'de düzenlendi. Festivale Kazakistan adına ülkemizin meşhur şarkıcısı Ardak Balajanova katıldı.

Büyükelçilik Abay Kunanbayev'in Türkçeye çevrilen "Kara Sözler" ile şiirlerini ve Kazakların tanınmış şairi ve yazarı Mukağali Makataev'in Türkçeye çevrilen eserlerini hazırlayarak yayınladı. Kitaplar Türkiye'nin sosyal-siyasi, ilmi-akademik çevreleriyle ve iş adamlarıyla görüşmeler esnasında dağıtılmaktadır.

Türkiye başkentindeki Atılım Üniversitesi'nde ve bununla birlikte İstanbul, Giresun, Kırşehir, Niğde Üniversitelerinde ilmi-uygulamalı seminerler, konferanslar düzenlendi, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in Kazakistan halkına hitaben "Geleceğe Giden Yol – Nurlu Yol" adlı Halka Seslenişi'nin temel programları ile önemli konuları tartışıldı.

Büyükelçilik, Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü dolayısıyla Ankara'da törenli resmikabul düzenledi. Buna, Türkiye'nin 11'inci Cumhurbaşkanı Abdullah Gül katıldı.

Bin kişiden fazla konuğun katıldığı faaliyete Türkiye Cumhuriyeti'nin Ekonomi Bakanı ve Kazak – Türk Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon Eş-Başkanı Nihat Zeybekçi, Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, Türk Silahlı Kuvvetleri Kara Kuvvetleri Komutanı Hulusi Akar, Türk kuruluşlarının temsilcileri, milletvekilleri, Ankara'daki diplomatik temsilcilikler, Türkiye'nin sosyal-siyasi, ticari-ekonomik ve kültürel-beşeri kurumlarının temsilcileri, Kazak diasporasının temsilcileri ile öğrenciler katıldı.

Resmikabule katılan Türkiye'nin 11'inci Cumhurbaşkanı Abdullah Gül bütün Kazakistan'ı Bağımsızlık Günü dolayısıyla kutladı, Kazakistan'ın kardeş halkına, Devlet Başkanı'nın yakındaki Halka Seslenişi ile ifade ettiği gibi, ülkenin parlak geleceğine programlanan yolunda içtenlikle gelişme ve

kalkınma diledi. A. Gül konuşmasında, Astana ile Ankara arasındaki iki taraflı işbirliğine yüksek değer biçti.

A.Gül "Kazakistan Avrasya'nın yükselmekte olan yıldızıdır. Onun Devlet Başkanı benim dostum ve saygıdeğer kardeşim N. Nazarbayev, aydınlığa çıkan devletin lideri olarak, kendi halkını istikrarlı geleceğe taşımaktadır! Türk halkı Kazakistan liderini seviyor ve saygı duyuyor. Bundan dolayı ve halkın arzusunu yerine getirmek maksadıyla biz Ankara'nın merkezine Kazakistan Cumhuriyeti kurucu Devlet Başkanı'na ithaf ederek anıt yerleştirilmesi konusunda karar verdik" dedi.

Faaliyet çerçevesinde Kazakistan'ın başarıları konulu fotoğraf sergisi düzenlendi, Kazakistan'ın bugünkü önde gelen ressamlarının "Günümüz Kazakistan Sanatı" konulu gösterişli resimlerinin yer aldığı "Has Sanat" Galerisi'nin ayrı bir sergisi sunuldu. Bununla birlikte faaliyet esnasında Kazakistan Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in "Geleceğe Giden Yol – Nurlu Yol" Halka Seslenişi'nin Türkçe yayınlanan kitapçığı ile birlikte Büyükelçiliğin Kazakistan hakkında Türkçe basarak yayınladığı bütün kitapların yer aldığı bir standı açıldı.

Kazakistan'ın sanat toplulukları "Alaşulı" üçlüsü ve "Ayumi" grubu, folklor gösterisi ile Kazak sahne sanatlarının gözde şarkılarının seslendirildiği konser düzenledi.

Bu kapsamda, gelecek yıl, iki taraflı işbirliğimizin başarılarını, Kazak Hanlığı'nın 550'nci yılını ve Anayasa'nın 20'nci yılını da geniş kapsamlı olarak kutlamayı planlıyoruz.

İş yüksek tempoyla sürdürülecektir.

Egemen Kazakistan Gazetesi, 16 Aralık 2014

Devlet Başkanının Ara Buluculuğunun Önemli Zaferi

Sayın Büyükelçim, Türk medyası Rusya-Türkiye ilişkilerinin Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in ara buluculuğu sayesinde düzelip normalleşme sürecine girdiğini yazdı. Devlet Başkanı'nın bu süreçteki ara buluculuk rolü hakkında ayrıntılı bilgi verir misiniz?

Geçen yıl Suriye sınırına yakın Türk hava sahasında Rus Su-24 savaş uçağının düşürülmesinden sonra Rusya-Türkiye ilişkileri alabildiğine gerginleşti. Yedi ayda tamamen kopma noktasına gelen Rusya-Türkiye ilişkilerinin normale dönmesinde doğrudan rol oynayan ise Devlet Başkanımız Nursultan Nazatbayev olmuştur. Rusya, Türkiye'ye karşı ticari, iktisadi ve turistik yaptırımlar uygulamaya başladı. Bütün dünyanın dikkatini çeken iki ülke arasındaki bu gerginlik, Türk ekonomisini olumsuz etkiledi; sanayi üretimi düştü, tarım ürünleri ihracatını önemli ölçüde azalttı. Türkiye'ye gelen Rus turist sayısında geçen yıla nazaran %92'lik bir düşüş görüldü. Dolayısıyla ülkenin turizm sektöründen kazandığı 32 milyar dolarlık gelir 8 ila 10 milyar dolar azaldı; bu ise son çeyrek yüzyıldaki en düşük gösterge idi. Buna rağmen gerginlik tırmandıkça tırmandı. Bilindiği gibi, Rusya ile Türkiye Kazakistan'ın stratejik ortaklarıdır. Hem dostumuz hem de kardeşimiz sayılan iki ülke arasındaki bu jeopolitik gerginlik Kazakistan'ı da etkiledi. Bu meseleyi ciddi bir şekilde takip eden Sayın Nursultan Nazarbayev, ilişkileri düzeltmek için gerekli ön şartları oluşturdu; nihayet yılın sonunda Kazakistan'a resmî bir ziyaret yapan devrin Türkiye Başbakanı Sayın Ahmet Davutoğlu ile buluştu. Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin başlıca dinamikleri sayılan siyasi diyaloğun geliştirilmesi, kültürel alışveriş, ulaştırma, enerji, turizm ve altyapı kurma sahalarında

dair meselelerin ele alındığı görüşmede Devlet Başkanı sözü edilen anlaşmazlığa çözüm yolları aramak ve Suriye ile ilgili birçok meseleyi açıklığa kavuşturmak gerektiğini; iki ülke arasındaki bu gerginliğin kimseye fayda getirmeyeceğini kaydetti. Bu karmaşık meselenin önemini çok iyi kavrayan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev, Sayın Ahmet Davutoğlu ile yaptığı görüşmeden hemen sonra Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Sayın Vladimir Putin ile bir telefon görüşmesi yaptı ve Rusya-Türkiye ilişiklerindeki kötüleşme konusunda fikir alışverişinde bulundu. Bu, Devlet Başkanı'nın kullandığı diplomatik bir taktikti. Ancak Sayın Putin, ilişkileri Türkiye'nin bozduğunu ve dolayısıyla düzeltmek için ilk adımı Türkiye'nin atması gerektiğini öne sürdüğünü biliyoruz. Soydaş ülkelerin bugünkü gibi zor şartların hâkim olduğu bir ortamda güç birliği yapmadan ilerlemeleri mümkün değildir. Bu açıdan bakıldığında Rusya-Türkiye anlaşmazlığı Türk dünyasına, bilhassa kardeş Azerbaycan'ı ilgilendiren Karabağ meselesini, Rusya Federasyonu içindeki Türk dilli ulusların kaderini de etkileyeceği apaçık ortadadır. İşte bundan dolayı dünya kamuoyu tarafından sevilip sayılan Devlet Başkanı Sayın N.A. Nazarbayev iki tarafa da eşit mesafede durarak devamlı diyalog yolları ve imkânları aradı. Diğer yandan Rus-Türk ilişkilerinin iyice gerginleştiği bir süreçte Azerbaycan ve Ermenistan liderlerini aralarındaki anlaşmazlığı şiddetlendirmemeye ve barış görüşmelerini uluslararası hukuka tamamıyla uyarak çözmeye çağırdı. Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev bu yılın nisan ayında İstanbul şehrinde yapılan İslam İşbirliği Teşkilatı XII. Zirvesi'ne katılarak karmakarışık olan yeryüzünde İslam ülkelerinin darmadağınık vaziyeti hakkındaki ciddi tespitlerini bütün dünya kamuoyu bilmektedir. Söz konusu zirvede devlet başkanları istişare ederek gittikçe şiddetlenen anlaşmazlıkları bertaraf etmek ve savaş ateşinin yaktığı bölgeye barış getirme yolları aradılar. İstişareler sırasında Devlet Başkanı, Kazakistan'ın birçok ülkede çatışmaları durdurma sürecine doğrudan katıldığını, ülkelerin barış ve huzura

kavuşmasına yardımcı olduğunu belirtti. Ülkemizin Irak'taki barış misyonuna etkin olarak katılması, Afganistan'a yardımda bulunması, İran'ın nükleer programıyla ilgili sorunların çözümünde katkı sağlaması bunu açıkça göstermektedir. Ayrıca BM himayesinde New York ve Astana'da barışı destekleme ve terörizmle mücadele forumları tertip edildi. Bağımsızlığın ilk çeyrek asrında Kazakistan, barışın teminatı, ara buluculuğun köprüsü hâline gelmiş ve bütün dünyaca örnek devlet olarak tanınmıştır. Artık ülkemizin önünde Rusya-Türkiye ilişkilerini normalleştirme meselesi konmuştu. Zirve delegelerince de desteklenen İslam Ülkeleri Arasındaki Yakınlaşma adlı ortak bildiri, Kazakistan Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev ile Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından hazırlanıp ilan edildi. Dolayısıyla Devlet Başkanı'nın İstanbul Zirvesi'ne katılması Rusya-Türkiye ilişkilerini olumlu etkilemiştir. Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın R.T. Erdoğan geçen ay Rusya Devlet Başkanı Sayın V.V. Putin'e Rus pilotların ölümünden dolayı üzüntüyü duyduğunu ve pilotların ailelerinden özür dileğini belirten bir mektup gönderdi. Moskova, mektuba çok geçmeden cevap verdi. Yedi ay süresince Rus ve Türk liderler ile görüşmelerini sıklaştıran Devlet Başkanımız, Rus-Türk ilişkilerinin normalleşmesinde doğrudan rol oynadı. Devlet Başkanı'nın dünya kamuoyu nezdindeki saygınlığı sayesinde Rusya ve Türkiye başta olmak üzere birçok ülke, Kazakistan'ın BM Güvenlik Konseyine geçici üye seçilmesine destek verdi. Kazakistan halkının şanını yükselten bu tarihî olay, akıl ve anlayışı yoldaş edinmiş altı kıta halkının bu ortak zaferi, Devlet Başkanı'nın başarılı siyasetini bütün dünyanın kabul etmesi demektir. Bu büyük vaka yürek atışlarımızı sıklaştırdığı sırada yedi aydan beri ciddi bir husumet içinde olan iki ülke liderinin bir telefon görüşmesi yaptığı haberi geldi. Türkiye Başbakanı Sayın Binali Yıldırım, Türk-Rus ilişkilerine dair bir açıklama yaparak iki ülke ilişkilerinin normalleşmesini sağlayan Sayın Nursultan Abişulı Nazarbayev'e Türk devleti ve Türk halkı adına teşekkür etti. Bundan sonra Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın

R.T. Erdoğan, Kazakistan Devlet Başkanı'na telefon ederek Türkiye-Rusya ilişkilerinin düzelmesi için gösterdiği ciddi çabadan dolayı teşekkürlerini iletti. Türkiye Cumhurbaşkanı, Kazakistan liderine Rusya Devlet Başkanı Sayın V. Putin ile telefon görüşmesi yaptığını, Ankara-Moskova yakınlaşmasını sağlayacak adımların atılacağına olan inancını belirtti. Ayrıca Devlet Başkanı'nı resmî bir ziyaret için Türkiye'ye davet etti. Bu, Devlet Başkanı'nın yürüttüğü diplomasinin zaferidir! Ülkenin saygınlığını artıran olağanüstü bir olaydır! Gerçekten de Kazakistan isimli ülkeyi liderimizin çabaları sayesinde bütün dünya tanımaktadır. Dolayısıyla bütün dünyanın gündeminde bulunan iki ülke arasındaki anlaşmazlığın çözümünde Devlet Başkanımız çok önemli bir rol üstlenmiştir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Başbakanı'nın teşekkür ettiğini söylediniz. Peki, Anadolu halkı, liderimizin ara buluculuğunu nasıl değerlendiriyor?

Gerginlikten kârlı çıkan olmamıştır. Turizm sektörüne yatırım yapan Türk iş adamları, devletten anlaşmazlığa çözüm bulunmasını birkaç kez talep ettiler. Bilindiği gibi Rusyalı turistlerin çoklukla Antalya'da tatil yapıyorlardı. Bugün artık Antalya yüzden fazla otel satılığa çıkarılmıştır. Diğer yandan Rusya'nın yaptırımları yüzünden tarım sektörü de zarara uğradı. Ayrıca bazı sanayi kuruluşları da üretimi durdurdu. Artan terör saldırılarının da ülke ekonomisini olumsuz etkilediğini belirtmek lazımdır. Dünyaca tanınmış reformcu, yalnız maddenin değil aynı zamanda fikrin de mimarı olan Devlet Başkanı Sayın N.A. Nazarbayev'in Rusya-Türkiye ilişkilerinin düzelmesi için gösterdiği çabalar, yukarıda anılan sorunların çözümü için de yeni ufuklar açılmasını sağladı. Bundan dolayı Türk halkı, Devlet Başkanımıza müteşekkirdir. Kazakistan'ın Ankara Büyükelçiliğine sürekli teşekkür ve memnuniyet ifade eden mektuplar gelmektedir. Türk yazılı basını birinci sayfadan "Devlet Başkanı Nazarbayev'e sonsuz teşekkürler!" başlıklı haberler vermektedir. Bilindiği üzere Türkiye'de Devlet Başkanımız "Türk Dünyasının Bilgesi/

Aksakalı" olarak tanınmaktadır. Böyle çetin bir zamanda, zor bir süreçte küskünleri barıştıracak, ayrılanları birleştirecek, insanların arasını bulacak, sözü dinlenir, akıl ve izan sahibi bir bilgeye ihtiyaç duyulmuştur. Kazakistan Devlet Başkanı, evvelce böyle zor durumlarda nasıl bir çıkış yolu bulduysa bu sefer de iki büyük ülkeyi barıştırıp insanlarını birbirine yakınlaştırdı. Kazaklar için bundan büyük şan, bundan yüksek derece var mıdır?

Bugün Kazakistan-Türkiye ilişkileri nasıl seyretmektedir?

İki kardeş ülke arasındaki stratejik ortaklık ilişkiler, dostluk, kardeşlik ve yapıcı diyalog ilkeleri doğrultusunda gelişmektedir. Kazakistan Devlet Başkanı Sayın N.A. Nazarbayev'in dünya kamuoyu nezdindeki saygınlığı ve bölgedeki nüfuzu, ülkeler arasındaki ilişkilerin gelişmesine olumlu etki etmektedir. Türkiye, Kazakistan'ın önderlik rolünü daima hatırlamakta ve dikkate almakta; ülkemizi bölgedeki önemli ortağı olarak görmektedir. Türk dilli bir ülke olarak Kazakistan da dış siyaset stratejisinde Türkiye'nin önemini takdir etmektedir. Bundan dolayı Kazak ve Türk uluslarının soy, tarih ve kültür birliği, bölgelik ve uluslararası meselelerde, enerji güvenliği ve ekonomi alanlarında ortaklığın önemli temelleri olagelmektedir. 16-17 Nisan 2015'te Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın R.T. Erdoğan, Kazakistan'a resmî bir ziyarette bulundu. Ziyaret sırasında birçok konuda görüşmeler yapıldı. İki ülke devlet başkanlarının katılımıyla İkinci Stratejik Ortaklık Toplantısı yapıldı. 12-13 Nisan 2016'de İstanbul'da yapılan İslam İşbirliği Teşkilatı Zirvesi'ne katılan Sayın N.A. Nazarbayev bazı görüşmeler de yaptı. Türkiye, Devlet Başkanımızın Türk Birliği kurulması yönündeki açıklamalarına destek vermektedir. Türk Keneşi tarafından gerçekleştirilen etkinliklere yüksek seviyede katılımlar devam etmektedir. Son zamanlarda önemli Kazak iş adamları tecrübe ve fikir alışverişinde bulunmak amacıyla Türkiyeli iş adamlarıyla görüşmeler yapmaktadır. Kazakistan'ın Ankara Büyükelçiliği, Anadolu'ya gelen iş adamlarımızın sanayi ve üretim kuru-

luşların tecrübesinden yararlanması için elinden geleni yapmaktadır. Elçilik ayrıca Türkiye'nin sanayi bölgelerini gezmekte, yerli iş adamları dernekleriyle ilişki kurmakta, Kazakistan'daki yatırım imkânları hakkında bilgi vermektedir. Bu bağlamda Rusya ile ilişkilerin gerginleştiği süreçte Kazakistan üzerinden pazara girme yollarını gösterip yatırım çekme konusunda bazı çalışmalar yapıldığı da gizli değildir. Çok yönlü iktisadi ve ticari bağlantılar, ilişkilerin en önemli yönünü oluşturmaktadır. Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki önemli bir iktisadi ortağıdır. 2015 yılının sonu itibarıyla iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2,02 milyar dolardır. Türkiye ilk yıllarda ülkemizde özel teşebbüs ve inşaatın gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Bugün ülkemizde 1500'e yakın Türk şirketi bulunmaktadır. Ayrıca Türk müteahhitler Kazakistan'da 20 milyar doları aşan taahhüt işi gerçekleştirmiştir. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı katkı 20 milyar dolara ulaşmıştır. Bugüne kadar Türkiye, Kazakistan'a yaklaşık 2 milyar dolarlık; Kazakistan ise Türkiye'ye bir dolarlık yatırım yapmıştır. Bütün bunlara rağmen karşılıklı yatırımlar iki ülkenin imkânları ile doğru orantılı değildir ve bütün imkânlar tam anlamıyla kullanılmış değildir diye düşünüyorum. Artık iktisadi ilişkilerde bütün imkânları kullanmak ve potansiyeli harekete geçirmek için çalışmalar yapılmaktadır. Ticari ve iktisadi ilişkileri canlandırma çalışmaları 2012 yılında kurulan Yüksek Stratejik Ortaklık Kurulu ve Yeni Strateji Ortak Ekonomik Programı çerçevesinde yapılmaktadır. Bu çalışmalar, Kazakistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin ekonomik yönünü daha da geliştirme amacına hizmet etmektedir. Türk sanayisinin umumen Türk ekonomisinin lokomotifi sayılan "Organize Sanayi Bölgeleri"ni kurma konusunda Türkiye büyük bir tecrübeye sahiptir. Bu bağlamda 2011 yılında Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti hükûmetleri arasında Kazakistan'da ortak Kazak-Türk organize sanayi bölgelerinin kurulmasına dair bir muhtıra imzalandığını belirtmek istiyorum. Kazakistan'daki yatırım imkânlarını Türkiye'de tanıtma etkinlikleri yoğun şekilde devam etmektedir; ayrıca

büyük Türk iş adamlarını Kazakistan'a çekme çalışmaları da sürmektedir. 2013-1016 yıllarında Türkiye'nin Sakarya, Kocaeli, İzmir, İzmit, Eskişehir, Nevşehir, Trabzon, Rize, İstanbul, Muğla, Niğde, Samsun, Hatay, Konya, Giresun, Malatya, Manisa, Denizli illerinde bölgelik iş forumları tertip edildi. Devlet Başkanımızın akıllı diplomasisi ve ciddi uzlaşmacılığı sayesinde soydaş iki ülke arasında ileride hem kardeşlik ilişkileri hem de iş ilişkileri yüksek seviyede gelişecektir. Buna hiç şüphem yoktur.

Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederim.

Konuşan: Korganbek Amanjol

Egemen Kazakistan Gazetesi, 08 Temmuz 2016

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in K.C. Ankara Büyükelçiliğinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü kabulü. 27 Ağustos 2014, Ankara

Türkiye Cunhuriyeti yeni Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan'ın resmi kabulü. 28 Ağustos 2014, Ankara

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi IV. Zirvesi'ne katılması. 4-5 Haziran 2014, Bodrum.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev ile Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı A.Gül'ün Türk Konseyi Bayrak Çekme Töreni'ne katılımı. 12 Ekim 2012.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e Kazakistan'ın en yüksek madalyası "Altın Kartal" Nişanı'nı takdim anı.
11-12 Ekim 2012.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R.T.Erdoğan'a Kazakistan'ın en yüksek madalyası "Altın Kartal" Nişanı'nı takdim anı.
11-12 Ekim 2012.

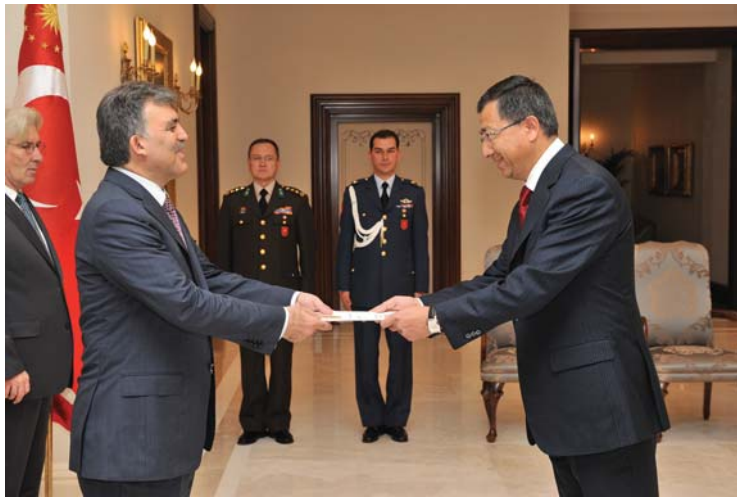
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan'ın, Kazakistan'a Devlet Ziyareti.
15-17 Nisan 2015, Astana.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı R.T. Erdoğan'ın, Kazakistan'a Devlet Ziyareti.
15-17 Nisan 2015, Türkistan.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı A.Gül'e Güven Mektubunu sunma töreni.
28 Ekim 2010, Ankara.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı A.Gül'ün, Türkiye Cumhuriyeti Ulusal Günü dolayısıyla kutlanması. 29 Ekim 2011, Ankara.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R.T.Erdoğan ile görüşmesi. 20 Eylül 2013, Ankara.

Türkiye Cumhuriyeti Eski Cumhurbaşkanı S.Demirel ile görüşmesi. 27 Mayıs 2013, Ankara.

Seçilmiş Konuşmalar ve Sunumlar III

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'e Kazakistan Cumhuriyeti Devlet "Dostık"- Nişanını Takdim Törenindeki Konuşması

14 Ekim 2010, Ankara

Saygıdeğer Melih Gökçek Beyefendi!
Değerli dostlar!
Bayanlar ve baylar!
Sayın basın mensupları!

Bugünkü takdim merasiminde, Kazakistan ile Türkiye arasındaki kardeşlik ilişkilerinin mutluluk anlarından birini yaşamaktayız.

Değerli kardeşimiz, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Melih Gökçek'e Kazakistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin gelişimine yaptıkları büyük katkılarından dolayı, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet nişanı olan «Dostık» madalyasını takdim etmekten memnuniyet duymaktayım.

Hepimize malum, tarihi ile kültürü ortak, dilleri benzer Kazakistan ve Türkiye arasındaki siyasi, ekonomik, kültürel, askeri ve ticari ilişkiler yıldan yıla büyük gelişme göstermektedir.

Bugünlerde, Kazakistan ve Türkiye, Avrasya kıtasında stratejik güce ve öneme sahip büyük devletler olarak bilinmektedir. Geçen 19 yıl içinde kardeş iki devlet arasındaki ilişkiler ivme kazanmış ve nihayetinde Stratejik Ortaklık Anlaşması'na imza atılmıştır.

Böylece, Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkiler Birleşmiş Milletler, Ekonomik İşbirliği Örgütü, İslam Konferansı Örgütü, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı,

TÜRKSOY gibi uluslararası politikada etkin kurumlar çerçevesinde de yüksek seviyede devam etmektedir.

Ülkelerimizin güçlü dayanağı – Türk dünyasıdır. Tarihte ilk defa, Türk dili konuşan halkların birliğini hayata geçirmek amacıyla Türk devletleri arasında ortak organlar kurulması yoluyla, iki taraf birleşerek önemi büyük çalışmalar gerçekleştirdi. Tarihte ilk defa, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi – Türk Konseyi, Parlamenter Asamblesi, Aksakallar Konseyi,Türk Dünyası Akademisi kuruldu.

Bu inisiyatiflere ve Kazakistan ve Türkiye ilişkilerinin en yüksek stratejik ortaklık derecesine çıkartılmasına, iki devlet arasındaki tüm olumlu gelişmelere Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin büyük katkıları olduğunu vurgulamak gerekir.

Kazakistan Büyükelçiliği tarafından Ankara şehrinde yapılan birçok toplantıya Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek ve ekibinin sürekli katıldığını, aynı zamanda gerekli desteği esirgemediğini dile getirmek istiyorum. Bu, aynı zamanda, Ankara ve Astana arasındaki manevi bağların sürekli devam ettiğinin de bir göstergesidir.

Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek iki ülke arasındaki dostluğa ve kardeşliğe dayanan ilişkilerin daha da pekiştirilmesi için her zaman destek veren siyasetçi olarak, yöneticiliği ve hüneriyle ülkemizde saygı duyulan ve aynı zamanda takdir edilen devlet adamıdır.

Değerli dostlar!

«Dostık» Nişanı, toplumdaki istikrara ve etnik unsurlar arası dostluğa, ülkedeki sulh ve barışa büyük katkısı olanlara verilen çok değerli bir nişandır. Bugün bu nişanı Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek'e takdim etmekten büyük memnuniyet duymaktayız. Sayın Melih Gökçek ülkemiz tarafından daha evvel de ödüllendirilmiştir. Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in 6 Nisan 2002 yılındaki №888 Kararnamesi'ne uygun olarak Ankara ve Astana şehirleri arasındaki ilişkileri geliştirdiği için Astana Madalyası'yla ödüllendirilmiştir.

İki ülke arasındaki kardeşlik ilişkilerimizin böyle parlak örneklerinin, ülkelerimizin işbirliğini daha fazla pekiştirerek derinleştireceğine inanmaktayım.

Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek!

Size öncelikle sağlık, irade ve sorumluluğu büyük işinizde başarılar dileyerek saygılarımı sunarım.

Şimdi ise, Değerli dostlar, müsadenizle Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Nişanı - «Dostık» Madalyasını Değerli Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'e takdim etmek istiyorum.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü'ndeki Konuşması

8 Aralık 2010, Ankara

Saygıdeğer Meclis Başkanı!
Saygıdeğer Bakanlar!
Saygıdeğer Büyükelçiler!
Saygıdeğer Valiler!
Saygıdeğer Belediye Başkanları!
Değerli basın mensupları!
Saygıdeğer konuklar!

Öncelikle davetimizi kabul ederek, Kazakistan'ın bağımsızlık günü kutlamalarında bizleri yalnız bırakmayıp, teşrif ettiğiniz için şükranlarımı bildirmek isterim.

Ülkemin bağımsızlığını, sadece birkaç dakika içinde, ilk olarak tanımış olan bir ülkede devletimin Bağımsızlık Günü'nü kutlamak, bir diplomat olarak bana, büyük bir haz vermektedir.

Bağımsızlığımızın ilanından bu yana çok yıllar geçti, birçok olaylar cereyan etti, ortak çalışmalar yürütüldü ve başarılar elde edildi.

Bu yıllar zarfında Kazakistan çok değişti. Eski Sovyet coğrafyasında, bölgede ve dünyada konumunu güçlendirdi. Ülkem, bu yıl, AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın) Başkanlığını başarılı bir şekilde üstlendi ve geçen hafta, 1-2 Aralık günlerinde Astana'da gerçekleştirilen AGİT Zirvesi ile taçlandırdı. Kazakistan, aynı şekilde, uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli toplumlar için parlak bir örnek olmak suretiyle, emsali görülmemiş ekonomik başarılar elde etti.

Kardeş Türkiye de değişti. Yeni iç siyaset realitesi oluştu. Yakın gelecek için Türk devletinin özü ve öncelikleri konusunda yeni bakışlar ortaya çıktı, yeni ekonomik başarılar oluştu. Birçok

gösterge bakımından Avrupa'nın en ön saflarına çıktı. Dünya arenasında, bütün istikametlerde, başarılı bir şekilde girişken diplomasi çizgisini yürüten Türk devletinin yeri önemli ölçüde güçlenmiştir.

Bu dönemde Türkiye ve Kazakistan'da meydana gelen siyasi, ekonomik ve sosyal değişiklikler, Kazakistan-Türkiye münasebetlerine yeni güç getirdi, yeni bakış açısı sağladı. Dünyada konumlarımız güçlendi. Yeni ve etkin işbirliği yöntemleri hayata geçirildi.

Uzmanların ortak kanaatine göre, 2009 yılının Ekim ayında Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret ile bu yılın Mayıs ayında Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Kazakistan'a gerçekleştirmiş olduğu resmi ziyaret ülkelerimiz arasındaki karşılıklı münasebetlerde yeni bir başlık açmıştır.

Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının adeta iki direğidir. Doğuda Kazakistan, Batı'da Türkiye'dir.

Bu yılın Eylül ayında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla Türk Konseyi) gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun birinci zirvesinin İstanbul'da gerçekleşmiş olması ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır. Bildiğiniz gibi, Türk Konseyi çatısı altındaki Aksakallar Konseyi'nin birinci toplantısı dün Astana'da gerçekleştirilti Bunların yanısıra, Türk dünyasının bilim adamlarını bir araya getirmek ve Türk Konseyi'nin bir organı olmak üzere Türk Akademisi de bu yıl Astana'da kurulmuş olup, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla bu yılın Mayıs ayında Astana'da gerçekleştirmiştir.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olay. Bunu, tüm Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliği için önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür. Başta siyasi, iktisadi, askeri-teknik, enformasyon, içtimai, kültürel ve insani olmak üzere, Kazakistan-Türkiye ilişkilerini bütün alanlarda önemli ölçüde güçlendirecek bir belgedir.

Son bir yılda, Devlet Başkanlarımız altı defadan fazla bir araya geldi, Dışişleri Bakanlarımız da on defadan fazla bir araya geldi. Karşılıklı ziyaretler kapsamında gerçekleştirilen büyük çaplı iktisadi etkinliklerin sonuçları, düzenlenen büyük iş forumları, ekonomik ilişkilerimizde yeni imkanlar yaratmaktadır. Aynı şekilde kültürel etkinlikler ikili işbirliğinin canlandırılmasına ve halklarımızın yakınlaşmasına önemli bir katkı sağlamıştır.

Benim, kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin her zaman genişleyeceğine, karış karış ilerleyeceğine inancım tamdır.

Bu anlamda, İstanbul'da gerçekleştirilen Türk Konseyi Zirvesi'nden çıkan önemli sonuçlardan biri de, elbette önümüzdeki yıl, Türk devletlerinin bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümünün görkemli bir şekilde kutlanması kararı olmuştur. Bunların yanısıra, bir de, Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının da 20'nci yılını hep beraber kutlayacağız.

Ben, Türkiye'nin siyasi yönetimine, Hükümet üyelerine, siyasi parti yöneticilerine, iş adamlarına, kültür adamlarına, Türk basınına ve bütün Türk kardeşlerime ilişkilerimizin gelişmesine katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Kazakistan Cumhuriyeti Adana Fahri Konsolosluğu'nun Açılışındaki Konuşması

9 Ocak 2011, Adana

Saygıdeğer Vali!
Saygıdeğer Adana Emniyet Müdürü!
Değerli devlet görevlileri, iş adamları ve konuklar!
Saygıdeğer basın mensupları!

Her şeyden evvel, sıcak konukseverliği ve samimi ilgileri dolayısıyla kardeş Adana'nın yönetimine, iş çevrelerine ve sakinlerine yürekten şükranlarımı bildirmek isterim. Türkiye'deki il ziyaretleri kapsamında, ilk ziyaret etmiş olduğum iller içinde Adana ön sırada yer almaktadır. Bu da Adana'ya ve Adanalılara vermiş olduğumuz özel önemden dolayıdır.

Öncelikle Sayın Vali ve Büyükşehir Belediye Başkanımıza, şahsımda tüm Kazakistan halkına göstermiş oldukları ilgi ve alakadan dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Bu vesile ile Adana ziyaretimizi organize eden Adana yöresinin seçkin işadamlarından "Kulak İnşaat A.Ş." Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Tarkan Kulak'a ayrıca teşekkürümü bildirmek isterim. Tarkan Kulak Bey'e, Ankara'daki görüşmemizde, Kazakistan Cumhuriyeti Adana Fahri Konsolosluk görevini teklif etmiştik. Sağ olsun, kendileri de bunu kabul etti. Böylece artık Adana Kazakistan'a daha da yakınlaştı ve yakın zaman içinde, Adana'da bir Kazakistan Fahri Konsolosluk merkezi açılışını hep beraber yapacağız.

Bu arada Adana'nın seçkin işadamlarından "A-D Çelik Siloculuk A.Ş." Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Deniz ve "Gramersan Mermer Mobilya Sanayi A.Ş." Yönetim

Kurulu Başkanı Murat Öztürk beylere Kazakistan'a ve Büyükelçiliğimizin faaliyetlerine göstermiş oldukları samimi desteklerinden dolayı ayrı bir teşekkürü borç bilirim.

İfade etmek isterim ki, Kazakistan Büyükelçisi olarak Türkiye'de görev yapmak bana ayrı bir mutluluk ve gurur vermektedir. Bu da Kazakistan ile Türkiye'nin kardeş halk olmalarındandır. Kendimi, burada adeta evimde gibi hissediyorum. Bunun bir başka sebebi, Kazakistan'ın ilk bağımsızlık yıllarından beri, Türkiye'de Büyükelçilik bünyesinde hem diplomat olarak, hem de İstanbul Başkonsolosu olarak görev yapmış olmamdır. Bundan dolayı Türkiye'ye karşı ayrı bir sevgim vardır.

Bildiğiniz gibi, bu yıl, Kazakistan başta olmak üzere Türk dili konuşan devletlerin bağımsızlık ilanının ve Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının 20'nci yılını kutlayacağız. Bu konferansa bu anlamda yapılacak görkemli kutlama faaliyetlerinin bir parçası da diyebiliriz.

Ülkemiz, uyum içinde gelişmekte olan çok uluslu ve çok dinli bir toplum için parlak bir örnek olmak suretiyle, etnik gruplar ve dinler arası diyalog ve bir arada yaşama konusunda büyük başarılar elde ederek, adeta model haline gelmiştir. Bugün itibariyle Kazakistan nüfus bakımından dünyanın 62'nci büyük ülkesidir. Nüfusumuzu irdelediğimizde, % 63,6'sı Kazaklar, % 23,3'ü Ruslar, % 2,0 'si Ukraynalılar, % 2,8'i Özbekler, % 1,1'i Almanlar, %1,4'ü Uygurlar ve % 4,5'i diğerleridir. Nüfusumuzun % 65'i Müslüman olup, kalan % 35'i diğer dinlerin temsilcileridir.

Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. İstatistiklere baktığımızda, okur-yazarlık oranı toplam nüfusun % 99'udur.

Bugün itibariyle, iki ülke arasındaki dış ticaret Kazakistan lehine olup, Kazakistan Türkiye'ye, stratejik öneme sahip enerji kaynağı olan petrolü ve yer altı madenleri ni ihraç etmektedir. Kazakistan'ın desteği ile Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı işlemekte olup, Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı da güncellik kazanmıştır. Anlaşılacağı üzere bu petrol boru hatlarının kesişme noktası da burası, Adana'ya bağlı Ceyhan ilçesidir. Bu

anlamda Kazakistan, kardeş devlet olan Türkiye'ye yardım ve desteğini, her zaman, sadece sözlü olarak değil, reel adımlarla da göstermektedir.

Ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi, 2010 yılının Ocak-Kasım aralığında, 3 milyar 970 milyon dolar olmuştur. Bunun içinde Türkiye'nin Kazakistan'a ihracatı 746 milyon dolar ise, ithalatı 2 milyar 224 milyon dolardır. 2010 yılı sonu itibatiyle tahmini dış ticaret hacmimiz 3 milyar 170 milyon dolardır.

Kazakistan ekonomisinde Türk yatırımlarının toplam hacmi yaklaşık 2 milyar dolar, Kazakistan'ın Türkiye'de yaklaşık 1 milyar dolardır. Bu da ülkelerimiz potansiyeline uygun değildir. İlkin, Kazakistan'da yatırımcıların teşviki konusunda büyük kolaylıklar sağlanmaktadır. İkincisi ülkemizde, büyük reformlar ve kalkınma programları icra edilmektedir. Bunlar içinde "Çeşitlendirilmiş Sanayileşme ve İnovasyon Programı", "30 Kurumsal Lider" ve saire bulunmaktadır.

Burada altını özellikle çizmek istediğim önemli bir husus ön plana çıkmaktadır. 1 Ocak 2010 tarihinde Kazakistan, Rusya ve Beyaz Rusya arasında Gümrük Birliği faaliyete başlamıştır. Bu da demek ki, Kazakistan'da üretimi yapılan bir ürün, bölgenin büyük pazarı olan Rusya'ya ve Beyaz Rusya'ya sıfır gümrük vergileri ile ihraç edilebilecektir. Çin ve Uzak Doğu piyasasına ise Kazakistan ile Çin arasındaki ikili anlaşmalar çerçevesinde uygulanan Gümrük politikası dahilinde kolaylıklar sağlanacaktır.

Kazakistan'a yapılan toplam yabancı yatırım tutarının, 1993 yılından bu güne kadar, 118 milyar dolar olduğunu hatırlatarak, Türk yatırımcıların Kazakistan'da yatırım yapmaları için aşağıdaki beş sebebi anlatmak istiyorum.

Birincisi, Kazakistan'da üretim yapmanın maliyeti, Türkiye'de yapmaktan daha düşüktür. İşçi maaşları, elektrik, su ve diğer maliyetler düşüktür.

İkincisi, ulaşım avantajı söz konusudur. Türkiye'den Kazakistan'a bir TIR yaklaşık 8 bin dolara gider. Konuştuğum bir çok Türk şirketlerinden aldığım bilgilere göre, Kazakistan'dan Türkiye'ye TIR'lar yaklaşık 2500 dolara geliyor.

Yani üretiminizi Kazakistan'da yaptığınızda, Türkiye'ye bile ihracat yapabilirsiniz.

Üçüncüsü, Kazakistan'daki işgücü niteliklidir ve aynı zamanda, Türkiye'ye göre daha ucuzdur.

Dördüncüsü, yukarıda bahsettiğim gibi, Gümrük Birliği'nden dolayı 170 milyon kişilik Rusya ve Beyaz Rusya pazarına gümrüksüz ulaştırma yapılabilir.

Beşincisi, burada bulunan bir çok sanayici, hammaddesini Kazakistan'dan temin etmektedir. Kömür, bakır, çelik ve diğer maddeler genellikle Kazakistan'dan geliyor. Ülkemizde yatırım yaptığınızda hammadde ulaştırma masrafından da kurtulmuş olursunuz.

İşte bu beş sebepten dolayı, Sizler, Çin'li üreticilerden daha avantajlı duruma gelerek, onların ucuz mallarına karşı rekabeti kazanabilirsiniz.

Ülkelerimiz arasında karşılıklı ticaret ve yatırımı artırmak için aşağıdaki sektörler ön plana çıkmaktadır.

Birincisi, ulaştırma ve komünikasyon alanıdır. Kazakistan ile Türkiye arasında hizmet ve ürün ulaştırması konusunda ortak şirketler kurulabilir ve yer, deniz ve hava ulaştırma imkanlarından istifade edilebilir. Türk Hava Yolları ile Kazakistan'ın milli havayolu şirketi "Air Astana" Kazakistan ile Türkiye arasındaki hava ulaşımını arttıracak faaliyetler ve yeni hatların açılması konusunda anlaşmalara imza atacaktır. Bunların yanı, sıra liman ve tersaneler konusunda ortak çalışmalar için gerekli imkanlar mevcuttur.

Bir diğer alan turizm alanıdır. Bizler görüyoruz ki kardeş Türkiye bu alanda büyük başarılara imza atmıştır. Sadece geçtiğimiz yılda Türkiye'ye gelen Kazakistanlı turist sayısı 250 bini aşmıştır. Kazakistan'da da özellikle doğa turizmi gelişim göstermektedir. Mesela günümüzde Türk firmaları Hazar Denizi kıyısında turizm tesisleri olan "Kenderli" gibi bölgelerde çalışmalarını sürdürmektedirler. Bunun için, bu alanda ortak çabalarımızı arttırmalıyız.

Bunların dışında yatırımcı bekleyen tarım, madencilik, enerji, sivil havacılık ve diğer alanlar önemini korumaktadır.

Kazakistan Başbakanı Karim Masimov, geçen ay Türkiye'ye yapmış olduğu ziyaret esnasında, Kazakistan'da Türkiye modeli ile yapılanacak Organize Sanayi Bölgesi'nin kurulması kararı almıştı.

Ayrıca TOBB Kazakistan'da ofisler açacak, Kazakistan'ın Milli Odalar Birliği olan "Atameken" ile beraber Türk yatırımcılara yardım ve destek sağlayarak, yatırımcıların kendilerini adeta Türkiye'deymiş gibi hissetmeleri için her şey sağlanacaktır.

Benim, kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin her zaman tempolu gelişeceğine inancım tamdır.

Bu anlamda, başta da ifade ettiğim gibi, İstanbul'da gerçekleştirilen Türk Konseyi Zirvesi'nden çıkan önemli sonuçlardan biri de, elbette, bu yıl Türk devletlerinin bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümünün görkemli bir şekilde kutlanması kararı olmuştur. Bunun yanısıra, bir de, Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının 20'nci yılını hep beraber kutlayacağız.

Bu vesile ile Türkiye'nin siyasi yönetimine, Hükümet üyelerine, siyasi parti yöneticilerine, iş adamlarına, siyasetçilerine, Türk basınına ve bütün Türk kardeşlerime ilişkilerimizin gelişmesine katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının Yirminci Yılı Toplantısındaki Konuşması

23 Şubat 2011, İstanbul

Saygıdeğer topluluk!

Saygıdeğer konuklar!

Hanımefendiler ve beyefendiler!

Bu yıl, Kazakistan'ın bağımsızlığa kavuşmasının ve Türkiye ile iki taraflı ilişkiler kurmasının 20 yılı dolacak. Ülkemiz, geçen dönemde; ekonomisi büyüyüp gelişen, siyasi istikrar ile sosyal anlaşmayı yerleştiren, bütün dünyanın kabul ettiği önde gelen devlete dönüştü.

Bu, Kazakistan tarihindeki en önemli olaylardan biri. Çünkü, halkımızın asırlar boyu özlediği serbestliğe sahip olduk.

Geride kalan 20 yıl, ülkemiz için tarihi önemi büyük olaylarla dolu. Her adımını sağlam basan genç devletimiz, hayata bağlılığı ile seçtiği yolun doğru olduğunu ispatladı. Ulaşılan başarılarımız öncelikle Elbaşı'nın sağlıklı siyaseti ile aydınlık yolu görebilmesi, dünyadaki saygınlığı sayesinde mümkün oldu. Bu, dengeli siyaset yürütmesinin, toplumdaki huzur ile işbirliğini koruyabilmesinin sonucudur, diye tam bir inançla söyleyebiliriz.

Saygıdeğer Vali!

Saygıdeğer Belediye Başkanı!

Değerli Milletvekilleri!

Saygıdeğer konuklar!

Saygıdeğer basın mensupları!

Her şeyden evvel, Kazakistan Cumhuriyeti'nin 20'nci yılı münasebetiyle organize edilen bu konser programı için İstanbul Valiliği'ne, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'na,

Zeytinburnu Belediye Başkanı'na, ekibine ve İstanbul halkına gönülden şükranlarımı sunuyorum.

Kazakistan'lı sanatçıların katılımı ile icra edilen bu konser programının Zeytinburnu İlçesi'nde yapılması ayrı bir önem taşımakta. Çünkü, İstanbul'da yaşayan Kazakların büyük bir bölümü bu ilçede ikamet etmektedir. Bu vesile ile buradan, bir daha, hem İstanbul yönetimine, hem de Zeytinburnu Belediye Başkanlığı'na soydaşlarımızı sahiplenerek, göstermiş oldukları sıcak ilgi, yardım ve alakalarından dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Kazakistan Büyükelçisi olarak Türkiye'de görev yapmak bana ayrı bir mutluluk ve gurur vermekte. Bu da, Kazakistan ile Türkiye'nin kardeş halklar olmalarındandır. Burada kendimi evimde gibi hissediyorum. Bunun bir başka sebebi; Kazakistan'ın ilk bağımsızlık yıllarından beri, Türkiye'de Büyükelçilik bünyesinde hem diplomat olarak bulundum, hem de İstanbul Başkonsolosluğu görevin de bulundum. Bundan dolayı Türkiye'ye karşı ayrı bir sevgim var.

Bildiğiniz gibi, bu yıl Kazakistan ve diğer Türk dili konuşan devletlerin bağımsızlıklarının ve Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının 20'nci yılını kutluyoruz. Bugünkü konser programımız da bu kutlama programlarının önemli bir unsurudur diyebiliriz. Türkiye'deki kardeşlerimizi Kazakistan'ın kültürel, sanatsal, edebi v.s. zenginlikleri ile bundan sonra da tanıştırmaya devam edeceğiz.

Bu kutlama programlarını, sadece büyük illerde değil, Türkiye'nin ücra köşelerinde de yapmaktayız. Mesela bugün sanatını icra edecek olan "Kökşetau" konser topluluğu, başta Elazığ olmak üzere Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde de sahne aldı, bu illerin sakinlerini hünerleriyle Kazakistan müziği ile tanıştırma fırsatı buldu.

Bunun gibi, ülkelerimiz arasında kültürel ve eğitim alanındaki ilişkiler de gelişme göstermektedir. Ülkemizde Türkiye ve Türk halkı sevilmektedir. Kazakistan'da 28 Kazak-Türk Lisesi ve 3 Kazak-Türk Üniversitesi eğitim vermektedir.

Bunların dışında bir çok Kazakistan üniversitelerinde Türk dili ve edebiyatı bölümleri mevcuttur. Türkiye hakkında yazılan yüzlerce çeşit kitaplar vardır. Ayrıca, Kazakistan'da gösterimde olan Kazakçaya çevirilmiş 10'dan fazla Türk dizilerini de hesaba kattığımızda, Kazakistan'da, Türkiye'ye ve Türk diline müthiş bir ilgi ve alaka olduğu aşikar olur.

Fakat aynı şey Türkiye için maalesef söylenemez. Günümüzde, Kazak dili eğitimi veren bir adet bile okul bulunmamaktadır. Kazakçadan Türkçeye çevirilmiş kitapların sayısı elin parmağını geçmemektedir. Bu vesile ile buradan Türk halkına ve bilhassa aydınlarına seslenmek istiyorum. Bu açığı beraber kapatalım. Kazakça eserleri Türkçeye, Türkçe eserleri de Kazakçaya çevirelim. Aynı şey sinema sektörü için de geçerlidir. Bu alanda çok büyük işbirliği potansiyelimiz söz konusudur.

Benim, kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin enginlere uzanarak gelişeceğine olan inancım tamdır.

Bu anlamda, başta da ifade ettiğim gibi, İstanbul'da gerçekleştirilen Türk Konseyi Zirvesi'nden çıkan önemli sonuçlardan biri de elbette bu yıl Türk devletlerinin bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümünün görkemli bir şekilde kutlanması kararı olmuştur. Bunların yanısıra, bir de, Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının da 20'nci yılını hep beraber kutlayacağız.

Bu vesile ile Türkiye'nin Hükümet üyelerine, siyasi parti yöneticilerine, yerel yönetim makamlarına, akademisyenlere, siyasetçilere, Türk basınına ve bütün Türk kardeşlerime ilişkilerimizin gelişmesine katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

İlginize teşekkür ederim!

Kazakistan Ressamları Buluşmasındaki Konuşması

3 Mart 2011, Ankara

Saygıdeğer Bakan!
Saygıdeğer Belediye Başkan!
Saygıdeğer Milletvekilleri!
Saygıdeğer Vakıf Başkanı İbrahim Çeçen Beyefendi!
Değerli konuklar!
Saygıdeğer basın mensupları!

Her şeyden evvel, Kazakistan Ressamları Sergisi'nin düzenlen-mesinde, bize destek olan Sayın İbrahim Çeçen Beyefendi şahsında tüm Vakıf ve Sanat Galerisi mensuplarına şükranlarımı bildirmek istiyorum.

Ayrıca, bizleri yalnız bırakmayan ve Kazakistan'ın Türkiye'deki tüm kültürel faaliyetlerinde bizlerlerden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ertuğrul Günay beyefendiye ve Bakanlık yetkililerine de teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Bundan 20 yıl önce, ülkemiz bağımsızlığını ilan eder etmez, ilk dakikalarda Kazakistan'ı tanıyan kardeş Türkiye Cumhuriyeti olmuştu. Bunu, devlet yönetimimiz ve halkımız hiç bir zaman unutmayacaktır. Dolayısıyla bizler, bu yıl, sadece bağımsızlığımızın yıldönümünü değil, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin de 20'nci yılını beraber kutlayacağız.

İstanbul'da gerçekleştirilen Türk Konseyi Zirvesi'nden çıkan önemli sonuçlardan biri olan, 2011 yılında, Kazakistan ve diğer Türk devletlerinin bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümünün görkemli bir şekilde kutlanması kararı çerçevesinde düzenlediğimiz bu Sergi ile büyük çaptaki kutlama faaliyetlerinin hoş bir başlangıcını yaptığımızı söyleyebiliriz.

Tarihi ve kültürel derinliğe sahip olan Kazakistan toprağı, aynı zamanda, Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve

atavatanı olup, Türk dünyasına ve dünya mirasına mal olan Hazreti Mevlana'nın üstadı Hoca Ahmet Yesevi ile Al-Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasagun gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir.

Bağımsızlığımızın 20 yılı içinde ülkemiz, ekonomisi büyüyen, siyasi istikrarı ve toplumsal huzuru tesis edilen, tüm dünya ülkeleri tarafından kabul edilen önde gelen bir devlete dönüştü. Bunun başlıca gösteregelerden biri de, elbette, 2010 yılında, Kazakistan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'ndaki başarılı başkanlık süreci ile 1-2 Aralık 2010 günlerinde Astana'da yapılan AGİT zirvesi olmuştur. Bunların yanısıra, ülkemiz, bu yıl, dünyada Birleşmiş Milletler Teşkilatı'ndan sonra 2'nci büyük teşkilat olan İslam Konferansı Örgütü ve Avrasya kıtasının önemli örgütlerden biri olan Şanghay İşbirliği Örgütü'nün başkanlığını üstlenecektir.

Belirtilen dönem içinde, Kazakistan halkının kültürü de, çağımızın gerisinde kalmadan, sürekli gelişme göstermiştir.

Bağımsızlığımızın ilk yıllarında ülkemizde 13 yeni tiyatro açıldı. Astana'da Sanat Üniversitesi adıyla Müzik Akademisi, Almati'da ise Sanat Akademisi açıldı. Kültür ve sanat adamlarımız çağdaş opera, bale, drama ve sinema gibi alanlarda yeni eserler ortaya çıkararak, bağımsızlığımızın bayrağını göklere çıkartmaya devam etmektedir.

2004 yılından beri, Kazak halkının geçmiş dönemlerden bugünlere kadarki tarihini araştıran, ulusun kültürü ile edebiyatını tanıtan "Kültürel Miras" adlı devlet programı hayata geçirilmektedir. Bunun neticesinde bir çok birçok yabancı devletin müze ve arşivlerinde bulunan Kazakistan tarihi ile ilgili belgeler ve malzemeler ortaya çıkarılmış, Kazakistan tarihi hakkında 5 ciltlik çalışma yayınlanmıştır.

Kazakistan kültürünün güçlenmesine, geniş kitlelere tanıtılmasına büyük etki yapan unsurlardan biri de resim sanatıdır. Ressamların fırçalarından ortaya çıkan eserler, halkın manevi dünyasını zenginleştiren, genç nesillere estetik talim-terbiye veren önemli araçlardan biridir. Kazak resim sanatı insanoğlunun manevi zenginlikerini felsefi açıdan

değerlendirmenin anahtarı-kaynağı olmakla birlikte, günümüz hayat gerçekliğini, sembolizmi de göstermesiyle değerli.

Çağdaş Kazak ressamlar sadece kendi ailesi, memleketi ve ülkesinin vatandaşları olarak değil, dünyanın bir parçası, düşünen bir birey olarak kendi sanat eserlerinde belirli sınırları zorlamaya çalışan birer araştırmacıdırlar.

Bu resimler topluluğu sayesinde Sizler, Kazakistanlı ressamların resim sanatının çağdaş sanata has kişisel eserleri ile, yeni resim dilindeki özel stil, boyama-nakış özellikleri aracılığıyla ortaya çıkardıkları çalışmaları ve araştırmaları ile tanışma fırsatı bulacaksınız.

Ressamlarımızın teşhir edilen sanat eserlerini, Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının 20'nci Yılı münasebetiyle Türk kardeşlerimizin beğenisine sunmak istiyoruz.

"Altın Çağ-Altın Ğasır" Sergisi, Astana'da bulunan "Has" Sanat Galerisi'nin önemli projelerinden biridir ve daha önce ulusal bir sanat sergisi olarak Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde gösterime sunulmuştu.

Sergi ilk kez 2006 yılında Moskova'daki "Manej" Merkez Sergi Salonu'nda sanatseverlerle buluştuktan sonra, Varşova, Vroslav, Eindhoven, Berlin, Stuttgart, Münih, Frankfurt, Amsterdam, Brüksel ve Viyana'yı kapsayan bir turneye çıkmıştı.

Altın Çağ Sergisi, Kazakistan sanatındaki realizm, avangard, empresyonizm, sürrealizm ve diğerleri olmak üzere bir çok akımı bünyesinde bulundurmaktadır.

Sergimize bir daha hoş geldiniz diyerek, kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin her zaman devam ederek gelişeceğine inancımın tam olduğunu bildirmek istiyorum.

Bu vesile ile Türkiye'nin yönetimine, Hükümet üyelerine, siyasi parti yöneticilerine, sanatseverlere, akademisyenlere, siyasetçilere, Türk basınına ve bütün Türk kardeşlerime ilişkilerimizin gelişmesine katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

İlginize teşekkür ederim!

1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi'ndeki Konuşması

28 Mayıs 2011, İstanbul

Saygıdeğer Rektörler!
Değerli topluluk!
Saygıdeğer basın mensupları!

Öncelikle "1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi'ni" organize edip, Kazakistan'ı da onur konuğu olarak seçtiğiniz için şükranlarımı bildirir, önemi ve sorumluluğu büyük çalışmalarınızın başarılı olmasını dilerim.

Bildiğiniz gibi, 2011 yılı Türk dili konuşan devletler için özel siyasi manası olan tarihi bir yıldır. Kardeş ülkeler bağımsızlıklarının 20'nci yıldönümlerini kutluyorlar. Bu yıl, kardeş Türkiye için de özel ve kutlu bir yıl olacak diye düşünüyorum. Türkiye'nin ülkemiz bağımsızlığını ilk tanımasına da, bu yıl 20 yıl dolacaktır. Bu Zirve'nin böylesine önemli bir yılda yapılıyor olması, bizlere ayrı bir mutluluk vermekte.

Bugünkü etkinliğin, ülkelerimiz arasındaki işbirliğine yeni ivme kazandırarak yeni ufuklar açacağına inanıyorum. Bu bağlamda, ülkemizdeki eğitim ve bilim alanlarında yaşanan gelişmeleri Sizinle paylaşmak istiyorum.

Kazakistan, UNESCO verilerine göre, eğitim gelişme endeksi bakımından son üç yıl içinde 129 ülke arasında ilk dört sırada yerini korumakta. 2009 yılında insani gelişim endeksi açısından ülkemiz 82'nci sırada yer almışken, 2010 yılında ise 16 sıra atlayarak 66'ncılık pozisyonuna yükseldi.

Orta Asya ülkeleri içinde Kazakistan, Avrupa'nın Ortak Eğitim Alanı'na (Bolonya Süreci) asil üye olan ilk ülkedir. Bu başarıları, aşağıda sunulan uluslar arası seviyedeki rakamlar tasdik etmektedir.

Geçen yıl, 51'inci Uluslararası Matematik Olimpiyatları, başarılı bir şekilde başkentimiz Astana'da gerçekleştirildi ve Kazakistan , 98 ülke arasında 5'inci oldu.

Genel olarak, uluslar arası bilim olimpiyatlarında yarışan gençlerimiz, 2007 yılında 38 altın madalya, 57 gümüş ve 86 bronz madalya kazanmışken, 2010 yılında altın madalya sayısı 168'e, gümüş 201'e ve bronz 230'a yükselmiştir.

TIMSS olarak adlandırılan uluslar arası karşılaştırmalı araştırma'nın 2007 yılındaki verilerine göre, öğrencilerimiz, matematik alanında 5'inci sırada ve fen bilimleri alanında 11'inci sırada yer aldı.

2009 yılında, küresel rekabet edebilirlik endeksi bakımından 67'nci sırada yer almıştık. Bunun içinde, yüksek öğretim kapsama düzeyi açısından 50'nci sırada, inovasyon kabiliyeti açısından 50'nci sırada ve eğitim alanındaki harcamalar bakımından 58'nci sırada yer aldık.

Son 10 yıl içinde, eğitim alanına yapılan harcamalar 7 kat arttı.

2011 yılında, devlet bütçesinden eğitim ve bilim alanına, millli gelirin % 4,2'sine tekabül eden 6,2 milyar dolar tahsis edildi. Bu da UNESCO normu olarak kabul edilen milli gelirin % 5-6 oranına yaklaşmış bulunmaktadır.

2011-2020 yıllarını kapsayan Kazakistan Eğitim Geliştirme Programı kabul edilmiştir.

Ülkemiz, üç aşamalı lisans ve yüksek lisans eğitim sistemine tamamen geçmiştir. 131 yüksek öğretim kurumunda kredili geçme sistemi uygulanmakta olup, 37 üniversitemizde ikinci öğretim bölümleri, 20 üniversitemizde ise açıköğretim bölümleri bulunmaktadır.

Bugün Kazakistan'da, 45 ülkeden gelen 10 bin 500'e yakın yabancı öğrenci eğitim görmekte. Dünyanın 30 ülkesindeki önde gelen eğitim kurumlarında eğitim görmüş olan 30 binden fazla Kazakistanlı genç ülkemize dönmüş olup halkına hizmet etmektedir.

Eğitim ve bilim alanında 500 binden fazla eğitmen ve bilim adamı çalışmakta, öğrenci sayısı ise 4,5 milyona ulaşmaktadır.

Günümüzde, Kazakistan da okulöncesi eğitim kurumu sayısı 3888, devlet okulu sayısı 7620, özel okul 115, 318 meslek lisesi, 530 genel eğitim veren yüksek okul ve 148 yüksek öğretim kurumu bulunmaktadır.

Kazakistan'ın eğitim alanındaki önemli projelerinden biri sayılan ve uluslar arası standartlara göre Astana'da kurulan N.Nazarbayev Üniversitesi faaliyete başlamıştır. Dünyanın önde gelen üniversiteleri ile işbirliğine dayalı ortak program anlaşmaları imzalamıştır.

Ülkemizde eğitim kalitesinin arttırılması maksadıyla, gençlerimizin yurt dışı üniversitelerde eğitimine yönelik "Bolaşak" eğitim programı başarılı bir şekilde uygulanmaktadır.

Kazakistan ile Türkiye'nin önde gelen 20 üniversitesi arasında işbirliği, dinamik bir şekilde gelişmektedir.

Bunların yanı sıra, ülkemizin bağımsızlık döneminde, Türk yüksek öğretim kurumlarında 3000'den fazla öğrenci eğitim görmüştür ve öğrencilerimiz burada okumaya devam etmektedir. Türkistan'da Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi'nin, Almatı'da Süleyman Demirel Özel Üniversitesi'nin, Jambıl Muhasebe, Kredi, Ekonomi Koleji'nin, 28 Kazak-Türk Lisesi'nin, "Dostık" (Dostluk) Eğitim Merkezi'nin faaliyette olması eğitim alanındaki başarılı işbirliğinin bariz birer örneğidir.

Eminim ki bu işbirliğimiz tüm kardeş devletler arasında da derinleşerek devam edecektir. Türk dünyasının bilim adamlarını ve aydınlarını bir araya getirmek ve Türk Konseyi'nin bir organı olarak kurulan Türk Akademisi de, geçtiğimiz yıl Astana'da açılmış olup, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da gerçekleştirmiştir. Yakında uluslar arası statüye kavuşacak olan bu Akademi, Türk dili konuşan halkların, kökleri ortak olan tarihini araştırmaya ve ortak kültürünü geliştirmeye yönelecektir. Kazakistan bu istikamette somut çalışmalar yapmaktadır. Türk Dünyası Akademisi için bina tahsis edilmiş ve devlet bütçesinden ödenek sağlanmış olup, gerekli uluslar arası anlaşma taslağı hazırlanmıştır. Bu

anlamda, genel Türk medeniyetinin gelişimiyle ilgili olan tüm kurumları ve ilim adamlarını Akademi'nin çalışmasına katkıda bulunmak üzere davet ediyorum.

Bu sürece hep beraber destek verelim, katkı sağlayalım. Büyük çalışmalar bizi bekliyor.

Günümüzde, geleceğimize ancak eğitimle yön verebiliriz. Eğitim öğretimin insana nitelik kazandırdığını ve bu alandaki en önemli kuruluşların üniversiteler olduğunu dikkate alarak, Türk Üniversite Sektörü Zirvesi'nin her sene düzenlenerek geleneksel hale getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Böyle önemli çalışmaların, ülkelerimiz arasındaki yakınlaşma ve işbirliğini arttıracağına, halklarımız arasındaki kardeşlik ilişkilerini yeni aşamalara, ortak kalite göstergelerine ulaştıracağına inanıyorum.

Konuşmamın sonunda, Türklük eğitim alanında alacağı yeri ve önemi büyük Zirve'yi organize eden değerli kardeşlerime, saygıdeğer katılımcılara sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Türk dünyasındaki dostluk ve huzurun kefili olarak düzenlenen faaliyetlerinizin, emeklerinizin verimli ve başarılı olmasını diliyorum!

1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi Kapanış Resepsiyonundaki Konuşması

28 Mayıs 2011, İstanbul

Saygıdeğer Bakanlar!
Sayın Semra Hanımefendi!
Saygıdeğer Rektörler!
Saygıdeğer katılımcılar!
Saygıdeğer basın mensupları!

Öncelikle, bugün gerçekleşen "1. Türk Üniversiteleri Sektör Zirvesi'nin" başarılı bir şekilde geçtiğini ifade ediyor ve organize edenlere bir daha şükranlarımı sunuyorum.

Bu yıl, bağımsızlığımızın ve Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin 20'nci yılını idrak etmekteyiz. Bu vesile ile 1991 yılında, bağımsızlığımızı dünyada ilk tanıyan ülkenin kardeş Türkiye olduğunu tekrar hatırlatarak, dönemin 8. Cumhurbaşkanı olan merhum Turgut Özal'ı yad etmek ve burada bulunan Semra Hanımefendiye de davetimize katıldıkları için ayrıca şükranlarımı ifade etmek isterim. Kazakistan ve Türkiye ilişkilerinin kurucusu olan ve bunlara ilham veren Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın büyüklüğü, kuşkusuz ki tartışılmazdır.

1991 yılının Mart ayında, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Kazakistan resmi ziyareti ile başlayan ilişkiler, bugün, parlak bir şekilde gelişmekte ve bu misyon, bugünlerde, Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül ve Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından başarılı bir şekilde devam ettirilmektedir. Turgut Özal'ın hayal ettiği büyük Türk dünyası Kazakistan ve Türkiye'nin işbirliği ile gerçekleşmektedir.

Günümüzde, Kazakistan ve Türkiye, Türk dünyasının adeta iki direğidir. Doğuda Kazakistan, batıda Türkiye'dir.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkiler, hem ikili hem de çok taraflı yapıda son derece uyumlu seyretmektedir.

2010 yılının Eylül ayında, Devlet Başkanımız Sayın Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Tür Dili Konuşan Devletler İşbirliği Konseyi, kısa adıyla Türk Konseyi gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun birinci zirvesinin İstanbul'da yapılmış olması, ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır.

Bunların yanı sıra, Türk dünyasının bilim adamlarını ve aydınlarını bir araya getirmek üzere ve Türk Konseyi'nin bir organı olarak kurulan Türk Akademisi de geçtiğimiz yılda Astana'da açılmış olup, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapılmıştır. Türk Dünyası Akademisi için bina tahsis edilmiş, devlet bütçesinden ödenek ayrılmış olup, gerekli uluslar arası anlaşma taslağı hazırlanmıştır. Bu anlamda, genel Türk medeniyetin, gelişimiyle ilgili olan tüm kurumları ve ilim adamlarını, Akademi'nin çalışmasına katkıda bulunmak üzere davet ediyorum.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olay. Bunu, tüm Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliği için önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür. Stratejik Ortaklık Anlaşması Kazakistan-Türkiye ilişkilerini başta siyasi, iktisadi, askeri-teknik, enformasyon, içtimai, kültürel ve insani olmak üzere, bütün alanlarında önemli ölçüde güçlendirecek bir belgedir.

Ekonomik alandaki ilişkilere gelince, şu anda Kazakistan'da, Türk sermayeli 1400 şirket faaliyet göstermekte. Ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi, 2010 yılında, 3 milyar 170 milyon dolar olmuştur.

Bugün itibariyle Kazakistan, Türkiye'ye, stratejik öneme sahip enerji kaynakları olan petrol ile yer altı madenlerini ihraç etmektedir. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Kazakistan'ın desteği ile işlemekte olup, Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı da güncellik kazanmıştır.

Türk yatırımlarının Kazakistan ekonomisindeki toplam hacmi yaklaşık 2 milyar dolar, Kazakistan'ın Türkiye'deki yatırımları yaklaşık 1 milyar dolardır. Bununla beraber, Türk müteahhitleri, Kazakistan'da, 15 milyar doları aşkın inşaat projesini hayata geçirmektedir. Böylece, ülkemizin Türkiye ekonomisine dolaylı katkısı 15 milyar dolar civarındadır.

Kültürel ve eğitim alanındaki ilişkiler de gelişme göstermektedir. Ülkemizde Türkiye ve Türk halkı sevilmektedir. Kazakistan'da 28'e yakın Kazak-Türk Lisesi ve 3 Kazak-Türk Üniversitesi eğitim vermektedir. Bunların dışında bir çok Kazakistan üniversitelerinde Türk dili ve edebiyatı bölümleri mevcuttur. Ayrıca Kazakistan'da gösterimde olan Kazakçaya çevirilmiş 10'dan fazla Türk dizileri de hesaba katıldığında Kazakistan'da, Türkiye'ye ve Türk diline yönelik müthiş bir ilgi ve alaka olduğu aşikar olur. Bu alanda da çok büyük işbirliği potansiyelimiz söz konusudur.

Tüm bunlar gösteriyor ki, ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki karşılıklı sevgi ve kardeşlik duyguları yıldan yıla pekişmekte ve işbirliğimizin tüm alanlarına yansımaktadır. Bizleri bir araya getirecek ortak manevi, kültürel değerler mevcuttur.

Saygıdeğer konuklar!

Türk dünyası birliği ile karşılıklı işbirliği güçlenip, geliştikçe, hepimizin refah düzeyinin yükseleceğine, kalkınma imkânlarımızın artacağına inanıyorum.

Karşılıklı yakınlaşma sürecinin bölgemizi, ekonomik bağımsızlık ile istikarlı kalkınmaya götürecek en doğru yol olduğuna inancım tamdır. Bizler, bütün Türk dünyası, sadece bu şekilde, ebedi hayat yoluna girebiliriz diye düşünüyorum.

"SCAT" Havayolları "Şımkent-İstanbul-Şımkent" Güzargahındaki İlk Seferin Açılışındaki Konuşması

13 Eylül 2011, İstanbul

Saygıdeğer Vali!
Saygıdeğer belediye başkanları!
Saygıdeğer Atatürk Havalimanı yöneticileri!
Değerli katılımcılar ve konuklar!
Diplomatik misyon temsilcileri!
Saygıdeğer basın mensupları!

Öncelikle, Kazakistan "SCAT" Havayolları'nın "Şımkent-İstanbul-Şımkent" hattındaki ilk seferinin resmi açılış törenine katılarak şeref verdiniz ve hoş geldiniz demek istiyorum.

Sizlerin de çok iyi bildiği gibi, bundan 20 yıl önce, ülkemiz bağımsızlığını ilan ettiğinde, ilk dakikalarda, dünyada Kazakistan'ı ilk tanıyan kardeş Türkiye Cumhuriyeti olmuştu. Bunu devlet yönetimimiz ve halkımız hiç bir zaman unutmayacaktır. Dolayısıyla bizler, bu yıl, sadece bağımsızlığımızın yıldönümünü değil, Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin de 20'nci yılını beraber kutluyoruz.

Bu yeni seferin de böylesine tarihi bir dönemde açılıyor olması, bizlere ayrı bir mutluluk vermektedir.

Bugüne kadar Kazakistan'dan Türkiye'ye düzenli seferler sadece Astana'dan ve Almatı'dan yapılıyordu.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in talimatı ve Türkiye Sivil Havacılık İdaresi ile "Türk Havayolları"nın aktif işbirliğinde açılan bu yeni uçak seferi, kardeş halklarımızın daha da kaynaşmasına ve aramızdaki mesafenin kısaltılmasına vesile olacağına inancım tamdır. Bu alandaki işbirliğimizin bir sonraki adımı, "İstanbul-

Şımkent-İstanbul" istikametindeki düzenli seferin haftada 2 kez olmak üzere Türk Hava Yolları tarafından yapılması olacaktır.

Bağımsızlığımızın ilk yılarında, Kazakistan ile Türkiye'yi bağlayan "Almatı-İstanbul" uçak seferi vardı. İlerleyen yıllarda, yeni başkentimiz Astana'dan ve akabinde Batı Kazakistan'daki Atyrau'dan Türkiye'ye direk seferler hayata geçirildi.

Şimdi ise halklarımıza, Atayurttan Anayurda, Ahmet Yesevi Hazretleri'nin diyarından Hazreti Hacı Bektaş-ı Veli diyarına, daha geniş ulaşım imkanları sağlayarak, en yoğun nüfuslu Güney Kazakistan'ın merkezi olan Şımkent'i İstanbul ile bağlamaktayız.

İnanıyorum ki, bugünkü etkinlik, kardeş ülkelerimiz arasındaki işbirliğine yeni ivme kazandırarak, yeni ufuklar açacaktır. Bu başlangıcı hep beraber destekleyerek, devam ettirelim.

Bu vesile ile, ülkelerimizin diğer illeri arasında da yeni uçak seferlerinin açılmasını temenni ederek, Sizleri kardeş ülke Kazakistan'ı ziyaret etmeniz için davet etmek istiyorum!

Konuşmamın sonunda, bu güzel etkinliği organize eden "SCAT" Havayolları'nın Türkiye'de yıllar boyunca temsilciliğini yapan "Casio Air" yetkililerine, "Atatürk Havalimanı" yönetimine ve bütün Türk kardeşlerime işbirliğimizin gelişmesine katkılarınızdan dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Abay İlköğretim Okulu'nun Yeni Öğretim Yılı Açılış Törenindeki Konuşması

19 Eylül 2011, İstanbul

Saygıdeğer öğrenciler, öğretmenler ve konuklar!

Sizleri yeni öğretim yılının açılışı dolayısıyla kutluyotum!

Bu öğretim yılında başarılar diliyorum!

Bu fırsattan faydalanarak, Kazakistan halkının selamını sunuyorum!

Saygıdeğer Vali!

Saygıdeğer Kaymakam!

Abay İlköğretim Okulu Müdürü ve öğretmenleri!

Değerli öğrenciler, basın mensupları!

Bugün, büyük Kazak şairimiz Abay'ın adını taşıyan bu okulda, yeni eğitim-öğretim yılının açılışına katılmak ve bu mutluluğu Sizinle paylaşmak benim için ayrı bir sevinç ve gurur kaynağıdır.

Bu yılki öğretim yılının, Kazakistan bağımsızlığının ve Kazakistan ile Türkiye halkları arasında diplomatik ilişkiler kurulmasının 20'nci yılı kutlamalarıyla denk gelmesi bu töreni daha bir anlamlı kılmaktadır.

Sizlerin de bildiği gibi, bundan 20 yıl önce, ülkemiz bağımsızlığını ilan ettiğinde, ilk dakikalarda, Kazakistan'ı dünyada ilk tanıyan kardeş Türkiye Cumhuriyeti olmuştu. Bunu devlet yönetimimiz ve halkımız hiç bir zaman unutmayacaktır.

Değerli çocuklar!

Bugün Sizler öğrencisiniz, ama yarın, ülkelerimiz arasında köprü kuracak ve ilişkilerimizi yeni boyuta taşıyacak birer yurttaş olacaksınız.

Ülkelerimiz arasında kardeşlik ve dostluk boyutunda olan ilişkiler günümüzde stratejik ortaklık düzeyine ulaşmıştır.

Bu anlamda, diğer alanlarda olduğu gibi, eğitim alanında da işbirliğimiz aktif bir şekilde devam etmektedir. Sizin de eğitim gördüğünüz bu okulumuzun ünlü Kazak şair ve düşünürü Abay adıyla açılışı, 2003 yılında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev tarafından yapılmıştı.

Bizler bugün Size boş gelmedik. Ünlü Kazak şairi Abay'ın dilini öğrenebilmeniz ve eserlerini okuyabilmeniz için, Kazak dili öğrenme kitaplarını hediye ediyoruz ve masrafları Büyükelçilik tarafından karşılanan, teknolojik olarak donatılan Abay sınıfını da takdim ediyoruz!

Sizleri Kazakistan'la daha yakından tanıştırmak ve bilgi sahibi olmanızı sağlamak için Büyükelçilik olarak tüm çabayı göstermekteyiz. Bu anlamda, bu yaz aylarında, okulunuzdaki öğrenciler de dahil olmak üzere toplam 20 kadar öğrenciyi Kazakistan'ın en büyük öğrenci kamplarına göndererek, atayurtlarını bizzat görmelerini ve hakkında bilgi sahibi olmalarını sağladık. İnşallah bu çocuklarımız, orada gördüklerini hem Sizlerle, hem de ebeveyenleriyle paylaşmışlardır ve ülkemizi Size de anlatmışlardır. Bu projeyi bundan sonra da devam ettireceğiz.

Bizim Kazakistan'lı öğrencilerimiz de Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinde eğitim görmeye devam ediyor. Merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde başlayan Büyük Öğrenci Projesi kapsamında, Türk yüksek öğretim kurumlarında, bugüne kadar 3 binden fazla Kazak öğrenci eğitim gördü. Şu anda da 700 kadar öğrencimiz eğitimine devam ediyor ve Türk halkının sıcak konukseverliği sayesinde, kendilerini burada adeta evinde gibi hissediyorlar.

Kazakistan'da ise; Türkistan şehrinde kurulan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'nin, Almatı'da Süleyman Demirel Özel Üniversitesi'nin, 28'den fazla Kazak-Türk Liseleri ve Kolejleri'nin faaliyette olması eğitim alanındaki başarılı işbirliğinin bariz birer örnekleridir.

Bu konuşmamı fırsat bilerek, Sizlere yeni eğitim-öğretim yılında başarılar diliyorum!

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının Yirminci Yılı Konserindeki Konuşması

14 Ekim 2011, Bursa

Saygıdeğer Vali!
Saygıdeğer Büyükşehir Belediye Başkanı!
Değerli konuklar!
Saygıdeğer basın mensupları!

Her şeyden evvel, Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının 20'nci Yılı dolayısıyla düzenlenen bu konser programı için Bursa Valiliği'ne, Büyükşehir Belediye Başkanı'na, ekibine ve Bursa halkına gönülden şükranlarımı bildirmek istiyorum.

Kazakistanlı sanatçıların katılımı ile icra edilen bu konser programının Bursa'da yapılması bizler için ayrı bir önem ifade etmektedir. Bu vesile ile buradan, bir daha, Bursa yöneticilerine göstermiş oldukları sıcak ilgi, yardım ve alakalarından dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Kazak ve Türk hakları dil, tarih ve kültür kaynağı aynı, kökdeş, kandaş, kardeş halklar olduğundan, Türkiye'de Büyükelçi olarak hizmet etmek benim için büyük mutluluk. Burada kendimi evimdeki gibi serbest hissediyorum. Çünkü Kazakistan'ın ilk bağımsızlık yıllarından beri, Türkiye'de, birçok hizmelerde bulundum. Belirtmek gerekirse; büyükelçilik bünyesinde diplomat olarak, İstanbul'da Başkonsolos olarak bulundum. Türkiye'de sınırlı ömrümün önemli yıllarını geçiriyorum. Onun için de Türkiye bana sıcak.

Bildiğiniz gibi, bu yıl, Kazakistan ve diğer Türk dili konuşan devletlerin bağımsızlıklarının ve Türkiye'nin bağımsızlığımızı tanımasının 20'nci yılını kutluyoruz. Bugünkü konser programımız da bu kutlama programlarının önemli faaliyetlerinden biridir. Size hünerlerini sergileyecek sanatçılarımız Kazakistan'ın tanınmış simalarıdır.

Böylece, Türkiye'deki kardeşlerimizi Kazakistan'ın kültürel, sanatsal, edebi v.s. zenginlikleri ile bundan sonra da tanıştırmaya devam edeceğiz.

Benim, kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin her daim tempolu gelişeceğine inancım tamdır.

Bu vesile ile bütün Türk kardeşlerime, sıkı ilişkilerimizin gelişmesine katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyor, saygı ve sevgi ile selamlıyorum.

Nevruz Bayramı Konuşması

20 Mart 2012, Büyükelçilik binası

Saygıdeğer kardeşler!

Saygıdeğer konuklar!

Saygıdeğer öğrenciler!

Hepinizi öncelikle ulusumuzun ulu günü Nevruz Bayramı ile can-ı gönülden kutluyorum!

Nevruz, iyilik ve birlik beraberliğin, yenilenme ve yeniden doğuşun bayramıdır. Bu bayramda geçmişle barışarak, gelecekten saadet umulur.Her yıl halkımızın refah düzeyi yükselerek ekonomimizin hızlı bir şekilde gelişme göstermesi de geleceğe olan inancımızı sağlamlaştırmakta.

2011 ve 2012 yıllarının Kazakistan halkı açısından önemi büyüktür. Çünkü, bu yıllar, Kazakistan'ın bağımsızlığı ve Kazak Türk ilişkilerinin tesis edilmesinin 20'nci yıldönümü olması ile özellenmektedir.

Geride bıraktığımız 20 yıl, ülkemizin tarihi açısından önemli olaylarla doludur. Kazakların "Uzun yolculuk önce ilk adımdan başlar" dediği gibi, her adımını dirayetle atan genç devletimiz aldığı istikametin doğru olduğunu ispatladı. Elde edilen başarıları öncelikle Devlet Başkanımızın yürüttüğü vizyon sahibi siyaseti, doğru yolu seçebilme yeteneği ve uluslararası kamuoyundaki itibarına bağlamak gerekir. Ayrıca eşit ve denk siyaset yürüterek toplumdaki dayanışma ve birliği koruyabilmesinin de bir meyvesi diye içtenlikle belirtmek mümkündür.

Ülkemizin, her yıl gelişerek, ekonomisini büyütmekte ve halkının refah düzeyini yükseltmekte olduğuna da hepiniz şahitsiniz. Ülkemizde bağımsızlığımızı pekiştirecek başarılı ekonomik ve sosyal reformlar yürütülmektedir. Elde edilen

başarıları uzak ve yakındaki yabancı devletler kabul etmekte, diğer gelişmekte olan ülkeler için örnek olarak göstermektedir.

Önümüzdeki dönemde de, dünyanın gelişmiş ülkeleri ile ilişkilerimizi geliştireceğiz ve çalışmalarımızı, bağımsız devletimizin çıkarları doğrultusunda yürüteceğiz. Dolayısıyla bu etkinliğe katılan hepinizin işlerinde başarılar diliyorum.

Bugünkü bayram fırsatından istifade ederek ailenize saadet ve mutluluk diliyorum.

Ulusun ulu günü kutlu olsun! Yeni yıl ülkelerimize sükunet ve istikrar getirsin!

Nevruz bayramı, Sizlerin ülke iyiliği yolundaki bütün işlerinizin başarılı olmasını yol açsın!

Kazakistan ve Uluslararası İlişkileri Konulu Uluslararası Sempozyumdaki Konuşması

30 Mart 2012, Malatya

Saygıdeğer Vali!
Saygıdeğer Belediye Başkanı!
Saygıdeğer Rektör!
Saygıdeğer BİLSAM yöneticileri ve üyeleri!
Değerli bilim adamları ve konuklar!
Saygıdeğer basın mensupları!

Öncelikle BİLSAM tarafından organize edilen bu uluslar arası sempozyuma davetlerinden dolayı BİLSAM yönetimine teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Bu konferansın, bu yılın Mart ayında yapılıyor olması da birçok bakımdan anlamlıdır. Bu yılın Mart ayında, Kazakistan-Türkiye arasında diplomatik ilişkiler kurulmasının 20'nci yıldönümü kutlanmaktadır. Saygıdeğer Malatyalılar, bu ortak sevincimizi Sizinle, paylaştığım için kendimi mutlu hissediyorum.

Kazakistan ve Türkiye, tarihi geçmişi benzer ve kökü aynı, dili ortak kardeş ülkelerdir. Yıllar geçtikçe, kadim tarihi kökdeşliğimizin, dilimiz ve dinimizin ortaklığı bizi bir birimize daha da yakınlaştırmaktadır.

Bağımsızlığımızı ilk olarak tanıyan Türkiye'ye ayrı bir sevgi beslemekteyiz. Bağımsızlığımızdan bu yana iki ülke arasındaki dostluk ve işbirliği temelindeki bağımız kesilmiş değildir. Kazakistan ile Türkiye arasında işbirliği ve stratejik ortaklık temeli, ayrı devlet olarak kurulduğumuz günden itibaren sağlam bir şekilde inşa edildi.

Bağımsızlıkla birlikte kardeş devletler arasında çok yönlü ilişkiler kuruldu, bunun sayesinde halklarımızın ruhu şahlandı, tarihi kökümüze giden yollar açıldı. Ekonomik ilişkiler ivme kazanarak, hızla gelişti. Türk kardeşlerimiz Kazakistan'a

destek olarak, yeni başkentimiz Astana'nın gelişmesine ve büyümesine katkıda bulundu. Bizim Türkiye'ye beslediğimiz kardeşlik duygularımızın göstergesi olarak Esil nehrinin kıyısında Mustafa Kemal Atatürk'ün görkemli Anıtı açıldı.

Son yıllarda Türkiye, ekonomisi dünyanın en büyük on altıncı ekonomisi sırasına, Avrupa'da altıncı sıraya yükselerek, sanayisi hızla gelişen bir ülkeye dönüştü. Türkiye dünya siyasetinde önemli bir yere sahip, bulunduğu bölgede de söz sahibi bir ülke oldu. Ortadoğu, İran, Irak, Afganistan ve Kafkasya'daki sorunların çözümünde Türkiye'nin etkisini göstermeye devam edeceği muhakkaktır.

Rota olarak sanayi ve inovasyonu seçen Kazakistan da, ekonomisi hızla gelişen bir ülke olarak dünyada tanınmaya devam etmektedir. Kardeş devletlerin siyaset sahnesindeki ağırlıkları, bizim birliğimizi daha da artıracaktır. Biz, birlik içerisinde ortak medeniyetimizi dünyaya tanıtabiliriz. Diğer milletlerle eşit seviyede itibarlı devletler sıfatıyla gelişeceğiz.

Bizler kardeşlik ve işbirliğinde örnek olarak pek çok süreci hayata geçirdik. Uluslararası TÜRKSOY teşkilatı, TÜRKPA, Aksakallar Konseyi, Türk Akademisi ve Türk Konseyi'nin kurulması, bunun en iyi örnekleridir. Bütün bu girişimler Altay'dan Akdenize kadar uzanan geniş coğrafyaya hakim olan ecdatlarımızın emanetine sadakatimizin kanıtıdır.

Medeniyet, iman ve hayırseverlik gibi ortak kavramlar birlik ve karşılıklı etkileşim adına her zaman önem arz eden çıkış noktamız olmuştur. Bu yüzden El Farabi, Ahmet Yesevi ve Celaleddin Rumi'nin halklarımızı ve genel anlamda insanoğlunu karşılıklı hoşgörüye ve barışa davet etmeleri, bizim için örnek teşkil etmelidir.

Bu bağlamda, ülkelerimizin bu yöndeki yaklaşımlarının benzerliği bizi memnun etmektedir. Örnekleri ortada: Kazakistan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi'nin düzenlendiği bir ülke haline gelmişken, Türkiye ise Medeniyetler İttifakı'nın Eşbaşkanı bir ülkedir. 2011 yılında, Kazakistan AGİT, Türkiye AİGK/CICA Dönem Başkanı ülke olmuşlardır. Bunlar; Avrasya'nın güvenliği ile medeniyetlerarası anlayışı

geliştirmeye yönelik yeni inisiyatifleri birlikte almamıza imkan tanımıştır.

Ülkelerimizin uluslararası politikadaki yaklaşımları ile görüşlerinin benzerlik göstermesi doğaldır. Zamanında Atatürk'ün ortaya attığı "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesi halen önemini yitirmiş değildir. Nükleer silahtan gönüllü olarak vazgeçen bir ülke sıfatıyla Kazakistan, dünyada bu istikamette yer alan gelişmelerden endişe duymaktadır. Kırk yıl boyu kendi topraklarında gerçekleştirilen nükleer denemeler yüzünden çile çeken bir halk olarak bu adımımızın başka ülkelere örnek oluşturacağını emin bir biçimde ifade edebiliriz.

Biz, Ankara ile birlikte, kıta çapında cereyan eden çözümü zor sorunların, Afganistan ve Irak'taki, Ortadoğu ve Kafkasya'daki çatışma ve anlaşmazlıkların çözümünde aktif bir şekilde katkıda bulunacağız.

Türk dünyasının en büyük iki devleti olarak Kazakistan ve Türkiye'nin birlikte yapacakları çok iş var. Bizler ikili ve çok taraflı formata dayalı imkanlarımızdan tam kapasite yararlanmalıyız. İki ülke; ticaret, ekonomi, yatırım, ulaşım, turizm ve birçok farklı alanlarda ortak ve büyük projeleri hayata geçirebilecek güce sahiptir.

Dünyada hayranlık uyandıran ortak Türk uygarlığı sadece gelişmiş medeniyetiyle değil, aynı zamanda ekonomik gücüyle de farklı bir yere gelmelidir.

İkili ilişkilerimizi daha da canlandırma yolunda gelecekte yapılacak çok işimiz var. Bu işte sadece resmi kurumlar değil, aynı zamanda akademisyenler, özel sektör temsilcileri, iş çevresi ve sivil toplum kurumları da kolları sıvayarak yer almalıdır.

Kazakistan'ın büyük şairi Abay, bir şiirinde "huzurdan başka bir dost bulamadım" demiştir. Öyleyse, yüzyıllar boyu ara verilen, ancak bağımsızlıkla birlikte devamını bulan dostluğumuz ve birliğimiz ebedi olsun!

Kazakistan – Türkiye İlişkilerinin Yirminci Yıldönümü Konulu Konferanstaki Konuşması

29 Mayıs 2012, Ankara

Saygıdeğer Rektör!
Saygıdeğer bilim adamları!
Değerli konuklar!

Kazakistan – Türkiye ilişkilerinin 20'nci yıldönümü münase-betiyle düzenlenen bu konferans büyük önem arzetmektedir. Bu faaliyeti düzenleyen Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Rıza Ayhan'a şükranlarımı sunarım.

Bizler aynı kökten çoğalan kökdeş, kardeş halklarız. Birbirimize verdiğimiz destek ve stratejik ortaklığımız bunun en güzel örneğidir.

Kazakistan ve Türkiye, Hazreti Mevlana'nın dediği gibi, "dostluk ve kardeşlik sezgisi sağlam yerleşen iki yürek arasında akan bir nehir gibidir." Bundan da hiç şüphem yoktur!

Tarihi ve kültürel hazineye sahip olan Kazakistan toprakları, aynı zamanda, Türk halklarının ilk yerleşim alanı ve atayurdu olup, Türk dünyasına ve dünya mirasına mal olan Hazreti Mevlana'nın üstadı Hoca Ahmet Yesevi ile Farabi, Muhammed Haydar Dulati, Balasagunlu Yusuf Has Hacib gibi ulu şahsiyetleri yetiştirmiştir.

Bağımsızlığımızı kazandığımız ilk günden bu yana, Türkiye hep yanımızda yer almıştır. Geçiş döneminin zorluklarına rağmen, ülkemize gelen ilk işadamları, inşa edilen ilk yapılar, açılan ilk oteller hep Türkiye'dendi.

Ülkelerimiz arasındaki ilişkiler en üst düzeyde seyretmektedir. Geçtiğimiz günler Türkiye Başbakanı Recep Tayip Erdoğan Kazakistan'a resmi ziyarette bulunmuştur. Çok

verimli geçen ziyaret esnasında Sayın Erdoğan, Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev ve Başbakanı Karim Masimov'la görüştü. Bu ziyaret Türkiye basınında genişçe yer aldı. Ziyaretin detaylarını bir daha tekrar etmeyi gerek görmüyorum. Ancak bu ziyaretin iki kardeş ülke arasındaki ilişkilerin gelişimi ve derinleşmesine yeni ve ek ivme kazandırdığını belirtmeliyim.

Ülkelerimiz arasında siyasi alanda herhangi bir problem yaşanmamaktadır. Astana'da imzalanan belgeler de devletler arası ekonomik yakınlaşmamıza büyük katkı sağlayacaktır.

Sizler, Türkiye'nin aydın kesiminin temsilcileri olarak ve bizler, Kazak diplomatları olarak, birlikte, iki ülke ve halkları arasındaki karşılıklı işbirliğinin güçlendirilmesine ve yakınlaşmasına katkı sağlamaya yönelik etkin adımları atabiliriz ve atmalıyız.

Bizler, maalesef, belli bir dönemlerde, tamamen farklı yollarda gelişimimizi sürdürdük. Şimdi ise birbirimiz hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için olağanüstü imkânlar doğmaktadır. Kültür mirası temelinde şimdikinde de yakın ilişkiler kurmak, birbirimizi etle tırnak gibi yakından tanımak mümkündür.

Tabii ki, kültür ve eğitim alanındaki ilişkiler de gelişme göstermektedir. Ülkemizde Türkiye ve Türk halkı sevilmektedir. Kazakistan'da 28 Kazak-Türk Lisesi ve 3 Kazak-Türk Üniversitesi eğitim vermektedir.

Kazakistan'ın bir çok üniversitesinde Türk dili ve edebiyatı bölümleri mevcuttur. Türkiye hakkında yazılan yüzlerce çeşit kitap vardır. Ayrıca Kazakistan'da gösterimde olan Kazakçaya çevirilmiş 10'dan fazla Türk dizisini de hesaba kattığımızda, Kazakistan'da, Türkiye'ye ve Türk diline müthiş bir ilgi ve alaka olduğu aşikar olur.

Fakat, Türkiye'de Kazak diline, edebiyatıyla sanatına yönelik ilgi ve yakınlaşmanın aynı derecede olduğu söylenemez. Günümüzde Kazak dili ile eğitim veren bir adet bile okul bulunmamaktadır. Kazakçadan Türkçeye çevrilmiş kitapların sayısı parmakla sayılmaktadır. Bu vesile ile buradan

Türk halkına ve bilhassa aydınlarına seslenmek istiyorum. Bu açığı beraber kapatalım, Kazakça eserleri Türkçeye, Türkçe eserleri de Kazakçaya kazandıralım. Aynı şey sinema sektörü için de geçerlidir. Bu alanda çok büyük işbirliği potansiyelimiz söz konusudur.

Buradan özellikle gençlere seslenmek istiyorum! İki kardeş halk ve devlet arasındaki ilişkileri daha da geliştirme ve güçlendirme gibi sorumluluğu yüksek ve onurlu bir misyonun Sizlerin omuzlarında olduğunu asla unutmayınız!

Kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayalı Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin genişleyerek gelişeceğine inancım tamdır.

İlginize teşekkür ederim!

Türkoloji Alanında İşbirliğinin ve Kazak-Türk Araştırmalarının Geliştirilmesi: Neler Yapıldı ve Ne Yapılmalı? Konulu Toplantıdaki Konuşması

28 Ocak 2014, Ankara

Değerli misafirlerimiz!

"Türkoloji Alanında İşbirliğinin ve Kazak-Türk Araştırmalarının Geliştirilmesi. Neler yapıldı ve ne yapılmalı?" adlı konferansımıza ve ödül törenimize teşrifleriniz için teşekkürlerimi bildirmek isterim!

Günümüzde Kazakistan'da, Türkiye'de ve dünyada Türkoloji ile ilgili kemiyet patlaması yaşıyoruz denirse çok abartılı olmaz. Bugün yeni sorulara eski cevaplarla karşılık vermek yerine, yeni cevaplar üretmek gibi bir yükümlülük içinde olduğumuzu düşünüyorum. Hem ülkelerimizde hem de dünyadaki gelişmelerle birlikte, mesleğimizin çok tadını çıkarabileceğimiz bir döneme girmiş bulunuyoruz. Bunun gereklerini yerine getirirsek, hem çok keyif alarak bu işi yapacak konumda oluruz, hem de ürettiklerimizle Türkiye'yi yönetenleri pek çok bakımdan destekleyecek, onlara yön verecek, onlara lokomotiflik yapacak bir pozisyonda oluruz.

Türkoloji'yi açalım, Türkoloji'yi genişletelim, Türkoloji'yi çok daha farklı alanlarda icra edebilecek bir noktaya taşıyalım. Türkoloji'yi çok iyi bir enstrüman olarak kullanabiliriz düşüncesindeyim.

Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in de dediği gibi, "Genel olarak Türk dünyası ve özelde Türkoloji alanı henüz tam incelenmemiş gizemler dolu engin okyanustur. Bu alanda daha fazla araştırma yapılmalı ve en önemlisi, bu çalışmaların

dünyaya tanıtılması lazım". Bu anlamda Sizlere, değerli akademisyenlerimiz, bu alanda çok büyük görev düşmektedir.

Ecdadımız Altay Dağlarından Akdeniz'e kadarki geniş coğrafyada hakimiyetini sürdürmüştür. Bizlere zengin kahramanlık destanları ile paha biçilmez manevi zenginlikler bırakmıştır. İlk olarak dünyaya örnek olmuş aile kavramını benimsemiş, çadır göçebe evini oluşturmuş, demir, yay, temrenli ok, üzengi, ökçeli çizme ve pantolonu icat etmişlerdir. Bence böylesi kahramanlık destanının bütün dünyaya tanıtma zamanı çoktan gelmiştir!

Türk Halklarının tarihini, kültürünü araştıracak ve ortak eğitim öğretim sistemini oluşturacak özel bir merkezin oluşturulması kaçınılmazdı. Bu yüzden herkese ortak olan ve ihtiyaç duyulan Türk Akademisi 2010 yılında kurulmuş oldu.

Sizin de büyük katkılarınızla, ülkelerarası ve etnoslar arası entegrasyon gelişmelerine uygun sosyal bilimler alanlarındaki Türkolojik araştırmalar, Türk dünyasının geçmişten günümüze kadarki tarihi, dili ve edebiyatı, maddi ve manevi değerleri, din ve dünya tanımı, jeopolitik ve ekonomik gelişme stratejileri ile uluslararası ilişkilerinin yön ve tarafları gibi geniş alandaki incelemeler devam etmektedir.

Günümüzde Türk Akademisi dünyaca ünlü yaklaşık otuza yakın ilmi araştırma enstitüleri ile Türkoloji araştırmalar merkezleri ile yetmişi aşkın dünyaca tanınan Türkolog bilim adamlarıyla ortak ilmi araştırmalar yapmaktadır. Aynı zamanda ortak proje çalışmaları dünyanın önde gelen üniversite, enstitü ve ilmi araştırma merkezleriyle yürütülmektedir.

Bu çalışmalar neticesinde:

Türk dilleri ortak sözcük hazineleri;

Ortak terminoloji;

Türk dilleri sözlükleri serisi;

Türk yazıtları genel yapısı;

Dünya Türkolojisi bibliyografi serisi;

Türk Dünyası merkez elektronik kütüphanesi ve

Türk Dünyası müzesinin modern teknoloji destekleriyle oluşturulması beklenmektedir.

Bu bağlamda Kazakistan'da "Çağdaş Türkoloji" serisi altında 24 kitap yayını yapılmıştır. 2012 senesinde ortak Türk ilmi terminolojisi, ortak alfabe, tarihi yazıtlar ile abidelerin genel yapısı, siyasi kültürel, sosyal ekonomik, hukuk ve yasa alanlarında kaleme alınmış otuzu aşkın yeni çalışmalar başlatılmıştır.

Türk Dünyasına ortak ilmi araştırma alanını oluşturmak, maddi ve manevi değerleri araştırmak, korumak ve tanıtmak maksadıyla Türkoloji alanında çalışma yapan değerli bilim insanlarının Türk Akademisi çatısı altında daha fazla çalışma imkânı bulacaklarına inanıyorum.

Devlet Başkanımız 17 Ocak günü yapmış olduğu Ulusa Seslenişinde Kazakistan-2050 Stratejisini dile getirirken, kültür ve eğitim alanındaki potansiyelimizden bahsetti.

Tarihi, kültürel birçok ortak noktalarımızı birleştirerek kültür, sanat ve eğitim alanında bunları kullanmalıyız. Karşılıklı tecrübeleri paylaşarak, birbirimizin üstün olduğu alanlarda desteklemeliyiz.

Ufku geniş olan Türkoloji alanını geleceğe nasıl taşıyabiliriz? Neler yapmamız lazım? İşte bu konuları da beraber tartışsak, değerlendirsek, yerinde olur kanaatindeyim.

Türk Dünyası tarihi, politik-ekonomik, ülke yapısı, hukuki ilişkileri ile yasaları, tarihi gelişme silsileleri, şahıs ve insan faktörlerini belirlemek maksatlarıyla Türk uygarlığının dünya uygarlığı içindeki yerini daha iyi tanımlamamız lazım.

Bu anlamda, tarihi yazıtlar ile abideleri ve çağdaş Türk dilleri eserlerini yapısal olarak inceleyerek Türk dilleri ortak sözcük hazinesini oluşturmak ve geliştirmek, ortak ilmi terminolojiyi ve alfabesini oluşturmak;

Türk halkları edebiyatı ve folklörleri ile şaheserlerini, sanat eserlerini yapısal olarak araştırarak Türk Dünyası ortak manevi değerelerini ortaya çıkarmak, korumak ve dünyaya tanıtmak;

Türklerin dünya anlayışı, vatanseverlik ruhunu aşılayacak felsefe yapısını, inanç ve varlığını, gelenek ve görenekleri ile milli terbiye özelliklerini ilmi açıdan değerlendirmek;

Eğitim ve bilim alanında kopuklukları gidermek maksadıyla Türkoloji dalında fonksiyonel uygulama alanı geliştirmek;

Türk dünyası entegrasyonu ve işbirliğini geliştirmeye destek olacak çok yönlü Türkolog uzmanları hazırlamak ve Türkoloji alanında sosyal bilimler dalını dünya standartlarına uygun geliştirmek hepimizin ortak amacı durumundadır.

Bu konudaki çalışmalar Türk halklarının kültürel entegrasyonu sürecinde önemli rol oynamaktadır. Türk Konseyi, TÜRKPA ve Türk Akademisi'nin bu alandaki çalışmalarına Sizin de katkı sunmanızı bekleriz, onur duyarız.

Şu anda Türk Konseyi'ne üye dört ülkenin her birinden yedi üyenin katılımıyla bir Terminoloji Komitesi oluşturuldu ve bu komitenin ilk toplantısı 17 Ekim 2013 tarihinde gerçekleştirildi.

Kazak-Türk ilişkilerinin geliştirilmesi ise bu büyük alanın ayrı bir parçasıdır. Bu konuda Sizler de büyük emek vererek, kapsamlı çalışmalar yapmaktasınız.

Karşılıklı olarak ülkelerimizin destanlarını, edebi çalışmalarını, ilmi araştırmalarını Türkçe ve Kazakçaya çevirmeliyiz.

Kazakistan'da ve Türkiye'deki halkımızın birbirlerinin tarihini, geleneklerini, kültürünü daha yakından tanıması için daha fazla bilgi sunmalıyız.

Eğitim alanında da Kazakistan ve Türkiye olarak ortak projelere imza atılması gerektiği kanaatindeyim. Bu çerçevede Kazakistan'ın eğitim sisteminde büyük başarılara imza attığını anımsatmak istiyorum. Ülkemiz "akıllı tahta" sisteminden "entelektüel eğitim" sistemine geçiş yapmaktadır. Bu tecrübemizi de kardeş ve dost Türkiye ile paylaşmaya hazırız.

Bunun gibi birçok proje hayata geçirilebilir. Türkiye'nin Kazakistan'dan önde olduğu unsurları tespit ederek, bu konudaki çalışmaları geliştirirsek, ülkelerimiz halklarına büyük hizmet sunmuş olacağız. Bu bağlamda, Kazakistan ve Türkiye, önlerine koydukları hedeflerindeki unsurların ortak olduğu açıkça anlaşılmaktadır:

- Ülkelerimizin bağımsızlığı

- Laik toplum ve yüksek maneviyat
- Sanayileşme ve innovasyon temelinde ekonomik büyüme
- Sanayi ve üretime önem verilmesi
- Tarih, kültür ve dil birliği ile
- Son olarak milli güvenlik ve ülkelerimizin, bütün dünyanın ve bölge sorunlarının çözümüne küresel katılımıdır.

Kazakistan ve Türkiye olarak bu değerler sayesinde birçok başarılara imza atacağımıza inancım tamdır. Dünya ülkelerinin kriz içinde çalkalandığı bu dönemde, Kazakistan – Türkiye dostluğunun ve kardeşliğinin ebedi olmasını diler, Sizlere de sağlık ve refah temenni ederim.

VI. Türk Dünyası Edebiyat Kongresi'ndeki Konuşması

17 Şubat 2014, Eskişehir

Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir'in Sayın Valisi,
Sayın TÜRKSOY Başkanı,
Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı,
Türk dünyasının saygıdeğer editörleri, şairleri ve yazarları…

Büyük Türkolog ve editör İsmail Gaspıralı'nın ölümünün 100'üncü yılına ithaf edilen bu toplantı çok anlamlı. İsmail Gaspıralı'nın dilekleri, Saygıdeğer Devlet Başkanlarımızın önderliğinde, sizlerin de gayretli çalışmalarınızla adım adım gerçekleşmektedir.

Yirmi birinci yüzyılda, insanlık tarihinin içinde bulunduğu hızlı dönüşüm hepimizin dikkatini çekiyor. Teknik bilimlerin hızla gelişmesi ile ortaya çıkan kolay ulaşım ve taşıma imkânları, anlık haberleşme ve görüşme yapabilme imkânları, uzaktan yönetilen veya doğrudan bilgisayarlar tarafından çalıştırılan insansız araç ve makinelerin çoğalması, internet bağlantıları üzerinden gerçekleşen sosyal örgütlenmelerin yaygınlaşması gibi gelişmeler pek çok toplumu şaşkına çevirmiş görünüyor…

Başka kültürler tarafından üretilen televizyon yayınları ve teknolojik eğlence yazılımlarının etkisinde kalan genç nesiller dolayısıyla, kültürel sürekliliğin sağlanmasına yönelik bir tehdit olarak "kuşak çatışması" artık dede ile torun veya baba ile oğul arasında değil, beş-on yıllık yaş farkı olan kuşaklar arasında da hissedilmeye başlıyor.

Devlet yöneticilerinin, toplumu bir arada tutmaya, yurttaşlarını aynı ülküler için birlikte çalıştırmaya, ulusal ve uluslar arası barışı ve işbirliğini sağlamaya yönelik olarak

kullanabileceği imkânlar artmış olmakla birlikte, buna yönelik sabotaj ve kışkırtma tehditleri de artıyor.

Önceki zaman dilimlerine göre, günümüzde, hem az gelişmiş ülkelerde hem de gelişmiş ülkelerde, hızlı yurttaş hareketlenmelerine ve başkaldırılara rastlamaktayız. Uluslararası terörizm, insan kaçakçılığı, sınır aşan kitlesel insan göçleri, uyuşturucu kullanımı ve ticareti gibi insanlığın geleceğini tehdit eden kötülükler güç kazanmakta ve yaygınlaşmaktadır.

Devlet yöneticilerinin işi her zamankinden daha zor!

Devletlerimizin varlığını sürdürmek, milletimizi ve milli kültürümüzü hem iç, hem dış saldırılara karşı koruyup yaşatabilmek, huzur ve barış içinde geleceğe güvenle bakabilmek için, çağdaş imkânların getirdiği çağdaş tehditlerin de farkına varmamız ve çalışmalarımızı buna göre gözden geçirmemiz gerekmektedir.

2030 Stratejisi ile belirlediği hedeflerin çoğunu şimdiden gerçekleştiren Kazakistan, 2012 yılının sonunda, Kazakistan–2050 Stratejisi'ni ortaya koymuştur. Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, dünyanın en gelişmiş 30 ülkesi arasına girme hedefi çerçevesinde, Kazakistan–2050 Stratejisi'nin yeni programını 17 Ocak 2014 tarihinde açıklamıştır.

Devlet Başkanımız siyasi, sosyal, hukuki ve ekonomik hedefler yanı sıra "atalarımızın nice bin yıllardan beri asıl ülküsüdür" dediği «Мәңгілік ел» - «Ebedi Devlet» ülküsünü de burada açıklamıştır.

Devlet Başkanımız "Bu ülkü, dünya devletleri ile eşit düzeyde ilişki kuran, dünya haritasında nakşedilmiş yerini alan Bağımsız Devlet olmak idi. Bu ülkü, hali vakti yerinde, ocağında yemek kaynayan, nesilleri yarınına güvenle bakan mutlu halk olmak idi. Biz ülküleri gerçeğe dönüştürdük. Ebedi Devlet'in temelini kurduk" demiş ve"Bağımsızlığı elde tutmak, ona ulaşmaktan daha zor. Bu, dünya üstünde ömür süren nice halkın başından geçen tarihi hakikattir. Kendi içinde kavgalılık ile her yöne çekilen dağınıklık nice halkın

kaderini Cehennem'in dibine atmıştır. Hayatın sorgulamasına dayanamayıp, ulus olarak yeryüzünden silinip giden nice halklar var. Biz, başkalarının hatalarından, geçmişin öğrettiklerinden ders almaya mecburuz. Bu dersin sadece bir düğümü var; Ebedi Devlet bizim kendi elimizde. Bunun için kendimizi sürekli teşvik ederek, hiç durmaksızın ileri atılmamız gerek. Hem zenginliğimiz, hem de mutluluğumuz olan Ebedi Bağımsızlığımızı, göz bebeğimiz gibi koruyabilmemiz gerek" diye belirtmiştir.

Bağımsızlığa kavuştuğumuz günden beri, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev ve onun kurduğu Hükümetler bu bilinç ile çalışmakta, çok dinli ve çok etnisiteli bir ülke olan Kazakistan'ı, hem kendi içinde, hem de Avrasya Bölgesi'nde barış ve istikrar ile işbirliğine yönlendirmektedir.

Sovyetler Birliği'nin dağıldığı günden beri, Avrasya Bölgesi'nde, eski çatışmacı kültürün tahrip edici kalıntılarının ortadan kaldırılmasına çalışılmaktadır. Daha başlangıçta, Sovyetler Birliği'nin dağılması ile ortaya çıkan bağımsız devletlerin, kendi aralarında sınır çatışmaları ile birbirine zarar vermesini engellemek ve bu devletleri işbirliğine yönlendirmek amacıyla Bağımsız Devletler Topluluğu'nun kurulmasında öncülük edilmiştir.

Aynı zamanda Kazakistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye Devlet Başkanlarının her iki yılda bir, bir araya gelmeleri sağlanarak, ortak dil, ortak tarih ve ortak köklerden kaynaklanan yakınlığın, bölge ülkeleri arasında barış ve işbirliğine hizmet etmesi amacıyla zirve toplantıları yapmaları sağlanmıştır.

Bunlara paralel olarak, Şanghay Beşlisi'nin zirve toplantıları yapılmış, bir süre sonra, uluslar arası hukuka uygun, barışı ve işbirliğini arzulayan bir uluslar arası teşkilata dönüşmesi sağlanmıştır.

Yalnızca bölge ülkelerini değil, bütün Avrasya kıtasını kapsayacak şekilde Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı

Önlemler Konferansı'nın, Birleşmiş Milletler Teşkilatı desteği ile kurulması sağlanmıştır.

Uluslar arası barış ve işbirliğinin çok taraflı olarak desteklenmesine yönelik "Astana Ekonomik Forumu", "Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi", "Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Konferansları", "G-Global" ve "ATOM" gibi daha pek çok uluslar arası inisiyatif geleceğe ümitle bakmamızı sağlamaktadır.

Bize gurur veren ve geleceğe ümitle bakmamızı sağlayan bir başka büyük oluşum, Türk Cumhuriyetleri arasında imzalanan uluslar arası anlaşma ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'dir. Kısaca Türk Kenesi diyoruz. Genel Sekreterliği İstanbul'da bulunan Türk Kenesi, yirmi iki yıl önce kurulmuş olan TÜRKSOY'u, Türk Parlamenter Asamblesi'ni ve 2010 yılında kurulmuş olan Türk Akademisi'ni bünyesinde bulundurmaktadır.

İşte bugün, burada toplanmış bulunan çok değerli editörlerin, şairlerin ve yazarların sözünü ettiğimiz tehditleri de dikkate alarak, Türk Cumhuriyetleri arasındaki yakınlaşmanın pekiştirilmesine yönelik değerli çalışmalarına ihtiyaç bulunmaktadır. Hiç şüphe yoktur ki, dergiler, milli kültürün kaleleridir.

Bu anlamda düzenlenen bu Kongrenin öneminin altını çizerek, "Yılın Türk Dünyası Edebiyat Adamı Ödülüne" layık görülen Kazakistan'ın önemli edebiyat kalemlerinden biri olan Tölen Abdik'i buradan tebrik etmek istiyorum. Tölen Abdik, kaleme aldığı ve şimdiden Kazak edebiyatının neoklasikleri haline gelen edebi eserleri, her biri yoğun ilgi ile izlenen piyesleri ve eserlerinden uyarlanan filmlerle Kazak halkını derinden etkilemeyi başaran çok yönlü yazarımızdır.

Halkımızın geleneksel yaşantısını yakından öğrenerek ve yaşayarak yetişen Tölen Abdik, bozkırın emzirdiği bir çocukluktan Kazakistan'ın Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Danışmanlığına kadar uzanan hayat yaşamaktadır. ...

Halklarımızın karşılıklı olarak birbirini daha yakından tanımasının sağlanması ve karakteristik özelliklerimizin öğrenilerek sağlıklı ilişkilerin geliştirilmesi yolunda, burada toplanan güzide şahsiyetlere büyük görevler düşmektedir.

Bu alanda başlıca fikirlerimi de Sizinle paylaşmak istiyorum;

Tarihi köklerimize ve arkeolojik varlıklarımıza ilişkin yayınlar yapılarak, zenginliklerimizin halklarımıza tanıtılıp-öğretilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Tarihi süreç içinde rengârenk bir zenginliğe kavuşan dillerimizin karşılıklı olarak öğrenilmesine katkı sağlayacak, çok dilli yayınlar yapılmalıdır.

Tarihimizdeki kıvanç verici ve üzücü olayların, ibret alınabilmesi için yapıcı bir şekilde ortaya konulmasına ve yayınlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Milli kültürün yeni genç kuşaklara öğretilmesinin en temel aracı olan edebi zenginliklerimizin karşılıklı olarak tercüme edilmesi ve yayınlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Ortak Türk Arşivi'nin kurulmasını öneriyorum. Kurulacak Türk Arşivi'nin uluslararası özel yapısı ve hizmet alanı da kanuni olarak güvenceye alınmalı ve savaş durumunda bile bu arşivlere dokunulmazlık statüsü kazandırılmalıdır.

Türk dünyası Yazma Eserler Kataloğu ve Ortak Türk Dünyası Ansiklopedisi'nin hazırlanmasını teklif ediyorum. Bu kataloglar ayrıca dijital ortama aktarılarak elektronik ağlar vasıtasıyla dünya kütüphanelerine açılabilir.

Bugüne kadar yapmış olduğunuz değerli çalışmaların, bundan sonra da, daha büyük gayret ve azimle devam etmesini diler, hepinize saygılarımı sunarım.

Yeni Avrasya ve Kazakistan Konferansındaki Konuşması

25 Şubat 2014, Ankara

Sayın Başkanım!
Ekselansları!
Konferansın değerli katılımcıları!

Her şeyden evvel bugünkü konferansa davet etmelerinden ve göstermiş oldukları sıcak misafirperverlikten dolayı Avrasya İncelemeler Merkezi'ne teşekkürlerimi bildirmek isterim.

Sizlerin de çok iyi bildiğiniz gibi, Kazakistan ve Türkiye'nin stratejik ortaklığı dostluk, kardeşlik ve karşılıklı yarara dayalı işbirliği esasında gelişmektedir. İki ülke arasında var olan durum, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in 2009 yılında Türkiye'ye yaptığı resmi ziyareti esnasında imzalanan Kazakistan ile Türkiye Arasındaki Stratejik Ortaklık Anlaşması ile kavramsal olarak teyid edilmiştir. Daha sonra Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi kurulmuştur.

1991 yılının Aralık ayında ilan ettiğimiz bağımsızlığımızı, dünyada ilk tanıyan ülkenin Türkiye olduğu hep hatırımızda ve hiç unutmayacağız.

Türkiye, Kazakistan'ın Avrasya kıtasındaki stratejik ortağıdır.

Ülkelerimiz önemli küresel ve bölgesel meselelerle ilgili ortak çıkarlarını ve benzer tutumlarını, başta Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ve Türk Konseyi olmak üzere, uluslararası örgütler çerçevesinde teyidleşme tutumu içinde, birbirlerinin girişimlerini karşılıklı olarak desteklemektedirler.

Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı inisyatifini

başlattığı andan beri, Ankara, Kazakistan'a her türlü desteği sağlamaktadır ve teşkilatın aktif katılımcısıdır.

Belirtmek gerekir ki, Türkiye'nin AİGK'deki başkanlığı ve platformun Asya kıtasında güvenliğin sağlanması hususunda karşılıklı güven ve saygı temeline dayanan yegâne doğru mekanizma olarak kabul görmesi, zorlu uluslararası şartlarda gerçekleşmişti. Yeni güç dağılımının baskısı altında dünya arenasındaki eski uluslararası barış ve güvenlik destek sistemi erimekte, hâlihazırdaki güvenlik sağlama araçları ise günümüzdeki meydan okumalara ve tehditlere gittikçe daha az cevap vermektedir. Kolay olmayan bu şartlarda Türkiye başkanlığının dâhiyane ve dengeli politikası sayesinde ve Konferansa üye devletlerin aktif destekleri ile yeni büyüleyici sonuçlar elde edilebilmiştir. Bugün bizler CİCA evriminin yeni dönemine bariz bir şekilde yaklaşmış bulunuyoruz ve Forumu, uluslararası teşkilata dönüştürmeye niyetliyiz. Ve bu meselede tutumlarımız Türkiye'ninkine benzemektedir.

Bizler, CİCA çerçevesinde, Türk meslektaşlarımızla olan verimli işbirliğimizi bundan sonra da devam ettirmeye niyetliyiz.

Konferansın değerli katılımcıları!

Karşılıklı ilişkilerimizin stratejik özelliği İslam İşbirliği Teşkilatı çerçevesindeki karşılıklı etkileşimimizi de yansıtmaktadır. Büyük Müslüman ülke olarak Türkiye, Teşkilatın gelişiminde önemli rol oynamakta ve onun kurumlaşmasına büyük katkı sağlamaktadır.

Bildiğiniz gibi, Kazakistan'ın başkenti Astana'da, 28–30 Haziran 2011 tarihlerinde gerçekleştirilen 38. İslam İşbirliği Teşkilatı Dışişleri Bakanları toplantısı esnasında, İİT çerçevesinde ve merkez ofisi Kazakistan'da olmak üzere gıda güvenliği sisteminin kurulması konusundaki girişim, Devlet Başkanımız tarafından öne sürüldü.

Kazakistan'ın Haziran 2011'den Kasım 2012'ye kadar süren dönemdeki İİT başkanlığının başlıca önceliği bunun hayata geçirilmesi hususu oldu. İİT dönem başkanlığımızda, kardeş Türkiye'nin geniş destek gösterdiğini ve bu inisyatifin hayata

geçirilmesinde aktif katılımcı olduğunu özellikle belirtmek istiyorum.

Geçen yılın Aralık ayında İİT Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısı esnasında merkez ofisi Astana'da olmak üzere İslam Ülkeleri Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü imzalanmıştı.

Yeni teşkilat, İİT'na üye devletlerin gıda güvenliğinin sağlanmasını destekleyecek, gıda güvenliği durumu hakkında incelemede bulunacak, tarım alanındaki stratejilerin ve projelerin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

Bu hadise, Kazakistan'ın ve onun liderinin başarı ve kazanımlarının uluslararası toplum ve İslam ülkeleri tarafından tanınması olarak değerlendirilmektedir.

Pratik bakış açısından, yeni teşkilatın Kazakistan'da çalışması, aşamalı olarak ülkemizin uluslararası öneme sahip bir gıda merkezine dönüşmesini gerektirmektedir.

Şüphesiz, Avrasya alanının gelişmesinde İİT önemli bir rol üstlenmektedir. Astana ile Ankara'nın gelecekteki karşılıklı etkin etkileşimi buna katkıda bulunacaktır.

Ülkelerimiz, Türk dili konuşanların entegrasyonunun aktif katılımcıları olup, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi – Türk Konseyi faaliyetinde anahtar rol oynamaktadırlar.

Halil Akıncı başkanlığındaki Sekreteryanın etkin çalışması sayesinde Türk Konseyi'nin olgun uluslararası teşkilat olarak şekillenmesi devam etmektedir.

Bölgesel ve küresel güvenlik meselelerinde etkileşim yapılmaktadır. Taşımacılık ve iletişim, ekonomi, yatırım, girişimcilik, turizm alanlarında işbirliği güçlenmektedir.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi çerçevesinde geliştirilen işbirliğinin somut örnekleri niteliğinde; Temmuz 2013'te üye ülkelerin ulaştırma bakanlıkları arasında imzalanan Mutabakat Zaptı'nı ve ayrıca, Aktau (Kazakistan), Bakü (Azerbaycan) ve Samsun (Türkiye) Deniz Limanları arasında karasal altyapının geliştirilmesi maksadıyla Hazar Denizi limanlarının uluslararası taşımacılık-iletişim sistemlerine bağlanmasına yönelik olarak imzalanan karşılıklı anlayışa dair Mutabakat Zaptı'nı belirtmek isterim. Bu belgeler, yükler

hakkında bilgi ve liman hizmetleri yönetimi ile pazarlama alanında tecrübe paylaşımına ve kadroların hazırlanmasındaki işbirliğine katkı sağlamaktadır.

Diğer projeler de gerçekleştirilme safhasındadır.

Bu yılın Şubat ayında, İstanbul'da, üye devletlerin önde gelen iş çevreleri temsilcilerinin katılımıyla büyük iş forumu gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetin çok taraflı ekonomik bağların derinleştirilmesine yönelik etkin uluslararası platform olacağına ve Türk Konseyi ülkeleri arasındaki ticaret hacminin artışı için şartların oluşmasını sağlayacağına eminim.

Türk dili konuşan ülkelerin kültürel-beşeri işbirliği dinamik bir şekilde gelişmektedir.Devlet Başkanımızın inisiyatifi ile kurulan Türk Akademisi, faaliyetine, 2010 yılında Astana'da başlamıştır.

Kuruluşundan bugüne kadar geçen süre nispeten kısa olmasına rağmen çalışmaların somut sonuçlarını görebilmekteyiz. Türk dünyasının maddi ve manevi mirasının ve Türk etnik formasyonuna ait değerlerin incelenmesi ve yayınlanması konusunda etkin bir çalışma sürdürülmektedir. "Türk Dünyası Almanakı", "Günümüzdeki Türkoloji", "Türk Terbiyesinin Antolojisi", "Türk Dilleri Sözlükleri" gibi ilmi ve kültürel eserler yayınlanmıştır.

Bizler hepimiz anlıyoruz ki, Türk Konseyi - yeni bir formasyon olup, gelişim dönemini geçirmektedir. Teşkilatın geleceği, "Türk Dünyası" markasının dünyada başarıyla sürdürülmesi ve tanınırlılığının sağlanması bize bağlıdır. Bizleri buna, sadece ortak çabalarımız ve yakın işbirliğimiz götürecektir. Buna karşı çıkmak mümkün değildir diye düşünüyorum.

Değerli konferans katılımcıları!

Ayrıca ikili işbirliğimizin başlıca unsurlarına kısaca değinmek isterim.

İki taraflı siyasi diyalog iyi hareketlilikle, yoğunluğu ve derinliği ile nitelendirilmektedir. 2012 yılında yüksek düzeyde büyük etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bunlar; Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R.T.Erdoğan'ın Kazakistan'a

resmi ziyareti ve Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyaretidir.

Bu ziyaretler neticesinde Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin kurulması, 2012–2015 yılları için "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı ile bunun hayata geçirilmesi için Eylem Planı'nın kabul edilmesi en önemli ikili mutabakatlar olmuştur.

Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi ülkelerimiz arasındaki diyaloğun derinleştirilmesinin en önemli mekanizmasıdır.

Konsey çerçevesinde Dışişleri Bakanlarımızın eşbaşkanlığında Stratejik Planlama Ortak Grubu da kurulmuş olup, ilk toplantısı geçtiğimiz yıl Almatı'da yapılmıştır. Bu grup, kardeş ülkelerimiz arasında çok planlı işbirliğimize ek ivme kazandırmaktadır.

Türkiye Kazakistan'ın önemli ekonomik ortağıdır. Son yıllarda ikili ticaret hacmi 4 milyar dolara kadar yükselmiştir.

Bizler aktif bir şekilde Kazak-Türk Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon çerçevesinde etkileşim içindeyiz. İkili ticaret hacmimizin 10 milyar dolara yükseltilmesi, karşılıklı yatırımlarımızın – yıllık 500 milyon dolara ulaştırılması ve ayrıca ticaret, yatırımlar, sanayi, tarım, enerji ve ulaşım alanlarındaki ortak projelerin hayata geçirilmesinde sürekliliğin sağlanmasına yönelik faaliyetlerde, anılan "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı Komisyonu'nun çalışması da önemli destek sağlamaktadır. Gördüğünüz gibi potansiyel büyüktür, hedeflerimiz kışkırtıcıdır, bununla beraber gayet erişilebilirdir.

Konferansın değerli katılımcıları!

1991 yılında bağımsız egemen devlet olan Kazakistan, ücralardan çıkmayı başarmış ve uluslararası hayatın belirgin öznesi olmak için gerçek şansı yakalamıştır. Ülkenin, Avrasya'nın merkezi bölgesindeki avantajlı coğrafik konumu ve zengin doğal kaynakları ise bu sürecin hızlanmasına katkıda bulunmuştur.

Geçtiğimiz ay Devlet Başkanımız "Kazakistan-2050 Stratejisine Giden Yol" adlı Ulusa Seslenişinde de belirttiği gibi, Kazakistanlılar yarınına, ülkesinin geleceğine güvenle bakmaktadır. Halkın yüzde 97'si sosyal şartların istikrarlı olduğunu ve bunun, yıllar geçtikçe iyileşeceğini söylemektedir.

"Kazakistan 2050 Stratejisi" bütün alanları kapsayan ve fasılasız büyümeyi sağlayacak olan kalkınma yoludur. Kazakistanlılar ülke istikbalinin dümenini sıkıca ellerinde tutabilsin diye Strateji-2050 kabul edildi. Günümüzde Çin, Malezya, Türkiye gibi birçok başarılı ülke uzun vadeli planlar üzerinde çalışmaktadır. 21'inci asırda stratejik planlama bir numaralı kuraldır. Çünkü bir ülke seyrüsefer güzergâhını ve varacağı limanı bilmezse, hiçbir rüzgâr onun işine yaramaz. Strateji–2050, ana hedefimizi şaşırmaksızın, adeta bir deniz feneri gibi insanların gündelik hayatındaki sorunları çözmemize imkân vermektedir. Bu da, 30 yıl, 50 yıl sonra değil, yıldan yıla insanların hayat şartlarını iyileştireceğimiz anlamına gelmektedir.

Dünya yapısının tek kutuplu sistemden çok kutuplu sisteme transformasyonu çağdaş dünyanın önemli eğilimi haline gelmiştir. Günümüzde dünya arenasında dünya gelişimini etkileyen yeni merkezler şekillenmektdir.

İçinde beraber yaşayan ve birbiriyle rekabet eden, iktisadi ve siyasi gelişimin farklı modellerini içeren yeni tarihi dönem başlamaktadır.

Çok kutupluluğun gelişimi ile beraber bölgeselleşme süreçleri güçlenecek, bölgesel piyasalar oluşacak, bunlar çerçevesinde birçok mal ve hizmetlerin üretimi ve tüketimi gerçekleşecek, ayrıca kıtalar arası entegrasyon grupları şekillenecektir. Tek coğrafik alan içindeki ulusal ekonomilerin korumacılığı küresel gelişim eğilimi haline gelmektedir. Bunların örneklerini Latin Amerika'da, Körfez Bölgesi'nde, Doğu Asya'da gözlemleyebiliriz. Bu süreç daha öncesinde Avrupa kıtasında başlamıştır.

Orta Asya tarihinin çağdaş dönemi, dengelerin değişiminin ve bölgesel güçlerin dağılımının hızlandırılması ile tasvir

edilmektedir. Bölgedeki jeopolitik etkileme merkezleri arasına Rusya'yı, Çin'i, ABD'yi, Avrupa Birliği'ni ve ayrıca diğer bölgesel güç ülkelerini koyabiliriz.

Bu ülkelerin eylemlerinin bugünkü evremizde analizi, bunların her birinin kendine has vizyonlarının varlığını ve bunları hayata geçirme yöntemine sahip olduklarını göstermektedir. Böylesine kolay olmayan şartlarda, ülkelerin kendi milli çıkarlarına uyma hususunda belirli bir dengeyi bulmaları ve oluşturmaları bölgenin tüm ülkeleri için ve özellikle Kazakistan için önemli hale gelmektedir.

Bölge ülkeleri ile Afganistan'ın askeri-stratejik ve jeopolitik olarak birleşmesi ve "Büyük Orta Asya"nın oluşturulması hususu ABD'nin kapsamlı inisiyatifleri arasında yer almaktadır. Belirtmek gerekir ki, Amerika'nın bölgeye yönelik politikasının şekillenmesinde özellikle Afgan faktörü büyük etki etmektedir. Koalisyon ordularının 2014 yılında Afganistan'dan çıkışı ve onun genel olarak bölgesel süreçlere etki meselesi daha az önemde değildir. Bu bağlamda Türkiye'nin inisiyatifiyle kurulan "İstanbul Süreci" adlı diyalog platformu büyük güncelliğe sahip olmaktadır. Bu inisiyatif, Afganistan'ın tüm haklara sahip katılımcı bir ülke olarak bölgenin ekonomik hayatına katılmasını sağlamak için gerekli bütün şartların ortak uluslararası çabalarla oluşmasını sağlamaya yöneliktir. Siyasi güvenin tesis edilmesi ile tüm Avrasya kıtasında güvenliğin sağlanmasının teminatı; "İstanbul Süreci"ne katılan ülkelerin ortak arzuları ve bu hedeflere yönelik ortak anlayıştır. Kazakistan bu inisiyatifi desteklemektedir ve Afganistan'a güçlü yardım yapmaya hazırdır.

Orta Asya Bölgesi Rusya'nın da dikkatli gözlemi altındadır. Kazakistan'ın stratejik partneri olan bu ülke ile bizler karşılıklı çıkarlar temelinde uzun vadeli ilişkiler kurmaktayız.

Vuku bulan değişimler, Kazakistan'ın ve BDT alanındaki yakın komşularımızın gelişim stratejilerinin doğruluğunun karşılaştırılmasını, Avrasya coğrafyasındaki küresel ve bölgesel çıkarların karmaşık ağlarında kendi yerlerinin tespit edilmesini gerektirmektedir.

Avrasya Ekonomik İşbirliği Örgütü, Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü, Şanghay İşbirliği Örgütü gibi bir takım devletlerarası yapıların faaliyeti Avrasya inisiyatifinin gerçekçi olarak hayata geçirilmesi olmuştur.

Günümüzde, tüm BDT ülkeleri dünya krizine karşı durmanın yollarını ararken, ekonomik problemlerin tek başına çözülmesi mümkün değilken, kaderimiz, Avrasya entegrasyonu konseptinin ne kadar güncel olduğunu bir daha teyit etmektedir.

Şimdi bizler, uzun vadede, Avrasya entegrasyonuna alternatif bulunmadığı konusunda daha da güçlü kanıya sahibiz. Bizler aynı zamanda birçok yıllara yayılacak bir hedefimiz olduğunun bilincindeyiz. 15 yılda birçok şeyi başarabildik. En önemlisi - Avrasyacılık teorisi pratik işlerde somutlaşmaya başladı.

Geçen yüzyılın 90'lı yıllarının sonlarında yaşanan "Asya" krizinden sonra, eski Sovyetler Birliği'nin pek çok ülkesi ekonomilerinin daha da yakınlaşması ihtiyacını anlamış oldu. Netice olarak, Avrasya Ekonomik Topluluğu kuruldu. Bugün itibariyle, bu devletlerarası entegrasyon yapısı bölgesel Avrasya birleşmeleri içinde en umut vericisi olarak gözüküyor.

Avrasya Ekonomik Topluluğu (AvrAsET) çerçevesinde serbest ticaret rejiminin kurulmasına yönelik somut adımlar atılmıştır. Topluluğa üye ülkeler arasındaki karşılıklı ticaret hacminin 3,5 kat, karşılıklı yatırımlar hacminin ise 5 kat yükseltilmesinin yolu açılmıştır.

AvrAsET çerçevesinde mali entegrasyonun gerçek mekanizmaları oluşturulmaya başlanmıştır. Mesela, günümüzde Avrasya Kalkınma Bankası Kazakistan, Rusya, Beyaz Rusya ve Tacikistan'da bir takım projeleri finanse etmektedir.

AvrAsET himayesinde somut ekonomik projeler tartışılmaya ve kabul edilmeye başlanmıştır. Örneğin, ortak bir enerji sisteminin kurulması, barışçıl nükleer enerjinin üretiminde tekil döngünün oluşturulması, Avrasya ulaşım yollarının inşaatı ve diğerleri.

2010 yılında Rusya ve Beyaz Rusya ile birlikte Gümrük Birliği başlatıldı. Gümrük Birliği'nin Gümrük Kanunu yürürlüğe girdi.

Gümrük Birliği, entegrasyonun daha da yüksek seviyesi olan Ortak Ekonomik Alan'ın kurulması için platform niteliğinde olacaktır. Bu Alan üç ülkenin ekonomik politikalarının mutabakat mekanizmalarının aşamalı uygulanmasını ve malların, hizmetlerin, sermayelerin ve emek kaynaklarının serbest dolaşımını sağlayacaktır.

Birleşimlere Ermenistan, Kırgızistan ve Tacikistan gibi ülkelerin katılımı konusunda aktif müzakereler yapılmaktadır.

2015'e doğru entegrasyonun yeni aşamasına girmeyi planlıyoruz – Avrasya Ekonomik Birliği'nin kurulması. Bu Birlik daha değişik, yüksek düzeyli teşkilat olup, bunun çerçevesindeki işbirliği, güvenin yeni prensiplerine ve karşılıklı işbirliğine dayalı olacaktır. Bu yöndeki çalışma halen sürmektedir.

Son zamanlarda, Çin'in Orta Asya'ya yönelik politikası daha somut bir şekil almaktadır.

Çin yönetiminin dünya hakkındaki ve Çin'in dünyadaki yeri hakkındaki yeni öngörüleri 11 Eylül 2001 tarihindeki olaylardan sonra aktif bir şekilde şekillenmeye başladı.

Bunu Çin'in, Orta Asya'ya yönelik olanlar da dâhil olmak üzere, dış politika postulatlarında ortaya çıkan dönüşümden bariz bir şekilde görebiliriz. Şöyle ki, Çin, daha evvel, 1990'lı yıllardan günümüze kadar, kenardan izlemeyi ve bölge ülkelerinin enerji sektörlerine aşamalı girmeyi tercih etmiştir. Günümüzde ise, kendi ideolojik standartlarını ve düşüncelerini teklif ederek, bölgesel olmayan diğer güçlü devletlerle rekabete yeltenmektedir.

Geçen yıl Eylül ayında Kazakistan'da resmi ziyarette bulunan Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, Doğu ve Batı arasındaki kadim ticaret yolu olan Büyük İpek Yolu'nun ekonomik öneminin yeniden canlandırılması fikrini ortaya attı. Genel itibariyle bu inisyatif tarafımızca da desteklenmiştir.

Bu küresel proje, öncelikle, Orta Asya ülkeleri ile işbirliğinin güçlendirilmesini ve genişletilmesini amaçlıyor. Projenin ana hedeflerinden biri – karşılıklı yarar esasında ana karayolu transit istikameti olarak bölge topraklarının kullanımı için uygun koşulların oluşturulmasıdır. Bu çerçevede Kazakistan'a, Avrasya'nın en önemli stratejik ulaşım ve lojistik merkezlerinden biri olma rolü verilmektedir.

Sayın bayanlar ve baylar!

Orta Asya ve Kazakistan'ın transit geçiş ve taşımacılık potansiyeli büyüktür. Bunu, bizim komşularımız da anlıyor, biz de bunun farkındayız.

Uluslararası taşımacılık ilişkilerinin şekillenmesinde, bugünkü aşamada, bir takım radikal değişiklikler meydana gelmektedir. Bu değişikliklerin merkez üssü Orta Asya'dır. Bu bölge, sadece dünyanın büyük enerji kaynaklarına sahip zenginlik pozisyonuna terfi etmekle kalmadı, aynı zamanda küresel ekonomik entegrasyon sürecine girerek, yarı-izole edilmişlik ve derin banliyölük durumundan da çıkmaya başladı. Dünyanın büyük üretici ve tüketicilerinden olan Çin ve Rusya gibi ülkelere yakınlığı ise bu bölgenin stratejik önemini merkezi transit-taşımacılık koridoru olarak belirlemektedir.

Günümüzdeki faal ticaret yollarının bir takım objektif nedenlerden dolayı çağdaş meydan okumalara tam cevap veremediği aşikârdır. Şöyle ki, Malakka Boğazı'ndan geçen geleneksel Güney deniz yolu başta öncelikle "dünyanın atölyesi" olan Çin gibi büyük üretici ülkelerin ihracat olanaklarını kısıtlamaktadır. Her şeyden evvel bu konu çözülmemiş toprak sorunlarına ve koridorun fiziksel olarak aşırı yüklenmesine bağlıdır. Bu sorun nihai kullanıcıların pazarlarına mal teslimatının zamanında yapılabilmesi hususunda hem teknik engelleri hem de güvenlik konusunu ön plana çıkarmaktadır.

Tüm bu olumsuz faktörler yeni alternatif ihracat yolları arama mecburiyetine sevk ediyor. İşte burada Kazakistan'ın toprak imkânları ve altyapının hazır olması büyük ilgi uyandırmaktadır. Aşağıdaki faktörler bununla bağlantılıdır.

Kazakistan bugün – politik, ekonomik ve sosyal açıdan istikrarlı, geniş topraklara ve elverişli araziye sahip bir ülkedir. Bu da transit taşımacılık sürecinin organizasyonu ve işletilmesi konularında önem arz etmektedir. Bizler, Avrasya kıtasının Avrupa kısmına doğrudan çıkışa sahibiz, Çin ile sınırımız boyunca geniş ve modern karayolları ile demiryolları ağlarını ve gümrük noktalarını geliştirmekteyiz. Ayrıca Hazar Denizi'ndeki Aktau Limanı'nın gelişimi için büyük yatırımlar yapmaktayız.

"Zhetygen-Khorgos" Demiryolu Hattı ile uluslararası "Batı Çin - Doğu Avrupa" Otoyolu koridorunun Kazakistan bölümünün inşaatı tamamlanmıştır. Çin ile sınır bölgesinde "Khorgos – Doğu Kapısı" adıyla bir Serbest Ekonomik Bölge kurulmuş ve bunun temelinde Uluslararası Sınırdaş İşbirliği Merkezi oluşturulmuştur.

Eşsiz coğrafi konumu ve Kazakistan'da oluşturulan koşullar, ülkenin küresel yük trafiği ile ticaret zincirinde oynadığı merkezi rol hakkında açık bilgi vermektedir. Açıkçası bu, Kazakistan Hükümeti'nin önünde duran stratejik bir hedeftir ve önemli uluslararası ortaklarımızla birlikte çalışarak bu hedefe ulaşmaya niyetliyiz.

Bu münasebetle, ülkenin transit taşımacılık potansiyelinin geliştirilmesi sürecinde konsolide bir yaklaşım sağlamak için "2020 Yılına Kadar Kazakistan'ın Altyapı Ulaşım Sisteminin Geliştirmesi ve Entegrasyonu Konusunda Devlet Programı" geliştirildi ve yürürlüğe girdi. Mal ve hizmetlerin kara taşımacılığını oluşturmak ve geliştirmek için tasarlanmış "Kazakistan – Yeni İpek Yolu" ulusal projesi hayata geçirilmektedir.

Bizler güney istikamette alternatif demiryolu güzergâhlarının geliştirilmesinin devamı ile epey ilgiliyiz. Kazakistan'ın merkez ve batı bölgelerini bağlayacak 988 km uzunluğunda "Zhezkazgan-Beyneu" Demiryolu Hattı'nın bir bölümü de tamamlanma aşamasındadır. Bizler "Bereket-Gorgan" Türkmenistan'daki demiryolu bölümünün inşaatının 2014 yılında tamamlanacağına inanıyoruz. Bu bölüm

tamamladıktan sonra "Almatı – İstanbul" ve "Almatı - Bender Abbas" Demiryolu Hatları'nın daha yeni ve daha uygun koşullarda kullanımının devamı sağlanacaktır.

Kazakistan, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye'nin katılacağı "İpek Rüzgârı" projesi çerçevesinde ilk yüksek hızlı blok-tren çalışmalarını bu yaz başlatmak için ortak faaliyetler aktif bir şekilde devam etmektedir.

Sayın bayanlar ve baylar!

Eğer Kazakistan, Çin ve Doğu Asya ülkeleri için Avrasya kıtasının Avrupa bölümüne "Batı Kapısı" niteliğinde ise, Türkiye'nin eşsiz konumu da kıtanın Batı'dan Doğu'ya geçiş merkezi şeklindeki özel statüsünü yıllardır koruma imkânı sağlamıştır.

Kavşakta bulunan Türkiye, Avrupa ve gelişmekte olan Asya piyasaları arasında köprü olarak stratejik bir rol oynamaktadır. Geçen yıl Kasım ayında "Marmaray" Demiryolu Tüneli'nin açılışı – bunun açık bir teyididir. Bizler küresel öneme sahip bu mega projenin başarıyla tamamlanması dolayısı ile Türkiye'yi tebrik ediyoruz.

Diğer bir deyişle, Kazakistan ve Türkiye, kıtasal ve küresel mal ticareti sürecinde zincirin önemli halkaları konumundadır. Bunda bizim işbirliğimizin stratejik derinliği yatmaktadır. Bizler rakipler değil, ortağız. Hatta bizler stratejik ortağız ve birbirimize karşı anlayış ve güvenin güçlendirilmesi hususunda daha fazla ilgi göstermeliyiz.

Bana göre, bu konuda, Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'ne üyeliği ve Kazakistan'ın Rusya ve Beyaz Rusya ile birlikte oluşturulan Gümrük Birliği ve Ortak Ekonomik Alan'a üyeliğinden kaynaklanan kesişme noktaları büyük öneme sahiptir. Bu, ülkelerimiz arasındaki ticaret coğrafyasının önemli ölçüde genişletilmesini ve bunun düzenlenmesi ve yürütülmesi sürecini büyük ölçüde kolaylaştırır. Günümüzde uyumlaştırılmış gümrük ve tarife politikası temelinde işleyen, 170 milyon nüfusa sahip, kıtanın üç ülkesinin tüketici pazarı Türk üreticileri için açıktır.

Sayın Başkan,

Ekselansları,

Konferansın Değerli katılımcıları!

Değerli Dostlar!

Sonuç itibariyle, Orta Asya'nın Avrasya jeopolitik merkezi olarak tanımlanması sürecinin henüz bitmediğini söyleyebiliriz. Soğuk Savaş dönemi sonrasında yeniden oluşturulan bölge olarak Orta Asya dünyanın jeopolitik dönüşümüne kendi katkısını sağlamaktadır. Bölgede cereyan eden süreçler ise herhangi bir tahminler için çelişkili özelliğe sahiptir. Bununla beraber bölge ülkelerinin özerk varlığı üçüncü onyılında devam etmekte olup, problemlerin çokluğuna bakılmaksızın bölge ülkeleri tecrit edilmiş bölgeselleşme veyahut izole edilen ayrı devletler yapısından ziyade, daha çok entegrasyonu tercih etmekte ve bunun gerekliliğini idrak etmektedir. Kazakistan da bunun istisnası değildir.

İç ve dış gelişme için tüm gerekli şartları oluşturarak, bölge lideri statüsünü sağlayabildik. Bu da bizlere, dünya ilişkiler muvazenesine entegrasyonunun çağdaş evresinde çok vektörlülük ve pragmatizm unsurlarına dayanan doğrulanmış ve dengeli dış politikayı sürdürme imkanı sağlamaktadır. Orta vadede kendimizi, uluslararası ilişkilerin önemli bölgesel ve küresel bir oyuncusu olarak önemli ölçüde güçlendirme niyetindeyiz.

Burada kilit faktörlerden biri ülkemizin transit-ulaşım potansiyelinin kullanımı meselesidir. Bu bizim açık bölgesel avantajımızdır ve bunu kullanma niyetindeyiz. Bizler Avrasya ulaşım-lojistik sisteminin tüm ilgili katılımcılarını konsolide edebilmek ve kıtalar arası ulaşım koridorlarının oluşumu için etkin çözümleri üretebilmek için çok taraflı ilişkilerin prensiplerini oluşturmayı önemli görmekteyiz.

Bu fikirlerimizin hayata geçirilmesinde kilit partnerimiz olarak Türkiye'yi görmekteyiz.

İlginiz için teşekkür ederim!

İpek Yolu Üzerindeki Türk Devletlerinin Ekonomik İşbirliği Zirvesi Konulu Sempozyumdaki Konuşması

11 Mart 2014, Ankara

Sayın Rektör!
Saygıdeğer bilim adamları!
Değerli öğrenciler ve konuklar!

Hacettepe Üniversitesi Türk Dünyası ve Araştırmaları Topluluğu tarafından "İpek Yolu Üzerindeki Türk Devletlerinin Ekonomik İşbirliği Zirvesi" konulu uluslar arası ilmi toplantı düzenlenmiş olmasından duyduğum memnuniyeti bildirmek isterim. Toplantılarda tebliğ sunacak olan değerli katılımcılar İpek Yolu'nun önemi, mahiyeti ve genel Türk tarihi üzerindeki etkilerine geniş olarak değineceklerdir.

İpek Yolu, esas itibariyle, güçlü Türk imparatorluklarının ekonomik güç kaynağı, hayat damarları idi. Ancak, deniz taşımacılığının gelişmesi ve Ümit Burnu'nun keşfedilmesi ile Avrasya kıtası üzerindeki transit geçiş özelliğini kaybetmişti.

Deniz taşımacılığını geliştiren ve Ümit Burnu'nun keşfi ile İpek Yolu'nun ekonomik işbirliğindeki katkılarını zayıflatan teknolojik gelişme, çağımızda, kapalı bir ekonomik sistem olan Sovyetler Birliği'nin de yıkılması ile İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasına ve güçlendirilmesine imkân vermektedir.

Avrasya Bölgesi'nde bağımsızlığına kavuşan Türk devletleri, kendi ülkelerinde büyük altyapı çalışmaları gerçekleştirmekte, büyük sanayi kuruluşları, fabrikalar ve enerji santralleri inşa etmektedir. Bir zamanlar İpek Yolu'nun bahtını karartan teknolojik gelişme; karayolu, demiryolu ve havayolu ulaşım araçlarının üretimi ve yaygın kullanımı ile

bugün, İpek Yolu'nu yeniden canlandırmaya ve ihya etmeye başlamıştır.

Kazakistan Cumhuriyeti, bütün komşuları ile karayolu bağlantılarını geliştirmekte ve yenilemektedir. Bunlar içinde en önemlisi kıtalararası büyük ulaşım koridoru olan "Batı Avrupa – Batı Çin Otoyolu'dur." Bu otoyol çok modern bir şekilde inşa edilmektedir. Bu yolun önemli bir kısmı tamamlanmış olup, tamamlandığı bölgelerde ekonomik hayata katkıda bulunmaya başlamıştır.

Kazakistan Cumhuriyeti, bütün komşuları ile demiryolu bağlantılarını da geliştirilmekte ve yenilemektedir. Günümüz itibariyle Kazakistan-Çin arasında iki ayrı demiryolu hattı faaliyet göstermektedir. Rusya ile daha fazladır.

Basra Körfezi'ne ulaşması hedeflenen "Kazakistan-Türkmenistan-İran" Demiryolu Hattı'nın Kazakistan ve Türkmenistan arasındaki kısımları tamamlanarak 2013 yılında hizmete açılmıştır. Türkmenistan ve İran arasındaki eksik kısmın tamamlanması için görüşmeler sürdürülmektedir.

Kazakistan'ın Hazar Denizi'ndeki Aktau Limanı, deniz taşımacılığı yoluyla İran ve Azerbaycan'la çok ciddi ticaret imkânı doğurmaktadır. Bakü – Ahalkelek – Kars Demiryolu Hattı'nın da çok kısa bir süre içinde tamamlanarak hizmete girmesi beklenmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti bütün komşuları ile havayolu bağlantılarını da geliştirmektedir. Her ülkeyle uçuş noktaları ve haftalık uçuş sayıları arttırılmaktadır. Türkiye ile Kazakistan arasında da yalnızca başkentler arasında değil, pek çok şehir arasında doğrudan uçuşlar yapılmaktadır. Havayolu taşımacılığı yalnızca tüccarların, işadamlarının, mimar, mühendis ve işçilerin, öğrencilerin ve turistlerin taşınması için değil, aynı zamanda yükte hafif – pahada ağır ticari kargoların taşınması için de önemli bir imkân sunmaktadır.

İpek Yolu'nun çağdaş görünümlerinden biri de boru hatlarıdır. Kazakistan Cumhuriyeti, gerek kendi ülkesinde üretilen sıvı enerji kaynaklarının, gerekse komşu ülkelerde üretilen sıvı enerji kaynaklarının ihtiyaç olan bölgelere

ulaştırılması için boru hatları inşasına ve geliştirilmesine, bu alandaki uluslar arası işbirliğine büyük önem vermektedir.

Günümüzde, gelişen teknoloji ile uluslar arası barış ve işbirliği ortamı İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Doğu ve Güney Doğu Asya ile Avrupa arasındaki ticari malların ulaştırılma süresi, hem karayolu, hem de demiryolu bağlantılarının geliştirilmesi ile daha da kısalacaktır.

Yeni İpek Yolu ağları, Süveyş Kanalı'na rağmen, mevcut deniz yollarından daha kısa süreli ve güvenli ulaşım imkânı sağlamaktadır.

2010 yılında Rusya ve Beyaz Rusya ile birlikte Gümrük Birliği başlatıldı. Gümrük Birliği'nin Gümrük Kanunu yürürlüğe girdi. Gümrük Birliği, entegrasyonun daha da yüksek seviyesi olan Ortak Ekonomik Alan'ın kurulması için platform niteliğinde olacaktır. Bu Alan üç ülkenin ekonomik politikalarının mutabakat mekanizmalarının aşamalı uygulanmasını ve malların, hizmetlerin, sermayelerin ve emek kaynaklarının serbest dolaşımını sağlayacaktır.

Burada kilit faktörlerden biri ülkemizin transit-ulaşım potansiyelinin kullanımı meselesidir. İpek Yolu hattında bu bizim açık bölgesel avantajımız ve bunu kullanma niyetindeyiz.

Bizler Avrasya ulaşım-lojistik sisteminin tüm ilgili katılımcılarını konsolide edebilmek ve kıtalar arası ulaşım koridorlarının oluşumu için etkin çözümleri üretebilmek için çok taraflı ilişkilerin prensiplerini oluşturmayı önemli görmekteyiz. Bu fikirlerimizin hayata geçirilmesinde kilit partnerimiz olarak Türkiye'yi görmekteyiz.

İnanıyorum ki, bugünkü etkinlik, kardeş ülkelerimiz arasındaki işbirliğine yeni ivme kazandıracak olan genç nesillere yeni ufuklar açacaktır. Bu vesile ile ülkelerimiz arasında gelişen yeni İpek Yolu ağlarını aktif olarak kullanmanızı diliyor, Sizleri kardeş ülke Kazakistan'ı ziyaret etmeniz için davet etmek istiyorum!

Hepinizin yaklaşmakta olan Nevruz Bayramı'nı kutlar, saygılar sunarım!

3. Dünya Türk Forumu'ndaki Konuşması

29 Mayıs 2014, Edirne

Sayın katılımcılar ve misafirler!

Değerli basın mensupları!

Bu Forumun tertip edilmesinden dolayı öncelikle TASAM Başkanı Sayın Süleyman Şensoy'a ve organizasyonda yer alan tüm arkadaşlara içtenlikle teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum!

Türk dünyasının, ülkemizin dış politikasında önemli bir yer aldığını söyleyerek konuşmama başlamak istiyorum.

Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı A.Gül, Türk dünyasının entegrasyonu konusunda birçok teklifte bulundu ve bu teklifler, Türk dünyasının diğer liderleri tarafından da desteklendi.

Nursultan Nazarbayev 2006 yılında Antalya'daki Zirve sırasında bazı ortak kurumların oluşturulması ve bilhassa; Türk dili konuşan ülkeler daimi organının, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi'nin ve Akil Adamlar Konseyi'nin kurulması konusunda teklifte bulunmuştur.

Türk Konseyi Genel Sekreterliği'nin İstanbul'da bulunması kadar, Birinci Zirve'sinin Almatı'da gerçekleştirilmesi de ayrı bir mana taşımaktadır. Bu Konsey 2009 yılında Nahçıvan'da gerçekleştirilen Türk Dili Konuşan Devlet Başkanları 9. Zirvesi'nde hukuki olarak kurulmuştur. Bu tüm siyasi organizasyonun özelliklerini ihtiva eden, hukuksal ve organizasyonel statüye sahip gerçek bir devletlerarası birlik olmuştur.

Entegrasyonun ikinci inisyatifi – Türk Dili Konuşan Devletler Parlamenter Asamblesi'nin kurulmasıdır. Bununla ilgili Anlaşma 2009 tarihinde Kazakistan, Türkiye, Azerbaycan ve Kırgızistan Devlet Başkanlarının katılımıyla imzalanmıştır.

Bu somut süreçler Türk devletleri entegrasyonu çalışmalarının başlangıcı olduğunu göstermektedir. Fakat bu, Türk devletlerinin diğer entegrasyon süreçlerine yönelmelerini hiç bir şekilde gölgelememelidir.

Devlet Başkanımız N. Nazarbayev, Türk dili konuşan halkların ortak kültür mirasını incelemek üzere Türk Akademisi kurulması yönünde Nahçıvan'da başlattığı diğer bir teklifi dile getirmiş ve bu girişimi gerçekleştirmede TÜRKSOY'un önemli rolünü belirtmiştir.

Nahçıvan zirvesinde alınan önemli kararlardan biri olan Türk Akademisi Cumhurbaşkanımız N.Nazarbayevin desteği ile başkentimiz Astana'da kuruldu, bünyesinde de Türk Dünyası Kütüphanesi ve Müzesi açıldı.

Akademinin resmi açılış töreni Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın A.Gül'ün Kazakistan'a resmi ziyareti esnasında yapılmıştı. O dönemde ben de Eğitim ve Bilim Bakanı idim. Bakanlık olarak ve şahsi çabamla bu Akademinin açılışı için gece gündüz emek vermiştik. Hükümetimiz de bütçeden ödenek ayırmaktadır.

Bu Akademi, ortak mirasımızın, kültürümüzün, edebiyatımızın, tarihimizin araştırma merkezidir. Böylece bu Akademi, zengin ve muazzam geçmişimizi dünya arenasında tanıtma ve kendimizi anlatma platformu olarak da düşünülmüştür.

Açılışından bugüne kadar akademi bünyesinde Türk dünyası araştırması konusunda aktif çalışma devam etmektedir. 30'dan fazla eserler, sözlükler çıkarılmış olup, ortak dergi yayınlanmakta, Akademi çatısı altında Türkologların toplantıları düzenlenmekte, konferanslar yapılmakta ve bunların hepsi kaleme alınmaktadır.

Günümüze kadar birçok ortak ilmi toplantılar birbirinden bağımsız ve koordinesiz yapılagelmişti. Bunların örnekleri olarak Türk Dünyası Sosyologlar Kongresi, Türk Dili Konuşan Devletler Dünya Matematik Derneği Kongresi'ni sayabiliriz. Ayrıca Türk Dili Konuşan Ülkeler Haber Ajansları Birliği gibi

birlikleri Türk Konseyi ve Türk Akademisi çatıları altında birleştirmemiz mümkündür.

En önemlisi Türk Dünyası Külliyatı çalışması da devam etmektedir. Bu dev eserde Orhun yazıtlarından başlayarak Yunus Emre, Mevlana Celalettin Rumi, Hoca Ahmet Yesevi dâhil olmak üzere Türk dünyasının önemli şahsiyetlerinin çalışmaları yer alacaktır. Dünya toplumlarına ortak şanlı kültürümüzü, geçmişimizi tanıtmamız lazım.

Bu vesileyi fırsat bilerek, burada bulunan değerli bilim adamlarımızı, siyasetçilerimizi, sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcilerini Türk Akademisinin çlaışmalarına aktif bir şekilde katılmaya davet ediyorum!

Bir diğer önemli husus, Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in yapmış olduğu "Kazakistan-2050" Stratejisi" adlı Ulusa Seslenişinde Türk dünyası için ortak olan Latin alfabesine geçişle ilgili önemli açıklamalarda bulunduğunun altını çizmek istiyorum. Bu konuda geniş çaplı çalışma başlatılmış durumdadır.

Türk dünyasının ortak maksadı – birbirimizi anlayabileceğimiz ortak yazı, ortak dil ve ortak söz dağarcığının oluşturulmasıdır. Bu çok önemlidir. Birlik olması için, birbirimizin sözlerini, yazılarımızı tercümansız anlamamız lazım. Türk dünyasının vizyonu – ortak alfabe ve ortak ses uyumu ile söz birliğinin oluşturulmasıdır.

Ülkemiz bu konuda, yani Latin alfabesine geçişle ilgili önemli bir çalışma başlatmış bulunmakta, bununla ilgili başta Türkiye ve kardeş Türk Cumhuriyetleri olmak üzere, birçok ülkenin tecrübeleri araştırılmaktadır. Nitekim ülkemizde 1929 – 1940 yılları arasında Latin alfabesi kullanılmış ve günümüzdeki yaşlı kesim bunu çok iyi hatırlamaktadır. Yani belli bir altyapımız var.

Bunun önemli göstergelerden biri Ulusal Haber Ajansımız olan "Kazinform – Kazakparat" kendi web sitesinde Kazakça, Rusça, İngilizcenin yanısıra Kazakçanın Latin versiyonunda da yayın yapmaktadır. Bu çok önemlidir.

Bir diğer önemli husus, ortak kültür, tarih, sanat, dil ve edebiyat diyoruz, ama her ülkenin kendine has olan özelliklerini de unutmamak lazım ve halklarımızın birbirlerini daha da yakından tanımaları için, karşılıklı tanıtım çalışmalarına önem vermemiz lazım.

Ortak filmler, belgeseller, diziler çekilmeli, daha fazla yazılı eserlerimiz, kitaplarımız bir diğer kardeş ülke diline çevirilmeli, daha fazla konferanslar ve tanıtım toplantıları, "kültür günleri" organize edilmeli diye düşünüyorum. İşte böyle bir Türk dünyası - ülkelerimizin güçlü dayanağı olacaktır.

Bu vesile ile 5 Haziran 2014 tarihinde Türkiye'nin Bodrum ilçesinde gerçekleşecek Türk konseyi Zirvesi öncesi organize edilen bu Forum çalışmalarının başarılı geçmesini diler, tüm Türk dünyasına hayırlı olmasını temenni ederim.

Kadim dostluğumuz ve ebedi kardeşliğimize dayanan Türk dünyası ülkeleri arasında ilişkilerinin her daim taptaze kalacağına eminim.

Dinlediğiniz için teşekkürler!

Giresun Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Dersindeki Avrasya Bölgesi'ndeki Gelişmeler ve Kazakistan-Türkiye İlişkileri Konulu Konuşması

6 Kasım 2014, Giresun

Değerli öğretim üyeleri!

Sevgili öğrenciler!

Türkiye'nin yıldızı parlamaya başlayan üniversitelerinden olan "Giresun Üniversitesi'nin" Uluslararası İlişkiler Fakültesi'ndeki ilk derste konuşma yapmaktan onur duyarım. Bunun için Üniversite yönetimine, Siz değerli örencilere ve EkoAvrasya Derneği'ne teşekkürlerimi sunarım.

Uluslararası İlişkilere yüklenen anlam, "uluslar arası" kavramı ile paralellik göstermektedir. Uluslararası ilişkiler; yalnızca devletlerarası ilişkiler olarak da değerlendirilebilir, devletlerle ve devlet dışı aktörlerle ilişkiler olarak da değerlendirilebilir. Uluslararası örgütler, sivil toplum kuruluşları, firmalar, terör örgütleri ve diğer devletlerin halkları ve benzerleri devlet dışı aktörler olarak görülebilir. Böyle bakıldığında, Kazakistan ve Türkiye ilişkileri bakımından çok özel anlamlar taşıyan yeni bir dönemin eşiğindeyiz.

Bundan sadece çeyrek yüzyıl önce, iki kutuplu dünyada, iki ayrı kutbun içinde yer alan önemli devletlerdik. Birbirimize karşı içten içe kardeşlik duyguları beslemekle birlikte, reel politika bakımından soğuk savaşın iki ayrı cephesinde yer alan devletler idik. Bugün, Kazakistan ve Türkiye, uluslararası arenada iki taraflı ve çok taraflı ilişkilerin iki güçlü stratejik ortağı olarak geleceğe daha büyük bir umutla bakmaktadır.

Avrasya Bölgesi'nde, yani dünyanın omurgasında, Doğu ile Batı'yı barış ve işbirliği içinde kalkınma stratejilerine yönlendirebilecek, devletler arasındaki kuşku ve güvensizliği ortadan kaldırabilecek, demokratik gelişmeler ile insan haklarının sağlıklı zeminlerde gelişmesinin önünü açabilecek bilgi birikimi ve kültürün hem Kazakistan'da, hem de Türkiye'de var olduğu açıkça görülmektedir.

Son dönemlerde, büyük nüfus artışları ve ekolojik dengenin değişmesi ile birlikte haberleşme ve ulaştırma teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, bütün dünyada, yeni akım ve taleplerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Dünyamız, artık eskisinden çok daha küçük bir hale gelmiştir.

Dünya toplumları, bir taraftan dünyanın her hangi bir köşesinde ortaya çıkan zenginlikten pay almak istemekte, öte taraftan ulusal sınırların çok ötelerinde ortaya çıkan tehlikeli unsurları, gelecekte ortaya çıkabilecek muhtemel tehditleri önlemenin yollarını da birlikte aramaktadır.

Sınır aşan terörizm, insan kaçakçılığı, ülkeler ve kıtalar arası yasadışı insan göçü, uyuşturucu kaçakçılığı, yerel ve bölgesel dini ve etnik çatışmaların varlığı, gıda güvenliği ve ekolojik sorunlar gibi pek çok önemli tehlikenin, barışsever uluslar arası toplum tarafından işbirliği ile birlikte giderilmesi büyük önem taşımaktadır.

İşte, uluslar arası etkin işbirliğine ihtiyaç duyulan buna benzer önemli dönüşümlerin yaşandığı çağımız arifesinde, Sovyetler Birliği'nin dağılması ile bağımsızlığını ilan eden Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin tanımış olması tarihi bir tevafuktur.

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan büyük bilgi birikimi ve ilgi çekici bir sosyal bilinç ile sağladığı çoğunluk Hükümeti ile Avrasya Bölgesi'nde yer alan Ortadoğu, Kafkasya ve Balkanlar gibi tarihten gelen sorunlarla iç içe yaşayan bölgesinde istikrar unsuru olmaktadır. Bu bölgede, Türkiye'nin sağduyulu yaklaşımının ortadan kalkması halinde yaşanabilecek çeşitli çatışmaların alabileceği boyutu düşünmek bile insana sıkıntı verebilir.

Kazakistan Cumhuriyeti ise Sovyetler Birliği'nin dağılması ile ortaya çıkan otorite boşluğundan istifadeyle sınır ötesinden kaynaklanabilecek sınır aşan terörizm, insan kaçakçılığı, ülkeler arası yasadışı insan göçü, uyuşturucu kaçakçılığı, yerel ve bölgesel dini ve etnik çatışmalar ile gıda güvenliği sorunu ve ortak ekolojik sorunları kendi ulusal bilgi ve kültür birikimi sayesinde çözüm yoluna sokma uğraşındadır.

Bir yandan Ahmet Yesevi'nin, İslam dininin başka etnisiteye sahip insanlar ile başka dine mensup kişilere yönelik engin hoşgörüsünü öğreten tarihi kültür mirası, öte yandan Sovyetler Birliği'nin halklar arası barışı ve işbirliğini öne çıkaran yaklaşımından öğrenilen iyi uygulamalar Kazakistan yönetiminin ilkelerine dönüşmüş ve Anayasal düzeninin temelini oluşturmuştur.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in, daha Sovyetler Birliği dağılmadan önce başlattığı ulusal ve uluslar arası siyasi inisiyatifleri bunun açık göstergesidir.

Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, daha 1992 yılında, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu'nda, tüm dünya devletlerine seslenerek, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın (AİGK/CICA) kurulması gerekliliğini dile getirmiştir. Bu teşkilat, 5 Ekim 1992 tarihinde Birleşmiş Milletler'de alınan kararla, merkezi Almatı'da olmak üzere kurulmuştur.

Geçtiğimiz 22 yıl içerisinde Kazakistan, önüne büyük hedefler koymuş ve bunları, halkın ve yönetimin ahengi ile başarabilmiştir. Ülkemiz uyum içinde gelişmektedir. Çok uluslu ve çok dinli toplum yapısı ile parlak bir örnek olmuştur. Etnik gruplar ve dinler arası diyalog ile bir arada yaşama konusunda büyük başarılar sağlamış ve adeta model ülke haline gelmiştir.

Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifiyle başlatılan ve düzenli aralıklarla toplanan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı, bütün dünyadaki

dini merkezler tarafından yüksek düzeyli katılımlarla desteklenmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti, barış ve huzurun sadece iyi niyetle ve güzel sözlerle sağlanamayacağını bilmekte ve hem kendi ülkesinin, hem de dünya toplumlarının refah düzeyinin arttırılması için büyük çaba göstermektedir.

Ülkemiz yönetimi, dış politikamızı net bir şekilde dünyaya tanıtmak ve stratejisini belirlemek için bu yıl "2014-2020 Kazakistan Dış Politika Konsepti"ni geliştirdi. Konsept'te; ülkenin hangi ana amaçlar doğrultusunda dış politika yürütmeyi hedeflediğine, stratejik önceliklere, ekonomi politiğe ve uluslararası ilişkilerdeki 'insani boyuta' değinilmesi uygun görülmüştür. Bu kapsamda Kazakistan, genel anlamıyla bölgesel istikrarı ve liberal ekonomi politikalarını gözeten bir hareket tarzı sergilemektedir. Diğer taraftan, ülkenin önemli bir enerji üreticisi olması ve aynı zamanda, geçiş güzergâhında bulunması nedeniyle 'enerji güvenliği' önemi haiz konular arasında sıralanmaktadır.

Bağımsızlık yıllarında, yabancı yatırımların önü açılmış, ülke ekonomisine 120 milyar dolardan fazla doğrudan yabancı yatırım çekilmiştir. Kazakistan dev maden kaynaklarına, petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahiptir ve bunları, dış politikasına uygun olarak, çok vektörlülük prensibi çerçevesinde dünyaya pazarlamaktadır.

Kazakistan, nükleer enerji sektörü açısından oldukça kritik bir maden olan uranyum üretiminde dünyada birinci sıradadır. Kazakistan, 2013 yılında dünya uranyum üretiminin %21'ini kendi imkânlarıyla gerçekleştirmiştir. Ülkenin toplam uranyum üretiminin, dünyanın genel üretimi içindeki payı ise %38 olmuştur. Bu durum Kazakistan'ı nükleer alanda stratejik işbirliğine uygun bir ülke konumuna yükseltmektedir.

Dış politika ve iç politikadaki istikrar, ülke ekonomisinin kalkınmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Gayri Safi Milli Hâsılamız, 2013 yılsonu itibariyle 200 milyar doları aşmıştır. Kişi Başına Milli Gelirimiz 11.000 doları aşmıştır. Kazakistan,

milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek 45'inci sıraya yükselmiştir.

Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. Okur-yazarlık oranının toplam nüfusa oranı %99'dur. Bu çerçevede ülkemizdeki eğitim sistemine de değinmek istiyorum: UNESCO tarafından yayınlanan bilgilere göre, ülkemiz, eğitim alanında, 129 ülke arasında yapılan sıralamada ilk 4 içinde yer almaktadır. Geçen 10 yıl zarfında, eğitim alanına tahsis edilen mali kaynaklarda 10 kat artış sağlanmıştır. Bu sürede 750'ye yakın yeni okul inşa edilmiştir. Bunların yanı sıra 5302 okul öncesi eğitim kurumu, 1117 kreş ve 4185 eğitim merkezi açılmıştır.

Bütün bunlar, halkımızı küresel çapta düşünmeye sevk etmek maksadıyla yapılan çalışmalardır. Kazakistan'ın ortaöğretim sistemi ise uzay çalışmalarının efsane ismi Kuznetsov'un da aralarında bulunduğu üç kişilik bir ekip tarafından başlatılan ve şu anda okulların %70'inde uygulanan bir projedir. Projenin adı "Kazakistan Cumhuriyeti Öğrenim Ve Öğretimin İnovasyon Entelektüel Eğitim Sistemi"dir.

Bu proje, son derece yüksek bir matematiksel modellemeye dayalı olup, Kazakistan için yeni bir uygarlık yaratma projesidir. Öğrencilere ahlaki eğitim verilmesinden, veli ve öğretmen yeteneklerinin geliştirilmesine kadar, son derece kapsayıcı bir projedir. Mevcut durumda, her bir çocuğa bir tane flash disk verilmiştir. Böylece ev-okul ilişkisinin düzenlendiği dijital bir alt yapı oluşturulmuştur.

Bu proje, her düzeydeki öğrenciye zorunlu olarak tablet kullandırıldığı ama eğitimi yutmayacak kadar teknoloji kullanıldığı bir projedir. Ezberci test sistemine dayalı olmayan bu sistemdeki açık uçlu sınavlar, bu devasa projenin çok küçük bir parçasıdır. Şu sıralarda dünyada yürütülen en ilgi çekici eğitim projelerinden biri olduğunu söyleyebiliriz.

Bu eğitim sistemi Türkiye'de, tüm detaylarıyla Başbakan'a, Milli Eğitim Bakanı ve ekibine tarafımızca anlatılmış, iyi yönlerinin de altı çizilmiştir…

İkili ilişkilerimize gelecek olursak, Türkiye, bağımsızlığımızı kazandığımız yıllardan bu yana, hep yanımızda yer almıştır. O dönemlerde sağlam temellere dayanılarak kurulan diplomatik ilişkilerimiz, bu yıl 21'inci yıldönümünü idrak etmektedir.

Türkiye ülkemizin uluslararası inisiyatiflerine destek vererek, bize yakınlığını göstermektedir. Kazakistan 2010 yılında AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) Başkanlığı'nı başarılı bir şekilde yürütmüştür. Kazakistan, AGİT Başkanlığı'nı, 1-2 Aralık 2010 tarihlerinde, Astana'da yapılan AGİT Zirvesi ile taçlandırmıştır.

Kazakistan bununla yetinmeyip, 2011 yılında, dünyada prestijli organizasyonlardan biri olan Asya Kış Olimpiyatları'na ev sahipliği yapmıştır. Ayrıca ülkemiz, 2011 ve 2012 yıllarında, İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlığı'nı üstlenmiştir. Böylece kuşatıcı ve kapsayıcı dış politikamız sayesinde Kazakistan, bölge ve dünya barışına katkıda bulunmaya devam etmektedir.

Ülkemizin güzide başkenti Astana, EXPO-2017 Dünya Fuarı'nın ev sahipliğini başarıyla yürütmek için çalışmalarını çoktan başlatmıştır.

Kazakistan, 2012 yılında, Londra'da gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nda büyük başarı göstermiştir. Dünya sıralamasında 12'nci sırada yer alarak uluslar arası spor alanında bir kez daha kendinden söz ettirmiştir.

Her alanda Türkiye'nin desteğini gören Kazakistan, EXPO-2020 fuarına evsahipliği konusu başta olmak üzere, birçok inisiyatiflerde kardeş Türkiye'yi desteklemeye devam etmektedir.

Uzmanların ortak kanaatine göre; 2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye; Mayıs ayında, Türkiye Başbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a yapmış oldukları resmi ziyaretler, ayrıca Parlamento Başkanlarımızın 2011 ve 2012 yıllarındaki karşılıklı ziyaretleri, ülkelerimiz arasındaki karşılıklı münasebetlerde yeni bir dönem başlatmıştır.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, bütün Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliğine yönelik önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür.

Bu anlamda 2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında, tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmıştır. Bu toplantıda, önümüzdeki yıllara dönük ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin yeni perspektifleri ve stratejileri belirlenmiştir. Konsey toplantısı esnasında, birçok iki taraflı belge imzalanmış olup, bunlardan "Yeni Sinerji" adlı Ortak Ekonomik Programın Eylem Planı önem kazanmaktadır. Program çerçevesinde 2015 yılına kadar karşılıklı ticaret hacminin 10 milyar dolara yükseltilmesi planlanmaktadır. 2013 yılının ilk 9 ayında ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi 2,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Devletlerarası ortak bir Türk kurumu olan ve 3 Ekim 2009'da, Nahcıvan'da, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla Türk Konseyi)'nin ilk zirvesinin, 2011 yılında Almatı'da yapılmış olması da ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır.

Bunların yanı sıra, Türk dünyasının bilim adamları ile aydınlarını bir araya getirmek üzere kurulan ve Türk Konseyi'nin bir organı olan Türk Akademisi, 2010 yılında, Astana'da kurulmuştur. Türk Akademisi, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapmıştı.

Türkiye devlet yöneticileri, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" unvanına layık bulmaktadır. Bunun bir nişanesi olarak, Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı dikilmiştir. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş

olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir.

Kazak halkı ve yönetiminin Türk halkına bir jesti olarak, Astana'nın merkezi yerinde, Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmişti.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesindeki yaklaşımları aynı ve ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, Avrasya Bölgesi'nde örnek işbirliği sergileyen kardeş devletlerdir.

İşte, sevgili öğrenciler, uluslararası arenadaki gelişmeler çerçevesinde çok taraflı ve ikili ilişkilerimizi inceleyerek, bu ilişkileri yeni seviyelere çıkartacak olanlar, sizlersiniz.

Bizler artık sadece dost ve kardeş ülkeler değiliz, stratejik partner devletleriz. Dolayısıyla, sadece duygusal yaklaşımlarda kalmadan, ortak somut projeler üretmeli ve bunları hayata geçirmelisiniz. Hem üniversitenizdeki derslerde hem de mezuniyetden sonra çalışma hayatınızda başarılar dilerim!

Bu vesile ile Sizleri Kazakistan'ı ziyaret etmeniz için de ülkemize davet ederim.

Saygılarımla.

Karadeniz'den Hazar'a Stratejik Bakış Adlı Uluslararası Sempozyumdaki Konuşması

6 Kasım 2014, Giresun

Sayın Milletvekilim,
Sayın Rektörüm,
Sayın EkoAvrasya Derneği Başkanı,
Değerli öğrenciler ve basın mensupları!

Açılışını yapmakta olduğumuz "Karadeniz'den Hazar'a Stratejik Bakış" adlı Sempozyum organizasyonu için Giresun Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Aygün Attar Hanımefendiye, Karadeniz Stratejik Araştırma ve Uygulama Merkezi (KARASAM) yönetimine ve EkoAvrasya Derneği yönetimine teşekkürlerimi sunarım.

Karadeniz ve Hazar Denizi havzasını kapsayan bu coğrafya, Türk dili konuşan devletlerin içinde bulunduğu bir bölge olduğundan, önemi bizler için daha da artmaktadır. İçinde yaşadığımız dünyanın son zamanlardaki en önemli olgusu küreselleşme olgusudur. Gelişim ve değişimle küreselleşme arasında ince bir denge söz konusudur. Bu denge hem geleneksellik hem de modernlik olarak değerlendirilebilir.

Kazakistan Cumhuriyeti, Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in liderliğinde bölgesel bir aktör haline gelmiştir ve artık küresel dünya düzeninde kendisinden sıkça söz ettirmektedir.

Ülkemiz, geride bırakılan 23 yılda, bu bölge ile Asya ve Avrupa kıtalarındaki bütünleşme süreçlerinin aktif katılımcısı ve inisiyatif sahibi olduğunu ispatlamıştır. Ülkemizin gündeme getirdiği tekliflerle birçok bölgesel teşkilat kurulmuştur. Bunların başında; Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT), Şanghay İşbirliği Örgütü, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı

Önlemler Konferansı (AİGK/CİCA), Türk Konseyi, TürkPA ve Türk Akademisi gelmektedir.

Avrasya kıtasının iki önemli oyuncusu olan Kazakistan ve Türkiye, işbirliği ve kardeşlik anlamında, uluslararası platformlarda her zaman birbirlerini destekleyerek dünyaya en güzel örneği vermeye devam etmektedir. Bu dünya diplomasi tarihinde benzersiz bir yere sahiptir.

Türkiye, 2010 yılında CICA'nın dönem başkanlığını Kazakistan'dan devralırken, aynı zamanda, BM Güvenlik Konseyi üyeliğini de devam ettiriyordu. Öte yandan Kazakistan, aynı yıl, AGİT dönem başkanlığını devralmıştı. İki ülke, geniş bir coğrafyada oldukça önemli bir rol oynamaya başlamışlardı ve bu süreç devam etmektedir.

Dış ticarette 2013 yılında ulaşılan 4 milyar dolarlık seviyenin yetersiz olduğunu belirterek, bu göstergenin ilk etapta 10 ve 15 milyar dolara ulaştırılması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Türkiye'nin o dönemdeki Başbakanı Sayın R.T. Erdoğan'ın Mayıs 2012'de Kazakistan'a düzenlediği resmi ziyaret ile Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın N.Nazarbayev'in Ekim 2012'de Türkiye'ye düzenlediği resmi ziyaret, şüphesiz, ikili ilişkilerimize büyük bir ivme kazandırmıştır.

Türkiye'nin ekonomik anlamda avantajlı olduğu sektörlerde Kazakistan'la işbirliğine yönelmesinin ve Kazakistan'ın ekonomik dönüşümüne katkıda bulunmasının önü açılmıştır. Bu ziyaretler, bölgede cazibe merkezi haline gelen ülkelerimizin, bu konumuna katkı sağlamıştır.

Türk dünyasının, son yıllarda Orta Asya'da ağırlığının önemli ölçüde artması, Türk dünyasındaki güç konfigürasyonunu da değişikliğe uğramıştır. Özellikle Kazakistan gözle görülür sosyo-ekonomik ve siyasi başarılar elde etmiştir. Diğer yandan Türk entegrasyonu konusundaki en somut önerilerin Kazakistan Devlet Başkanı tarafından yapıldığı gerçeğinin ifade edilmesi uygun olur.

Kazakistan, Türk dünyası yanı sıra Batı dünyası ile de ilişkilerini ihmal etmemektedir. Bunun en bariz

göstergelerden biri olarak, 'ülkemizin diplomatik zaferi' diye adlandırabileceğimiz uluslar arası bir olay gerçekleşmiştir – 2010 yılında, ilk defa, Asyalı ve aynı zamanda Müslüman olan bir ülke, dünyanın en büyük ve en itibarlı güvenlik örgütlerinin başında gelen Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın Başkanlığını Avrupalı ülkelerden devralmıştır. On yıldan beri yapılmayan AGİT Zirvesini de Astana'da gerçekleştirmiştir.

Öte yandan Kazakistan, üyesi olduğu ve Astana'daki zirvede adı 'İslam İşbirliği Teşkilatı' olarak değiştirilen İslam Konferansı Örgütü'nün 2011-2012 yıllarında başkanlığını devralmıştır. Böylece sadece Batı'da değil, İslam âleminde de katkı sağlayabileceğini ispatlayan ülkemiz, İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığını başarılı bir şekilde sürdürmüştür.

Ülkemiz Avrupalı ülkelerle yarışarak EXPO-2017 Dünya Fuarının Astana'da yapılması başarısını elde etmiştir. Öte yandan yine 2017 yılında 'UNİVERSİADE Olimpiyatları' Kazakistan'da gerçekleştirilecektir.

Son yıllarda dünyanın birçok tehdit ve tehlikeyle karşı karşıya olduğu gözlemlenmektedir. Bunların başında nükleer silahlanma tehlikesi gelmektedir. İlk defa yirminci yüzyılın ortalarında kitle imha silahı olarak icat edilen 'atom bombası' o zamandan beri artan bir ivmeyle yayıldı. Bu yayılma, son yıllarda kendini Türkiye'nin çevresinde de hissettirmeye başladı. Kazakistan ise nükleer silahlarından kendi iradesi ile vazgeçen ilk ülke olarak dünya tarihine geçti.

Kazakistan'ın enerji güvenliği açısından Uluslararası Enerji Ajansı'nın kontrolünde 'Uranyum Zenginleştirme Merkezi' kurma kararı alması önemli bir merhale oldu. Bu, birçok ülkenin, ülkemizde kurulacak altyapı ile nükleer enerjinin faydalarına eşit olarak ve kısıtlamasız bir şekilde ulaşabilme hakkının sağlanması anlamını taşımaktadır.

Günümüzde devletlerin dış politika stratejilerinin belirlenmesinde enerji faktörünün önemli yer aldığı herkesin malumudur. Devletlerin ekonomik güvenliğinin enerji kaynaklarıyla doğrudan bağlantılı olmasını, bu durumun göstergesi olarak söyleyebiliriz.

Enerji güvenliği konusu, bölgesel ve küresel krizlerin önemli sebeplerinden biri olmuştur. Bunun delili olarak Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgelerinde yaşanan enerji arzı kaynaklı çatışmaları gösterebiliriz. Dolayısıyla sadece arz eden ülkeler değil, transit ülkeler, tüketiciler, enerji şirketleri gibi enerji zincirinin tüm halkaları dayanışma içinde sorumluluk üstlenmelidir. Bu bağlamda, siyasal, kültürel ve ekonomik açıdan Avrasya merkezleri olma özelliğini sürdüren Karadeniz ve Hazar Havzasındaki ülkeler bir birleriyle çatışma değil, kaynaşma içinde olmalıdır.

Bölgede, 1990'ların başından itibaren çok taraflı işbirliğine yönelik çeşitli girişimler olmuştur. Karadeniz Havzası içinde yer alan çok sayıda ülke bu işbirliği platformlarında yerlerini bulmuşlardır. İnanıyoruz ki, Karadeniz Havzasında vuku bulan anlaşmazlıklar ve çatışmalar son bulacaktır ve bölge ülkeleri, huzur ve istikrar içinde işbirliğini sürdürecektir.

Bu önemli konuyu gündeme taşıyan sempozyumu düzenlediği için Giresun Üniversitesi Rektörlüğüne teşekkürlerimi sunar, bu sempozyumun ülkelerimiz arasındaki ikili ve çok taraflı ilişkilere yeni ivme kazandıracağına yönelik inancımın tam olduğunu söylemek isterim.

Teşekkürler…

Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü'ndeki Konuşması

01 Aralık 2014, Ankara

Değerli misafirler!

Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü münasebetiyle EKOAVRASYA Ekonomik Araştırmalar Derneği ile ortaklaşa düzenlediğimiz Konferansa hoş geldiniz!

Bundan 23 yıl önce ülkemizde ilk devlet başkanlığı seçimleri yapılmıştı. 1 Aralık 1991 tarihli seçimlerde halkın %98,7 oyunu alarak Nursultan NAZARBAYEV Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı oldu.

10 Aralık 2011 tarihinde ise Parlamentomuzun iki kanadın ortak oturumunda 1 Aralık günü Kurucu Devlet Başkanı Günü olarak ilan edildi ve Kazakistan'da resmi bayram statüsü verildi.

Bunun başlıca sebebi – Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının ilk zor ve çetin yıllarında ülke istikrarının sağlanmasında, ekonomik kalkınmanın hayata geçirilmesinde ve ülke kazanımlarını koruyarak geleceğe taşınmasında Kurucu Devlet Başkanı'nın büyük rolünün altının çizilmesi oldu.

Ve halkın iradesinin tecelli ettiği ülkemizin Parlamentosu bu tarihi kararı almış oldu.

Ve tarihimiz günümüzde bu kararın hem Kazak halkı hem de Türk dünyası için çok isabetli olduğunu göstermiştir.

Kurucu Devlet Başkanımızın dirayeti ve öngörüsü sayesinde ülkemiz hem bölgede hem de uluslararası arenada kendini ispatlamış, ekonomisi sağlam, komşularla dost bir devlet haline gelmiştir.

Milletlerin tarihlerinde herşeyin yolunda gittiği hem de sıkıntıların, darboğazların, tarihin sıkıştığı dönemler vardır. İşte o dönemlerde milletlerin, toplumların başına önderler gelmekte. Liderler hep çetin ve zor zamanlarda ortaya çıkmaktadır.

Bağımsızlığımızın ilk yıllarında büyük bir enkazı devraldık. Bütçemiz sıfırdı, fabrikalar durmuştu. Bizde o dönemde fabrikalar devasa tesislerdi. Her birisinde 25 binden 70 bine kadar insan çalışan fabrikalar vardı. Bu, bir fabrika durduğunda 70 bin kişi değil, 350-400 bin kişi ekmeksiz-aşsız kalıyor demek. Bu bir ekonomik darboğaz ve hızlı çözülmesi gereken meseledir.

Bununla beraber, ülkemizin kuzeyinde ve doğusunda iki devasa komşumuz var. Rusya ile 7500 km, Çin ile 2000 km. sınırımız var. Ülkede 130'dan fazla etnik grup ve çeşitli dinlerin temsilcileri yaşıyor.

Hatırlarsanız, dönemin ABD Başkan Danışmanı Zbigniev Bzejinski Kazakistan'ın bağımsızlığın ilk yıllarında hemen dağılacağını tahmin ediyordu.

Bu enkazı tamir etmek, halka güven salmak, ileriye dönük planlar yapabilmek için ülkeye bir yönetici değil, gerçek manada Önder gerekliydi. İşte Kazakistan, bağımsızlığını ilan ettiği zaman, o sıkıntılı süreçte önderini ortaya çıkarabilmiş, kendini gösterebilmiştir. Bağımsızlık döneminde ülkemiz hem ülke içinde hem de dünya arenasında büyük başarılara imza atmıştır.

Kurucu Devlet Başkanımızın önderliğindeki ülke yönetimimiz devletimizin gelişimini "insan hakları", "demokrasi" ve "sebest ekonomi" sacayaklarına oturtmuştur. Ben de, bağımsızlık yıllarımızın belirli bir sürecinde, Devlet Başkanımızın Danışmanı olarak görev yaptığım dönemlerde, buna açıkça şahit olduğumu söylemek isterim.

Başkentimizin Almatı'dan Astana'ya taşınması gibi tarihi kararlar alınırken karşı çıkanlar da vardı. Fakat bunlar aşıldı, ikna edildi. Halkımız; büyük badireleri atlatmakla birlikte, her türlü zorlukları aşabilecek güçte olduğuna ve geleceğe

emin adımlarla yürüyeceğine inanmıştır. Astana – yüzyılların kavşağında bunun güzel bir örneği de oldu.

Bu bakımdan N.Nazarbayev ile K.Atatürk arasında benzerlikler olduğunu açıkça söyleyebiliriz. Evvela, Atatürk de N.Nazarbayev de kurucu önderlerdir. Ama tabii ki şartlar farklı idi. Yapıcılığı, barışı ve hoşgörüyü savunan Kazakistan, günümüzde tüm dünyanın da dikkatini çekmeyi başarabilmiştir.

Devlet Başkanı N.Nazarbayev bir yandan ülkesini kalkındırırken, diğer yandan da Avrasya kıtasının ve bütün insanlığın barış ve huzuruna hizmet edecek oluşumlara öncülük etmiştir.

1992 yılında Birleşmiş Milletler kürsüsünden Devlet Başkanımız N.Nazarbayev yeni bir bölgesel inisyatifi ortaya attı – Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Tedbirler Konferansı – kısaca CICA dediğimiz - teşkilatının kurulmasını teklif etti. Türkiye'nin ve bölgedeki ülkelerin desteği ile bu teşkilat kurulmuş ve günümüzde önemi artarak aktivitesini devam ettirmektedir.

2010 yılında artık sadece Asya'nın güvenliğini değil, Avrupa'nın güvenliğini de sağlayabiliriz şeklindeki ileri görüşlü ve iddialı teklifimiz de kabul görmüştür. Bir Asyalı ülke olan Kazakistan, ilk defa, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) hem başkanlığını yürüttü hem de Zirvesini Astana'da gerçekleştirdi.

2011 yılında Asya Kış Oyunları Olimpiyatını başarı ile gerçekleştirerek spor alanındaki iddiamızı da herkese gösterdik.

Kazakistan, 2012 yılında, Londra'da gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nda büyük başarı göstermiştir. Dünya sıralamasında 12'nci sırada yer alarak uluslar arası spor alanında bir kez daha kendinden söz ettirmiştir.

Şimdi de dünyanın sadece sayılı ülkelerinde yapılan EXPO Dünya İhtisas Fuarı, 2017 yılında başkentimiz Astana'da gerçekleşecektir. Biliyorsunuz, bu Fuarı, Dünya Fuar Örgütü

Komitesinde yapılan seçimlerde Belçika ile son turda yarışarak, çoğunlukla kazandık.

Bu vesile ile burada bulunan tüm katılımcıların, işadamlarının bu Fuar'a hem katılmasını, hem de ziyaret etmesini kuvvetle tavsiye ederim.

Bildiğiniz gibi, tüm Avrasya kıtası için, özellikle Orta Doğu ve Asya güvenliğini ilgilendiren nükleer silahlanma konusu güncelliğini korumaktadır. Kazakistan'ın, Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşmasına katılması tarihi bir karar olmuştu. SSCB dağıldığında dünyanın 4'üncü büyük nükleer silah gücünü elinde bulunduran Kazakistan, Devlet Başkanının barışçıl girişimleri ile varılan anlaşmalar sonucunda bu silahları imha etti.

Ülkemiz yönetimi dış politikamızı net bir şekilde dünyaya tanıtmak ve stratejisini belirlemek için bu yıl "2014-2020 yıllarını kapsayan Kazakistan Dış Politika Konsepti"ni geliştirdi. Konsept'te ülkenin hangi ana amaçlar doğrultusunda dış politika yürütmeyi hedeflediğine, stratejik önceliklere, ekonomi politiğe ve uluslararası ilişkilerdeki 'insani boyuta' değinilmesi uygun görülmüştür.

Bu kapsamda Kazakistan genel anlamda bölgesel istikrarı ve liberal ekonomi politikalarını gözeten bir hareket tarzı sergilemektedir. Bağımsızlık yıllarında, yabancı yatırımların önü açılmış, ülke ekonomisine 180 milyar dolardan fazla doğrudan yabancı yatırım çekilmiştir.

Kazakistan dev maden kaynakları, petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip ve bunu dış politika oluşumunda çok vektörlülük prensibi çerçevesinde dünyaya pazarlamaktadır.

Nükleer enerji sektörü açısından oldukça kritik bir maden olan uranyum üretiminde Kazakistan dünyada birinci sıradadır. Kazakistan 2013 yılında dünya uranyum üretiminin %21'ini tek başına gerçekleştirmiş, ülkenin toplam uranyum üretiminin dünya genel üretimindeki payı ise %38 olmuştur. Bu durum Kazakistan'ı nükleer alanda stratejik işbirliğine uygun bir ülke konumuna yükseltmektedir.

Dış politikadaki ve iç politikadaki istikrar, ülke ekonomisinin kalkınmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Gayri Safi Milli Hâsılamız 2013 yılsonu itibariyle 120 milyar doları aşmıştır. Kazakistan, milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek 45'nci sıraya yükselmiştir.

Bu anlamda Ülkemizdeki eğitim sistemine de değinmek istiyorum. Ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır. Bunlar UNESCO bilgileridir. Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. İstatistiklere baktığımızda, okur-yazarlık oranının %99 olduğu görülür.

Geçen 10 yıl zarfında eğitim alanına tahsis edilen mali kaynaklarda 10 kat artış sağlandı. Bu sürede 750'ye yakın yeni okul inşa edildi. Bütün bunlar, halkımızı küresel çapta düşünmeye sevk etmek maksadıyla yapılan çalışmalardır.

Tüm bu gelişmeler Kazakistan ile Türkiye arasındaki işbirliği sürecine de büyük etki yapmaktadır. İlk yıllardan itibaren Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanları en üst seviyede görüşmelerini devam ettirmektedirler. Son 5 yılda bu görüşmeler her yıl birkaç kez düzeyine çıkmıştır. Bu yıl mesela Devlet Başkanımız Türkiye'ye 2 kez geldi. Haziran'da Türk Konseyi zirvesine katılmak için, Ağustos'ta da Cumhurbaşkanlığı devir-teslim törenine katılmak için. Bu, ülkemizin kardeş Türkiye'ye vermiş olduğu önemin açık göstergesidir.

Önümüzdeki yılın başında Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a resmi ziyareti planlanmaktadır.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, bütün Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliğine yönelik önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür.

2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında, tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmıştır.

Bu toplantıda, önümüzdeki yıllara dönük ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin yeni perspektifleri ve stratejileri belirlenmiştir. Konsey toplantısı esnasında, birçok iki taraflı belge imzalanmış olup, bunlardan "Yeni Sinerji" adlı Ortak Ekonomik Programın Eylem Planı önem kazanmaktadır. Program çerçevesinde karşılıklı ticaret hacminin 10 milyar dolara yükseltilmesi planlanmaktadır.

2011 yılının Ekim ayında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev ve Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün inisiyatifi ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla Türk Konseyi) gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun ilk zirvesinin Almatı'da yapılmış olması da ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır.

Bunların yanı sıra, Türk dünyasının bilim adamları ile aydınlarını bir araya getirmek üzere kurulan ve Türk Konseyi'nin bir organı olan Türk Akademisi, 2010 yılında, Astana'da kurulmuştur. Türk Akademisi, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapmıştı. Günümüzde ise bu Akademi uluslararası bir teşkilata dönüşmektedir. Türk Konseyi üye ülke Parlamentoları Türk Akademisi'nin uluslararası bir statüye dönüşmesi hakkındaki Anlaşmayı ratifike etmektedirler.

Bu anlamda yüksek düzeyde seyir eden ilişkiler maalesef ekonomik alanda kendini somut projelerle gösterememiştir. Kazakistan ekonomisine toplam Türk yatırımlarının hacmi 2 milyar Dolar, Kazakistan'ın da Türkiye'ye 1 milyar Dolardır. Fakat bu göstergeler ülkelerimizin potansiyeline uygun değildir.

Günümüzde Kazakistan'da Sanayi Kalkınma Programı uygulanmakta ve ön plana tarım, metalurji, petrol üretimi, enerji, kimya, farmokoloji, inşaat malzeme üretimi, ulaştırma ve enformasyon, makine sanayi, uranyum, turizm ve uzay çıkmaktadır. İki ülke arasındaki ticari-ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla, Devlet Başkanımızın talimatı ve Büyükelçiliğimizin inisiyatifi ile Kazakistan'da Türk

sanayicilerinin katılımıyla Organize Sanayi Bölgesinin kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Kazakistan'a gelecek olan Türk yatırımcıları artık tek başına değil, toplu bir şekilde Sanayi Bölgelerinde yer alabilecekler ve tüm bürokratik engellerden arındırılmış olacaklar. Bu Sanayi Bölgelerinin işleyişi de aynen Türkiye'deki Sanayi Bölgelerindeki gibi olacak ve şirket kuruluşları ile ilgili işlemlerde sadece kendileri tarafından seçilen OSB yönetimi ile muhatap olacaklardır. Artık ülkemizde kurulacak olan Sanayi Bölgelerinde yer alacak değerli Türk sanayicileri ürettikleri malları gümrüksüz Rusya ve Beyaz Rusya'ya sevk edebilecekler, hem de ihtiyaç duydukları hammaddeye daha yakın olacaklardır.

Bunun yanı sıra ülkemiz yönetimi yurt dışı yatırımcılar için tüm imkânları seferber etmişlerdir. Kazakistan hükümeti çıkardığı yeni yasa ile ülkeye 20 milyon doların üzerinde yatırım yapan yabancı yatırımcılara 10 yıllık kurumlar vergisi, 8 yıla kadar taşınmaz mülk vergisi ve 5 yıla kadar da gümrük vergisinden muafiyetin yanında, yatırımın yüzde 30'unu iade gibi büyük avantajlar sunuyor.

Bununla beraber Türk işadamları için bir diğer önemli kaçırılmayacak fırsat – Kazakistan'ın 2017 yılında EXPO Fuarına ev sahipliği yapıyor olmasıdır. 2017 yılında gerçekleşecek olan EXPO fuarına katılmak için, 100'den fazla ülkeden, en az 5 milyon katılımcının Astana'ya gelmesi beklenmektedir. Başkent nüfusunun 758 bin kişi olduğu göz önünde tutulursa bunun ciddi bir rakam olduğu anlaşılır.

Bu bağlamda özellikle işadamları ve sanayicilere seslenmek istiyorum. Ülkemiz tarihinde olmayan büyük imkânlar sunmakta ve bunların kaçırılmayacak fırsatlar oduğunu belirtmek istiyorum. Batı ülkeleri, Çin, Rusya gibi ülkeler çoktan Kazakistan'da üretime başladılar. Fakat kardeş olarak gördüğümüz Türkiye işadamları hala düşünme aşamasındalar.

Değerli katılımcılar!

Türkiye devlet yöneticileri, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek,

Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" unvanına layık görmektedir. Bunun bir nişanesi olarak, Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı dikilmiştir. Bu, Kazak halkının lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir.

Kazak halkı ve yönetiminin Türk halkına bir jesti olarak, Astana'nın merkezi yerinde, Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmiştir.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı ve ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, Avrasya Bölgesi'nde örnek işbirliği sergileyen kardeş devletlerdir.

Kardeşliğimiz ve dostluğumuz daim ve ebedi olsun!

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Uluslararası İlişkilerde İşbirliğinin Önemi Konulu Konferanstaki Konuşması

2 Aralık 2014, Ankara

Sayın Rektörüm,

Değerli öğrenciler ve basın mensupları!

Öncelikle güzide üniversitenizde bulunmaktan ve karşınızda konuşma yapmaktan memnuniyetimi bildirmek istiyorum.

Bu konferansı ve Kazakistan filmleri haftasını üniversitenizde organize ettiğiniz için öncelikle Rektör Sayın Prof. Dr. Abdurrahman Özgenoğlu'na, Uluslararası İlişkiler Fakültesi Dekanı Sayın Hasan Ünal'a ve katılımları için öğretim elemanları ile değerli öğrencilerimize teşekkürlerimi bildirmek istiyorum.

Uluslararası İlişkilere yüklenen anlam, "uluslararası" kavramı ile paralellik göstermektedir. Yani uluslar arası ilişkiler, devletler yanı sıra devlet dışı (uluslararası örgütler, sivil toplum örgütleri, firmalar, terör örgütleri, halk) aktörler de dâhil edilerek, bunlar arasındaki tüm ilişkileri kapsayan bir kavram olarak görülebileceği gibi, sadece devletler arasındaki ilişkileri ifade eden bir kavram olarak da görülebilir.

Bu anlamda, Kazakistan ve Türkiye ilişkileri bakımından çok özel önem taşıyan yeni bir dönemin eşiğindeyiz.

Bundan sadece çeyrek yüzyıl önce, iki kutuplu dünyanın iki ayrı kutbunun önemli devletleri olan ve içten içe kardeşlik duyguları beslemekle birlikte, reel politika bakımından soğuk savaşın iki ayrı cephesinde yer alan devletler idik. Bugün, uluslararası arenada Kazakistan ve Türkiye iki taraflı ve çok taraflı ilişkilerin iki güçlü stratejik ortağı olarak geleceğe daha büyük bir umutla bakmaktadır.

Avrasya Bölgesi'nde, yani dünyanın omurgasında, Doğu ile Batı'yı barış ve işbirliği içinde kalkınma stratejilerine yönlendirebilecek, devletler arasındaki kuşku ve güvensizliği ortadan kaldırabilecek, demokratik gelişmeler ile insan haklarının sağlıklı zeminlerde gelişmesinin önünü açabilecek bilgi birikimi ve kültürün hem Kazakistan'da, hem de Türkiye'de var olduğu açıkça görülmektedir.

Son dönemlerde, büyük nüfus artışları ve ekolojik dengenin değişmesi ile birlikte haberleşme ve ulaştırma teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler, bütün dünyada, yeni akım ve taleplerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Dünyamız, artık eskisinden çok daha küçük bir hale gelmiştir. Dünya toplumları, dünyanın her hangi bir köşesinde ortaya çıkan zenginlikten pay almak istediği gibi, ulusal sınırların çok ötelerinde ortaya çıkan tehlikeli unsurların, gelecekte ortaya çıkabilecek muhtemel tehditlerini de önlemenin yollarını birlikte aramaya başlamıştır.

Sınır aşan terörizm, insan kaçakçılığı, ülkeler ve kıtalar arası yasadışı insan göçü, uyuşturucu kaçakçılığı, yerel ve bölgesel dini ve etnik çatışmaların varlığı, gıda güvenliği ve ekolojik sorunlar gibi pek çok önemli tehlikenin, barışsever uluslar arası toplum tarafından işbirliği ile birlikte giderilmesi büyük önem taşımaktadır. İşte, uluslar arası etkin işbirliğine ihtiyaç duyulan buna benzer önemli dönüşümlerin yaşandığı çağımız arifesinde, Sovyetler Birliği'nin dağılması ile bağımsızlığını ilan eden Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin tanımış olması tarihi bir tevafuktur.

Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalan büyük bilgi birikimi ve ilgi çekici bir sosyal bilinç ile sağladığı çoğunluk Hükümeti ile Avrasya Bölgesi'nde yer alan Ortadoğu, Kafkasya ve Balkanlar gibi tarihten gelen sorunlarla iç içe yaşayan bölgesinde istikrar unsuru olmaktadır. Bu bölgede, Türkiye'nin sağduyulu yaklaşımının olmadığı bir durumda, yaşanan çeşitli çatışmaların alabileceği boyutu düşünmek bile sıkıntı verebilir.

Kazakistan Cumhuriyeti dışarıdan kaynaklanabilecek sınır aşan terörizm, insan kaçakçılığı, ülkeler arası yasadışı

insan göçü, uyuşturucu kaçakçılığı, yerel ve bölgesel dini ve etnik çatışmalar ile gıda güvenliği sorunu ve ortak ekolojik sorunları kendi ulusal bilgi ve kültür birikimi ile çözüm yoluna sokma uğraşındadır.

Bir yandan Ahmet Yesevi'nin, İslam dininin başka etnisiteye sahip insanlar ile başka dine mensup kişilere yönelik engin hoşgörüsünü öğreten tarihi kültür mirası, öte yandan halklar arası barışı ve işbirliğini öne çıkaran yaklaşımından iyi uygulamalar Kazakistan yönetiminin ilkelerine dönüşmüş ve Anayasal düzeninin temelini oluşturmuştur.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in başlattığı ulusal ve uluslar arası siyasi inisiyatifleri bunun açık göstergesidir. Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev, daha 1992 yılında, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Genel Kurulu'nda, tüm dünya devletlerine seslenerek, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın (AİGK/CICA) kurulması gerekliliğini dile getirmiştir. Alınan kararla 5 Ekim 1992 tarihinde, merkezi Almatı'da olmak üzere kurulmuştur.

Geçtiğimiz 22 yıl içerisinde Kazakistan, önüne büyük hedefler koymuş ve bunları, halkın ve yönetimin ahengi ile başarabilmiştir. Ülkemiz uyum içinde gelişmektedir. Çok uluslu ve çok dinli toplum yapısı ile parlak bir örnek olmuştur. Etnik gruplar ve dinler arası diyalog ile bir arada yaşama konusunda büyük başarılar sağlamış ve adeta model haline gelmiştir. Kazakistan'ın inisiyatifiyle başlatılan ve düzenli aralıklarla toplanan Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı, bütün dünyadaki dini merkezler tarafından yüksek düzeyli katılımlarıyla desteklenmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti, barış ve huzurun sadece iyi niyetle ve güzel sözlerle sağlanamayacağını bilmekte ve hem kendi ülkesinin, hem de dünya toplumlarının refah düzeyinin arttırılması için büyük çaba göstermektedir.

Ülkemiz yönetimi dış politikamızı net bir şekilde dünyaya tanıtmak ve stratejisini belirlemek için bu yıl "2014-2020 yıllarını kapsayan Kazakistan Dış Politika Konsepti"ni geliştirdi. Konsept'te ülkenin hangi ana amaçlar doğrultusunda dış

politika yürütmeyi hedeflediğine, stratejik önceliklere, ekonomi politiğe ve uluslararası ilişkilerdeki 'insani boyuta' değinilmesi uygun görülmüştür. Bu kapsamda Kazakistan genel anlamda bölgesel istikrarı ve liberal ekonomi politikalarını gözeten bir hareket tarzı sergilemektedir.

Diğer taraftan ülkenin önemli bir enerji üreticisi ve aynı zamanda geçiş güzergâhında olması nedeniyle enerji güvenliği önemi haiz konular arasında sıralanmaktadır. Bağımsızlık yıllarında, yabancı yatırımların önü açılmış, ülke ekonomisine 120 milyar dolardan fazla doğrudan yabancı yatırım çekilmiştir. Kazakistan dev maden kaynakları, petrol ve doğal gaz kaynaklarına sahip ve bunu dış politika oluşumunda çok vektörlülük prensibi çerçevesinde dünyaya pazarlamaktadır.

Nükleer enerji sektörü açısından oldukça kritik bir maden olan uranyum üretiminde Kazakistan dünyada birinci sıradadır. Kazakistan 2013 yılında dünya uranyum üretiminin %21'ini tek başına gerçekleştirmiş, ülkenin toplam uranyum üretiminin dünya genel üretimindeki payı ise %38 olmuştur. Bu durum Kazakistan'ı nükleer alanda stratejik işbirliğine uygun bir ülke konumuna yükseltmektedir.

Dış politikadaki ve iç politikadaki istikrar, ülke ekonomisinin kalkınmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Gayri Safi Milli Hâsılamız 2013 yılsonu itibariyle 120,5 milyar dolar olmuştur. Kazakistan, milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında 26 puan ilerleyerek 45'nci sıraya yükselmiştir.

Bu anlamda Ülkemizdeki eğitim sistemine de değinmek istiyorum. Ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır. Bunlar UNESCO bilgileridir. Eğitim alanında yapılan tüm reformlar, halkımızı küresel çapta düşünmeye sevk etmek maksadıyla yapılan çalışmalardır. Kazakistan'da eğitim seviyesi çok yüksektir. İstatistiklere baktığımızda, okur-yazarlık oranı toplam nüfusta - %99'dur.

Kazakistan'ın ortaöğretim sistemi ise uzay çalışmalarının efsane ismi Kuznetsov'un da aralarında bulunduğu üç kişilik bir ekip tarafından başlatılan ve şu anda okulların %70'inde uygulanan bir projedir. Projenin adı "Kazakistan Cumhuriyeti

Öğrenim Ve Öğretimin İnovasyon Entelektüel Eğitim Sistemi"dir. Bu proje son derece yüksek bir matematiksel modellemeye dayalı olup, Kazakistan için yeni bir uygarlık yaratma projesidir. Ahlaki eğitim verilmesinden veli ve öğretmen yeteneklerinin geliştirilmesine kadar son derece karmaşık bir projedir. Mevcut haliyle her bir çocuğa bir tane flash disk verilerek ev-okul ilişkisinin düzenlendiği dijital bir alt yapı mevcuttur.

Öğrencilerin hiçbir düzeyde tablet zorunlu olarak kullandırtmadığı ama teknolojinin eğitimi yutmayacak kadar kullanıldığı bir projedir. Ezberci test sistemine dayalı olmayan bu sistemde, açık uçlu sınavlar bu devasa projenin çok küçük bir parçasıdır. Şu sıralarda dünyada yapılan en enteresan eğitim projelerinden biri olduğunu söyleyebiliriz.

Bu eğitim sistemi tüm detaylarıyla Türkiye'de Başbakan'a, Milli Eğitim Bakanı ve ekibine tarafımızca anlatılarak, iyi taraflarının da altı çizilmiştir.

İkili ilişkilerimize gelecek olursak, bağımsızlığımızı kazandığımız yıllardan bu yana, Türkiye hep yanımızda yer almıştır. O dönemlerde sağlam temellere dayanılarak kurulan diplomatik ilişkilerimiz, bu yıl 22'nci yıldönümünü idrak etmektedir.

Türkiye ülkemizin uluslararası inisiyatiflerine destek vererek, bize yakınlığını göstermektedir. Kazakistan 2010 yılında AGİT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) Başkanlığı'nı başarılı bir şekilde yürütmüştür. Kazakistan, AGİT Başkanlığı'nı, 1-2 Aralık 2010 tarihlerinde, Astana'da yapılan AGİT Zirvesi ile taçlandırmıştır.

Kazakistan bununla yetinmeyip, 2011 yılında, dünyada prestijli organizasyonlardan biri olan Asya Olimpiyatları'na ev sahipliği yapmıştır.

Ayrıca ülkemiz İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'nı üstlenmiştir. Böylece kuşatıcı ve kapsayıcı dış politikamız sayesinde Kazakistan, bölge ve dünya barışına katkıda bulunmaya devam etmektedir.

Ülkemizin güzide başkenti Astana, EXPO-2017 Dünya Fuarı'nın ev sahipliğini başarıyla yürütmek için çalışmalarını çoktan başlatmıştır.

Kazakistan, 2012 yılında, Londra'da gerçekleştirilen Olimpiyat Oyunları'nda büyük başarı göstermiştir. Dünya sıralamasında 12'nci sırada yer alarak uluslar arası spor alanında bir kez daha kendinden söz ettirmiştir.

Türkiye ve Kazakistan arasında Stratejik Ortaklık Antlaşması'nın imzalanması da tarihi bir olaydır. Bunu, bütün Türk devletleri için karşılıklı yarar temelinde işbirliğine yönelik önemli bir örnek olarak tanımlamak mümkündür. Bu anlamda 2012 yılının Ekim ayında, Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Türkiye'ye resmi ziyareti esnasında, tarihimizde ilk defa Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin ilk toplantısı Ankara'da yapılmıştır. Bu toplantıda, önümüzdeki yıllara dönük ülkelerimiz arasındaki işbirliğinin yeni perspektifleri ve stratejileri belirlenmiştir.

Konsey toplantısı esnasında, birçok iki taraflı belge imzalanmış olup, bunlardan "Yeni Sinerji" adlı Ortak Ekonomik Programın Eylem Planı önem kazanmaktadır. Program çerçevesinde karşılıklı ticaret hacminin 10 milyar dolara yükseltilmesi planlanmaktadır. 2013 yılında ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi 4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

2011 yılının Ekim ayında, Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in inisiyatifi ile kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (kısa adıyla Türk Konseyi) gibi devletlerarası ortak bir Türk kurumunun ilk zirvesinin Almatı'da yapılmış olması da ilişkilerimizi yeni bir boyuta taşımıştır.

Bunların yanı sıra, Türk dünyasının bilim adamları ile aydınlarını bir araya getirmek üzere kurulan ve Türk Konseyi'nin bir organı olan Türk Akademisi, 2010 yılında, Astana'da kurulmuştur. Türk Akademisi, ilk toplantısını Kazakistan ve Türkiye Cumhurbaşkanlarının katılımıyla 2010 yılının Mayıs ayında Astana'da yapmıştı. Günümüzde ise bu Akademi uluslararası bir teşkilata dönüşmektedir. Türk Konseyi üye ülke Parlamentoları Türk Akademisi'nin

uluslararası bir statüye dönüşmesi hakkındaki Anlaşmayı ratifike etmektedirler.

Türkiye devlet yöneticileri, Türk devletlerinin birliğini sağlama yolunda sarf ettiği yoğun çalışmaları takdir ederek, Nursultan Nazarbayev'i "Türk Dünyasının Lideri" unvanına layık bulmaktadır. Bunun bir nişanesi olarak, Ankara'da kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in anıtı dikilmiştir. Bu, Kazak halkının seçkin lideri, kurucu Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'e Türk halkının göstermiş olduğu saygının somut göstergesidir. Devlet Başkanımıza gösterilen saygı, Kazak halkına gösterilen saygı demektir.

Kazak halkı ve yönetiminin Türk halkına bir jesti olarak, Astana'nın merkezi yerinde, Türkiye'nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'ün Türkiye dışındaki en büyük tam boy anıtı dikilmişti.

Türkiye ile Kazakistan; önemli küresel ve bölgesel sorunlarla ilgili hedefleri ortak, uluslararası kurumlar bünyesinde yaklaşımları aynı ve ikili siyasi ve ekonomik ilişkileri hızla gelişmekte olan stratejik ortak devletler olmakla beraber, Avrasya Bölgesi'nde örnek işbirliği sergileyen kardeş devletlerdir.

İşte, sevgili öğrenciler, uluslararası arenadaki gelişmeler çerçevesinde çok taraflı ve ikili ilişkilerimizi inceleyerek, bu ilişkileri yeni seviyelere sizler çıkartacaksınız.

Bizler artık sadece dost ve kardeş ülkeler değiliz, stratejik partner devletleriz. Dolayısıyla, sadece duygusal yaklaşımlarda kalmadan, ortak somut projeler üretmeli ve bunları hayata geçirmelisiniz. Hem üniversitenizdeki derslerde hem de mezuniyetden sonra çalışma hayatınızda başarılar dilerim!

Bu vesile ile Sizleri Kazakistan'ı ziyaret etmeniz için de ülkemize davet ederim.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü ve Kazakistan – Türkiye İlişkileri Konulu Konferansdaki Konuşması

10 Aralık 2014, Ankara

Sayın Vali!
Sayın Rektör Yardımcısı!
Değerli öğretim elemanları ve öğrenciler!
Sayın basın mensupları!

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü ve Kazakistan – Türkiye İlişkileri konulu konferansın düzenlenmesinden dolayı Üniversite yönetimine, Türk Dünyası Topluluğuna ve ayrıca Doç. Dr. Kürşad Zorlu'ya teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum!

Güzide kent Kırşehir'de bir daha bulunmaktan mutluluk duyuyorum. 2012 yılında Belediye Başkanlığının inisyatifi ile şehrin önemli bir caddesine "Nursultan Nazarbayev" adının verilmesini, ülkelerimiz ve halklarımız arasındaki dostluğun bir göstergesi ve değerli Kırşehir halkının Kazakistan halkına olan sevgisinin göstergesi olarak anlıyoruz.

Bir diğer önemli husus, Türkiye'nin yükselen üniversitesi olan Ahi Evran Üniversitesi'nin yönetiminin kararı ile yine aynı yıl Üniversitenin önemli bir amfisine "Kazakistan" adının verilmesi bizleri memnun etmiştir.

Bundan sadece mutluluk duyuyor ve teşekkürlerimizi bir daha ifade etmek istiyoruz. Bu vesile ile buradan da duyurmak istiyorum. Konferans sonrasında "Kazakistan" amfisine geçerek, Amfiye değerli hediyelerimizi takdim edeceğiz.

Bu yıl Kazakistan, bağımsızlığının 23'üncü yıldönümünü kutlamaktadır. Bağımsızlık günümüz olan 16 Aralık gününe ramak kala Üniversitenizde bu etkinliğin yapılmış olması ayrı

bir önem kazanıyor. Bağımsızlığımızı ilanımızdan sonraki zaman zarfında kardeş Türkiye'nin yönetimi ve halkı hep yanımızda yer almış, bizleri desteklemiştir.

Dost ve kardeş ülkelerimiz arasındaki işbirliği her alanda yüksek ivme ile ilerlemektedir. İşbirliği ivmesindeki artışın en büyük göstergesi, 2009 yılında Kazakistan ile Türkiye Cumhurbaşkanları tarafından Stratejik Ortaklık Anlaşmasının imzalanması olmuştur. Artık ilişkilerimiz sadece kardeşlik ve dostluk boyutunda değil, stratejik ortaklık düzeyinde ilerlemektedir.

Bunun sonucu olarak, özellikle son 5-6 yılda ülkelerimiz arasındaki ilişkilerin ivmesi daha da derinleşmiş, en yüksek seviyede ziyaretler artış göstermiştir. Sadece bu yıl içinde Devlet Başkanımız Sayın N.Nazarbayev Türkiye'yi iki kez ziyaret etmiştir. Haziran ayında Türk Konseyi Zirvesi, Ağustos ayının sonunda ise Türkiye Cumhurbaşkanlığı devir teslim törenine katılmışlardır. Bu çok önemli bir mesajdır ve Kazakistan'ın Türkiye'ye verdiği önemin göstergesidir.

2015 yılının başında da Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a ziyareti planlanmaktadır. Bununla beraber 2012 yılında Kazakistan ile Türkiye arasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin kurulması ülkelerimiz arasındaki işbirliğini daha da gelişmesine ve genişlemesine imkan sağladı.

Yaklaşık 3 hafta sonra 29 Aralık günü Kazakistan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı sayın Yerlan İdrisov resmi ziyaretle Türkiye'ye gelecekler. Ziyaret esnasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi öncesinde Stratejik Planlama Grubu Toplantısı yapılacaktır.

Siyasi alandaki bu yüksek seviyedeki işbirliği ivmesi ekonomi alanında da devam etmektedir. 2012 yılında Kazakistan ile Türkiye Cumhurbaşkanlarının himayelerinde "Yeni Sinerji" adlı Kazakistan-Türkiye Ekonomik Programı her iki ülkenin Başbakanları tarafından imzalanmıştır.

Cumhurbaşkanlarımızın hedef gösterdiği ülkelerimiz arasındaki ticaret hacminin 15 milyar dolara ulaştırılması

hedefine yıldan yıla yaklaşılmaktadır. Bu hedefe ulaşılmasını sağlayacak olan şüphesiz Kazakistan ile Türkiye arasındaki ulaşım mekanizmalarının hayata geçirilmesidir. Bu bağlamda Kazakistan-Türkmenistan-İran Demiryolu Hattı ülkemizin dünya denizlerine yakınlaşmasını sağlayacak olan kapılardan biridir. Bu hattın İran'dan Türkiye'ye devamı da önemli hale gelmektedir.

Geçtiğimiz hafta 3 Aralık günü Kazakistan, Türkmenistan ve İran Devlet Başkanları Türkmenistan-İran bağlantı hattının açılışına katıldılar. Bunun Türkiye açısından da önemli olduğunu düşünüyorum.

Ülkelerimizi birbirine bağlayacak bir diğer önemli demiryolu hattı Kars-Tiflis-Bakü ve Aktau bağlantılı demiryolu hattıdır. Bu hattın da bir an önce devreye girmesini bekliyoruz.

İşte, Hazar Denizi üzerinden ve güneyinden geçecek bu demiryolu ulaşım hatları hayata geçirildiğinde ülkelerimiz arasındaki ticaret ve yatırım hacminin ciddi bir artışa geçeceğine inanıyoruz.

Ticaret ve ekonomi'deki gelişmelerle beraber kültürel ve beşeri alanda da işbirliğimiz artarak devam etmektedir.

Özellikle son yıllarda Kazakistan ve Türkiye arasındaki kültürel ve beşeri etkinlikler kapsamında yılda 35-40 heyetin karşılıklı ziyaretleri yapıldı. Bu ziyaretler sadece başkentlerimiz arasında değil, bölge illeri arasında da gerçekleşmekte. Günümüz itibari ile Kazakistan ile Türkiye arasında 20'ye yakın il arasında kardeş-şehir protokolleri imzalanmış, karşılıklı ziyaretler yıldan yıla artmaktadır.

Gördüğünüz gibi her alanda gelişen işbirliğimizi hep beraber daha da derinleştirmeliyiz ve arttırmalıyız.

Bu vesile ile Konferansın başarılı geçmesini diler, katılımcılara başarılar dilerim!

Teşekkürler!

Kazakistan ve UAEK'nin, Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankası Kurulması Hususunda Anlaşmaya Varması ve Kazakistan'ın Başka Uluslararası İnisiyatifleriyle İlgili Basın Toplantısı

20 Ağustos 2015, Ankara

Saygıdeğer dostlarımız,

Türkiye basınının değerli temsilcileri!

Öncelikle, Sizleri Büyükelçiliğimizde görmekten son derece memnun olduğumuzu belirtmek istiyorum. Böyle görüşmelerimizi daha sık aralıklarla gerçekleştirmek istiyoruz.

Bugünkü toplantımızın içeriğine uygun olarak, Kazakistan ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (UAEK) arasında Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankası'nın kurulması hususunda anlaşmaya varılması ile ilgili açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Kazakistan, dünyadaki nükleer sektörünü geliştirme tecrübesinden, yani nükleer silahların denenmesi meselesinden çok büyük zararlar görmüş ülkelerden biridir. Dolayısıyla halkımız Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in öncülüğü ile nükleer silahsızlanma konusunu dünya düzeyinde gündeme getirmiş, Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın uygun görmesi ile 29 Ağustos gününü Nükleer Denemelere Karşı Uluslararası Hareket Günü ilan ettirmiştir.

Son yıllarda dünya, Kazakistan'ın uluslararası girişimlerini sıklıkla duymaya başladı. Bundan 22 yıl önce, Kazakistan topraklarında Semey Nükleer Poligonu kapatıldı.

Bu, Kazakistan'ın nükleer silahsızlandırma sürecine yaptığı katkının dünya toplumu tarafından kabul görmesinin en açık delili olsa gerek.

Kazakistan başka devletlerle bir araya gelerek, nükleer silahsızlandırma ve nükleer silahların yayılmaması düzeninin güçlendirilmesi çalışmalarına var gücüyle katılmaktadır. Bu çalışma çerçevesinde "ATOM" Projesi inisiyatifimiz var. Bu projenin fahri elçisi Karipbek Küyikov'un çalışmalarıyla ilgili fotoğrafları dikkatlerinize sunmak istiyorum.

K. Küyikov, Semey'deki nükleer denemelerden zarar gören Kazakistan'ın saygıdeğer yurttaşlarından biridir. Doğuştan kolsuz engelli olmasına bakmaksızın, ressamlık sanatındaki yeteneğini başarıyla gösterebildi ve nükleer silahsızlandırma sürecine büyük katkıda bulundu.

Kazakistan, ilan ettiği "ATOM" Projesi çerçevesinde, dünyanın bütün insanlarını dünya üzerindeki nükleer silah denemelerinin kurbanlarını yâd etmek için bir dakika sessizliğe davet etti. Bu bir dakikalık sessizlik, bütün dünyadaki başkentlerde, 29 Ağustos günü, saat 11.05 olduğunda, yani saat diline göre Latin alfabesindeki "V – Victoria" – Zafer işareti ortaya çıktığında yapılmaktadır. Bu faaliyete katılmak üzere sizleri de davet ediyorum.

Kazakistan'ın nükleer silahsızlandırma konusunda yaptığı katkı ile tutumunu dikkate alan UAEK, güvenle, Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankası'nın Kazakistan'da kurulmasına karar verdi.

Kazakistan topraklarında kurulacak bankanın kaynakları UAEK'in takibinde olacak ve düşük düzeyde zenginleştirilmiş uranyum yakıtının, nükleer enerjiden faydalanmak isteyen ülkelere aralıksız ve istikrarlı biçimde verilmesine imkân sağlayacaktır.

Bu proje, nükleer yakıt açık piyasasının istikrarsızlaşması veya ihtiyaç duyan ülkelere ulaştırılmasına ilişkin diğer

unsurların bozulması halinde, nükleer yakıtın başka ülkeler tarafından temin edilmesine yönelik uluslararası garanti sağlayan programlardan biridir.

Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankasının temel ilkesi, garantili ulaştırma aracısı olmakla birlikte, bu, olağanüstü durumlarda faydalanmak, serbest piyasa istikrarını bozmamak için de gereklidir. Bankanın kurulması, devletlerin ya da ajans üyelerinin nükleer yakıt dolaşımına ilişkin tesisler kurma hukukunu sınırlandırmamaktadır. Uluslararası Düşük Düzeyde Zenginleştirilmiş Uranyum Bankasından, düşük düzeyde zenginleştirilmiş uranyum yakıtı satın alınması imkânı, yalnızca bu bankaya üye devletlere ve Bankanın sağlayacağı garantiler ile bunların yerine getirilmesiyle ilgili anlaşmayı kabul eden ülkelere verilecektir.

Düşük düzeyde zenginleştirilmiş nükleer yakıtı üretmek, işin ana kısmı sayılmaktadır. Düşük düzeyde zenginleştirilmiş nükleer yakıt, doğal uranyumun enerji göstergelerini iyileştirmek amacıyla zenginleştirilmesi yöntemiyle üretilmektedir. Zenginleştirme neticesinde parçalanmaya arzulu atom yoğunlaşması arttırılmaktadır. Bu yakıt enerjisi, elektrik enerjisi üretmek amacıyla kullanılmaktadır.

Banka, Doğu Kazakistan'daki Öskemen şehrinde bulunan Pahalı Metalürji Fabrikasının arazisi içinde bulunacaktır. Fabrika, girişimcilik görevini yerine getirecek, güvenli koruma için gerekli altyapısı olan lisanslı nükleer tesistir.

Bankanın güvenliği ile korunması gerektiği gibi yapılacaktır. Bankalar dünyanın başka ülkelerinde de faaliyet göstermektedir. Belirtmek gerekirse, nükleer yakıt, pek çok ülkede uzun yıllardan beri güvenle korunmakta ve insan sağlığına da, çevreye de zarar vermemektedir.

Bankanın güvenliği ile korunmasını sağlamaya yönelik talepler, Banka güvenlik kurallarını ihtiva eden yönetmelikler ve yönetime sunulacak olan belgeler dikkate alınarak, Kazakistan yasalarıyla düzenlenecektir.

Eğer Bankaya üye devletin serbest piyasadan nükleer yakıt alma imkanı yoksa, çok ihtiyaç bulunması durumunda, nükleer yakıt almak üzere Bankaya başvurabilecektir. Buna istinaden Banka Genel Müdürü, dilekçe ile ortaya konan talebin Banka Yönetim Kurulu'nun onayladığı şartlara uygun olup olmadığını açıklığa kavuşturacaktır.

Zenginleştirilmiş uranyum yakıtı almak isteyen üye devlet, Bankaya ödeme yaptıktan sonra ve ihtiyaç duyulan bütün sözleşmeler imzalandıktan sonra, Fabrika nükleer yakıtı tesisten çıkarma hazırlığı yapacaktır.

Uranyum yakıtı satışında kullanılacak silindirler, özel taşıma amacıyla hazırlanacaktır. Silindirler tesisten demiryolu taşıtları aracılığıyla çıkarılacak, nükleer yakıttan enerji üreten tesise ulaştırılacaktır.

Banka ile üye devlet arasında imzalanan anlaşmaya, mutlaka, nükleer yakıtın yalnızca enerji reaktörlerinde yakıt olarak kullanılacağına dair hüküm yazılacaktır. Bunun nükleer silah veya başka bir nükleer patlayıcı hazırlama işinde kullanılmasına, askeri amaçlarla kullanılmasına yasak getirilecektir.

Bankanın kurulması amacıyla sermayesine katkıda bulunan ülkeler şunlardır: Avrupa Birliği 25 milyon Euro, Kuveyt 10 milyon Amerikan doları, Norveç 5 milyon Amerikan doları, Birleşik Arap Emirlikleri 10 milyon Amerikan doları, Amerika Birleşik Devletleri 49 milyon Amerikan doları, Nükleer Tehdit Girişimi (Nuclear Threat Initiative - NTI) 50 milyon Amerikan doları, Kazakistan 400 milyon Amerikan doları ve doğal kaynaklar…

Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkilerimiz her yıl yeni bir seviyeye çıkmaktadır. Bu da bizleri sevindirmektedir.

Bu yıl ülkemiz için birçok açıdan önemli bir yıldır. 1 Ocak 2015'ten beri Avrasya Ekonomik Birliği hayata geçirilmiş oldu. Kazakistan, Rusya ve Belarus'un kurduğu bu örgüt dünyadaki

ekonomik yapıya yeni bir boyut kazandırmıştır. Günümüzde bu örgüt Ermenistan ve Kırgızistan'ın da dâhil olmasıyla 5 ülkeden oluşmaktadır. Ülkemiz ayrıca bu yıl Kazak Hanlığının 550'nci yıldönümünü, Kazakistan Halk Asamblesi'nin ve Anayasa'mızın 20'nci yıldönümünü kutlamaktadır.

Geçtiğimiz Mayıs ayında Uluslararası Astana Ekonomik Forumu ve 10-11 Haziran tarihlerinde Astana'da 5'inci Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Kurultayı başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.

Bu yılın Nisan ayında ülkemiz erken Devlet Başkanlığı seçimlerini yaptı ve yüksek katılımlı geçen bu seçimlerde, Devlet Başkanımız % 98 gibi yüksek bir oy oranıyla yeniden seçilmiş oldu. Devlet Başkanımızın seçim programında yeni reformlar vardı ve bunlar seçimden hemen sonra hayata geçirilmeye başlandı. Bunlar 5 ana reform ve 100 adımdan oluşuyor.

Bu reformlar devlet memurluk sisteminin yeniden yapılandırılmasını, şeffaflaşması ve hesap verilebilirliğinin arttırılmasını; ekonomik yapının yabancı yatırımlar için daha uygun hale getirilmesini; yasama, yargı ve yürütmenin daha da güçlendirilmesini, Devlet Başkanının bazı yetkilerinin yasama ve yürütmeye devredilmesini kapsamaktadır.

Ülkemiz için başka bir yeni gelişmeyi sizinle paylaşmak istiyorum. Kazakistan Cumhuriyeti yaklaşık 19 yıl süren Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik müzakerelerini,22 Haziran 2015 tarihinde, Cenevre'de tamamlamış oldu ve bu yıl içerisinde bununla ilgili çalışmaları tamamlayacaktır. Artık Kazakistan'ın Dünya Ticaret Örgütü'ne üyeliğinde herhangi bir engel kalmadı. Devlet Başkanımız 22 Haziran 2015 günü ulusa seslenerek bu konu ile ilgili bilgi verdi.

Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelik ülkemiz için yeni ufuklar açmaktadır. Ürünlerimiz artık dünya pazarlarına daha rahat girebilecektir. Bu, üreticilerimizin ürün yelpazesini genişletecektir. Günümüzde ticaret hacmimizin %90'ı Dünya

Ticaret Örgütü'ne üye ülkeler ile yapılmaktadır. Dolayısıyla bu üyelik bizler için çok önemlidir. Bu bağlamda, ülkemiz yabancı yatırımcılar için daha cazip hale gelmektedir.

Devlet Başkanımız açıklamasında, bu 19 yıl zarfında, müzakerecilerimizin ülkemiz için en uygun koşulları elde etmeye çalıştığını belirtti. Bunları elde ettiler de. Bu kazanımlar arasında tarımın desteklenmesi konusu var. Özellikle bu alanda çetin görüşmeler yapıldı. Bizden sübvansiyonların düşürülmesi istendi, fakat biz kendi tutumumuzu koruyabildik. Buna finans ve telekomünikasyon piyasalarını da ekleyebiliriz.

Bu süre zarfında bizler, hem Dünya Ticaret Örgütü'nün hem de Avrasya Ekonomik Birliği'nin koşullarını ülkemiz için en kazançlı şekilde yerine getirebildik. Uluslararası alandaki kazanımlarımız bununla sınırlı değildir.

2017 yılında ülkemiz iki devasa etkinliğe ev sahipliği yapacaktır. Başkentimiz Astana'da 2017 yılında "EXPO-2017 Astana" Dünya İhtisas Fuarı yapılacaktır. Bu fuarı kazanmak için en son aşamada Belçika ile yarışan Kazakistan, diplomatik zafer olarak bu Fuarın ev sahipliğini kazanmıştır. EXPO-2017 fuarının ana sloganı – "Geleceğin Enerjisi"dir.

Gene 2017 yılında Almatı şehrimiz "2017 Universiade" Olimpiyatına ev sahipliği yapacaktır. Bunlar, ülkemizin, uluslararası arenada artık emin bir şekilde kendinden söz ettirebilen ve her alanda katkı sağlayabilen bir ülke olduğunun göstergesidir.

2010 yılında Kazakistan dünyanın en önemli örgütü olan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)'in başkanlığını yapmış ve Aralık 2010'da başarılı bir şekilde AGİT Zirvesini gerçekleştirmiştir. Bu zirvede Astana AGİT üyesi Batı ülkelerinin devlet ve hükümet başkanlarını en üst düzeyde ağırlamış ve en iyi şekilde misafir etmiştir.

Astana'mızın yapılaşması hala devam etmektedir. Astana bugün, Esil nehrinin ikiye böldüğü bir şehir olarak, nehir

kıyısında yükselen rengârenk modern binalarıyla göz alıyor. Ülkenin bağımsızlığa kavuşmasından sadece dört yıl sonra, bozkırın ortasında kurulmaya başlanan şehrin ihtişamlı hükümet binaları, mermer sarayları ve geniş bulvarları, Orta Asya steplerinin çehresini değiştirmiştir. Dünyanın en büyük şantiyelerinden biri olarak kabul edilen Astana, Kazakistan Devlet Başkanı'nın gerçeğe dönüşen rüyasıdır.

Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, Astana'nın bir "mega kent" olmasını ve dünyadaki ilk 30 şehir içinde yer almasını arzulamıştır. Aslında, Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in, Astana'yı, tüm Kazakistan için bir gelişme modeli olarak gördüğünü de söyleyebiliriz. Bu nedenle, şehrin mimarî dizaynı, altyapısı ve halka getireceği refah katkısı için hedefler en üst düzeyde tutulmuştur. Şehir, dünyaca ünlü mimarlardan oluşan uluslararası bir ekip tarafından şekillendirilmekte ve yeniden kurulmaktadır. Birer mühendislik harikası olan dev ölçekli projeler, Kazakistan'ın geleneksel tarihi ile bugününün birleşimi olarak tasarlanmıştır. Yani, bir tür Avrasya sentezi…

En modern eserlerde dahi Kazak ulusal kültüründen izler vardır. Ulusal kimlik göz ardı edilmeden yaşanan bir değişimdir bu. Gösterişli yapıları ve kent planlamasıyla devasa bir kentsel dönüşüm projesi örneği olan Astana, şimdiden Orta Asya'nın cazibe merkezi haline gelmiş durumdadır. Kazakistan'ın modern yüzü olan Astana, kendine özgü bir kent olmuş ve gelişmesine, kendi kültürünü yansıtarak hız kesmeden devam etmektedir.

Astana'nın,1999 yılında, UNESCO tarafından "Dünya Şehri" unvanına lâyık görüldüğünün altını çizmek istiyorum.

Astana bu yılın Eylül ayında Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi'ne de ev sahipliği yapacaktır. Bu etkinliğe Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan da katılacaklardır. Sayın Erdoğan geçtiğimiz Nisan ayında Cumhurbaşkanı sıfatı ile ülkemize ilk resmi ziyaretinde bulunmuştur. Bu ziyaretin

ülkelerimiz arasındaki işbirliğini yeni seviyeye çıkardığını da söyleyebiliriz.

İkili ilişkilerimiz kardeşlik duyguları çerçevesinde stratejik partnerlik ruhunda ilerlemektedir. İki ülke arasında birçok büyük projeler hayata geçirilmektedir. Bu işbirliğimiz siyasi, ekonomik, kültürel-beşeri ve askeri alanlarda başarılı bir şekilde ilerlemektedir. Her yıl ülkelerimizde Kazakistan ve Türkiye Kültür Günleri gerçekleşmektedir. Her iki ülke arasında yıldan yıla kardeş şehirlerin sayısı artmaktadır.

Ekonomik alanda da işbirliğimiz devam etmektedir. Ticaret hacmimiz 4 milyar dolar düzeyinde olup, ülkelerimizin potansiyelinin daha fazla olduğunun altını çizmek istiyorum. Ekonomik alandaki işbirliğimizin en önemli boyutu – Kazak-Türk Sanayi Bölgelerinin kurulmasıdır. Bu ortak Sanayi Bölgeleri, ülkemizde kurulmaya başlandı ve Almatı, Güney Kazakistan, Batı Kazakistan vilayetlerinde hayata geçirilmektedir. Bu vesileyle, Sizin aracılığınızla Türkiye sanayicilerini ülkemize yatırım yapmaya davet etmek istiyorum.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Kazakistan'da Yatırım İmkânları Toplantısındaki Konuşması

Eylül 2015, Ankara

Değerli devlet ve iş adamları, misafirler,
Saygıdeğer basın temsilcileri,

Öncelikle bu denli devasa bir organizasyonda Kazakistan'ı tanıtmak amacıyla EkoAvrasya Derneği ve Memleketçi Sanayici ve İşadamları Derneği yönetimi ve mensuplara teşekkürlerimi bildirmek istiyorum!

Bu tür ülke tanıtım toplantıları, Kazakistan ve Türkiye arasındaki kapsamlı işbirliğinin artmasını sağlayacak alanlardan biridir.

Kazakistan-Türkiye ilişkileri son yıllarda büyük ivme kazanmış ve stratejik partnerlik ruhunda devam etmektedir. Bunun açık göstergesi üst düzey liderlerin karşılıklı ziyaretlerinin sık yapılmasıdır. Geçtiğimiz günlerde, 16-17 Nisan 2015 tarihlerinde, Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın R. T. Erdoğan'ın Kazakistan'a resmi ziyareti yapılmıştı.

Bu ziyaret esnasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin Sonuçlarına İlişkin Ortak Açıklama, "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programı'nın güncellenmiş Eylem Planı imzalandı. Ziyaret çerçevesinde gerçekleştirilen Kazak-Türk İş Forumunda da yaklaşık 1 Milyar Dolar tutarında ikili anlaşmalar imzalandı. Bu belgelerin, ülkelerimiz arasındaki ticari-ekonomik işbirliğini yeni seviyeye çıkaracağına inancım tamdır.

Bu bağlamda, burada bulunan işadamlarını da Kazakistan'a yatırım yapmaya davet ediyorum. Bunun için ülkemizde tüm imkânlar sağlanmaktadır. Bu ziyaretin, ticaret ve ekonomi

başta olmak üzere, ülkelerimiz arasındaki işbirliğini üst düzeye taşıyarak, genişletme fırsatı sağlayacağına inancım tamdır.

Ülkemiz, geride bıraktığı 24 yıllık yeni döneminde hem ülke içinde hem de uluslararası arenada azımsanmayacak başarılar elde etmiştir. Bu dönemde ülkemiz, önüne büyük hedefler koymuş ve bunların birçoğunu hayata geçirebilmiştir.

Günümüzde Kazakistan'ın uluslararası rezervleri 80 milyar doları aştı.

Bağımsızlık yıllarımızda ülke ekonomisine 130 milyar Dolardan fazla yabancı yatırım çekildi.

Bugünlerde Kişi başına Gayri Safi Milli Hâsılamız 13.000 dolara, Milli Hâsılamız ise 240 milyar dolara yaklaşmıştır.

Kazakistan, milli refah düzeyi açısından, dünya ülkeleri sıralamasında geçen yıllarda 26 puan ilerleyerek 110 ülke içinde 50. sıraya yükselmiştir.

Resmi açılışı, geçtiğimiz yıl Kazakistan, İran ve Türkmenistan Cumhurbaşkanlarının katılımıyla yapılan ve Basra Körfezi'ne ulaşılması hedeflenen "Kazakistan-Türkmenistan-İran" Demiryolu hattı yanı sıra ülkemizde "Batı Avrupa – Batı Çin" karayolu ve "Kazakistan – Çin" Petrol Boru hattı hayata geçirilmektedir.

Ülkemizde her çeşit yeraltı madeni üretilmektedir. Bunlar içinde ham petrol, gaz, uranyum, çinko, gümüş, kurşun, krom, bakır, molibden, altın gibi ürünler ön sıralarda bulunmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti maden kaynaklarının toplam sayısı 5004, bunların tahmini bedeli 46 trilyon ABD doları olarak hesaplanmıştır.

UNESCO'nun bilgilerine göre, ülkemiz eğitim alanında 129 ülke arasında ilk 4 sırada yer almaktadır.

Girişimciliğin devlet tarafından desteklenmesine devam edilmektedir.

Uluslararası arenada da Kazakistan aktif rol oynamaktadır:

Ülkemiz 2010 yılında, eski Sovyet ülkeleri arasında ve Asya'nın ilk ülkesi olarak, AGİT başkanlığını üstlenmiş, örgütün zirvesini başarılı bir şekilde Astana'da organize etmiştir.

2011 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı ve Şanghay İşbirliği Örgütü'nün başkanlığını gerçekleştirdik. Yine 2011 yılında Astana ve Almatı'da Asya Kış Olimpiyatları başarılı bir şekilde organize edildi, ülkemiz madalya şampiyonu olmuştu.

2012 yılında yapılan Londra Olimpiyatlarında Kazakistan büyük başarıya imza attı ve Türk dünyasını spor alanında ileriye taşıyarak dünya sıralamasında 13 olarak yerini aldı. Kazakistan bu Olimpiyatlarda 7 Altın, 1 gümüş ve 5 Bronz madalya kazanmıştır.

Kazakistan diplomatik bir başarıya imza atmış, Başkentimiz Astana "EXPO-2017" ev sahipliğini kazanmıştır. EXPO'nun hazırlıkları tüm hızıyla devam etmektedir.

Yine 2017 yılında Kazakistan bir başka uluslararası organizasyona ev sahipliği yapacaktır. Dünya Üniversiteler arası Olimpiyatı olan "UNİVERSİADE" 2017 yılında ülkemizde gerçekleşecektir.

Böylece, dünya topluluğunun saygın üyesi olarak Kazakistan, sadece bölgesinde değil dünya çapında da kendinden söz ettirerek, Türk dünyasının adını da zirvelere taşımaktadır.

Bağımsızlık sonrası dönemde ülkemize ilk gelen yabancı yatırımcılar Türkiye'den geldi ve Kazakistan'ın kalkınması ve gelişmesine büyük katkı sağlamışlardır. Türk müteahhitler Kazakistan'da toplamda 20 milyar dolarlık projeleri üstlenerek, hem ülkemize hem de Türkiye'ye destek oldular.

Kazakistan – Türkiye ikili ticaret hacmi 2014 yılı sonu itibariyle 3,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Kazakistan ekonomisine toplam Türk yatırımlarının hacmi yaklaşık 2 milyar dolar, Kazakistan'ın da Türkiye'ye yaklaşık 1 milyar dolardır. Fakat bu göstergeler ülkelerimizin potansiyeline uygun değildir.

Bu yıl Kazakistan, Rusya, Belarus, Ermenistan ve Mayıs ayından itibaren Kırgızistan'ın dâhil olduğu Avrasya Ekonomik Birliği kuruldu. Bu ülkeler arasındaki gümrük engeli de ortadan kalktı. Yani Kazakistan'da imal edilen ürün gümrüksüz olarak 170 milyon nüfuslu bu pazarlara satılabilecektir.

Ülkemizde birçok İhtisaslı Serbest Ekonomi Bölgesi faaliyetlerine devam etmektedir. Günümüzde Kazakistan'da Sanayi Kalkınma Programı uygulanmakta ve ön plana tarım, metalurji, petrol üretimi, enerji, kimya, farmokoloji, inşaat malzeme üretimi, ulaştırma ve enformasyon, makine sanayi, uranyum, turizm ve uzay çıkmaktadır.

İki ülke arasındaki ticari-ekonomik işbirliğini geliştirmek amacıyla, Devlet Başkanımızın talimatı ve Büyükelçiliğimizin inisiyatifi ile Kazakistan'da Türk sanayicilerinin katılımıyla Organize Sanayi Bölgesinin kurulması çalışmaları devam etmektedir. Kazakistan'a gelecek olan Türk yatırımcılar, artık tek başına değil, toplu bir şekilde Sanayi Bölgelerinde yer alabilecekler ve tüm bürokratik engellerden arındırılmış olacaklar.

Artık ülkemizde kurulacak olan Sanayi Bölgelerinde yer alacak değerli Türk sanayicileri ürettikleri malları gümrüksüz Avrasya Ekonomik Birliği üye ülkelerine sevk edebilecekler, hem de ihtiyaç duydukları hammaddeye daha yakın olacaklardır.

Dünya ülkelerinin çalkalandığı bu dönemde, Kazakistan – Türkiye dostluğunun ve kardeşliğinin ebedi olmasını, Avrasya kıtasında yer alan ülkeler arasındaki ekonomik entegrasyonların da devam edilmesini dilerim.

Bu vesileyi fırsat bilerek değerli Türk işadamlarını Kazakistan'a yatırım yapmaya davet etmek istiyorum. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü'ne ve Kurucu Devlet Başkanı Günü'ne İthaf Edilen Konser Programındaki Konuşması

1 Aralık 2015, Ankara

Değerli devlet adamları,
İş adamları ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri,
Değerli konuklar,
Kıymetli sanatçılarımız,

Bugün burada Sizlerle beraber Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü'nü ve Kazakistan'ın Milli Günü olan Bağımsızlık Günü'nü kutlamaktayız. İlk kez 2012 yılında kutlanan Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü, bugün dördüncü defa kutlanmaktadır.

Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı, sadece Kazakistan'da değil, bütün dünyada ve özellikle Türk Devletleri arasında iyi tanınan bir şahsiyettir.

Elbaşımız - Devlet Başkanımız, Türkiye'de, Türk dili konuşan ülkelerin Aksakalı olarak da bilinmektedir. Türkiye'nin Nevşehir, Kırşehir, İzmir, Gebze ve Adana şehirlerindeki caddelere Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in adı verilmiştir.

Türkiye'nin başkenti Ankara'nın en büyük caddesi olan Atatürk Bulvarı üzerinde N.Nazarbayev anıtı dikilmiştir. Kazakistan'da ise başkentimiz Astana'nın merkezinde, Esil nehri kıyısında Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurucu Cumhurbaşkanı Atatürk'ün heykeli dikilmiştir. Almatı'daki en büyük caddelerden birine merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın adı verilmiştir.

Her yıl Kazakistan'da "Türkiye Kültür Günleri", Türkiye'de "Kazakistan Kültür Günleri" düzenlenmektedir. Her iki ülke arasındaki kardeş şehirlerin sayısı yıldan yıla artmaktadır.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkilerimiz, kardeşlik duyguları çerçevesinde ve stratejik partnerlik ruhunda ilerlemektedir. İşbirliğimiz siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel-beşeri alanda başarılı bir şekilde gelişmektedir. Bütün bunlar, iki ülkenin biri birine yakınlığının ve kardeşliğinin göstergesidir.

Ülkemiz, geride bıraktığımız 24 yıllık dönem içinde, hem ulusal hem de uluslararası arenada azımsanmayacak başarılar elde etmiştir. Devletimiz önüne büyük hedefler koymuş ve bunların birçoğunu hayata geçirebilmiştir.

Kazakistan 2010 yılında eski Sovyet ülkeleri arasında ve Asya'nın ilk ülkesi olarak Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Zirvesini organize etmiştir. 2011 yılında İslam İşbirliği Örgütü ve Şanghay İşbirliği Örgütü Başkanlığını yürütmüştür. Böylece Kazakistan, dünya topluluğunun saygın bir üyesi olarak sadece kendi bölgesinde değil dünya çapında da kendinden söz ettirmiş, Türk dünyasının adını zirvelere taşımıştır.

Önümüzde küresel bakış açısından önemli bir faaliyetimiz vardır: Başkentimiz Astana'da "EXPO-2017" fuarı düzenlenecektir. EXPO hazırlıkları tüm hızıyla devam etmektedir.

Türkiye, bağımsızlığının ilk günlerinden beri Kazakistan'ın hep yanındadır. Bağımsızlığımızı ilk tanıyan ülke Türkiye'dir. Genç devletimizin attığı ilk adımlardan sonra, ülkemize gelen ilk dış yatırımlar Türkiye'den geldi. Bu da iki ülke arasındaki gerçek kardeşliğin gösterisidir.

Bugün biz, bu yıl için planlanan kültürel-beşeri alandaki çalışmalarımızın son ve büyük zirvesi olarak organize edilen, sadece Kazakistan'da ve Türkiye'de değil, bütün dünyada tanınmış bir klasik müzik yıldızı olan Ayman Musahocayeva'nın da katılımıyla "Kazak Eli Klasikleri" konserini dinleyeceğiz.

Antonio Stradivari Violin tarafından üretilmiş az sayıdaki kemanlardan birini kullanacak olan keman virtüözü assolist Ayman Musahocayeva'nın ve yaklaşık 180 sanatçıyı kapsayan Kazak Milli Sanat Üniversitesi Sanat Topluluğu'nun konser vermek üzere Kazakistan'dan gelmesinin, ülkelerimiz arasındaki kültürel alana yapacağı katkı çok büyüktür.

Değerli konuklarımız, bugünkü konserimizi beğeneceğinize inanıyorum. Konserimiz Kazakistan'ın ve dünyanın çeşitli ülkelerinin meşhur klasik eserlerini kapsamaktadır.

Aydar Torıbayev yönetiminde Avrasya Senfoni Orkestrası, Balausa Dans Cemiyeti, Tilep Sarını (Dua Ezgisi) Düeti, Şabıt Dombracılar Cemiyeti, Aygölek Kemancılar Cemiyeti, Ulusal Enstrümanlar Folklor Cemiyeti, Bozaygır Orkestrası ve çok kıymetli solistlerin icrası ile sunulacak olan konserimize hoş geldiniz!

İlyas Esenberlin'in "Göçebeler" Adlı Romanının Türkçe Baskısının Tanıtım Toplantısındaki Konuşması

10 Aralık 2015, İstanbul

Sayın Türkiyat Enstitüsü Müdürü!
Sayın bilim adamları!
Sayın konuklar!

Kazakistan'ın çok değerli yazarlarından İlyas Esenberlin'in 100'üncü doğum yıldönümüne ve Kazak Hanlığı'nın 550'nci kuruluş yıldönümüne denk getirilen güzel bir çalışmanın tanıtımı için bir araya geldik.

Ünlü yazarlarımızdan İlyas Esenberlin, tarihi romanları ile Kazak edebiyatına ölümsüz eserler kazandırmış değerli bir yazarımızdır. Bu romanlar içinde üç ciltlik "Göçebeler" yanı sıra "Kahar – Hiddet", "Elmas Kılıç" ve "Jantalas–Mücadele" adlı romanları çok değerlidir.

Bu romanlarda Kazak Türk tarihinin geçmiş devirlerini veKazak Hanlığı'nın yaşadığı ölüm kalım savaşlarınıyeniden canlandırmakta, yaşanmış olayları edebî bir üslupla günümüze taşımaktadır. Elbette insan sevgisini, insanlar arasındaki psikolojik ve kültürel sorunları da bütünüyle ele almaktadır.

İlyas Esenberlin'in "Göçebeler" isimli üç ciltlik romanı, 17'nci asırda başlayan ve 18'inci asırda Kazak Türk halkının mutlak galibiyetiyle sonuçlanan Kalmuk – Cungar saldırıları ile yaşanan büyük ve sürekli savaşlarıncereyan ettiği, tarihin çok önemli bir dönemine ışık tutan, edebî olduğu kadar, tarihî değeri de yüksek olan bir romandır.

İlyas Esenberlin'in romanından uyarlanan bir sinema filmi, aynı isimle, Kazakfilm Ulusal Şirketi ve Wıld Bunch'ın ortak yapımı olarak 2011 yılında Kazakistan'da çekilmiştir. Söz konusu filmde, 18'inci asırda Kazakistan bozkırlarında yaşanan olaylar ve Abılay Han'ın Kazak hanlıklarını bir bayrak altında toplama mücadelesi anlatılmaktadır.

Gururla ifade etmek gerekir ki, Kazak halkının bağımsızlığı için asırlar boyu süren mücadelesi hakkındaki bu destan-filmin çekilmesine doğrudan yakınlık gösteren, destek olan kişi Kazakistan Cumhuriyeti'nin Kurucu Devlet Başkanı Nursultan Abişulı Nazarbayev'dir. Bu film, Büyükelçiliğimiz Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Danışmanı Zafer Kibar tarafından Türkiye Türkçesine çevrilmiş ve dublajı TRT tarafından yapılarak 2012 yılında Türk sinemaseverlerin beğenisine sunulmuştur.

Kazak Hanı Abılay'ın filmde geçen repliği sanki asırlar aşarak geleceğe verilmiş bir mesaj gibidir: *"Uçsuz bucaksız topraklar,* İrtiş *ve Yedisu nehirleri ile Sarıarka ve Aladağların arası Kazak halkının altın beşiği, ata yurdu…* Eğer ki herhangi biri bu topraklara gözünü dikip, huzurumuzu bozacak olursa, onu kendi kanında boğacağımızı bilmesi gerekir. Döşekte başımız birleşmese de, kırlarda hayvanlarımızın birleştiği tüm komşularımıza sözümüz budur. Dost olana kucağı açık dostuz, düşman olanı kıyıp keser kılıcız…"

Elbette Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Abişulı Nazarbayev'in, doğrudan yakınlık gösterdiği ve destek olduğu filmin sonuna eklenen şu sözü, bugünkü yurttaşlarımıza ve gelecek nesillerimize samimi bir hatırlatma, kamu görevlilerimize verdiği bir buyruk gibidir: *"Ezeli Kazak ülkesi batı ile doğunun merkezini kaplayan Avrasya kıtasının kalbinde, küresel uygarlıkların kavşağında yer almıştır.Biz binlerce yıldan beri özgürlük için çarpışarak geldik. Can alıp, can vererek kendi ülkemiz ile istiklalimizi koruduk. Dolayısıyla bizim için bağımsızlık, gözümüzün bebeği gibi korunacak değerli zenginlik...O bize, kahraman atalarımız, ulu bozkır göçmenlerinin bıraktığı kutlu vasiyet…"*

Çağdaş Kazakistan Cumhuriyeti, Abılay Han'ın ve Kurucu Devlet Başkanı Nursultan A. Nazarbayev'in sözlerinde

şekillenen özgürlük ve güvenlik anlayışını, Anayasal bir hukuk düzeni içinde hangi milletten ve hangi dinden olursa olsun bütün yurttaşlarına, ülkesinde bulunan bütün yabancılara ve Avrasya kıtasında yerleşmiş bulunan bütün komşu halklara kabul ettirmiştir. Yalnızca kendi ülkesinde değil, bütün Avrasya kıtasında ve hatta bütün dünyada barış ve işbirliği temelinde ilişkilerin geliştirilmesine öncülük etmektedir.

Zevkle ve ibret alarak okuyacağınızı düşündüğümüz bu romanı Türkiye Türkçesine kazandıran Elmas Kılıç'ı tebrik ediyorum.

Esere sahip çıkarak baskısını yapanları ve bu ilmî toplantıya katılarak değerli görüşlerini bizimle paylaşan bilim adamlarını kutlar, teşekkürlerimi sunarım.

Eserin, uluslar arası sorunların çözümünde sağduyudan ve diplomasiden uzaklaşıldığı, sınır aşan terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, insan kaçakçılığı ve sınır aşan toplu göçler ile siber saldırılar gibi yeni harp teknikleri kullanılarakyapılan düşmanca saldırılarla dünya barışının tehlikeye atıldığı bu asırda birlik ve beraberliğimize katkı sağlamasını dilerim.

Bağımsızlığın 24'üncü Yılında Kazakistan Panelindeki Konuşması

14 Aralık 2015, Ankara

Sayın Ahmet Yesevi Üniversitesi Başkanı!
Sayın bilim adamları!
Sayın konuklar!

Kazakistan Cumhuriyeti, kendi ülkesindeki sosyal, hukuki ve ekonomik gelişmeye paralel olarak yürüttüğü uluslar arası ilişkilerde barışı ve işbirliğini esas alan,inisiyatif kullanmaya ve öncü olmaya dayalı dış politikasıyla; barış, güven ve istikrar unsuru bir aktör olarak kendisini uluslar arası topluma kabul ettirmiştir.

İdeolojik ve sosyo-ekonomik iddialarını gerçekleştiremediği için iflas eden Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlık ilan eden Kazak halkı, 2015 yılında; demokratik, sosyal, laik ve hukuk devleti anlayışı temelinde oluşturduğu Anayasasının 20'nci yılını kutlamıştır.

Halkımız, bu yıl aynı zamanda, ülkesi içindeki bütün halkların barış içinde birlikte ve kardeşçe yaşamasıyla ilgili sosyal, kültürel ve beşeri ilişkileri geliştirmeyi hedefleyen ve bunda üstün başarı gösteren Kazakistan Halklar Asamblesi'nin kuruluşunun 20'nci yılını da kutlamaktadır.

Çeyrek asırlık bağımsızlık döneminde dünyaya gelen ve büyüyen yeni nesiller, içinde bulunduğumuz 2015 yılında, aynı zamanda, Kazak Hanlığı'nın 550'nci yıldönümünü büyük törenlerle ve uluslar arası etkinliklerle kutlarken, geçmişten aldıkları kuvvet ve kudretle, devletimizin sağladığı barış ve güven ortamında sunulan yüksek kaliteli eğitimle geleceğe ümitle bakmaktadır.

Kazakistan halkı, geçtiğimiz 24 yıllık dönem içinde, Kurucu Devlet Başkanımız Nursultan Nazarbayev'in ağırbaşlı siyaseti ve doğru yolu görebilme özelliği sayesinde büyük aşamalardan başarıylageçmiş, devletimizin temelleri sağlam bir şekilde kurulmuş, siyasi istikrar ile ekonomik gelişme sağlanmıştır.

Kazakistan'ın başını kaldırarak devlet olarak kurumlaşması çalışmalarına, kökleri derinde bulunan kardeşlik ve akrabalık sezgileriyle yüklü Türk kardeşlerimizin desteği ile ortak ideallerinin deimkân sağladığından şüphe yok. Biz Türk halkının sarsılmaz dostluk düşüncesi ile sıcak içtenliğine yüksek değer veriyoruz.

Bağımsızlığın ilan edildiği günden beri gerçekleşen yüksek düzeydeki karşılıklıresmi ziyaretler kardeş iki ülke arasındaki işbirliğinin sürekli gelişerek, ilerlemesine büyük katkı sağlamaktadır. Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye gerçekleştirdiği resmi ziyaretlerin ve çalışma ziyaretlerinin sayısı 20'yi geçmiştir. Geçtiğimiz çeyrek asırlık dönem içinde görev yapmış olan Türkiye Cumhurbaşkanları Turgut Özal, Süleyman Demirel, Ahmet Necdet Sezer ve Abdullah Gül ile şimdiki Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Kazakistan'a defalarca resmi ziyarette bulunmuşlardır. Aynı şekilde Başbakanlar, Parlamento Başkanları, Bakanlar düzeyinde de ziyaretler istikrarlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Akraba halklarımız arasındaki ilişkiler,tarihin derinliklerinden gelen doğal bir samimiyet ve yakınlık ileyeniden canlanmıştır.Bu ilişkiler, geçen yıllar içinde iki kardeş ülke arasındaki dostluk ile işbirliğini esas alan ilişkilere dönüşmüş, istikrarlıözellikteki stratejik ortaklık düzeyine yükselmiştir.

Sayın konuklar!

Kazakistan'ın egemen birdevlet olarak kurumlaşması ve dünya devletleri arasına katılması hususunda kökleri derinde bulunan akraba Türk kardeşlerimizin desteği ile ülkü birliği de

imkân sağlamıştır.Bu 24 yıllık dönem içinde iki ülke arasındaki kardeşlik ve dostluk bağlarına kaygı getirmeden, işbirliğini olabildiğince yüksek düzeyde geliştirmek için güç harcanmıştır.

Daha bağımsızlığın ilk yılında, 1992 yılının Ekim ayında imzalanan uluslar arası anlaşma ile gençlerimizin bir arada eğitim öğretim görmesi ve milliyetimizin temelini oluşturan Ahmet Yesevi'nin maneviyatı ile terbiye edilmesi için "ortak" ve "uluslar arası" statüye kavuşturulan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'nin kurulması bunun ilk parlak delili olmuştur.

Tarihi açıdan bakıldığında ülkelerimiz arasındaki ilişkiler kısa süre içinde karşılıklı güvenin yüksek derecesine yükselmiştir. Verimli işbirliğinin açık neticesi olarak Kazakistan ile Türkiye arasındaki stratejik ortaklık ilişkisi dostluk, kardeşlik ve kritik diyalog yolunda gelişmektedir. Bunun son yıllardaki parlak deliliolarak Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı NursultanNazarbayev'in, 2009 yılının Ekim ayında Türkiye'ye yaptığıresmi ziyaret esnasında imzalanan Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Arasındaki Stratejik Ortaklık Anlaşması'nı söyleyebiliriz.

Kazakistan ile Türkiye'nin işbirliği çok alanlı formatta; Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, İslam İşbirliği Teşkilatı, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet BaşkanlarıZirvesi, Türk Dili Konuşan Ülkeler Kültür Bakanları'nın Daimi Konseyi – TÜRKSOY ve başka ortaklıklar çerçevesinde arzu edildiği gibi sürdürülmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın Merkezi Asya'daki lider rolünütanıyarak, ülkemizi bölgedeki önemli ortağı saymaktadır. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Devlet BaşkanıNazarbayev'i Türk dünyasının lideri olarak tanımaktadır.

Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in yalnızca bu yıl iki defa çalışma ziyareti ile Türkiye'ye gelişi ve Cumhurbaşkanı

Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'a yaptığı resmi ziyareti, iki taraflıilişkilerin düzeyini göstermektedir.

İki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmek için parlamentolararası işbirliği de kendisine layık katkıyı eklemektedir. Parlamentoların Milletvekili Dostluk Grupları, ülkelerimiz arasındaki ilişkileri daha da canlandırmaya özen gösterilmektedir. Bu amaçla, 9-11 Haziran 2013 günlerinde Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Meclisi Başkanı Nurlan Nigmatullin'in, 29 Haziran – 3 Temmuz günlerinde ise Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Senatosu Başkanı KayratMami'ninTürkiye'ye çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir.

Sayın konuklar!

Türkiye'yle pek çok bölgesel, uluslar arası meseleye bakışımız ortaktır. Belirtmek gerekirse, Türkiye, Devlet Başkanımızın inisiyatifiylekurulan ve "Asya Konseyi" adıyla tanınan Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı'nın 2010-2012 yılları arasındaki başkanlığını Kazakistan'dan devralmıştır, başarıyla yürütmektedir.

Bizim diplomasimizin büyük başarılarından bir diğeri; Kazakistan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'dır. 2010 yılında Astana'da yapılan AGİT Zirve'sine, Türkiye, Cumhurbaşkanı A. Gül başkanlığında yüksek düzeyli bir heyet ile katılmıştır. Türkiye, başlıca destekçiler arasında yer almıştır.

Türkiye, Kazakistan'ın İslam İşbirliği Teşkilatı Başkanlığı'nı 2011 yılında başarıyla yürütmesinde de olabildiğince destek olmuştur.

Bu alanda özellikle değinilmesi gereken olay, Devlet Başkanımız N. Nazarbayev'in genel Türklük buluşmasıyla ilgili sunduğu tekliflerin gerçekleşmesi olmuştur. Yani, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi) ve Astana'da Türk Akademisi kurulmuştur. Bu uluslar arası kurumlar dagünümüzde işlerini başarıyla yürütmektedir. Türk Konseyi'nin İstanbul'da açılan Genel Sekreterliği hizmetlerini sürdürmektedir. 2011 yılının Ekim ayında

Almatı'da gerçekleşen Türk Konseyi Birinci Zirvesi, Türk dili konuşan ülkelerin ekonomik işbirliği konusuna adanmıştı. Bu, Devlet Başkanımızın genel Türklük yakınlaşmasıyla ilgili inisiyatiflerinin hayata bağlılığını ve esaslılığını göstermektedir.

Bundan başka Türkiye, 2017-2018 döneminde, BirleşmişMilletler Teşkilatı Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği için Kazakistan'ın adaylığını desteklediğini bildirmiştir. Kazakistanda 2015-2016 döneminde, Birleşmiş Milletler Teşkilatı Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği için Türkiye'nin adaylığını desteklemiştir…

Sayın konuklar!

Çok sektörlü ticari-ekonomik ilişkiler iki taraflı işbirliğinin önemli perspektifi olarak görülmektedir. Türkiye, Kazakistan'ın bölgedeki güvenilir ticari-ekonomik ortağıdır. Türkiye ilk yıllarda ülkemizdeki özel ticaretin ve inşaat sektörünün gelişmesine dikkate değer katkı sağlamıştır. İki ülke arasındaki ticaret hacmi, günümüzde 4 milyar Amerikan dolarından oluşmaktadır. Günümüz Kazakistan'ında 1400'den fazla Türk şirketi faaliyet göstermektedir.

Genel olarak söylemek gerekirse, bu yıllar içinde Kazakistan ekonomisine yaklaşık 2 milyar dolar tutarında Türk yatırımı, Kazakistan'dan Türkiye'ye ise 1 milyar dolar tutarında yatırım gerçekleşti. Bununla birlikte Türk müteahhitleri Kazakistan'da değeri 20 milyar Amerikan dolarını aşan inşaat projesi gerçekleştirdi. Böylece Kazakistan'ın Türkiye ekonomisine sağladığı büyük katkı tahminen 20 milyar Amerikan dolarına ulaşmıştır.

Bunları belirtmekle birlikte, karşılıklı gerçekleştirilen yatırımlar iki ülkenin ekonomik varlığına uygun değildir ve daha hâlâ bütün fırsatlar tamamıyla değerlendirilmiş değildir düşüncesindeyim.

Şimdiki dönemde ekonomik işbirliğinin bütün imkânlarınıngeliştirilmesi amacıyla pek çok proje ele alınmaktadır. Ticari-ekonomik alandaki karşılıklı faaliyetlerin canlandırılmasına yönelik önemli perspektif; ivedilikle Yüksek

Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin kurulması ve "Yeni Sinerji" Ortak Ekonomik Programının imzalanmış olmasıdır. Bunlar yakın gelecekte Kazakistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmini 10 milyar Amerikan dolarına ulaştırmaya ve karşılıklıfaaliyetlerin ekonomik hacmini yükseltmeye programlanmıştır.

Türk sanayisinin ve bütünüyle ele alındığında ekonomisinin gelişme lokomotifi olarak hizmet eden Organize Sanayi Bölgelerinin kurulması hususunda Türkiye'nin çok büyük tecrübesi birikmiştir. Bu bağlamda 2011 yılında Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri arasında Kazakistan'da Kazak-Türk Ortak Organize Sanayi Bölgeleri kurulmasıhakkındaki protokolün imzalandığını belirtmek istiyorum.

Tarafların Kazakistan'da, Türk sermayesinin katılımıyla ilk ortak sanayi bölgesinin açılması yönünde karşılıklı amaçbirlikteliği işbirliğinin ufkunu genişletmektedir. Belirtilen bölge, Türk işadamlarının Kazakistan piyasasına sistemli şekilde girmesine fırsat verecek ve bizim ülkemizin elverişli yatırım ortamının iyileştirilmesine hizmet edecektir.

Kazakistan'daki elverişli yatırım ortamının Türkiye'de tanıtılması faaliyetleri kapsamlı olarak yürütülmektedir. Aynışekilde Türk işadamlarının ülkemize çekilmesi çalışmaları da sürdürülmektedir.

Son 4 yıl içinde 20'den fazla Kazakistan ve Türkiye heyeti karşılıklı resmi ziyaret veya iş ziyaretleriyle iki ülkede bulundu. Genel olarak alındığında Türkiye'nin işadamı gruplarıKazakistan ile ticaret ve yatırım ilişkilerini karşılıklı olarak geliştirmeye büyük ilgi göstermektedir. Bu fırsatların ekonomik potansiyelin gelişmesine büyük yararı olacaktır diye düşünüyorum.

Sayın konuklar!

Kültürel-beşeri alanlardaki Kazak-Türk işbirliğine de değinmek istiyorum. Belirtilen alandaki işbirliği yüksek etkililiğiyle kendini göstermektedir. Kazakistan ile Türkiye'nin

kültür, sanat adamlarının, edebiyatçılarının iki ülkede düzenlenen faaliyetlere katılmaları, sanat kuruluşlarının turları ve bölgeler arasındaki kardeşlik ilişkileri işbirliğinin temel dayanağı olmaktadır.

Eğitim alanında karşılıklı yakınlaşmanın parlak örneği olarak Türkistan şehrindeki H.A. Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni belirtmek uygun olur. İstanbul şehrinde Abay İlköğretim Okulu başarılı bir şekilde hizmet vermektedir. Bugüne kadar 1500'den fazla Kazakistan Cumhuriyeti yurttaşı, Türkiye'nin yükseköğretim kurumlarını bitirerek ülkemize dönmüş olup, halen Türkiye'nin 27 üniversitesinde 560 Kazakistanlı öğrenci eğitim öğretim görmektedir.

Kazakistan ile Türkiye'nin bölgeleri arasında ticari ekonomik, kültürel, eğitim alanlarındaki kardeşlik ilişkileri de gelişmektedir. Günümüzde iki ülkenin 15 şehri ile eyaleti arasında kardeşlik ilişkileri kurulmuştur. Bunlar, bu alanda yürütülmekte olan faaliyetlerin sadece bir kısmıdır.

Kazakistan'ın bağımsızlığı Türkiye'de geniş kapsamlı olarak kutlanmaktadır. Kazakistan Anayasası'nın 20'nci yılı, Kazakistan Halklar Asamblesi'nin 20'nci yılı ve Kazak Hanlığı'nın 550'nci yılını kutlamak amacıyla, yılbaşından beri yüzden fazla faaliyet düzenlendi. Türkiye'nin 10'dan fazla şehri ile kasabasında fotoğraf ve resim sergileri, çeşitli seminerler ile yuvarlak masa toplantıları, konferanslar ile toplantılar düzenlendi. Çeşitli dönemlerde Kazakistan'ın tanınmış sanat ustaları İstanbul, Ankara, …… gibi illerinde ve benzeri pek çok şehirler ile kasabalarında yöre halklarını Kazak sanatıyla tanıştırdı.

Sayın konuklar!

Büyükelçiliğimiz, dâhi ozanımız Abay Kunanbayev'in Türkçeye çevrilen "Kara Sözler" ile şiirlerinin, Kazakların tanınmış şairleri Mukağali Makataev ve Süyinbay Aronulı'nın Türkçeye çevrilen eserlerinin, Sovyetler Birliği döneminde yaşanan büyük felaketi konu edinen Smagul Elubay'ın "Arasat Meydanı" adlı romanının, İlyas Esenberlin'in Kazak

Hanlığı'nın tarihine ışık tutan "Göçebeler" adlı üç ciltlik romanının yayınlanmasına katkı sağladı. Kitaplar Türkiye'nin sosyal-siyasi, ilmi akademik çevreleriyle ve iş adamlarıyla görüşmeler esnasında dağıtılmaktadır.

Ankara, İstanbul, Giresun, Kırşehir, Niğde şehirlerindeki üniversitelerde ilmi-uygulamalı seminerler, konferanslar düzenlendi.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.A. Nazarbayev'in 2014 yılında Kazakistan halkına hitaben "Geleceğe Giden Yol – Nurlu Yol" adlı Halka Seslenişi'nin temel programları ile önemli konularıanlatıldı, tanıtıldı. Aynı şekilde, Devlet Başkanımızın 30 Kasım 2015 günü yaptığı "Yeni Küresel Realitede Kazakistan: Büyüme, Reform ve Kalkınma" adlı Halka Seslenişi'nin kitapçığı bastırıldı ve tanıtım çalışmaları başlatıldı.

Büyükelçiliğimizin, Kazakistan'ın Bağımsızlık Günü dolayısıyla Ankara'da düzenlediği törenli resmikabuleBaşbakan Vekili Yıldırım Tuğrul Türkeş katıldı. Bine yakın konuğun katıldığı faaliyete Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, Yargıtay Başkanı İsmail Rüştü Cirit yanı sıraTürk Silahlı Kuvvetleri üst düzey komutanları, Türk kuruluşlarının temsilcileri, milletvekilleri, Ankara'daki diplomatik temsilcilikler, Türkiye'nin sosyal-siyasi, ticari-ekonomik ve kültürel-beşeri kurumlarının temsilcileri, Kazak diasporasının temsilcileri ile öğrenciler katıldı.

Resmikabule katılan Başbakan Vekili Yıldırım Tuğrul Türkeş, bütün Kazakistan'ı Bağımsızlık Günü dolayısıyla kutladı.

Faaliyet çerçevesinde Kazakistan'ın başarıları konulu fotoğraf sergisi düzenlendi, Faaliyet esnasında Büyükelçiliğin Kazakistan hakkında Türkçe basarak yayınladığı bütün kitapların yer aldığı bir sergi de açıldı.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü ve Kurucu Devlet Başkanı Günü'ne ithaf edilerek 30 Kasım günü İstanbul Zorlu Center'de, 1 Aralık günü Ankara Congresium'da

gerçekleştirilen "Kazak Eli Klasikleri Konseri"ne hem İstanbul'da, hem de Ankara'da binlerce Kazakistan dostu sanatsever gelerek katıldı.

Hem Kazakistan Cumhuriyeti'ne, hem kardeş Türkiye Cumhuriyeti'ne ve hem de bütün Avrasya bölgesi ülkelerine, devletlerarasındaki sorunların çözümünde diplomasiden vazgeçilmediği, barış ve işbirliği ile bölgesel kalkınmanın sürdürüldüğü nice yıllar dilerim.

"25 Yıllık Bağımsızlık Döneminde Kazakistan-Türkiye İlişkileri" Konulu Sempozyum Konuşması

Ekim 2016 Ankara

Saygıdeğer Başkan,
Saygıdeğer Büyükelçiler,
Değerli Bilim adamları,
Kıymetli Konuklar!

Türk Cumhuriyetleri Bağımsızlıklarının 25.ci Yıldönümü münasebetiyle düzenlenen bu uluslararası sempozyum kardeşlik ilişkilerimiz adına büyük önem arz etmektedir. Bu önemli etkinliği tertipleyen başta Türkiye Cumhurbaşkanlığı olmak üzere Türk dünyasına hizmet veren tüm kurum ve kuruluşlara, özellikle Hoca Ahmet Yesevi üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız Bey'e Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği adına şükranlarımızı sunarız.

Bizler aynı kökten çoğalan kardeş halklarız. Kültürel ve tarihi hazineye sahip olan Kazakistan, Türk dünyasına ve dünya mirasına ortak olan Yusuf Has Hacib, Hoca Ahmet Yesevi, El Farabi gibi nice mümtaz şahsiyetlere beşiklik etmiştir. Ortak manevi ve kültürel değerlerle beraber birbirimize verdiğimiz destek ve stratejik ortaklığımız kökdeşliğimizin ve akrabalığımızın en güzel örneğidir.

Günümüzde bu kardeşliğimizi her alanda temsil ederek Türk dünyasının yeniden yapılanmasına etkileyen Türk Keneşi, Türk Dili Konuşan Parlamenter Asamblesi, Uluslararası Türk Akademisi, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY, Türk Kültür ve Mirası Vakfı, Dünya Göçebe Oyunları gibi kuruluşlar

Türk Cumhuriyetlerinin dünya barışına ne kadar büyük katkı sağladığı görülmektedir. Bu bağlamda Kazakistan'ın da aktif rol üstlenmesi manidardır.

Bu sene Türk Cumhuriyetleriyle birlikte Kazakistan da Bağımsızlığının 25.ci Yıldönümünü kutlamaktadır. Türk dünyasının ulu düşünürü El Farabi: "Herbir insan için iki dönem vardır: birincisi, şu aydınlık dünyaya göz açma; ikincisi ise, gerçek hayata atlama dönemidir," der. Kazakistan, bir manada büyük gayeleri gerçekleştirme adına önemli hamleler yapan çağda bulunduğu aşikardır. Bu açıdan daha ilk dönemlerde dünyanın en gelişmiş 50 ülke seviyesine yükselmeyi amaçlayan Kazakistan, bugün ilk 30 ülke düzeyine ulaşmayı hedeflemiştir. Bu hedefe ulaşmak için öncelikle insan sermayesine yatırım yapma, devlet altyapısını geliştirme, sanayileşme ve gelecek nesil için fonlar oluşturmayı tercih etmiştir. Uluslararası düzeyde iş yapan holdinglerle işbirliği güçlendirerek 255 milyar dolar yabancı yatırım sağlanmış bulunmaktadır. Her alanda yapılan reformlarıyla gelişerek ülkeler arasındaki entegrasyon ve işbirliğinin destekçisi olmaya devam etmektedir. Avrasya Ekonomik Birliğinin kurulmasına teşvik edip, toplamda 180 milyon nüfusu olan 5 ülkeden biri olarak ortak ekonomik pazarının oluşmasına destek vermektedir. 2015 yılından itibaren Kazakistan, Dünya Ticaret Örgütü'nün tam üyesidir.

"Sağlık-sıhhat, insanın mutluluğudur; bağımsızlık ise, halkın bahtiyarlığıdır" diyen dünya barışının sembolü Gandi, bağımsız olmanın, azat olmanın ne kadar önemli bir unsur olduğunu ifade etmiştir. Bağımsızlığının sayesinde, geçen sene Kazak halkı ortak tarihini ve geçmiş değerlerini yeni nesillere aktarmak amacıyla Kazak Hanlığı'nın Kuruluşunun 550.ci Yıldönümü anmıştır. Tarihten barış ve huzurdan yana olan devletimiz halkın birliği ile beraberliğini koruma adına Kazakistan Halkı Asamblesini kurarak, Kazak topraklarında yaşayan 100'den fazla etnik grupları bir araya getirmiştir. Böylece etnik grupların gelişmesine destek vererek ülke içindeki barışı sağlamaktadır.

Tabi ki, sadece ülke içindeki barışı sağlamakla kalmayıp dünya barış ve güvenliğine katkıda bulunmaktadır. Kazakistan, Birleşmiş Milletler nezdindeki uluslararası örgütleri ile işbirliğini güçlendirerek Semavi ve Geleneksel Dinler Liderleri Zirvesi, Astana Barış Zirvesi, Astana Ekonomik Zirvesi gibi düzenlediği uluslararası etkinliklerle hem bölgesel hem de dünya düzeyindeki birlik ve beraberliğine katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda bu sene Bağımsızlık Yıldönümü yanısıra Kazakistan Semey Nukleer Poligonunun Kapatılmasının 25.ci Yıldönümünü anmakta olduğunu da hatırlatmak isteriz. Evet, Kazakistan dünyada 4.cü sırada olan en dev nükleer poligonunu bir anda kapatarak dünya güvenliğini sağlayan birçok projelere imza atmıştır.

Günümüzde dünyadaki jeopolitik ve ekonomi alanındaki değişimler ülkelerimizi etkilediği gerçektir. Bundan dolayı Kazakistan devleti, sorun teşkil eden bölgelerde barış ve istikrarın sağlanması, devletlerin ve ülkeler arası ilişkilerinin iyileşmesi adına destek vermektedir. Son dönemde Kazakistan'ın Paris İklim Değişikliği Antlaşmasını imzalaması, EXPO-2017'ye ev sahipliği yapacak olması, 2017-2018 dönemi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi geçici üyeliğine seçilmiş olması devletimizin dış politikası daha da aktif hale geldiğini göstermektedir. Burada Kazakistan'ın BM Güvenlik Konseyine geçici üye seçilmesine Türkiye'nin destek verdiğini vurgulamak gerekir.

Kazakistan ve Türkiye, Hazreti Mevlana'nın dediği gibi, "dostluk ve kardeşlik sezgisi sağlam yerleşen iki yürek arasında akan bir nehir gibidir." Bağımsızlığımızı kazandığımız ilk günden bu yana, Türkiye hep yanımızda yer almıştır. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi, siyasi ve ekonomik alanlardaki desteklerini hiç esirgememiştir. Günümüzde ülkelerimiz arasındaki ilişkiler en üst düzeyde seyretmektedir. Karşılıklı resmi ziyaretler kardeş iki ülke arasındaki işbirliğinin sürekli gelişerek ilerlemesine büyük katkı sağlamaktadır. Geçtiğimiz dönemlerde görev yapmış olan Türkiye Cumhurbaşkanları Turgut Özal, Süleyman Demirel, Ahmet

Necdet Sezer ve Abdullah Gül Kazakistan'a defalarca resmi ziyarette bulunmuşlardır. Aynı şekilde Başbakanlar, Meclis Başkanları, Bakanlar düzeyinde ziyaretler istikrarlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Kazakistan ve Türkiye arasındaki stratejik ortaklık ilişkisi olağanüstü yakın bir diyalog yolunda gelişmektedir. 2009 yılında Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in yapmış olduğu resmi ziyareti esnasında Kazakistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında Stratejik Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır.

Geçen sene Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan Kazakistan'a resmi ziyarette bulunarak ülkelerimizin stratejik düzeydeki ilişkilerimizin gelişmesine büyük katkıda bulunmuştur. Bu sene Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in Türkiye'ye iki ziyareti gerçekleşerek iki kardeş ülke arasındaki ilişkilerin derinleşmesine yeni ivme kazandırmıştır. Kazakistan, Rusya ve Türkiye ilişkilerinde oynadığı arabulucu rolü ve Türkiye'nin Şangay İşbirliği Örgütü'ne üyeliği konusunda desteği ile etkinliğini sürdürmektedir. Bu bağlamda Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev, 5 Ağustos 2016 tarihinde mevkidaşı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine Türkiye'ye resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Dünyadaki bir takım ekonomik sıkıntılara rağmen Kazakistan ve Türkiye arasındaki ilişkiler daha üst düzeyde gelişerek yaklaşık 2 milyar dolar tutarında Türk yatırımı, Kazakistan'dan Türkiye'ye ise 1 milyar dolar tutarında yatırım gerçekleştirilmiştir. Günümüzde Kazakistan'da 1400'den fazla Türk şirketi faaliyet göstererek Kazakistan ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Kazakistan devleti, bugün hepimizi bir araya getiren Hoca Ahmet Yesevi üniversitesine çok büyük önem vermektedir. Bağımsızlığın ilk yılında, 1992 yılının Ekim ayında imzalanan uluslararası anlaşma ile gençlerimizin bir arada eğitim görmesi ve milletlerimizin ortak dinamiği olan Hoca Ahmet Yesevi'nin talim ve maneviyatıyla terbiye edilmesi için ortak

ve uluslararası statüye kavuşturulan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'nin kurulması, iki ülke arasındaki kardeşlik bağının güçlenmesi adına atılan tarihi bir adımdı. Bu üniversite UNESCO'nun bu sene ilan ettiği Hoca Ahmet Yesevi adını taşıyarak Türk dünyasının eğitim merkezine dönüşmüştür. Üniversitenin yapmış olduğu çalışmaları Türk dünyasına duyarlı nesillerin yetişmesine büyük katkı sağlayarak Kazakistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerine yeni boyut kazandıracağından emin olduğumuzu ifade ederiz.

Kadim dostluğumuz ile ebedi kardeşliğimize dayalı Kazakistan-Türkiye ilişkilerinin genişleyerek gelişeceğine inancımız tamdır.

İlginize teşekkür ederiz!

Kazakistan Cumhuriyeti Başbakanı K.Masimov ile Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı R.T.Erdoğan'ın görüşmesi. 22 Aralık 2010.

Kazakistan Cumhuriyeti Parlamentosu Meclisi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasındaki İşbirliği Mutabakat Zaptına imza atma töreni. 10-12 Haziran 2013.

Kazakistan Cumhuriyeti Parlamento Senatosu Başkanı K.Mami ve Senato Milletvekileri Ankara şehrindeki Kazakistan Devlet Başkanı N.Nazarbayev Anıtı yanında. 27-30 Kasım 2011.

Astana Belediye Başkanı İ.Tasmagambetov'un Türkiye'ye ziyareti ve Ankara şehrinde Astana Kültür Günleri düzenlenmesi. 6-9 Eylül, Ankara 2012

Kazakistan Cumhuriyeti Başsavcısı Ashat Daulbaev'in, Türkiye Cumhuriyeti'ne ziyareti.
4 Temmuz 2013.

Kazakistan Cumhuriyeti Savunma Bakanı Adilbek Dzhaksybekov Atatürk Anıtkabirinde. 24 Eylül 2013.

K.C. Dış İşleri Bakanı Erlan İdirisov'un T.C. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile görüşmesi.
28 Aralık 2014, Ankara

Kazakistan Cumhuriyeti Diş İşleri Bakanı Y.Kazıhanov Büyükelçilik görevlileriyle. 2 Ağustos 2011.

"Nur Otan" HDP Başkan Yardımcısı B.Sağıntayev'in Ankara'ya resmi ziyareti. 29 Eylül 2012, Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı T.Donakov'un Türkiye'ye çalışma ziyareti. 20-22 Ocak 2013, Ankara.

Devlet Başkanı Yardımcısı ve Güvenlik Konseyi Sekreteri N. Ermekbayev başkanlığındaki Kazakistan heyetinin ziyareti. 06-09 Eylül 2015, Ankara.

Almatı Bölge Valisi A. Batalov'un ziyareti. 17-18 Mayıs 2015

Çevre ve Su Kaynakları Bakanı Nurlan Kapparov ile Arnavutluk resmi ziyareti. 25 Haziran 2014, Tiran.

Kazakistan Cumhuriyeti Ekonomik Gelişim ve Ticaret Bakanı K.Kelimbetov'un Türkiye'ye çalışma ziyareti. N. Kelimbetov'un kitaplarının tanıtımı. 18-19 Kasım 2011, İstanbul.

K.C. Savunma Bakan Yardımcısı Nurlan Sauranbayev'in çalışma ziyereti . 27-28 Eylül 2014, Ankara.

Kazak Diyanet İşleri Başkanı Y.Mayamerov'un Türkiye'ye çalışma ziyareti. 28-30 Nisan 2013, Ankara.

Kazakistan ile Türkiye diplomatik ilişkilerinin 20'nci yılı dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Türkiye Cumhuriyeti eski Meclis Başkanı Köksal Toptan'a madalya takdim töreni yapıldı.
14 Mart 2012, Ankara.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mehmet Ali Şahin ile görüşmesi. 30 Kasım 2010, Ankara.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı C.Çiçek ile görüşmesi. 3 Haziran 2013, Ankara.

Türkiye Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek ile görüşmesi. 8 Kasım 2010, Ankara.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ile görüşmesi. 11 Kasım 2010, Ankara.

Türkiye Başbakan Yardımcısı Emrullah İşler ile görüşmesi. 29 Ocak 2014, Ankara.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile görüşmesi. 25 Kasım 2014, Ankara

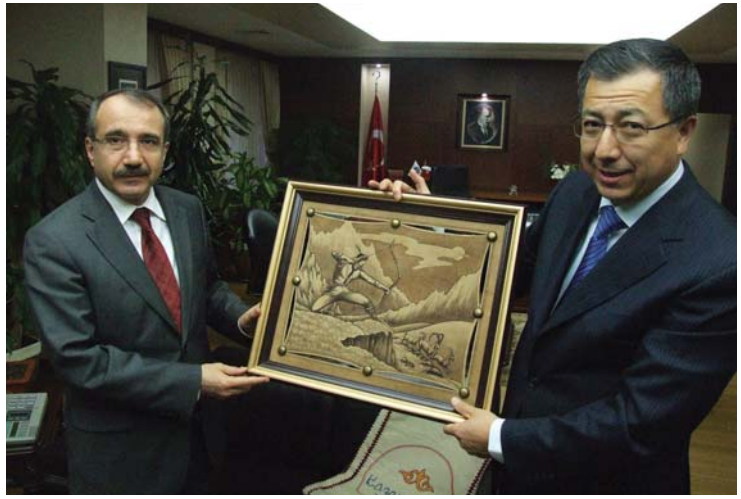
Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay ile görüşmesi. 10 Kasım 2010, Ankara.

Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu ile görüşmesi. 9 Kasım 2010, Ankara.

Bayındırlık ve İskan Bakanı M.Demir ile görüşmesi. 11 Kasım 2010, Ankara.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ömer Dinçer ile görüşmesi. 23 Kasım 2010, Ankara.

Enerji Bakanı T.Yıldız ile görüşmesi. 9 Aralık 2010, Ankara .

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanı M.Muezzinoğlu ile görüşmesi. 12 Mart 2013, Ankara.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi ile görüşmesi. 22 Nisan 2014, Ankara.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık ile görüşmesi. 28 Nisan 2014, Ankara.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ ile görüşmesi. 10 Haziran 2014, Ankara.

Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesi Başkanı M.Çavuşoğlu ile görüşmesi. 8 Kasım 2010, Ankara.

Ak Parti Başkan Yardımcısı H.İpek ile görüşmesi. 8 Aralık 2010, Ankara.

Ak Parti Başkan Yardımcısı H.Çelik ile görüşmesi. 8 Aralık 2010, Ankara.

Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap Aşcı ile görüşmesi. 09 Ekim 2015, Ankara

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz ile görüşmesi. 12 Şubat 2015, Ankara.

Emniyet Genel Müdürü Mehmet Celalettin Lekesiz ile görüşmesi. 10 Kasım 2015, Ankara.

Göç İsaresi Müdürü Adem Sezer ile görüşmesi. 19 Ağustos 2015, Ankara.

Bir Pişmanlık Bir Ümit Romanı Tanıtımı 2 Şubat 2016

Kazak Şairi Olcas Süleymanov'un Atatürk Üniversitesi Fahri Doktora Töreni Nisan 2016

İdikut Romanı Tanıtımı 1 Mart 2016

Kazakistan'ın Bağımsızlığının 25. Yılında Kazak Dil ve Edebiyatı Çalışmaları Panel ve Kitap Tanıtımı Mart 2016

Kazak Ozanı Süyinbay Anıtı Açılışı Haziran 2016

Keçiören Ramazan Etkinlikleri 1 Haziran 2016

Büyükelçi C.Tüymebayev'in Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı R.Hisarcıklıoğlu ile görüşmesi, 12 Ekim 2011, Ankara.

TÜBİTAK Başkanı Y.Altunbaşak ile görüşmesi. 25 Ekim 2011, Ankara.

Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı O.Horata ile görüşmesi. 8 Kasım 2010, Ankara.

Türkiye Radyocular Birliği'nin Büyükelçiye ödül takdimi. 14 Mart 2014, Ankara.

Kazakistan'ın AGİT Başkanlığının sonuçlarına ilişkin konferans düzenlendi. 29 Kasım 2010, Ankara.

"2023'e Doğru Üretim, İhracat, Büyüme ve Kalkınmada Yeni Dinamikler" konularına ithaf edilen İstanbul Forumu'na katılımı. 22 Nisan 2011, İstanbul.

Kazakistan Cumhuriyeti Kurucu Devlet Başkanı Günü'nün kutlanması çerçevesinde düzenlenen "N.Nazarbayev; Bağımsız Kazakistan'ın Temelinin Kurucusu" adlı ilmi konferans. 1 Aralık 2012, İstanbul.

Büyükelçilikte Türkologların yuvarlak masa toplantısı. 8 Nisan 2014, Ankara

Kazakistan'daki Halklar arası anlaşma tecrübesine ithaf edilen ilmi konferans düzenlendi.
31 Mart 2011, Ankara.

ORSAM Stratejik Araştırma Merkezi'nde Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 20'nci yılına ithaf edilen yuvarlak masa toplantısı düzenlendi. 22 Kasım 2011, Ankara.

Hatay Üniversitesi'nde Büyükelçiye fahri doktora verilmesi. 22 Mayıs 2015, Hatay

Niğde Üniversitesi'nde Büyükelçiye fahri doktora verilmesi. 12 Aralık 2014, Niğde

İş Sanat Galerisi'nde Kazakistan ressamlarının "Altın Asır" Sergisi'nin açılışı. 3 Mart 2011, Ankara.

Kazakistan'ın tanınmış ressamlarının resim sergisi açılışı. 01 Nisan 2014, Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Bağımsızlığının 23. Yıldönümü dolayısı ile resmi kabulü.
3 Aralık 2014, Ankara

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Bağımsızlığının 22. Yıldönümü dolayısı ile resmi kabulü.
3 Aralık 2013, Ankara

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığı'nın 21'nci Yılı onuruna düzenlenen resmi kabul.
12 Aralık 2012, Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Bağımsızlığının 20. Yıldönümü dolayısı ile resmi kabulü.
15 Aralık 2011, Ankara

Nevruz Bayramı eğlencesi. 20 Mart 2013.

Kazakistan evinde Nevruz Bayramı kutlaması. 21 Mart 2014, Eskişehir.

Kazak halk müziği tanıtım konseri. 29 Nisan 2014, Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetler Günü resmi kabulü. 7 Mayıs 2014, Ankara

Kırşehir'de Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev Caddesi'nin açılış töreni.
8 Ekim 2012, Kırşehir.

Gebze'de Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev Sokağı açıldı. 20 Mart 2011, Gebze.

Adana'da Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev Caddesi açıldı.
25 Mayıs 2015, Adana.

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı N.Nazarbayev Caddesi'nin açılışı töreni.
3 Nisan 2011, Nevşehir.

Kazak ozanı Süyinbay Aronulı Parkı Açılış Töreni. 2015 Haziran Ankara

Keçiören'de Süyinbay Parkı açılışı. 17 Mayıs 2015, Ankara.

Gülşehir'de 'Kazakistan-Türkiye Dostluk Parkı'nın açılış töreni. 2 Aralık 2012, Gülşehir.

Astana Günü ve Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in doğum günü kutlaması.
7 Temmuz 2015, Alanya.

Astana Günü ve Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in doğum günü kutlaması.
7 Temmuz 2015, Kapadokya.

Devlet Başkanı N. Nazarbayev'in Seçilmiş Kitapları Tanıtım Töreni. 7 Ekim 2012, Ankara.

Kazakistan Devlet Başkanı N. Nazarbayev hakkındaki kitabın tanıtım töreni. 22 Haziran 2013, Ankara.

"Kazakistan-Türkiye: Dostluk İle İşbirliğinin 20 Yılı" kitabının tanıtım töreni.13 Mart 2013, Ankara.

Kazak edebiyatından seçme eserler tanıtımı. 29 Nisan 2014, Ankara.

Kazak yazar İlyas Esenberlin'in 100. Yılı ve "Göçebeler" adlı üçlemesinin tanıtım toplantısı.
10 Aralık 2015, İstanbul.

Kazak yazarı Marhabat Baygut'un Ses Rengi öyküler kitabı tanıtım töreni. 2015 Aralık Ankara.

Kazakistan Halk Sanatçısı Bibigül Tölegenova'nın "Kazakistan-Türkiye Dostluk Konseri".
2015 Ocak Ankara

Nevruz Bayramı münasebetiyle konser. 2015 Ocak Ankara

Kazakistan 1. Cumhurbaşkanı Günü Konseri. 2015 Aralık Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü Resepsiyonu. 2015 Aralık Ankara.

Kazak şairi Olcas Süleymanov'a Yıldırım Beyazit Üniversitesi Fahri Doktora ünvanı takdim töreni. 2016 Nisan Ankara.

Yazar Malik Otarbayev'in Hüzün Kuşağı Kazak öyküler antolojisi tanıtım toplantısı. 2016 Mart Ankara.

Kazak bestekarı Tattimbet Kazangapulı Parkı Açılış Töreni. 2016 Mart Ankara.

Kazak şairi Olcas Süleymanov'un doğumunun 80. Yıldönümüne ithafen düzenlenen toplantı.
Nisan 2016 Ankara.

Kazak ozanı Süyinbay Aronulı'nın doğumunun 200. Yıdönümü Anma Toplantısı. 2015 Haziran Ankara.

Kazak ozanı Süyinbay Aronulı'nın doğumunun 200. Yıdönümü Anma Konseri. 2015 Haziran Ankara.

Kazak ozanı Jambıl Jabayev'in doğumunun 170. Yıdönümü Anma Toplantısı. 2016 Haziran Ankara.

Kazak ozanı Jambıl Jabayev'in doğumunun 170. Yıdönümü Anma Konseri. 2016 Haziran Ankara.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçiliği.

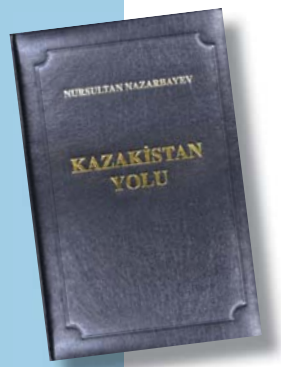

2010-2016 Yıllarında Kazakistan Büyükelçiliği Tarafından Yayınlanan Türkçe Kitaplar, Dergiler ve Filmler IV

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA YAYINLANAN TÜRKÇE KİTAPLAR

Kazakistan Cumhuriyeti
Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in
«Avrasya Yüreğinde»

Kazakistan Cumhuriyeti
Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in
«Kazakistan Yolu»

Kazakistan Cumhuriyeti
Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in
«Kritik On Yıl»

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı
N.Nazarbayev'in «Yüzyıllar Kavşağında»

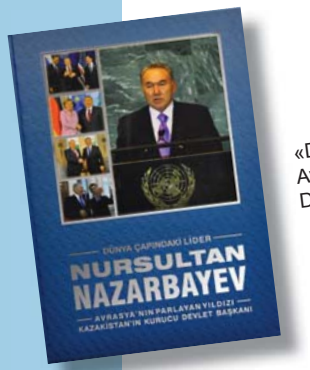

Kazakistan Cumhuriyeti
Devlet Başkanı N.Nazarbayev'in
«Tarihin Akışında»

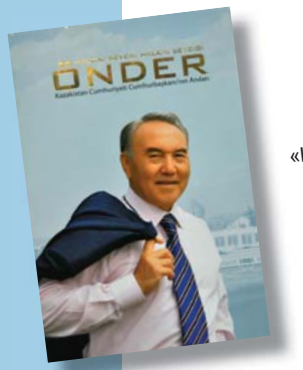

«Kazakistan-Türkiye:
Dostluk ile İşbirliğinin 20 Yılı»

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA YAYINLANAN TÜRKÇE KİTAPLAR

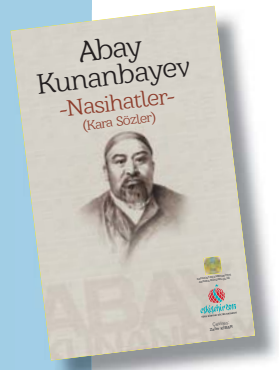
«Dünya Çapındaki Lider – Nursultan Nazarbayev –» Avrasya'nın Parlayan Yıldızı Kazakistan'ın Kurucu Devlet Başkanı

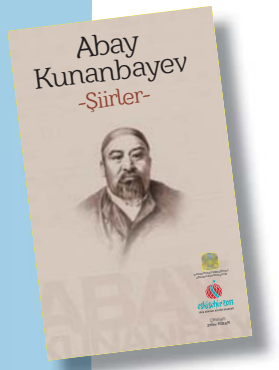
«Halkını seven, Halkın sevdiği Önder»

«Kazakistan-Türkiye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği»

«Abay Kunanbayev» -Nasihatler- (Kara Sözler)

«Abay Kunanbayev» -Şiirler-

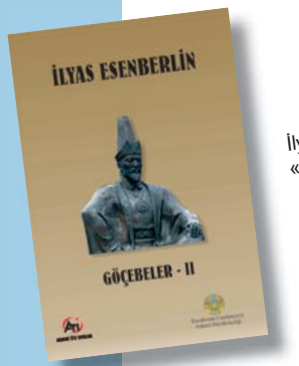

«Mukağali Makataev» -Seçme Şiirler-

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA YAYINLANAN TÜRKÇE KİTAPLAR

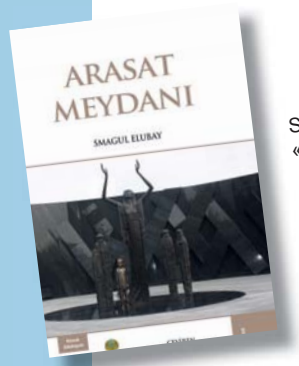
İlyas Esenberlin
«Göçebeler-I» Romanı

İlyas Esenberlin
«Göçebeler-II» Romanı

İlyas Esenberlin
«Göçebeler-III» Romanı

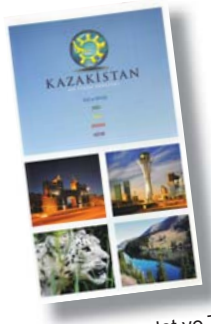
Smağul Elübay
«Arasat Meydanı» Romanı

Marhabat Baygut
«Ses Rengi» Romanı

«Kazakistan. Yatırımcının Rehberi»

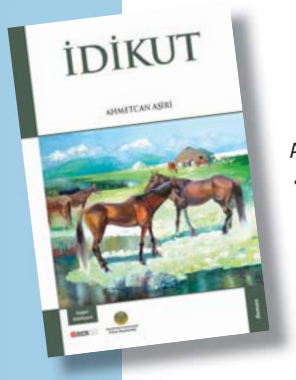

«Kazakistan. Devlet ve Toplum»

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA YAYINLANAN TÜRKÇE KİTAPLAR

Beksultan Nurjekeuli
«Bir Pişmanlık, Bir Ümit» Romanı

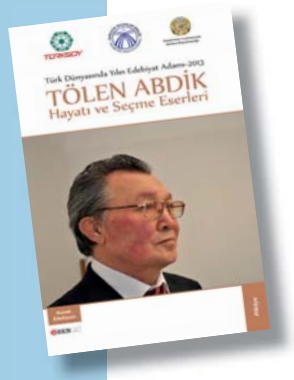
Ahmetcan Aşiri
«İdikut» Romanı

Dr. Cemil Kınacı
«Kazak Edebiyatında İmaj ve Kimlik» Romanı

Temirhan Medetbek
«Son Söz öncesindeki Son Söz» Romanı

Tölen Abdik
«Hayatı ve Seçme Eserleri»

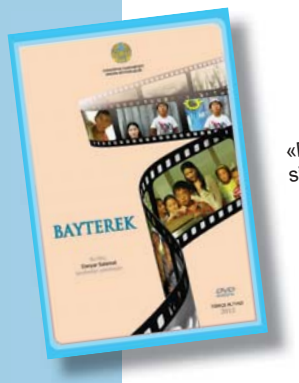

Gabit Müsirepov
«Ulpan» Romanı

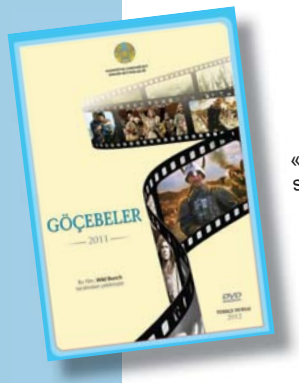
2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA YAYINLANAN FİLMLER

«Çocukluk Çağımın Gökyüzü»
sinema filmi

«Bayterek»
sinema filmi

«Göçebeler»
sinema filmi

«Kız Jibek»
sinema filmi

«Takkeli Melek»
sinema filmi

«Kazakistan» tanıtım filmi
«Astana» tanıtım filmi
«Burabay» tanıtım filmi
«Çarın Kanyonu» tanıtım filmi
«Karkaralı» tanıtım filmi
«Kölsay Gölleri» tanıtım filmi
«Korgaljın» tanıtım filmi
«Türkistan» tanıtım filmi
«Uludağ» tanıtım filmi

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA ÖZEL YAYINLANAN DERGİLER

«True» dergisi,
Aralık 2012

«Dış Ticaret» dergisi,
15 Aralık 2013

«EkoAvrasya» dergisi,
Nisan 2012

«Cappadocia Life» dergisi,
Haziran 2012

«Atayurt» dergisi,
Ocak 2011

«ASİAD» dergisi,
Mayıs 2011

2010 2016 YILLARINDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HAKKINDA ÖZEL YAYINLANAN DERGİLER

«Diplomat Atlası» dergisi,
Eylül 2011

«Birinci» dergisi,
Mart 2012

«Dünya» dergisi,
Eylül 2013

«Ayhaber» dergisi,
15 Ocak 2013

«TİKA Dünyası» dergisi,
Haziran 2012

«KARGİD» dergisi,
Nisan 2013

Kardeş Kalemler Dergisi
Kazakistan Yazarlar Birliği Özel Sayısı

Kardeş Kalemler Dergisi
Jambıl Jabayev Özel Sayısı

Kardeş Kalemler Dergisi
Kasım Amancolov Özel Sayısı

Kardeş Kalemler Dergisi
Olcas Süleymanov Özel Sayısı

Kardeş Kalemler Dergisi
Süyinbay Aronulı Özel Sayısı

Kardeş Kalemler Dergisi
Tölen Abdik Özel Sayısı

Prof. Dr. Canseyit TÜYMEBAYEV

8 Temmuz 1958 tarihinde Güney Kazakistan Eyaleti Alğabas ilçesi Kaynar köyünde doğdu. Kazakistan Cumhuriyeti devlet adamı, diplomat, bilim adamı, Filoloji Bilimleri Doktoru, Profesör, Büyükelçi.

Eğitimi:

- S.M. Kirov Kazak Devlet Üniversitesi, Filoloji Fakültesi, Almatı (1980),
- Moskova Devlet Sosyal Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Moskova (2000).

Akademik Unvanları:

- Filoloji Bilimleri Kandidatı (Candidate of Sciences, Philology), Kazakistan SSC Bilimler Akademisi, Dil Bilimleri Enstitüsü (1987),
- Dil Bilimi Profesörü (2004),
- Filoloji Bilimleri Doktoru (2008),
- Niğde Üniversitesi Fahri Doktoru (2014).

Çalışma Hayatı:

- S. M. Kirov Kazakistan Devlet Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi, Kıdemli Öğretim Görevlisi, Doçent (1980-1993);
- Kazakistan Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı Yakın ve Orta Doğu ve Afrika Ülkeleri Daire Başkanı, Başkâtip, (1993-1994);
- Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçiliğinde İkinci Kâtip, Başkâtip, (1994-1997);
- Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanlığı Protokol Genel Müdürlüğünde Başdanışman (1997-1999);
- Kazakistan Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu (1999);
- Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanlığı Protokol Genel Müdürü (1999-2004);
- Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Başkanı Danışmanı ve Devlet Başkanlığı Protokol Genel Müdürü (31.03.2004-01.02.2006);
- Kazakistan Cumhuriyeti'nin Rusya Federasyonu'ndaki Büyükelçisi (01.02.2006-10.01.2007);
- Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanı (10.01.2007-22.09.2010);
- Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki Büyükelçisi (Ekim 2010'dan itibaren);
- Kazakistan Cumhuriyeti'nin Arnavutluk'daki Akredite Büyükelçisi (Mart 2011-2016).
- Kazakistan Cumhuriyeti Güney Kazakistan Eyaleti Valisi (Ekim 2016'dan itibaren).

Diğer Görevleri:

- BDT Ülkeleri Devletlerarası İnsani İşbirliği Fonu Yönetim Kurulu Başkanı (2007-2010);
- Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkan Yardımcısı (2007-2010);
- "Parasat (Feraset) Milli Bilim ve Teknoloji Holdingi" A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı (2008-2010).

Aldığı Ödüller:

- "Hürmet" Şeref Madalyası (2003);
- "Feraset" Şeref Madalyası (2011);
- "Astana'nın 10'uncu Yıldönümü" Madalyası (2008);
- "Kazakistan Cumhuriyeti Bağımsızlığının 20'nci Yılı" Madalyası (2011);
- Türkiye Sanayici ve İşadamları Konfederasyonu'nun "Kazakistan ile Türkiye Arasındaki Dostluğu Geliştirme" Ödülü (2011);
- Türkiye Turizm Tanıtma Platformu'nun "Uluslararası İlişkilerdeki Başarı" Ödülü (TÜTAP) (2011);
- Uluslararası Öğrenci Oyunları Federasyonu'nun (FISU) "Halklar Arası Dostluğa Katkı" Ödülü (2011).

Eserleri:

- "Kazak Dilinin Tarihi Dilbilgisi" (Almatı, 1985).
- "Çağdaş Dil Leksikolojisi" (Almatı, 1986).
- "Kazak Dilinde Fiilin İndikatif Formu" (Almatı, 1991).
- "Kazak Dili" (Almatı, 1991).
- "Kazak Dili Gösterge Fiil Formları" (Almatı, 1992).
- "Türk Dili Terimler Sözlüğü" (1996).
- "Kazak Dili: Dilbilgisi Kılavuzu" (Almatı, 1996).
- "Kazakistan-Türkiye: Dostluk ve İşbirliğinin 5 Yılı" (Ankara, 1996).
- "Devlet Başkanının Bir Yılı" (Astana, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 yılları).
- "Resmi Yazışmalar" (Astana, 2004).
- "Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Protokolü" (Astana, 2004).
- "Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Protokolü Üzerine Pratik Kılavuz" (Astana, 2004).
- "Kazak Dili: Dilbilgisi Kılavuzu" (Almatı, 2004).
- "Kazak Harfleri ve İmlâsına Mahsus Seminerler Programı" (Astana, 2004).
- "Günümüz Kazak Dili Leksikolojisine Dair Metodolojik Nüshalar" (Astana, 2004).
- "Altay Dillerinde Dudak Ünsüzleri Problemi" (Moskova, 2004).
- "Kazak Dilinin Tarihi Dilbilgisi" (Almatı, 2005).
- "Kazak-Moğol Sözcük Paralelleri: Kazak Dilinin Etimolojik Sözlüğüne Materyaller" (Moskova, 2005).

- "Altay Dillerindeki Dikkat Çekici Dudak Ünsüzleri Problemi (Ramsted-Pellio Fonetik Kuralının Revizyonu) " (Moskova, 2005).
- "Kazakistan" (Moskova, 2006).
- "Altay Teorisi ve Altayistik'in Kurulması ile Gelişimi" (Türkistan, 2006).
- "Türk-Kazak-Moğol Etnodillerinin Karşılıklı Etkileşim Tarihi" (Almatı, 2006).
- "Kazakistan: Doğa, Tarih, Ekonomi, Kültür (Moskova, 2007).
- "Kazakistan Rusya İlişkileri" (Moskova, 2007).
- "Türk-Moğol Sözcük Paralellerini Tarihi-Genetik Açıdan Sınırlama Prensipleri ile Teorik Yöntemleri", (Astana, 2008).
- "Türk-Kazak-Moğol Etnodillerinin Karşılıklı Etkileşim Tarihi" (Astana, 2008).
- "Merkezi Asya Dillerini İncelemenin Esas Meseleleri - Turan Dil Merkezi" (Kökşetau, 2009).
- "Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim Reformunun Ana Perspektifleri" (Astana, 2010).
- "Günümüzün Eşsiz Bilim Adamı – Doğu Bilimcisi", Altayist-Türkolog A. Rona-Tas'ın 80'inci Yıldönümü / Altayistik ve Türkoloji Dergisi (2011).
- "Kazakistan: Bir Yaşam Deneyimi" (Ankara, 2011, Türkçe)
- "Kazakistan: Yatırımın Yeni Yıldızı" (Ankara, 2011, Türkçe).
- Turan Dilinin Merkezi ve Altay Bölgesindeki Dillerarası, Kültürlerarası Müdahale Mefhumu / Türk Dünyası Almanağı (Astana, 2012)
- "Kazakistan-Türkiye: Dostluk ve İşbirliğinin 20 Yılı" (Ankara, 2012, Kazakça-Türkçe)
- "Kazakistan-Türkiye: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği" (Ankara, 2013, Kazakça-Türkçe).
- "Dünya Çapında Bir Lider – Nursultan Nazarbayev – Avrasya'nın Parlayan Yıldızı Kazakistan'ın Kurucu Devlet Başkanı" (Ankara, 2013, Türkçe)
- "Eski Türk Dili Yazıtlarının Morfolojik Temeli" (Astana, 2013).
- "Altayistik Tarihi – Sözcük Bilimin Temeli" (Astana, 2013).
- "Altayistik'e Giriş" (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Altayistik'in Tarihi Linguistik Temeli (Fonetik, Morfoloji)" (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Türk Filolojisi'ne Giriş", (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Eski Türk Yazıtlarının Dili" (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Çağdaş Türk Dilleri" (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Türk Dillerinin Karşılaştırmalı-Tarihi Dilbilgisi" (Astana, 2013, Çok Yazarlı).
- "Türkiyat'ın Tarihi Dilbilim Temelleri" (Astana, 2014)
- "Kazak – Türk Karşılaştırmalı Dilbilgisi" (Astana, 2014)
- Basında çıkan birçok makale ve yazıların müellifi.